

ΑΝΑΒΙΩΝΕΙ
Ο ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ
ΜΙΣΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Η ΠΡΩΤΟΕΜΦΑΝΙΣΗ
ΤΩΝ «ΦΕΝΤΑΓΙΕΝ»

ΔΑΥΛΟΣ

€ 5

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΟΧΗ!

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΑΣΚΗΤΙΣΜΟΣ:

“Ένας άσιατικός
θεσμός επιβιώνει
μετά από 2.000 έτη
στή σημερινή
Ευρώπη...

**‘Αποδείξεις τής χρονικής προτεραιότητας
τής «Θεογονίας» έναντι τών άσιατικῶν ἐπῶν**

ISSN 1105-9486

259

ΕΤΟΣ 22°
ΙΟΥΛΙΟΣ 2003

**Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ**

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Ἀθήνα.

Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655.

Τηλεομοίωτος: 2103314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):

<http://www.davlos.gr>

Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τὰ Γραφεία τοῦ «Δ» λειτουργοῦν
πρωινὲς ὥρες 9.30 - 14.30
καθημερινὰ (καὶ Σάββατο).

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Ἀθήνα,
τηλ.: 210 5225.479.

- Τιμὴ ἀντιτύπου: € 5.
 - 12μηνι συνδρομὴ: € 47.
 - Ὁργανισμὸν κ.λπ.: € 70,50.
 - Φοιτητῶν: € 38.
 - Ἐξωτερικοῦ: 80 δολλ. ΗΠΑ.
 - Ἡ συνδρομὴ καταβάλλεται
κατὰ τὴν ἐγγράφη.
 - Ἡ συνδρομὴ ἀνανεώνεται
αὐτομάτως μετὰ τὴ λήξιν τοῦ 12μήνου.
- Διακοπὴ τῆς συνδρομῆς γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος τοῦ
ἐνδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Ὅλες οἱ συνεργασίαι καὶ τὰ
ταχυδρομικὰ ἐμβάσματα στὴ διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεσάντ 175 01, Π. Φάληρο.

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς ποὺ
ἀλλάζουν διεύθυνση, νὰ τὸ
γνωστοποιοῦν στὸ περιοδικό.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει
ἀναδημοσίευση ἢ ἀναμετάδοση καθ'
οἷονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
τοῦ «Δαυλοῦ» χωρὶς τὴ γραπτὴ ἀδεία
τοῦ ἐκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαῖο Περιοδικὸ Πρωτοποριακῆς Ἔρευνας

Ἔτος 22°, Ἰούλιος 2003, ἀρ. 259

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Χριστιανισμός, τὸ Ρωμαϊκὸ ξίφος
καὶ οἱ «τόμαχοι»16894

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Δὲν μποροῦν νὰ δοῦν τὴν παγίδα16896

ΕΡΕΥΝΕΣ

Σκέψεις στὸ ναὸ τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος16901

Ἡ θρησκευτικοπολιτικὴ ποινὴ
τῆς διαπόμπευσης16913

Τὸ ἱστορικὸ τῆς πρωτοεμφάνισης
τῶν Ἀσασίνων Ἀράβων16913

Ἀποδείξεις τῆς πρωτοτυπίας τῆς «Θεογονίας»
ἐναντὶ τῶν Ἀσιατικῶν ἐπικῶν ποιημάτων16917

Εἰσαγόμενα λίθινα ἐργαλεῖα 200.000 ἐτῶν!16923

Τὰ συλλαβογράμματα καὶ οἱ Καραγκούνηδες16929

Τὸ ξεπούλημα τῶν Ἀρχείων τοῦ Εἰκοσιένα16933

Χριστιανικὸς ἀσκητισμός16947

«Letter»16955

Ἐπεμβάσεις τῆς Ἐκκλησίας στὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία16957

Ὁ «Ἀράρης» τοῦ Εἰκοσιένα16960

Μιὰ ἀποψη γιὰ τὸ ὄνομα «Γραικός»16947

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Αἰσιμα καὶ ἀδύρητα16911

Ἡ ἐλευθερία τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων16920

Ὁ ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ16946

Ὁ ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ16956

Ἡ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ16967

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ἀναβιώνει ὁ χριστιανικὸς ἀνθελληνισμός16922

Οἱ «ταμπέλλες»16944

Εἰκόνες καὶ καντήλια στὸ ἱερὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ16952

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ἀλέξανδρος Ἀσωνίτης16962

Ὁ «Δ» ἔχει τὴν εὐθύνη τῶν κειμένων ποὺ δημοσιεύει στὶς
σελίδες του. Γιὰ τὶς δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. ἐκτὸς «Δαυλοῦ» ἀπὸ πρόσωπα ποὺ
γράφουν ἢ ἔγραψαν στὸ Περιοδικὸ ὁ «Δ» δὲν εὐθύνεται.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ, ΤΟ ΡΩΜΑΪΚΟ ΞΙΦΟΣ

‘Ο Ἑλληνισμός, μόνος αὐτός, μέχρι τὴ στιγμὴ τῆς βίαιης, βάρβαρης καὶ πολυαίμακτης ἐκχριστιανίσεώς του, παρήγε ὅλα τὰ ὑπερεθνικά καὶ ὑπερχρονικά στοιχεῖα τοῦ Παγκόσμιου Πολιτισμοῦ (Λογική, Ἐπιστήμες, Θεωρία, Μαθηματικά, Ἔρευνα, Θέατρο, Ἀθλητισμός, Δημοκρατία, Ἐλεγχος, Ἀπόδειξη κ.λπ., κ.λπ.)· ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς ἐκχριστιανίσεώς του δὲν παρήγαγε πιά τίποτε ἀπολύτως, πὺν νὰ ἀποτελέσῃ διαχρονικὸ καὶ ὑπερτοπικὸ στοιχεῖο τοῦ νεώτερου Παγκόσμιου Πολιτισμοῦ.

Ἡ Ἱστορία μᾶς παρέχει πλημυρίδα γεγονότων, στοιχείων, δεδομένων κ.λπ., τὰ ὁποῖα ἀποτελέσαν τὴ «διαδικασία» διὰ τῆς ὁποίας ὁ Χριστιανισμός συστηματικά, μεθοδικά, ἀδίστακτα, μὲ τὶς ἀπαγορεύσεις του, τοὺς διωγμούς του, τὴν τρομοκρατία, τὴν κατασυνκοφάντησιν, τὴν ἐξαφάνισιν τῶν πνευματικῶν, καλλιτεχνικῶν καὶ ὕλικῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατῴρθωσεν μετὰ ἀπὸ ἀνθελληνικὴ δρᾶσι πολλῶν αἰώνων νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πολιτισμικὴ στείρωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀλλὰ καὶ τὴν ἁλλοίωσιν, στρέβλωσιν, νόθευσιν τοῦ ἑλληνικοῦ τρόπου ἀντιλήψεως τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Κόσμου, σὲ βαθμὸ πὺν ὁ Ἑλληνισμός σὰν πολιτισμικὸ μέγεθος δολοφονήθηκε ἱστορικά, γενοκτονήθηκε καὶ ἔπαυεν νὰ ὑπάρχῃ. Καὶ μαζί του ἔπαυεν νὰ ὑπάρχῃ πολιτισμένη ἀνθρωπότητα γιὰ 1.000 τουλάχιστον χρόνια.

Ἡ σημερινὴ πραγματικότητα ὡσαύτως μᾶς προσφέρει ἀπειρία γεγονότων, λόγων καὶ βουλήσεων τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Χριστιανισμοῦ, πὺν ἀποκαλύπτουν ὅτι τὸ θανάσιμον μῖσος του κατὰ τοῦ ἀναδιώνοντος ἑλληνικοῦ τρόπου σκέπτεσθαι καὶ ζῆν παραμένει καὶ σήμερον ἀναλλοίωτο, ὀλοζώντανο, ἐξ ἴσου ἀδίστακτο μὲ τὸ μῖσος ἐκείνων πὺν ἐπὶ αἰῶνες ζοῦσαν καὶ δροῦσαν μόνο γιὰ νὰ διώκουν καὶ κατατρέχουν ὅ,τι ἑλληνικόν. Ἡ Ἐπιστήμη παρελκύεται καὶ νοθεύεται, ἡ Λογικὴ λιθοβολεῖται ὡς ἐχθρὸς τῆς χριστιανικῆς Πίστεως, ἡ Παιδεία δογματοκρατεῖται, ἡ Ἐλευθερία τοῦ λέγειν καὶ τοῦ φρονεῖν χαρᾷ κτηρίζεται ἀθεΐα, ἡ ἔρευνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ βαπτίζεται εἰδωλολατρία, ἡ κριτικὴ τῶν χριστιανικῶν ἐγκλημάτων κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος συκοφαντεῖται ὡς ψυχικὴ διαταραχὴ, ἡ καταγγελία τῆς ἀσιατικῆς θεοκρατίας (γέννημα τῆς ὁποίας εἶναι ὁ Χριστιανισμός) μπαίνει κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «ἀντισημιτισμός» κ.λπ., κ.λπ.

Τὰ φαινόμενα αὐτὰ εἶναι παγκόσμια (μὲ διαφορετικὰς ἀνὰ τὴν ὑψήλιον ἐκφάνσεις κατὰ τόπους καὶ πολιτισμούς), ὅπως παγκόσμια (μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ τότε γνωστοῦ Κόσμου) ἦταν καὶ ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

δῶ θ’ ἀσχοληθοῦμε μόνο μὲ τὴν περίπτωσιν τῆς «Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»: Καὶ μόνον ἡ ἐπίσημη αὐτὴ ὀνομασία τοῦ ἐγχώριου χριστιανισμοῦ ἐμπεριέχει μέσα της μιὰ βραδυφλεγὴ δόμβα μεγίστης ἰσχύος. Ποιᾶς «Ἑλλάδος» εἶναι Ἡ ἐκκλησία αὐτή, τῆς ὁποίας προκάζεται ὁ κ. Χριστόδουλος; Διότι Ἑλλάδα θεοκρατούμενη, δογματοκρατούμενη, σιωνο-

ΚΑΙ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΙ «ΤΟΜΑΧΟΚΣ»

κρατούμενη-άσιατοκρατούμενη, έχθρική προς την έλευθερία του έρευνᾶν και τοῦ φρονεῖν δὲν ὑπῆρξε ποτὲ και πονθενά. Οἱ δὲ ἰδεολογικὲς χαλκεύσεις περὶ «ἐλληνικοῦ Βυζαντίου» καὶ «Ἑλληνοχριστιανισμοῦ» ἔχουν μία μόνο ὑπαρκτὴ ἱστορικὴ καὶ κοσμοθεωρητικὴ σχέση μετὰ τὴν ἀληθινὴ ἰδεολογικὴ Ἑλλάδα, ὅπως μᾶς τὴν παρουσιάζει ἡ ἀληθινὴ Ἱστορία: τὴ σχέση τῆς ἄρνησης, τῆς στρέβλωσης καὶ τῆς δίωξης τῆς Ἑλλάδος.

Ὡς πότε ἡ «Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος» θὰ συγκροτῇ ἐπίσημες «**Συνοδικὲς Ἐπιτροπὲς Μελέτης**» (!) τῆς «**Αρχαιολατρίας**»; Ὡς πότε θὰ χαρακτηρίζῃ «**αἰρετικούς**» καὶ «**εἰδωλολάτρες**» ὅσους ἐρευνοῦν τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ; Ὡς πότε θὰ κηρύσῃ «**σχιζοφρενεῖς**» καὶ «**ψυχονευρωτικούς**» σημερινούς Ἑλληνες ποὺ δημιουργοῦν τὸν σύγχρονο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ μάλιστα κορυφὲς ὅπως ὁ Μίκης Θεοδωράκης («Δ», τ. 256); Ὡς πότε θὰ ἀναδιώκῃ μετὰ δημοσιεύματά της τὸν μισελληνικὸ σκοταδισμό τῶν Πατέρων της καὶ ἐν ἔτει 2003 θὰ παρακινῇ, ὅπως ἐκεῖνοι, νὰ εἰσβάλουν οἱ πιστοὶ της στὰ στάδια τῆς Ὀλυμπιάδος τοῦ 2004, ὅπου θὰ διεξάγωνται «**εἰδωλολατρικοὶ ἀγῶνες**» καὶ ὅπου «**πομπεύει ὁ Διάβολος**»; Ὡς πότε θὰ θάβῃ τὰ λείψανα τοῦ λαμπροῦ ἐλληνικοῦ παρελθόντος κάτω ἀπὸ τοὺς ναοὺς της; Ὡς πότε μετὰ κοντοπὸνῃρες μεθόδους θὰ ὑποδύεται τὸ ρόλο τοῦ «σωτήρα καὶ ἐγγυητῆ τοῦ Ἑλληνισμοῦ», ἴσα - ἴσα γιὰ νὰ παρελκύῃ, στρεβλώνῃ, φалκιδεύῃ καὶ τελικῶς νὰ ματαιώῃ καθε προσπάθεια ἀφύπνισης καὶ διαφωτισμοῦ στὸν τόπο ποὺ γεννήθηκε τὸ Φῶς, τὸ Φῶς ποὺ ἡ ἴδια τὸ ἔσθλησε καὶ τὸ ἀντικατέστησε μετὰ τὸ Σκότος τοῦ Μεσαίωνα καὶ τῆς Ρωμοσύνης;

Χωρὶς ἄλλα λόγια καὶ σχοινοεινεῖς «ἀναλύσεις» θὰ σημειώσουμε ἐδῶ τὸ πρόδηλο, τὸ πασιφανές, τὸ βεδὸν καὶ ἱστορικὰ κραυγάζον: Γιὰ τὴν «Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος» ξημέρωσε ἡ «Ἡμέρα τῆς Κρίσεως» της. Σήμερα κρίνεται, ἂν θὰ ἐπιβιώσῃ αὐτοκαθαρούμενη ἢ θὰ αὐτοκτονήσῃ αὐτοπυρπολούμενη. Οἱ ἀγγλοσαξονικοὶ «τόμαχοκς» τῶν κ.κ. Μπούς καὶ Μπλαῖρ (καὶ τῆς ἀσιατικῆς παράνοιας, ποὺ κρύβεται πίσω ἀπ' αὐτοὺς) δὲν ξαναγίνονται πιά ρωμαϊκὰ ξίφη τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ Θεοδοσίου καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, γιὰ νὰ θγάλουν τὸν Χριστιανισμό ἀπὸ τὴν περιθωριακὴ κατὰστασι, στὴν ὁποία βρισκόταν στοὺς τρισημίσις πρώτους αἰῶνες τῆς Ἱστορίας του. Διότι ἀπλουνόστατα οἱ «τόμαχοκς» δὲν εἶναι δημιουργήματα τῆς χριστιανικῆς Βίβλου, ἀλλὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑρευνας, τῆς Ἑλληνικῆς Λογικῆς, τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης, τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν. Ὅποιος στραφῇ σήμερα ἐναντίον τους, ἐναντίον τῶν Ὀλυμπιάδων, μετὰ μία λέξη ἐναντίον ὁποιοῦ ἐλληνικοῦ (κάτι ποὺ ἔκαναν οἱ προαναφερθέντες Ρωμαῖοι εὐεργέτες τοῦ Χριστιανισμοῦ), θὰ μείνῃ μετὰ τὴ Βίβλο, δηλαδὴ θὰ καταστῇ ἀνίκανος νὰ ἔχῃ «τόμαχοκς» – θὰ καταστῇ ἀνίκανος νὰ ξαναδγάλῃ τὸν Χριστιανισμό ἀπὸ τὸ νέο περιθώριό του.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ ἐπίθεση τῆς Θεοκρατίας κατὰ τῆς καθηγήτριας Μ. Τζάνη

Κύριε διευθυντά,

Στὸ τεῦχος Ἑφελίου τοῦ «Δαυλοῦ», ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων συμβάλλει θαρραλέα στὴν ἐπανελληνίωση αὐτοῦ τοῦ ταιλαιπωρημένου τόπου, διάδασα τὴν ἐπιστολὴ τὴν ὁποία ἔστειλε ὁ ἀρχιμανδρίτης καὶ ὁργανικός ἱεροκήρυκας τῆς Μητροπόλεως Πατρῶν κ. Κ. Κωστόπουλος στὴν καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Μαρία Τζάνη.

Τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐν λόγω κυρία εἶναι καθηγήτρια Πανεπιστημίου φανερώνει ὅτι εἶναι ἐκτὸς πάσης λογικῆς νὰ τὴν ἀποκαλῇ ὁ ἐν λόγω κληρικός «ἀγρόματη» καὶ «ψυχικὰ ἀσθενή». Ἀθροισθὲ βέβαια εἶναι, ἀφοῦ ἡ πηγὴ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως (ὅλων τῶν θρησκειῶν) εἶναι ἡ ἀγνοία· καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἐρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν λόγο καὶ τὸ ἐπιχείρημα.

Σὲ τελευταία ἀνάλυση ἡ κ. Τζάνη λόγῳ τῆς θέσεώς της ἀπολαμβάνει τὸν σεβασμὸ τῶν ἀνθρώπων τῆς προόδου καὶ τῆς γνώσεως. Ἕνας ἀρχιμανδρίτης ὅμως ποῖός εἶναι; Ἕνας συνεχιστής τῆς δυζαντινῆς θεοκρατίας, ὁ ὁποῖος πληρώνεται ἀπὸ τὰ χρήματα τῶν φορολογουμένων Ἑλλήνων, καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς

ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, γιὰ νὰ διδάξῃ τὴν Παλαιὰ καὶ τὴν Καινὴ Διαθήκη, ἡ ὁποία καμμία σχέση δὲν ἔχει μὲ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ μόχθου μέσα σὲ μίαν κοινωνίαν ἀνισότητος καὶ ἐκμετάλλευσης τῶν ἀδυνάτων ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ χρήματος καὶ τῆς κομπίνας.

Ἐπομένως θεὸς του θὰ ἔπρεπε εἶναι ἓνα κράτος τὸ ὁποῖο λειτουργεῖ μὲ βάση τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη, καὶ θρησκεία του ἡ συνείδηση. Πρόσφατο παράδειγμα, μέσα στὰ τόσα ἄλλα, εἶναι τὸ ἐργοστάσιο πού μεταναστεύει στὴν Βουλγαρία, γιὰ νὰ αὐξήσῃ τὰ κέρδη του καὶ ἀφήνῃ 500 οἰκογένειες πού θροίσκονται σὲ ἀπόγνωση στὸν δρόμο. Ποιὸς θὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀξιοπρέπεια αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποία ἀξιοπρέπεια καταρρακώνει ἡ πείνα, τὴν ὁποία σύντομα θὰ ἀντιμετωπίσουν; Μήπως οἱ προσευχές, τὰ «κύριε ἐλέησον» καὶ οἱ θαυματουργεῖς εἰκόνες;

Αὐτοὶ πού στέλνουν ἐπιστολὲς μὲ ψευδώνυμο στὴν κυρία Τζάνη καὶ τὴν φοβερίζουν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθοῦν ἐνάρετοι ἄνθρωποι ἀλλὰ μόνο ὠρκασιμένοι σκοταδιστές, οἱ ὁποῖοι μὲ χαρὰ θὰ τὴν ἐκαιγαν

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΔΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΓΙΔΑ

Κύριε διευθυντά,

Παρὰ τίς ἀντιξοότητες, παρὰ τὸν πόλεμο πού σοῦ κάνουν, συνεχίζεις πέραν τῆς εἰκοσαετίας, τὸν σκληρόν σου ἀγῶνα. Θὰ ἤθελα καὶ προσπαθῶ νὰ φανῶ ἄξιος μιμητῆς σου. Χρησιμοποιοῦ τὸν ἐλληνότροπο ἐθνικὸ κατὰ τὸ «**Φύλε Δία...**». Στὸν προσανατολισμὸ αὐτόν, λαδῶν ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ 256 τ. τοῦ «Δαυλοῦ», θέλω νὰ τοποθετηθῶ στίς κατηγορίες ἐναντίον τοῦ Μ. Θεοδωράκη καὶ τῆς Μ. Τζάνη ἐκ μέρους τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ε. Θεοδώρου, μέσω τοῦ ἐπισήμου ὁργάνου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν κρυπτομένων πίσω ἀπὸ αὐτόν.

Ὁ κ. Θεόδωρος, ὁ κ. Μεταλληνός, ὁ κ. Παρασκευαΐδης ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Μπαμπινιώτης μοιάζουν μὲ παιδιά, πού ἀπὸ ἀγαθὴν προαίρεσιν «γαλονχήθηκαν» ἀπὸ τοὺς σκοταδιστὲς σὲ μὴ ὠρμὴ ἡλικία (παιδιόθεν), χωρὶς νὰ καταλάβουν τὴν παγίδα· καὶ ἐνῶ σήμερα δοοῦν τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, «ἐκεῖνοι ἀγρόν ἡγόρασαν» καὶ ἐξακολουθοῦν χωρὶς ἔρευνα ἢ προβληματισμό, *a priori*, νὰ ἀναμασσῶν τὰ τετριμμένα. Μετὰ ἀπὸ δύο χιλιάδες ἔτη καμμία ἀλλαγὴ, καμμία ἀναθεώρησις τῶν πεποιοτήσεων τῶν ἀνθρώπων τῆς κατηγορίας αὐτῆς. Ἴσως καὶ λόγῳ τοῦ πέρατος τῆς καριέρας τῶν οἱ κατονομασθέντες ἀνωτέρω δὲν ἔχουν δυνάμεις νὰ πολεμήσουν τὸ σκοταδιστικὸ πνευματικὸ κατεστημένο. Ἀφοῦ καταχώνιασαν τὴν Ἑλληνικὴν Σκέψιν, θὰ δεχόμενοι τὸν ρόλο τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀνθρώπου ὄχι μὲ εὐχολογία, ἀλλὰ μὲ

στην πυρά, εάν ή θρησκεία είχε την δύναμη, όπως την εποχή του Μεσαίωνα, προς δόξαν του Κυρίου!

Ής άρκεσθῇ λοιπόν ό κ. Κωστόπουλος στην άνετη διαδίσωση πού του εξασφαλίζει ή θέση του ίεροκήρυκος, κηρύττοντας τόν λόγο του Πανάγαθου Θεοῦ του, ό οποίος, καίτοι παντοδύναμος, όπως κηρύσσει, δέν

έχει επέμβαση ποτέ, για να κατακεραυνώσει τούς ύπαίτιους τών πολέμων, στους όποιους χάνουν την ζωή τους τόσο άνθρωποι. Γιατί όμως;

Μετά τιμής
Ι. Γρηγορέας
Πειραιάς

Εὐνομία - Δίκη - Εἰρήνη - Ἀγάπη

Κύριε διευθυντά,

Κατά διαστήματα οί ταγοί μας έκστομίζουν διάφορες λέξεις, όπως *εἰρήνη, ἀγάπη, ὑγεία, εὐτυχία* καί σάν να μην συμβαίνει τίποτε, ἐπιστρέφουν στίς δουλειές τους. Ἐκθαμβωμένο τὸ χαῖνο πλῆθος ἀπὸ τίς εὐηχες λέξεις τῆς ἀρεσκείας του, ἀπλῶς τίς παταγαλίζει. Ὅμως πίσω ἀπὸ τίς λέξεις, σὲ ἐπίπεδο ἰδεολογικό, θρησκευτικό, κρατικό, συλλογικό καὶ ἀτομικό κρύβεται ἡ διατήρηση ἢ ἐπέκταση τῆς κατάρκτησης, τοῦ πλούτου, τῆς ἐξουσίας. Κατ' ἀρχὴν ἡ «Εἰρήνη» δέν εἶναι μοναχοκόρη. Εἶχε καὶ δύο ἀδελφές, τίς ὁποῖες «δολοφόνησεν». Τῇ μία τῇ λέγανε «Δίκη», ἡ ὁποία συγκρατοῦσε τοὺς ἀνθρώπους στὰ κοινὰ τους συμφέροντα, καὶ τὴν ἄλλη τῇ λέγανε «Εὐνομία», ἡ ὁποία ἐπέδλεπε τὴ σωστὴ διανομὴ τῶν ἀγαθῶν ἀναλόγως τῆς συμμετοχῆς («ἀποδιδόναι ἑκάστῳ τὰ ἴδια», κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη).

Ὅσο γιὰ τὴν εὐχὴ τῆς ἀγάπης καὶ τὸ ἀντίθετό της, τὸν «ἐγωϊσμό», αὐτὲς οἱ λέξεις εἶναι ταυτόσημες: Ἡ ρή-

ση «ὁ σφῶζων ἑαυτὸν σωθήτω» ἀποτελεῖ τὸ θρίαμβο τοῦ ἀντιανθρώπου. Ἡ ἐδραριοχριστιανικὴ ἀγάπη δέν ἔχει σχέση μὲ τὴν ἑλληνικὴ, τῆς ὁποίας τὸ πραγματικὸ ὄνομα εἶναι «Φιλία». Ἡ ἑλληνικὴ ἀγάπη ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸ «τομάρι» καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ φορέα της. Στόχος της εἶναι ὄχι ὁ «πλησίον», ἀλλὰ ὁ πιὸ μακρινός, αὐτὸς πού πρόκειται νὰ ἔλθῃ. Ὁ Σωκράτης χωρὶς νὰ προσδοκᾷ «ἀνάσταση» θυσίασε τὴ ζωὴ του, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια ἐπάνω στὴ γῆ. Ἀντίθετα ὁ Ἰησοῦς θυσίαστηκε ἀπὸ ἀγάπη πρὸς αὐτοὺς πού θὰ τὸν ἀγαπήσουν. Οἱ ὑπόλοιποι ἄς πάνε στὸ «πῦρ τὸ ἐξώτερον»· θυσίαστηκε μάλιστα ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ἀφοῦ ἐκ τῶν προτέρων ἐγνώριζε ὅτι ὁ ἀναστηθῇ...

Γιὰ νὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη, ἀγάπη, ὑγεία καὶ εὐτυχία, πρέπει ν' ἀναστηθοῦν οἱ δολοφονημένες ἀδελφές τῆς εἰρήνης. Ἡ «Δίκη» καὶ ἡ «Εὐνομία».

Μετά τιμής
Διομήδης Κρονίδης
Κύργια Δράμας

σθεναρὰν ὕληκὴν ὑποστήριξιν καὶ ἄνευ ρατσισμοῦ: (ἄπορος, πτωχός). Ἄλλωστε ὁ,τι ἐγράφη στὰ διδῶντα τοῦ Βουδισμού, τῆς Π.Δ., τῆς Κ.Δ., στὸ Κοράνιον εἶναι κακῆς καὶ στενῆς ἀντίγραφῃ τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψεως. Οἱ Ἕλληνες ποτὲ δέν εἶπαν ὅτι ἀπὸ τὰ ἀγάλματα ἔτρεχαν δάκρυα ἢ αἷμα. Τὸ 11000 π.Χ. ὁ Ὁρφεὺς ἐδίδασκε γιὰ ἓνα θεό. Εἶχαν δώδεκα θεοὺς καὶ οἱ χριστιανοὶ ἔχουν χίλιες Παναγίες. Δέν εἶναι εἰδωλολατρία, ὅταν μάλιστα τίς περιφέρουν ὡς θαυματουργές καὶ εἰσπράττουν ἀπὸ τὸ ἀγαθὸ ποίμνιον ἐκθειαζομένου ἀπὸ τὸν Χριστό; **«Μακάριοι οἱ πτωχοὶ (ἀγαθοὶ) τῷ πνεύματι».** Ναὶ στὴν ἐκκλησίᾳ, ὅταν ἀφ' ἐνὸς δορᾷ ἀνθρωπιστικῶς, ὅπως γράφω παραπάνω καὶ ἀφ' ἑτέρου, ἀφοῦ διαγράψῃ ὅλα τὰ ἀνθελληνικὰ ἀποστήματα πού ἐξυπηρετοῦν τὸν σιωνισμό, ὑδρρίζοντας τοὺς Ἕλληνες καὶ τὴν φιλοσοφίαν των ὡς μωροὶαν.

Ἡ παρακλητικὴ, τὸ τριῶδιο, ἡ Π.Δ. ἀκόμη καὶ ἡ Κ.Δ. ἔχουν ἀνθελληνικὰ στοιχεῖα καὶ πρέπει αὐτὰ νὰ ἀντικατασταθοῦν μὲ ἑλληνόφρονα λόγια, «ὅπερ καὶ δίκαιον». Διότι μερικὸι ὕμνοι ἐπαινοῦν αὐτοὺς πού γκρεμίζουν ἀρχαίους ναοὺς, πρᾶξις πού κρίνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν λανθάνουσα πολιτεία ὡς κακούργημα, ἰδιαίτερος εἰδεχθῆς καὶ ὁμως δέν κινεῖται ἡ δικαιοσύνη, «γιὰ τὸν φόβο τῶν Ἰουδαίων».

Γιατὶ νὰ κωφεύῃ ἡ Ἐκκλησία, ἡ Πολιτεία; Οἱ ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας δέν πρέπει νὰ παροτρύνουν τοὺς ἀφελεῖς νὰ καταστρέφουν «ἐθνικοὺς ναοὺς». Οὔτε νὰ γίνωνται ἄγιοι οἱ φονιάδες τῶν Ἑλλήνων – Κύριλλος, Μερχούριος, Ἅγιος Κων/νος, Νίκων ὁ Μετανοεῖτε κ.ἄ. Στὸ τέλος θὰ ἁγιοποιήσουν καὶ τὸν Μπούς, ἀφοῦ ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ δῆθεν ἐλευθερώνει τοὺς Ἰρακινούς. Ἄν ἤθελε, χωρὶς νὰ σκοτώσῃ καὶ μολύνῃ μὲ ραδιενέργεια τὸν

Πῶς βλέπει τὰ «Θρησκευτικά» μιὰ μαθήτρια Λυκείου

Κύριε διευθυντά,

Εἶμαι μαθήτρια τῆς Α' Λυκείου καὶ ἀναγνώστρια τοῦ περιοδικοῦ σας ἐδῶ καὶ τρία χρόνια. Σὰς γράφω, γιατί νιώθω τὴν ἀνάγκη νὰ δημοσιοποιήσω τὴν πλύση ἐγκεφάλου πὺν δεχόμεναι καὶ συνεχίζω νὰ δέχομαι τουλάχιστον δύο φορές τὴν ἐβδομάδα στὸ σχολεῖο, κατὰ τὸ μάθημα τῶν «Θρησκευτικῶν».

Πρῶτ' ἀπὸ ὅλα θεωρῶ πῶς τὰ διδλία τῶν «Θρησκευτικῶν» πρέπει νὰ τιτλοφορηθοῦν μὲ τὴν ὀνομασία «Ἑβραϊσμοκρατολογία», διότι φρονῶ ὅτι αὐτὸς ὁ τίτλος ἀντικατοπτρίζει πραγματικὰ τὸ περιεχόμενό τους. Πιστεύω ἐπίσης πῶς ἀπευθύνονται μᾶλλον σὲ Ἑβραϊσμοκράτους παρά σὲ Ἑλληνιστοκράτους, διότι ἀναφέρονται συνεχῶς στὴν ἐκκλησία καὶ τὴν ἐβραϊσμοκρατική μυθολογία. Προσπαθοῦν νὰ καλύψουν ἐμμεσα τὴν κοινωνική καὶ φυλετική ἀνισότητα πὺν ὑπάρχει στὸ χῶρο τῆς ἐκκλησίας καὶ νὰ μᾶς μνήσουν στὴ χριστιανοσύνη καὶ τὴν ὀρθοδοξία. Ἐχομε καταντή-

σει τὰ παιδάκια τοῦ δημοτικοῦ νὰ μαθαίνουν τὴν ἐβραϊκή μυθολογία, π.χ. τὴ διάσωση τοῦ Νῶε ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ καὶ νὰ μὴ γνωρίζουν τὸ Δευκαλίωνα καὶ τὴν Πύρρα. Προβάλλουν τὸ μαῦρο ρᾶσο τοῦ μοναχοῦ, πὺν συμβολίζει «νεκρὸς διὰ τὸν κόσμον», ὡς τὸ ὑπερτατο Ὁρθόδοξο Ἰδεῶδες καὶ ὅχι τὸ πρότυπο τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ. Οἱ ἀναχρονιστικές ἀντιλήψεις τῆς ἐκκλησίας φαίνεται πῶς δὲν συμβαδίζουν μὲ τίς ἀντιλήψεις ἡμῶν τῶν νέων, ἀλλὰ οἱ δικές μας ταιριάζουν περισσότερο μὲ τίς ἀρχαιοελληνικές.

Εἶναι ὀξύμωρο τὴν πρώτη σχολικὴ ὥρα νὰ διδασκώμαστε ἀρχαῖα ἑλληνικά καὶ ἀρχαῖα ἑλληνικὴ ἱστορία, ὅταν τὴ δεύτερη δεχώμαστε πλύση ἐγκεφάλου διὰ τῶν «Θρησκευτικῶν».

Μὲ τιμὴ

Μαρία Βογιατζή

Καβάλα

Ἡ παράνοια τῶν ἀνθρώπων: Μία ἄλλη ἐξήγηση

Κύριε διευθυντά,

Διάβασα τὸ ἄρθρο τοῦ φυσικοῦ κ. Γ. Κουδάτη περὶ τῆς ἐξέλιξης τοῦ ἀνθρώπου ἐγκεφάλου στὸ περιοδικό σας (τ. 257, σ. 16797), τὸ ὁποῖο μ' ἔβαλε σὲ σκέψεις.

Ἡ μετάβαση ἀπὸ τὰ ἀσπόνδυλα στὰ σπονδυλωτά, ἀπὸ τὰ ἀμφίβια καὶ τὰ ἐρπετὰ στὰ θηλαστικά καὶ ἀπ' αὐτὰ στὸν ἄνθρωπο ἐγινε μέσα σ' ἑκατοντάδες ἐκατομμύρια χρόνια. Οἱ ἀνθρωπολόγοι λένε ὅτι τὸ μέγεθος τοῦ ἀνθρώπινου ἐγκεφάλου ὀφείλεται στὴν αὐξη-

ἄμαχο πληθυσμὸ, μὲ κομμάντος ἃς ἔπιανε τὸν Σαντάμ. Χωρὶς νὰ κυρτῇ σταγὼν αἵματος.

Γιὰ τὸν κ. Ε. Θεοδώρου ἰσχύει τὸ «μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθῆτε...». Ἄν κοιτάξῃ ψηλά, θὰ διῇ ὅτι εἶναι ἓνας ἀσημαντὸς θνητὸς, ὅπως εἴμαστε ὅλοι μας. Πῶς μπορεῖ νὰ κρίνῃ ἓνας αὐτοενοχοποιημένος ἄνθρωπος ἓναν Μ. Θεοδωράκη καὶ μιὰ Μ. Τζάνη, πὺν δείχνουν τὸν δρόμο τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας καὶ μάλιστα τὸν ἑλληνικό; Εἶναι ἀθέλητα πιόνι τῶν σιωνιστῶν, πὺν ἔχουν –σὰν ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος– τρόπους νὰ ἀχρηστεύουν τοὺς μάχιμους ἄνδρες εἴτε μετατρέποντάς τους σὲ καλογήρους, ἱερωτάδες πὺν δὲν κρατοῦν ὅπλα καὶ δὲν κάνουν μεταγρίσεις αἵματος, ὁπότε προσβάλλουν τὸν ἄνθρωπο, χωρὶς μετάγριση κάποιοι πεθαίνουν καὶ ἄλλοι δὲν κρατοῦν ὅπλα, ἄρα ἐξολοθρεύουν μὲ αὐτὲς τίς μεθόδους τὸν ἀριθμὸ τῶν Ἑλλήνων. Καταστρέφουν μὲ τὸν θρησκευτικὸν ζῆλον τὰ μνημεῖα τῆς ἱστορίας μας συνεχίζοντας «τὸ ἐς ἔδαφος φέρειν» τοῦ ἁγίου τους Θεοδοσίου. Διευκρινίζω ὅτι κατ' ἐμὲ σιωνιστὴς εἶναι συνώνυμο τῶν ἐξουσιαστῶν, πὺν δροῦν πολλάκις ἐρήμην τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραήλ...

Ὁ κύριος Θεοδώρου καὶ οἱ λοιποὶ καλὸ θὰ εἶναι νὰ δοῦν καὶ τὴν ἄλλην ὄψιν τοῦ νομίσματος. Φθάνει νὰ προβληματισθοῦν, ἐκτὸς ἂν, κατὰ τὸν Παῦλον, «ἐξέστραπτε ὁ νοῦς αὐτῶν, μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοουσίαν...». Καὶ ἡ θρησκεία, προσηλωμένη στὰ ἐβραϊκά συμπεριφέροντα, μοιάζει μὲ ξενομανία. Ἡ θέση τοῦ κ. Μπαμπινιώτη, ὅπως παρουσιάζεται στὸ «Λεξικό» του, δείχνει ἐπίσης ξενομανία ὑπὲρ τῶν Σημιτῶν. Ἀντὶ ἀπαντήσεως ἀναφέρω περικοπή ἀπὸ τὸ διδλίο «Ἡ πρωτοελληνικὴ μητέρα τῶν γλωσσῶν...», τοῦ ἀεμνήστου Μητροπολίτου Παράμυθας Ἀθηναγόρα, πὺν ἐστάθη σωστὸς κληρικός. Γράφει στὴν σελ. 16 καὶ 17: «Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχομεν πλείστας ἀρετὰς δι' ὧν ἀπὸ μακρῶν αἰῶνων ἀνεδείχθημεν οἱ διδάσκαλοι καὶ

ση του ἐγκεφάλου του πιθήκου (ἐνὸς εἶδους, πὺν πρίν ἀπὸ 5 ἑκατομμύρια χρόνια ἀποσχίστηκε ἀπὸ τὰ ἄλλα εἶδη τῶν πιθήκων καὶ κατὰληξε στὸ σημερινὸ ἄνθρωπο, τὸν homo sapiens).

Οἱ νευρο-φυσιολογο-ανατόμοι Papez καὶ Maclean «μπακλαδοποιήσανε» τὸν ἐγκέφαλο, τοῦ βάλανε στρώματα. Οἱ Ἀμερικανοὶ ἔχουνε πράγματι ἀναπτύξει τὴν ἐπιστήμη, ἀλλὰ εἶναι καὶ παραδοξολόγοι. Ἡ λογικὴ μᾶς λέει ὅτι ἀφοῦ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουμε τὸν ἐρπετικὸ ἐγκέφαλο καὶ τὸν παλαιοθηλαστικὸ, θὰ ἔπρεπε νὰ ἦμαστε ὅλοι ἐγκληματίες, Χίτλερ, Στάλιν, Καλιγούλες, Μπούς, Σαντάμ, Ἀμίν κ.λπ., κ.λπ. Ξεχάσανε οἱ νευρο-φυσιολογο-ανατόμοι ὅτι ἔχουμε ἐνστικτα (τῆς αὐτοσυντήρησης καὶ τῆς διατήρησης τοῦ εἶδους), ἐπειδὴ εἴμαστε ζῶα ἐξελιγμένα, καὶ ὅτι ἡ ἐπιθετικότητά τὴν ὁποία συνδυάζουν μὲ τὸν ἐρπετικὸ ἐγκέφαλο καὶ τὰ ἐνστικτα δὲν εἶναι καθολικὸ φαινόμενο στὸ ἀνθρώπινο εἶδος. Ὑπάρχει μὲν σὲ ἄρκετους ἀνθρώπους καὶ σὲ διάφορους βαθμοὺς, ὅμως οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι εἴμαστε ἡμερὰ ζῶα καὶ δὲν εἶναι σωστή

ἡ ἄποψη ὅτι «ὁ ἄνθρωπος εἶναι πρὸς ἄνθρωπο λύνκος» (Hobbs). Ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουνε κακὰ ἐνστικτα καὶ πάθη (ἐπιθετικότητα, μίση, φθόνους κ.λπ.) εἶναι θύματα κακῆς ἀγωγῆς, ἄμεσης καὶ ἔμμεσης. Ἡ ἀπληστία τῶν ἀνθρώπων τοῦ χρήματος, οἱ φιλοδοξίες τῶν πολιτικῶν καὶ τοῦ ἱερατείου καὶ ἡ κατακτητικὴ καὶ καταστροφικὴ μαγία τῶν ἀνθρώπων τοῦ πολέμου εἶναι ἀποτέλεσμα συμπλεγμάτων κατωτερότητας, ποὺ προέρχονται εἴτε ἀπὸ κακὴ φυσικὴ κατάσταση εἴτε ἀπὸ κακὴ ἀγωγή. Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐρευνητές μας δηλαδὴ ἀγνοήσανε ὁλόκληρες ἐπιστῆμες – τὴν ψυχολογία, τὴν ψυχανάλυση, τὴν ἀτομικὴ ψυχολογία τοῦ Ἀντλερ, τὴν παιδαγωγικὴ. Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ζῶα, ὅταν τὰ πάρηξ ἀπὸ μικρὰ καὶ τὰ τρέφῃς καλὰ καὶ τ' ἀγαπᾷς, ἡμερεύουνε καὶ εἶναι ἀκίνδυνα. Τὸ ἔχει δεῖξει καὶ ἡ τηλεόραση ὕανες, λεοπαρδάλεις, λιοντάρια ζοῦνε μαζί μὲ τὸν ἄνθρωπο ἡμερὰ σὰν τὰ σκυλιὰ.

Μετὰ τὴν

Γεώργιος Ταμδάκης

Φιλολόγος, Φιλιατρὰ Μεσσηνίας

Ὁ φαρισαϊσμός καὶ ἡ Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004

Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Κατὰ πρῶτον θὰ ἤθελα νὰ σοῦ πῶ συγχαρητήρια γιὰ τὴν ὑπέροχη δουλειὰ ποὺ κάνετε νὰ ἐπανελληνίσете αὐτὸν τὸν δύσμοιρο τόπο. Σὰς γράφω γιατί συμβαίνουν πολλὰ ποὺ μὲ ἐξοργίζουν, ὅπως αὐτὴ ἡ φω-

τογραφία τοῦ κ. Χριστοδούλου, ποὺ δηλώνει τὴ συμμετοχὴ του ὡς ἐθελοντῆ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τοῦ 2004! Οἱ καταστροφεῖς καὶ οἱ σφαγεῖς τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸν ἐνισχύουν. Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Βησιγόθου Ἀλαρίχου, οἱ «μελανοχίτωνες», οἱ ἄνθρωποι τοῦ «Πί-

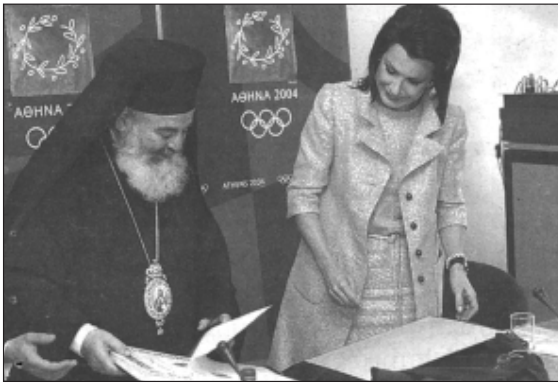
ποδηγέται τῆς ἀνθρωπότητος· ἀλλ' ἔχουμεν ἀτυχῶς καὶ ἐλαττώματά τινα ἀδικοῦντα τὴν μεγάλην εὐφύϊαν καὶ ἀντίληψιν ἡμῶν· ἐν ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ εὐπιστία, ἡ ἀθεράπευτος ἡμῶν ἀφέλεια καὶ ἐπιμονὴ νὰ θαναμάζωμεν πᾶν ὃ, τι ξένον καὶ ὀθνεῖον, καὶ νὰ πιστεύωμεν ὡς θέσφατον ὅ, τι οἱ ξένοι μᾶς εἰποῦν καὶ μᾶς διδάξουν, μὴ θελήσαντες ποτε νὰ ἐργαθώμεν αὐτοτελῶς ἑλληνικῶς, ρυμνολκούμενοι ἀτελῶς πάντοτε καὶ βλέποντες τὰ πράγματα δι' ἄλλοτριῶν διόπτρων. Τὸ παρᾶπονον τοῦτο διετύπωσαν σαφέστατα οἱ ἀρχαῖοι γράφοντες: Ὑἱ Ἕλληνες δ' ἄρα εἰσι δεινοὶ τὰ ὑπερόργια ἐν θαύματι τίθεσθαι μείζονι, ἢ τὰ οἰκεία· διὰ τοῦτο κατάντησε νὰ πιστεύσωμε ὅτι οὐδὲν ἐδημιούργησαν οἱ Ὑἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ τῶν ξένων παρέλαβον καὶ γλώσσαν καὶ πολιτισμὸν καὶ θεοὺς καὶ τὰ πάντα· ἐπίστευσαν τοὺς φιλέλληνας δῆθεν ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων διηγουμένους κουντοπνηρώς εἰς αὐτοὺς μύθους, ὡς σήμερον ἔτι ἀτυχῶς πιστεύουσι τοὺς φιλέλληνας σοφούς· εὐρωπαίους καὶ λοιπούς, ἀπότοκοι, τῆς μεγαλυντέρας αὐθεντίας διδάσκοντες ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἀπότοκος τῆς Σανσκριτικῆς, ἡ Σημιτικῆς ἢ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς γλώσσης, θαυμητὸν διαμορφωθείσα καὶ τελειοποιηθεῖσα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἄληθές.

Τὸ μόνον ἀληθὲς καὶ δέδαιον εἶναι ὅτι Ἀρχιγένεθλος γλῶσσα εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ, ἡ Πρωτοελληνικὴ· αὕτη εἶναι ἡ αἰωνόβιος ρίζα, ὁ ἀθάνατος κορμός, παραφυάδες τοῦ ὁποίου εἶναι πᾶσαι αἱ ἄλλαι γλῶσσαι τῶν ἀρχαίων λαῶν».

Μετὰ τὴν

Ν. Ζωγραφάκης

Γύθειο

στευσον, εἰ δὲ μὴ σὲ φονεύσω». Ὅπως λέει καὶ ὁ «μέγας» ἅγιος Βασίλειος, στὴν Ὀλυμπία παρελάνουν οἱ δαίμονες καὶ ἔχει καὶ τὴν ἀπορία πῶς στὴν Ὀλυμπία οἱ ἄνθρωποι προχωροῦν μὲ τάξη, ἐνῷ στίς ἐκκλησίες τους γίνεται χάδρα τῶν Ἰουδαίων. Ὁ κ. Χριστοδούλος πρέπει νὰ διαθέτῃ μεγάλη ὑποκρισία καθὼς καὶ μεγάλο θράσος, ὅπως καὶ ὁ μητροπολίτης Ἡλείας, πού

ὅταν τὸν κάλεσαν νὰ πάῃ στὴν Ὀλυμπία γιὰ μία ἐκδήλωση, εἶχε πεῖ ὅτι δὲν πάει σὲ «εἰδωλολατρικά» μέρη. Εὐγε λοιπὸν στὸν ἐθελοντὴ ἀθλητὴ, «πατριώτῃ» καὶ «ρωμιό» πού ἀγαπáει τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ. Οἱ θύτες τώρα πιά ἀγαποῦν τὰ θύματά τους καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐνστερνίζεται τὶς ἰδέες τῶν «μυσαρῶν», «ἀλητήριων» Ἑλλήνων ἢ, ἂν θέλετε, αὐτοὺς πού ἔχουν τὴν ἀρρώστεια, τὴν «ἐλληνικὴ μανία», ὅπως λέμε ἄτυπη πνευμονία. Τώρα μένει νὰ πάῃ καὶ σὲ ἀρχαῖο «καταραμένο» θέατρο νὰ παρακολούθησῃ ἀρχαία τραγωδία. Σὰς εὐχομαι νὰ κάνετε τόσα τεύχη, ὅσα χρειάζεται γιὰ νὰ ξυπνήσουν αὐτὰ τὰ

«ποιμνία», οἱ «ρωμιοί». Σὰς ἐσωκλείω ἐπίσης τὴ φωτογραφία τοῦ κ. Χριστοδούλου, ἐνῷ «κατατάσσεται» ἐθελοντὴς τῆς «Ἀθήνας 2004».

Μὲ τιμὴ
Νικόλαος Καψαλίδης
Καβάλα

Τὸ μνημεῖο τῆς μάχης τῶν Λευκτρῶν

Κύριε διευθυντά,
Τὸ τροπάιο τὸ ἔστησαν οἱ Θηβαῖοι στὰ Λευκτρα ἀμέσως μετὰ τὴν ἱστορικὴ μάχη τὸ 371 π.Χ., ὅπου ὑπέρτερες καὶ καλὰ ὀργανωμένες δυνάμεις τῆς Σπάρτης ὑπέκλυναν μπροστὰ στὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Ἑπαμεινώνδα, μὲ τὴ γνωστὴ *λοξὴ φάλαγγα* καὶ τὶς νέες μεθόδους ἐλιγμών, τὴν ἀμυντικοεπιθετικὴ μάχη.

Ἡ ἀναστήλωση τοῦ τροπαίου ἔγινε τὸ 1957 στὸ ἴδιο ἀκριβὲς μέρος, μὲ τὰ ἴδια βασικά ὑλικά: ὀκτῶ λίθινες ἀσπίδες καὶ κομμάτια ἀπὸ λίθινο διάζωμα, τρίγλυφα καὶ μετόπες (βλ. φωτογραφία ἔναντι σελίδας). Πρόκειται γιὰ ἓνα μνημεῖο πού ὀριοθετεῖ ἀπὸ τὸ 371 π.Χ. μέχρι τὸ Β' Παγκόσμιο πόλεμο μὴ μεγάλη χρονικὴ περίοδο, μέσα στὴν ὁποία οἱ ἔννοιες *Στρατηγικὴ* καὶ *Τακτικὴ* ἐφθασαν στὸ κατακόρυφο. Τὴ *λοξὴ φάλαγγα* μὲ διάφορες παραλλαγές ἐφάρμοσαν: ὁ Φίλιππος, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ Ἀννίδας, ὁ Μέγας Ναπολέον καὶ ἄλλοι.

Ἐκατομμύρια ἐπισκέπτες ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο θαυμάζουν τὸ μνημεῖο τοῦ Βατερλό στὸ Βέλγιο. Σημαντικὴ ἦταν ἡ νίκη τῶν συμμάχων τότε· ὅμως ἡ νίκη τῶν Θηβαίων στὰ Λευκτρα ἔχει τέτοια σημασία, τέτοια ποιοτικὴ ἀλλαγὴ στὴν πολεμικὴ τέχνη ἐπέφερε, πού στοιχεῖα τῆς ἀκολου-

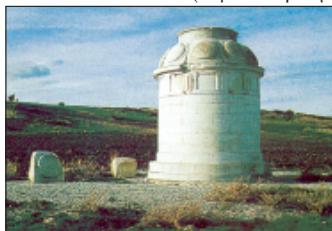
θοῦνται μέχρι καὶ σήμερα. Ἀνάλυση τῆς μάχης τῶν Λευκτρῶν γίνεται σὲ ὅλες τὶς στρατιωτικὲς ἀκαδημίες τοῦ σύγχρονου κόσμου.

Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ προβληθῇ καὶ νὰ ἀξιοποιηθῇ ὁ χώρος τοῦ τροπαίου· νὰ γίνῃ ἓνα μνημεῖο ἀντάξιο τῆς μεγάλης σημασίας του· νὰ γίνῃ πόλος ἑλξεως γιὰ χιλιάδες τουρίστες καὶ γιὰ μαθητὲς ἀπὸ ὅλες τὶς στρατιωτικὲς ἀκαδημίες, γιὰ νὰ μελετήσουν ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ διώσουν νοερά τὸ μεγαλεῖο τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν πολεμικὴ τέχνη τους.

Ἐρευνώντας τὸν Ἑπαμεινώνδα βρίσκουμε σχεδὸν ὅλες τὶς μέχρι σήμερα παραδεκτὲς ἀρχές τοῦ πολέμου, τὶς δάσεις ἐνὸς NATO τῆς ἐποχῆς του (Ἀμυντικὴ Συμφωνία Πόλεων), τὶς δάσεις γιὰ ἀτομικὰ δικαιώματα, χειρισμοῦ αἰχμαλώτων πολέμου κ.λπ.

Ἡ Νομαρχία Βοιωτίας προώθησε τὸ θέμα στὸν Ὁργανισμὸ Πολιτιστικῆς Ἀνάπτυξης. Πέρασαν τὰ χρόνια καὶ τὸ μόνο πού ἔγινε εἶναι ἡ χάραξη καὶ ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου πού συνδέει τὰ Λευκτρα μὲ τὴν Ἑλλοπία - Δόμοδρανα.

Μετὰ τιμῆς
Νικόλαος Νόκας
Ὑποπτεράρχος ἐ.ἀ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΟ ΝΑΟ ΠΥΘΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Σχ. 1. Οί Δελφοί ως τὸ κέντρο τῆς Γῆς. (Χάρτης - ἀεροφωτογραφία.)

Δελφοί. Κάθε φορά που ἐπισκέπτομαι τὸν χώρο, τὸ τέμενος, νοιώθω τὴν ἴδια αἴσθησι. Ὅτι μετέχω στὸ ὑπέρμετρο καὶ στὸ μέτρο συγχρόνως, στὸ Τιτανικὸ καὶ στὸ Ἀνθρώπινο. Καὶ τώρα βλέπω νὰ στριφογυρίζουν ἡ ὁμίχλη, οἱ βράχοι, τὰ σύννεφα, τὰ γύρω θουνὰ «ὥσπερ σάρμα»¹ καὶ δίπλα μου ἡ ἐλιά, ἡ δάφνη, κάτω μου τὸ θρούμι, τὸ πλακόστρωτο.

Κι ἂν οἱ Δελφοί δὲν εἶναι τὸ μαθηματικὸ «μέσον γαίας» (παρ' ὅλο πὺν οἱ ἀεροφωτογραφίες² μὲ κέντρο αὐτὸ εἰκονίζουν σχεδὸν τὴ μεγίστη ξηρά) σίγουρα εἶναι κομβικὸ σημεῖο δυνάμεων³ Τελλουρικῶν < tellus < ἔρα=γῆ, πὺν ἐκτινάσσονται στὸν ἀέρα. (Κίνα = yin < γῆνῃ.)

Δελφοί· θέατρο καὶ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. Στὸ βάθος ὁ ὄρεινός ὄγκος τῶν Φαιδριάδων καὶ ἡ κοιλάδα τοῦ Πλειστοῦ.

ΟΠΛΑ ΤΑ ΙΕΡΑ. Σκαρφαλωμένος στὸ τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνα, στὰ βράχια τῆς Κασταλίας πηγῆς, βλέπω τὸν ἀπόμακρο κάμπο· τὸν κάμπο ἀπ' ὅπου ἤλθαν οἱ ἱερόσυλοι λεηλάτες. Καὶ ὄχι μία, ἀλλὰ δύο φορές, οἱ Πέρσες⁴ τὸ 480 π.Χ. καὶ οἱ Γαλάτες⁵ τὸ 179 π.Χ. Καὶ τὶς δύο φορές ὁ Φοῖβος < φῶς + φόβος «καθάρισε» **μόνος** του μὲ «ὅπλα τὰ ἱερά», ὄχι μόνο ἀπωθώντας τοὺς εἰσβολεῖς, ἀλλὰ κατατροπώνοντάς τους. Ἄς δοῦμε τὰ κείμενα:

1 Ἡρόδ. 8.35: Οἱ δόρδαροι (Πέρσες) ἐκινήθησαν πρὸς τὸν δελφικὸ ἱερὸ τόπο, γιὰ νὰ τὸν συλήσουν· ἐνῶ δὲ οἱ κάτοικοι (Δελφοί) τρομαγμένοι θέλησαν νὰ κρύψουν τὰ ἱερά, ὁ θεὸς ἐδήλωσε (πῶς;) ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ αὐτοπροστατευθῇ. Ἐτσι ἔφυγαν οἱ Δελφοί πλην 60 μὲ ἀρχηγὸ τὸν «προφήτην Ἀκήρατον», πὺν εἶδε **πρὸ** τοῦ ναοῦ «ὅπλα ἱερά προκείμενα» ἀπὸ τὸ (ὑπόγειο) τοῦ ναοῦ, πὺν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀγγίζονται ἀπὸ κα-

**Σχ. 2. Νύξ με χειροβομβίδα και Φοῖ-
βος με «φλογοδόλο».**

νένα... Καὶ τότε συνέβησαν ἀνεξήγητα γεγονότα, ὅπως ὅταν ἐφάνησαν αὐτοκίνητες πολεμικὲς μηχανές (*ὀρήια αὐτόματα*)... Κι ὅταν ἔφθασαν οἱ Πέρσες στὸν ναὸ τῆς Προνήης Ἀθηνᾶς (ἀπόστ. 650 μ.): «ἐκ μὲν τοῦ οὐρανοῦ κεραυνοὶ ἐνέπιπτον, ἀπὸ δὲ τοῦ Παρνασοῦ ἀπερραγεῖσαι δύο κορυφαί». Ἐπεφταν μὲ φοβερό πάταγο καὶ σκοτώθηκαν ἀμύπολλοι, «ἐκ δὲ τοῦ Προνήης νηοῦ δοῇ καὶ ἀλαλαγμός». Καὶ ἄλλα ἔδλεπαν «θεῖα» καὶ δύο ὀπλίτες τεράστιοι ἐφάνησαν καὶ ἔλεγαν ὅτι ἦσαν οἱ ἥρωες Φύλακος(!) καὶ Αὐτόνους = σκέπτεται μόνος του (robot). Τί λοιπόν;

Ἐπῆρχε ρομποτική ἐπιστήμη; Μυθολόγος ὁ Ἡρόδοτος; Καὶ ὁ Πανσανίας;

2 «Φωκικά» 23: Στους βαρβάρους (Γαλάτες) ἀντετάχθησαν οἱ Ἕλληνες στους Δελφούς, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἔστειλε σήματα ταχέως καὶ φανερώτατα. Γιατί ὅλη ἡ γῆ ἐσειέτο διαίως ὅλη τὴν ἡμέρα⁶ καὶ ἔπεφταν κεραυνοὶ μὲ βροντὲς συνεχῶς⁷... Τὰ δὲ ριπτόμενα βλήματα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δὲν κατέκαιαν ἓνα (μόνο Γαλάτη) ἐκεῖ πού **ἔσκαγαν**, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς πλησίον καὶ τὰ ὅπλα τους! Τότε φάνηκαν καὶ τὰ «φάσματα» τῶν 4 ἡρώων φυλάκων» (πάλλι). Αὐτὰ τὴν ἡμέρα· τὴ νύκτα χειρότερα. Γιατί ἔπεσε ἀτότομα παγωνιά (*ρίγος*) καὶ χιόνι, ἐνῶ τεράστιες πέτρες ξεκόλλησαν ἀπὸ τὸν Παρνασὸ καὶ ὀλόκληροι βράχοι, τριάντα καὶ πλέον μαζί. Τὸ ἄλλο βράδυ ἔπεσε «φόδος Πανικός»!

Ἐκτὸς λοιπὸν ἀπὸ τὰ αὐτόματα ὅπλα μὲ τηλεχειριστήρια ὁ Πανσανίας ἀναφέρει περὶ βλήματων πολυθάντων. Ἐπὶ πλέον ἐμφανίζονται ἥρωες «ὀπλίται» (= σιδηρόφρακτοι, τάνκς;) καὶ τὴ νύκτα ἐξαπολύεται «ψῦχος» (= χημικὸς πόλεμος;) μὲ ὀλοκλήρωση τῆς καταστροφῆς μὲ «φόδον Πανικὸν» (= σεισῆνες;).

Ἀρκετοὶ ἐρευνητὲς ἀσχολήθηκαν μὲ αὐτὴν τὴν πολεμικὴ τεχνολογία πού περιγράφουν οἱ Ἡρόδοτος, Πανσανίας, Ὅμηρος κ.ά. Οἱ ἐρωτήσεις ὅμως παραμένουν ἀναπάντητες: πού κρύβονταν τὰ «προηγμένα» αὐτὰ ὅπλα; Πῶς ἔμειναν, ὑπολείμματα ποίου προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ; Γιατί δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο στοὺς πολέμους; Καὶ ὅταν ἦλθαν τέλος οἱ Βισιγόθιοι - «χριστιανοί», γιατί ἐσιώπησαν; Ἴσως οἱ ἴδιοι οἱ ἱερεῖς κατέστρεψαν μαζί μὲ τὸν ναὸ καὶ τὰ «ῖρα ὅπλα». Τέλειωσε ἡ Ἑλλάς, ἀρχίζει ὁ Μεσαίων.

ΟΙ ΝΑΟΙ ΠΕΤΑΝΕ; Ἀγνωστον⁸ πάντως ἓνας πέταξε! Διαδίδουμε στὸν Πανσανία, «Φωκικά» 5: «(Εἶπαν) ὅτι κατεσκευάσθη τὸ Μαντεῖο ἀπὸ “Ὑπερβορέους” ἐξ ὧν ὁ Παγασὸς καὶ Ἀγνιεύς... ὁ ἀρχαιότατος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνα συναρμολογήθηκε ἀπὸ “κλάδους δάφνης Τεμπῶν” ὑπὸ μορφὴν “καλύδης”⁽¹⁾. Ὁ δεῦτερος ἔγινε ἀπὸ “μέλισσες” συνθέτοντας “κηρόν” καὶ “περά”, ἀπεστάλη δὲ (πεμφθῆναι) στοὺς Ὑπερβορέους ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ τρίτος ναὸς κατεσκευάσθη ἐκ “χαλκοῦ”... Δὲν πείθομαι (ὁ Πανσ.) ὅτι ἦταν ἔργο (τέχνη) τοῦ Ἡφαίστου ἢ ὅτι ὑπῆρχαν στὰ αἰετόματα χρυσὲς τραγονδίστριες(!)... αὐτὸς ὁ ναὸς κατέπεσε σὲ χάσμα καὶ ἔλυνσε ἀπὸ τὸ πῦρ! Ὁ τέταρτος ἐκ λίθου» [ἐπὶ τέλους] (ἐκὰς τὸ 548 π.Χ.).

Τί συνέβη μὲ τοὺς τρεῖς ναοὺς καὶ τί σημαίνει «ναὸς» - «νεώς»;

1 Ὁ ἀρχαιότατος «ναὸς» κατασκευάσθηκε ἀπὸ Ὑπερβορέους < ὑπὲρ + ὄρια, δηλ. πέραν τοῦ ἀρκτικού κύκλου (ἢ στρατόσφαιρας;). Ἐκεῖ πῆγαινε ὁ Ἀπόλλων τοὺς χειμερινοὺς μῆνες, ἀντικαθιστάμενος ἀπὸ τὸν Διόνυσο. Ποιοὶ ἦσαν; Πάντως τὰ ὀνόματα τῶν κατασκευαστῶν δηλώνουν τὴν ιδιότητά τους: Παγασὸς = Πήγασος = ὁ φτερωτὸς < πηγνύω, Ἀγνιεύς = μεταφορεὺς < ἀγνιά = δρόμος / τροχιά. Ἡ μορφὴ τοῦ «ναοῦ» ἦταν «καλύδης» ≤ θάλαμ(ισ)ος(!) καὶ ἐκαλύπτετο ἀπὸ «κλάδους δάφνης τῆς ἐν τοῖς Τέμπεσι» (σημ. δὲν ὑπῆρχε ἄλλου; < κλάω/δάπτω/τέμνω = φύλλα μετάλλου π.χ. τιτανίου;

Ὁ δεύτερος ἔγινε ἀπὸ «μέλισσες» (= ἐργατικοὶ → τεχνῖτες) ἀπὸ «κηρὸ» καὶ «περὰ» γιὰ **ἀποστολή**: «Ἀπόλλων» [τυχαῖο οἱ διαστημικὲς ἀποστολὲς Apollo:] στοὺς «Υπερβορέους» (= διάστημα;).

[**Σημ.** Ὁ G. Graben ἀναφέρει: «στὸν ν. Ἀπόλλωνος Ἐρέτριας θερέτρῳ 2 οἰκοδομήματα πὺν ἀναπαριστοῦν τοὺς Δελφικοὺς ναοὺς (**Σχ. 2α**). **α.** Δαφνική καλύβα ἀψιδωτὴ (τροῦλλος) μὲ τοίχους ἀπὸ κλαδιά σὲ ξύλινους πασσάλους καὶ **β.** Κέρινος δεκαγωνικὸς σὺν κηρήθρῳ μὲ “περὰ”» (= κινοσοιστρία → πύραυλοι;)]

Ὁ τρίτος «ναὸς» ἔγινε μεταλλικὸς («χάλκινος»). Ὁ Πausanias ἀποκρύβει τεχνηέντως ὅτι εἶναι ἔργον Ἡφαίστου (= ὑψηλὴ τεχνολογία, ὅρα Ἰλιάδα!) καὶ ὅτι εἶχε ἔξι χρυσὲς τραγουδιστρίες (= μεγάφωνα) στῆ στέγη. Τέλος χάθηκε σὲ χάσμα καὶ ἔλυωσε.

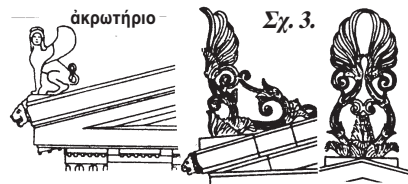
2 Τί σημαίνει «ναὸς»; Ὅλα τὰ λεξικά ἐτυμολογοῦν: < ναῖω = κατοικία Θεοῦ. Εἶναι σίγουρο ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν θεωροῦσαν τοὺς θεοὺς σωματοποιημένους, ὥστε νὰ κατοικοῦν σὲ κτίσμα. Ἀντιθέτως τοὺς θεωροῦσαν δυνάμεις ἢ προγόνους ἢ πολιτισμοὺς ἢ ἀξίες («Ἑλλ. Θρησκεία», «Δ», τ. 244). Προτείνω: ναὸς = νηὸς < νεὼς < νέω = πηγαίνω / ἔρχομαι → πορεία ὡς καὶ νέω = πλέω/ρέω + τρέχω → ναῦς [= πτητικὴ μηχανή; π.χ. Ἀργὼ = ταχεία].

Ἄς ἐξετάσουμε καὶ τὰ ἐπὶ μέρους στοιχεῖα τοῦ «ναοῦ» **α. Κίων** < κίω = πορεύομαι/φεύγω [= προωθητήρ]. Ἐπίσης «κίων» = μετέωρον (Ἡρακλ. πλ. 893. **α. Πτερὸν** = ἡ πέριξ τοῦ ναοῦ συστοιχία κίωνων < πέτομαι [= ἐκτόξευσις μὲ προωθητικὰς μηχανάς;]. **γ. Ἀέτωμα** < αἰετός < ἄττω = αἰσσω = κινεῖται ὀρμητικά. **δ. Ἀκρωτήριον** = ἰπτάμενες μορφές στὶς 3 γωνίες τοῦ ἀετώματος [= ρυθμιστικοὶ πύραυλοι;] (**Σχ. 3**). **ε. Σηκὸς** εἶναι τὸ κτίσμα ναοῦ ἢ φυλάκιον < σάττω = φορτώνω [= θαλαμίσκος] (**Φωτ. 1**). **στ. Κρητὶς** = δάσις ναοῦ «κρατέω» = ὑποστηρίζω [= ἐξέδρα ἀπογειώσεως;].

Ὅλα τὰ στοιχεῖα ὑπονοοῦν ὅτι ὁ «ναὸς» εἶναι ἀνάμνηση ἐκτοξευόμενου *ἰπτάμενου ὀρήματος* ἀπὸ τὴν ἐποχὴ προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ.

Σχ. 2α. Παράσταση ἀρχαϊκῶν ναῶν.

Φωτ. 1. Πρόστυλος ναὸς. Ὁ δεύτερος Δελφικός;

Σχ. 4. Ἡ Λητώ διωκόμενη ὑπὸ τοῦ Πύθωνος.

ΑΠΟΛΛΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΠΥΘΩΝΟΣ. Ὁ Ἀπόλλων σκότωσε τοὺς Δελφοὺς τὸν Πύθωνα. Pausanias, «Φωκ.» 5.5: «ἀρχαῖότατα τὸ μαντεῖο ἦταν τῆς Γῆς... 6.5 ὁ τοξενθεὶς (Πύθων) ὑπὸ τοῦ Ἀπ. ἐσάπισε, γι' αὐτὸ καὶ ἡ πόλις (Δελφοί) ὠνομάσθησαν Πυθῶ (τὸ σάπισμα τὸ ἔλεγε “πύθεσθαι”): κατὰ τοὺς ποιητὰς ὁ φονενθεὶς ἦτο **δράκων**, ὁ φύλακας τοῦ μαντείου Γῆς» (**Σχ. 4**). Ὁ δὲ Σοφοκλῆς («Ιφ. ἐν Ταύρ.» 1245): «ἐκεῖ τὸ χθόνιο μαντεῖο φύλαγε ὁ “ποικιλόνωτος” (= παρδαλὸς) δράκων τῆς γῆς. πελώριον τέρας... τὸν σκότωσε, Φοῖβε»· ὁ Ὅμηρος: «φοινήμεντα δράκοντα πέλωρον». Ὁ

Σχ. 5. Ἀλωάδης - Δράκων.

Πύθων και ὁ δράκων εἶναι λοιπὸν ἓνα και τὸ αὐτό. Τί ὅμως; Ὁ Πύθων <πύθεσθαι = σαπίζει/καταστρέφει/κατάπτωση νοητική → πύον και δράκων <δράττομαι = ἀρπάζω· εἶναι ἡ καταστροφή τοῦ homo sapiens: «παιδίσκην τινά ἔχουσιν πνεῦμα πύθωνος» (= ἡλιθία): Ἰωσήφ Γενέσιος 33B (Σχ. 5+6). Ἀλλά και Πίθων = πίθηκος/βλάξ (Σχ. 7).

Ἀντιθέτως ὁ ὄφης, μόνος, τοῦ Ἀσκληπιοῦ (Φωτ. 3) συνήθως διπλὸς (διπλὴ ἔλιξ κηρυκείου) (Σχ. 8) και ἡ Μινωική θεά τῶν δύο φιδιῶν (Φωτ. 4) εἶναι θεραπευτής, βελτιώνει τὴ διάνοια.

Ὁ μῦθος (= πανάρχαια ἀνάμνηση) τοῦ φόνου/κάθαρσης τοῦ Πύθωνος ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα θεωρῶ ὅτι δηλοῖ τὴν **μετάλλαξη** τοῦ DNA τοῦ homo sapiens λόγω καταστροφῆς διοχημικῆς, πυρηνικῆς ἢ ψυχοπνευματικῆς. Ἀποτέλεσμα ἡ ἐμφάνιση τῶν Νεαντερταλικῶν τύπων (Πύθων). Μετὰ ἀπὸ ἀνελέτη σύγκρουσή τους με τοὺς ἐναπομείναντες homo sapiens (Ἀπόλλων) ἐπέρχεται ἡ καταστροφή τους (κάθαρση). Τὸ ἀναδαμμομένο DNA ἐκφράζεται με τὸν ὄφι (διπλὴ ἔλιξ) τοῦ Ἑρμοῦ - Ἀσκληπιοῦ - Ἀπόλλωνος ἱητροῦ.

Ἡ ἐλληνική τέχνη δραματικά ἀναμνησκει / προειδοποιεῖ προβάλλοντας **τέρατα** ἰσχυρά ἀλλὰ μαχητὰ (Μέδουσα, Σφίγξ κ.ἄ.) με μάχες θεῶν ἐναντίον φρικτῶν ὄντων, ἰδίως «σπειροειδῶν» (με μία σπείρα Πύθωνες) (Φωτ. 5) ἢ με «ἀνθρώπους» με πόδια ὀφιοειδῆ (Σχ. 5+6+7).

Καὶ ὁ Μιχαήλ Ἀγγέλος, μέτοχος τῆς ἐλληνικῆς γνώσης ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τοῦ Βατικανοῦ, ζωγραφίζει (Φωτ. 6) τὴν «Πτώση» τοῦ Ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν δράκοντα (ὄχι «ὄφης» τῆς Παλ. Διαθήκης) με μορφή γυναικας με «πόδια» διπλὴ ἔλικα (DNA). Ἐπίσης στὴν «Κόλασή» του (Φωτ. 7) δείχνει τὸν Ἀνθρώπο νὰ κατατρώγεται ἀπὸ Πύθωνα και δράκοντα, ὥσπου νὰ μεταβληθῇ σὲ ζωόμορφο Νεάντερταλ. Οἱ Ἕλληνες παρουσίαζαν τὸν ὄφιν ὡς ἀγαθὸν/ἐπίκουρον (ἀντιστροφή στὴν Π.Δ. σὲ πονηρὸν διάβολον) ἢ τοι ἐξελιγμένο DNA φορέα τῆς Νόησης - Λόγου. Ὁ Ἀναξαγόρας ταυτίζει τὸν νοῦ με τὸν «δίνον»!

[Σημ. Ἡ δόση τῆς ζωῆς, τὸ DNA (di.oxy.rino.nucleic acid) σχήματος διπλῆς ἑλικος προφέρεται Di.N.A. < Δωρ. ΔΙΝΑ = δίνη ἑλικος. Τυχαῖο;].

ΤΙ ΕΣΤΙ «ΑΠΟΛΛΩΝ»; Γιὸς τοῦ Διὸς και τῆς Λητοῦς («θεὸς» δευτέρας γενεᾶς) γενναῖα / φανερόνεται στὴ Δῆλο < δηλόω. Ὁ Καλλιμαχος στὸν 4ο ὕμνο στὴ «Δῆλο»⁸ γράφει: «ἄφετος πελάγεσσιν ἐπέπλεες... ὄνομα παλαιὸν Ἀστερίη(!)»... ρίζωσες στὸ Αἰγαῖο. Ὁ Ἀπόλλων ἐκφράζει 4 τέχνες: Μουσική, Μαντική, Ἱατρική και Τοξική (ἡ μόνη «ὀλέθρια», ἀφοῦ τὰ βέλη του φέρουν «νοῦσον κακήν» («Ἰλιάς» Α15) και «λοιμὸν» (Α67) [Πίναξ].

Φωτ. 5. Μάχη θεοῦ και τέρατος – Ἀπόλλων και Πύθων. (Συλλογὴ Στ. Νιάρχου.)

ΠΙΝΑΞ		
Μαντική	Ἐπίγνωση	Πῦρ
Ἱατρική	Πνεῦμα	Ἀήρ
Μουσική	Ψυχή	Ὑδωρ
Τοξική	Σῶμα	Γῆ

Σχ. 7. Ἄνθρωπος καὶ δράκος.

Φωτ. 4. Μινωική θεά τῶν δύο ὄφεων.

Φωτ. 6. Ὁ «διάβολος» τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου ὡς γυνή - δράκων (διπλός)

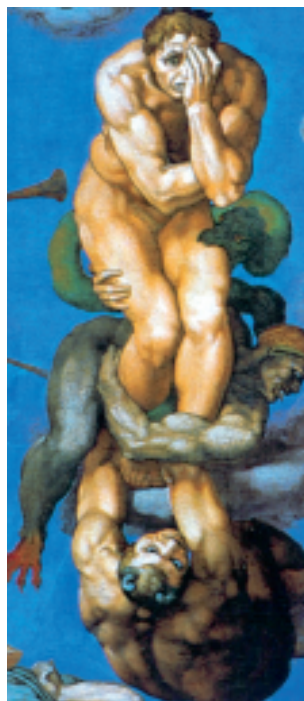
Σχ. 8. Κηρύκειον Ἑρμοῦ.

Σχ. 6. Ἡ «Μοῖρα» ἐναντίον «Γίγαντα». (Ἀπὸ τὸν Βορὸ τῆς Περγάμου.

Φωτ. 3. Ἀσκληπιός.

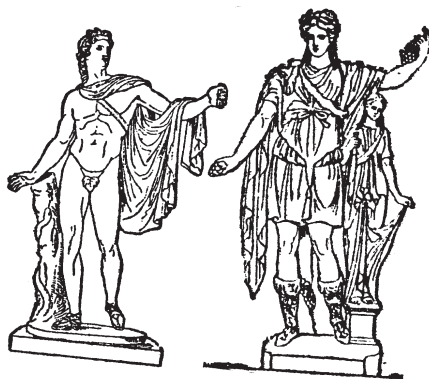
Φωτ. 7. Οἱ διάβολοι - πύθωνες τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου.

Τί σημαίνει «Ἀπόλλων»; Ὁ Πλάτων ἐτυμολογεί <ἀπλοῦς> («Κρατ.» 405. Προτείνω: Ἀπόλλων ≤ Ἀπέλλων < Ἀφέλλω → Ἀφελῆς = **περιδινούμενος** <ἄFω = πνέω → Fελύω = ἐλίσσω. Ὑρα Ἀπόλλων = δύναμις νοητική ἐλυσσόμενη (βελτιωτική), ἀντίθετη πρὸς πᾶσα μετάλλαξη. Μὲ σύγχρονους ὄρους: DNA περιέχοντα Λόγον = ὁ Ὑμφρων Ἀνθρωπος (h.s.), ἀντίθετος πρὸς τὸν παρακμιακὸ Νεάντερταλ (60.000 ἕως 30.000 ἔτη).

Τὰ ἐπώνυμα τοῦ Ἀπόλλωνα πάμπολλα, γνωστά μας 200. Λ.χ. Ἀγνός, Ἀκέσιος, Παιών, Ἐπικούριος, Θεραπναῖος, Φοῖδος. Ὅλα δείχνουν τὴν εὐεργετική επίδραση ἐπὶ τῆς πνευματικῆς υἱείας.

Τὸ συμπλήρωμα τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι ὁ **Διώνυσος** (ποιητ. Διώνυσος <δίω + νοῦσος = ἀποδιώγων νόσους ἢ δίω + μῦσος = μίasma ὅπως Ἀλεξίκακος Ἀπόλλων).

Ἡ Τέχνη μορφοποιεῖ τὸν μὲν Ἀπόλλωνα ὡς «αἰίζω» = πάντα νέο ὃν μὲ πνευματικὸ σφρῖγος (**Σχ. 9**), τὸν δὲ Διώνυσο ὡς ἀνδρόγυνον ἀναδίδοντα ἰλαρὴ ψυχικὴ διάθεση (**Σχ. 10**). Σὲ ἀγγεῖο φαίνονται (**Σχ. 11**) Α.+Δ. νὰ δίνουν τὰ χεῖρα ἐμπρὸς στὸν Δελφικὸ ὀμφαλὸ. Ὁ μῦθος ὁμιλεῖ γιὰ τὸ ἐτήσιο ταξίδι τοῦ Α. στοὺς Ὑπερβορείους τοὺς (3) χειμερινοὺς μῆνες καὶ τὴν ἀντικατάστασή του στὸν ναὸ ἀπὸ τὸν Δ. Τὸ Διονυσιακὸ πνεῦμα συμπληρῶνει τὸ Ἀπολλώνιο. Τί σημαίνει;

Σχ. 9. Ἀπόλλων μὲ ὄφιν.

Σχ. 10. Διώνυσος.

Ὁ Ἀ. ἐκφράζει τὸν **Νοῦ**, τὴν ἀντίληψη ὃ δὲ Δ. τὸν **Ψυχισμό**, τὸ συναισθημα, τὴν εὐδαιμονία. Τὰ δύο ἀναπόσπαστα μετέχουν στὸ Σῶμα καὶ στὴν Ἐπίγνωση, Σοφία (**Πίναξ 1**). «Ὁ Ἀνθρωπος εἶναι ἐνιαία ὄντοτης, μεγαλειώδης σύνθεσις τοῦ Παντός». Ἀπόλλων καὶ Διώνυσος δὲν δελτιώνουν μόνο ἀλλὰ καὶ διορθώνουν τὶς «παρεκτροπές» τοῦ DNA, ποὺ προκαλοῦν τὶς ἐκφυλιστικὰ νόσους, ὅπως μαλάκυνση (ἀγνωσία, ἀνοία), νευρώσεις/ψυχώσεις, μὲ θεραπεία: κάθαρση - ἀνακούφιση - ψυχαγωγία - αὐτογνωσία.^{11α}

Σχ. 11. Ἀπόλλων + Διώνυσος.

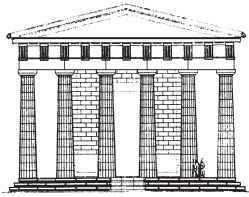
Σχ. 12.

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Γιὰ τοὺς 4 ἀρχικοὺς ναοὺς μιλήσαμε. Μετὰ τὴν πυρκαϊὰ τοῦ 548 π.Χ. ἐκτίσθη νέος ποὺ κατεστράφη ἀπὸ σεισμὸ τὸ 373 π.Χ. Ὁ ἔκτος καὶ τελευταῖος ἐπερατώθη τὸ 320 π.Χ. μὲ «*ἱερὰ χρήματα*» τῶν Ἀμφικτυόνων (**Σχ. 12**). Ὁ ἕνας βαρὺς, ὁ τελευταῖος ἀνάλαφρος δωρικός.

Λόγῳ τοῦ κεκλιμένου ἐδάφους κατασκευάσθησαν δύο ἀναλημματικοὶ τοῖχοι· ὁ ἕνας φέρει τὴ νότια κιονοστοιχία (πετρὸν) (**Σχ. 13**) καὶ ὁ ἄλλος στηρίζει τὴν αὐλὴ (terrasse) ≈ 5 μ. χαμηλότερα, ἐπενδεδυμένος μὲ πολυγωνικὰς πέτρες, ὅπου καὶ ἡ στοὰ Ἀθηναίων.

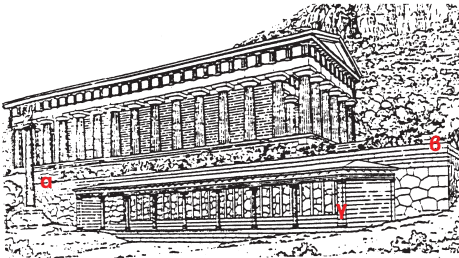
Ὁ ναὸς διαστάσεων 21,8x58 μ. μὲ 6x15 κίονες, ἔχει μακροστενο σηκὸ 12,7x27,3 σὺν πρόδομο καὶ ὀπισθόδομο. Ὁ σηκὸς περιέργως δὲν ἔχει ξεχωριστὸ ἄδυτο.

Σχ. 12. Έκτος ναός (Ανατολική όψη).

Πού ήταν τὸ ἄδυτον; Πού ἡ σπηλιὰ τοῦ ἀρχικοῦ μαντείου τῆς Γαίας; Ὑπῆρξε κτίσμα μέσα στοῦ ἄδυτο; Εἶχε ὑπόγειο μὲ πηγὴ ὁ ναός; Πού ὁ τάφος τοῦ Διονύσου, ὁ Ὀμφαλός, ὁ Τρίπους; Ποῖος ὁ λόγος τῆς βαρύντατης κιθωτοειδοῦς θεμελιώσεως;

Ὁ καθ. Gruben¹⁰ μὲ τόλμη διαπιστώνει: «Στὰ αἰσχροῦς λεηλατημένα συντρίμμια δὲν ἐταντοποιήθη τὸ ἄδυτον. Ἐνα ἄνοιγμα στὰ θεμέλια ὑπονοεῖ Ἱερὸν Γαίας... Βρέθηκαν δεξαμενὲς νεροῦ καὶ πηγὴ, ἀλλὰ οὔτε ἵχνος ἀπὸ σύμβολα».... «Ὁ Ε. Hansen ἐπιβεβαίωσε «ἄνοιγμα στὴ στέγη».

Σχ. 13. Ὁ ναός, τὰ ἀναλήμματα καὶ ἡ στοὰ Ἀθηναίων.

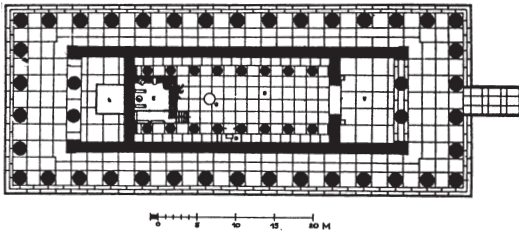
καὶ τὰ «ἰρὰ ὄπλα». Ὅσο γιὰ τὴ «βαρεία» θεμελίωση, εἶναι ὑπερβολικὴ ἀκόμα καὶ γιὰ ἀντιμετώπιση ἰσχυρῶν σεισμῶν. Ἴσως ἐξηγεῖται λόγῳ ὑπαρξης ὑπογείου καταφυγίου. Γιατί; (Σχ. 15).

Ἀφοῦ οἱ ἀνασκαφὲς δὲν ἀπέδωσαν τὰ ἀναμενόμενα,¹¹ προτείνουμε μία ὑπόθεση: Ἡ καταστροφὴ τοῦ ναοῦ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τον εἶναι (ὡς εἶπαμε) πιθανώτατη γι' αὐτὸ δὲν ἀπέμεινε τίποτα ἀπὸ τὸ ἄδυτο. Ἡ Γαλλικὴ Ἀρχαιολ. Ἑταιρεία βρῆκε σὲ βάθος 2,6 μ. δάπεδο ἀπὸ «βράχο» κροκαλοπαγῇ. Μήπως εἶναι τεχνητός, δηλ. **μπετόν**, ὅπως τὸ ὑπέθυρο τοῦ «Θησαυροῦ Ἀτρείδας»,¹² ἴσως ἔτσι ἐκαλύφθησαν τὰ «ὄσια» σύμβολα, ἡ Πηγὴ

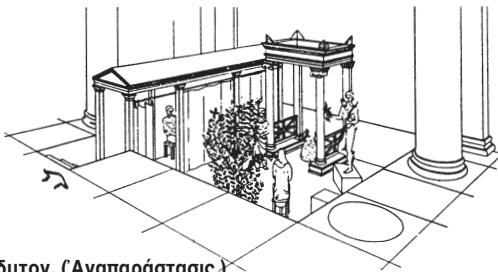
Ο ΠΟΛΥΓΩΝΙΚΟΣ ΤΟΙΧΟΣ.

Ἄς ἐξετάσουμε τὸν ἀναλημματικὸ τοῖχο. Κατασκευάσθηκε μετὰ τὸ 548 π.Χ. καὶ ἔχει μῆκος 84 μ.

καὶ ὕψος ≈ 6 μ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ λίθους μικρῶν σχετικῶς διαστάσεων (0,8 x 0,8 x 0,6 μ. μέσες διαστ.), ἀκανονίστου σχήματος (καὶ καμπύλες), μὲ **ἀπόλυτη** ἐφαρμογὴ (στοὺς ἀρμούς δὲν χωράει ξυράφι!).^{11α} Παρ' ὅλη τὴν τελειότητα τῆς κατασκευῆς (**Φωτ. 8**) εἶναι ὠρὴ ἀπομίμηση τῶν Κυκλωπείων Τειχῶν (Μυκῆνες, Τίρυνς κ.ά.), ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ μπλόκ λίθινα ἢ ἀπὸ μπετόν, 50 φορὲς μεγαλύτερα!

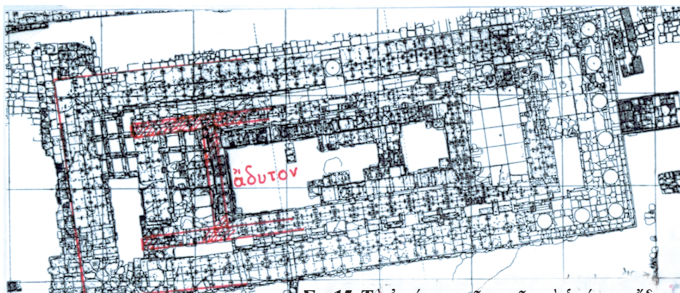
Σχ. 14. Έκτος ναός τοῦ Ἀπόλλωνα. 366-320 π.Χ. Κάτοψη.

Ἄδυτον. (Αναπαράσταση.)

Ὁ πολυγωνικὸς τοῖχος εἶναι σαφῶς **ἐπένδυση** σὲ προϋπάρχοντα τοῖχο, ἴσως δὲ καλύπτει ὑπόλειμμα κυκλώπειου τείχους (ὑπόνοια ὑπαρξης στὰ σχέδια τομῶν) (**Σχ. 16**).

Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΟΡΕΙΑ. Μὲ βάση τὴν πρωτοπόρα ἔρευνα τοῦ Θ. Μανιᾶ¹³ ἀνακάλυψα

Σχ. 15. Τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ καὶ ὑπόγειο ἄδοντο.

δύο ἄξονες καθέτους μεταξύ των Ἀγερονσία - Δῆλος καὶ Βάσσα - Πήλιο, πὺν τέμνονται στοὺς Δελφοὺς (**Χάρτης 1**). Τότε δὲν μπόρεσα νὰ ἐξηγήσω τίς εὐθεῖες αὐτές, ἀπλῶς ἐθαύμαζα τὴν ἀπόλυτη ἀκριβεία χάραξής των (σφάλμα 200 μ.).

Φωτ. 8. Τμήμα τοῦ πολυγωνικοῦ τοίχου.

Ἡ ἐξηγήση εὐρέθη «τυχαῖα» στὶς «Εὐμενίδες» τοῦ Αἰσχύλου (στ. 9), σὲ ἓνα ἀποκαλυπτικὸ κείμενο, ὅπου ἱστορεῖται τὸ ταξίδι τοῦ Ἀπόλλωνος (Δῆλος - Ἀθῆναι - Δελφοί): «Φοῖδος... λιπὼν δὲ λίμνην Δηλίαν... κέλσας ἐπ' ἀκτὰς ναυπόρους τὰς Παλλάδος, ἐς τήνδε γαῖαν ἦλθε Παρνασσὸν θ' ἔδρας. Πέμπουσι δ' αὐτὸν καὶ σεβίζουσιν μέγα κελυθοποιοὶ παῖδες Ἥφαιστον, χθὼνα ἀνήμερον τιθέντες ἡμερωμένην». Εἶναι ἓνα κοινὸ ταξιδάκι μὲ πλοιάριο καὶ πεζοπορία, ὅπως μεταφράζουν ὅλοι οἱ φιλόλογοι; Ποιοὶ οἱ «παῖδες Ἥφαιστου», τί ἡ «λίμνη», ἡ δὲ «χθὼν ἀνήμερος» εἶναι ἀπλῶς «ἀδιάβατο ἔδαφος»; Καὶ τότε εἶναι τυχαῖα ἡ ἀπολύτου ἀκριβείας εὐθεῖα Δῆλος - Ἀκρόπολις - Ἐλευσίς - κορυφὴ Ἑλικῶνος - Δελφοί; Τυχαῖες καὶ οἱ ἄλλες 3 **κάθετες** πορείες;

Ἡ πορεία συνεχίζεται. Στὴν «Ἀλκηστη» τοῦ Εὐριπίδη ὁ Ἀπόλλων ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀδμήτου (τί;), ἀφοῦ δούλεψε ἐκεῖ ἓνα ἔτος ὡς θνητός, γιὰ νὰ καθαρῇ ἀπὸ τὸ μῖασμα τοῦ φόβου τῶν Κυκλώπων (ἢ Πύθωνος). [Σημ.: Ὁ Ἀδμήτος νυμφεύεται τὴν Ἀλκηστη ἀπὸ τὴν Ἰωλκὸν, κόρη τοῦ Πελίας < Πήλιον, ὅπου

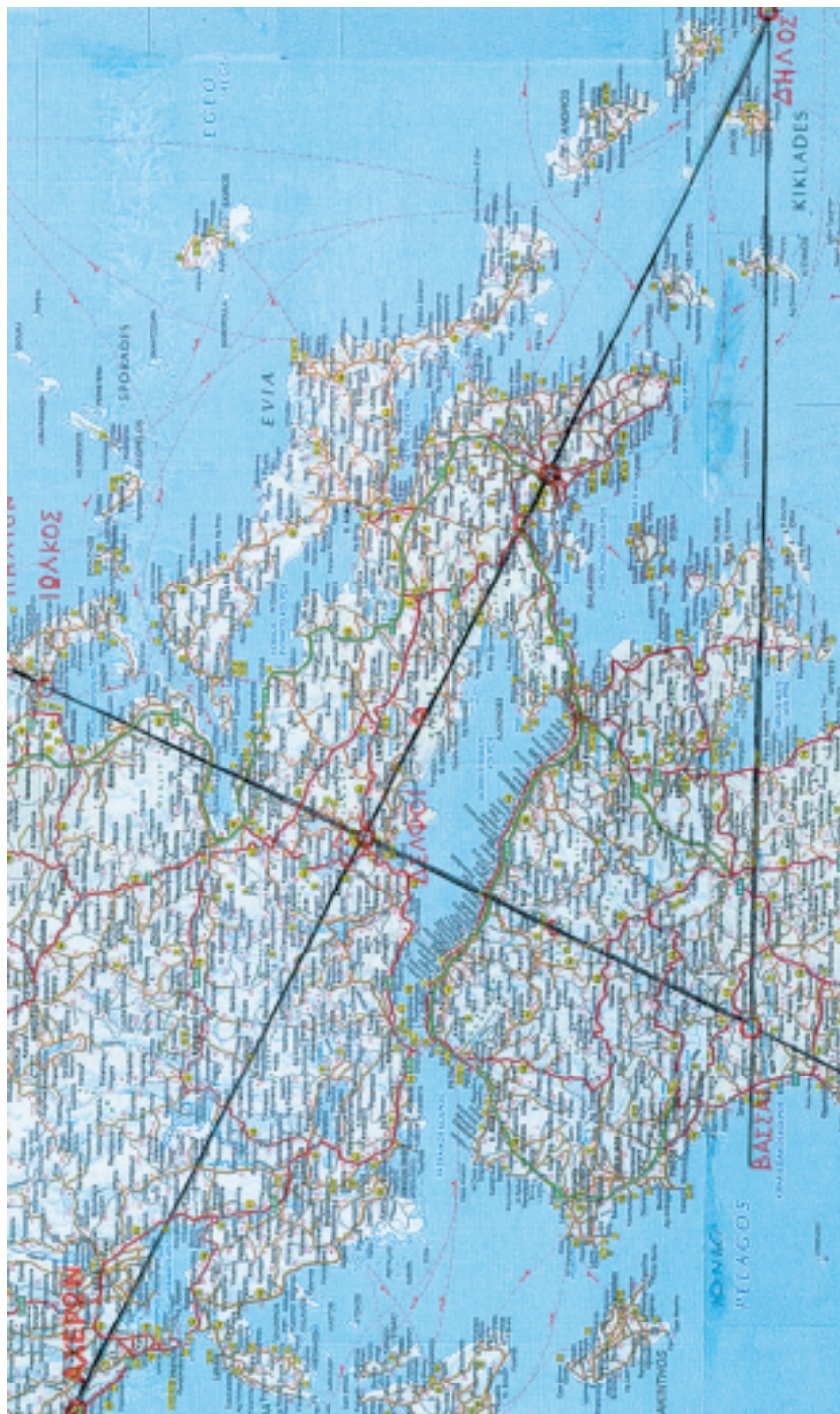

Σχ. 16. Τομή.

Ἀς ἀποκρυπτογραφήσουμε τὸ κείμενο μὲ γνώσεις/δεδομένα ἑνὸς τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ: Ὁ «Ἀπόλλων» ἐγκαταλείπει τὸν (ἀερο)λιμένα τῆς Δήλου κατευθυνόμενος (μὲ πτητικὴ μηχανή;) πάνω ἀπὸ τίς ἀκτὲς καὶ τῆς Παλλάδος (τὸν ναό); ἦλθε στὴν περιοχὴ αὐτὴ τοῦ Παρνασσὸ καὶ «ἐγκατεστάθη» (= προσεγείωθη;). Καὶ αὐτὸν τὸν (ἀπ)έστειλαν τιμητικῶς οἱ «Ἥφαιστίδες» (τεχνικοὶ ὑψηλῆς τεχνολογίας), πὺν βρῆκαν νέους τρόπους κίνησης, δαμάζοντας τὸ διάστημα-ἄερα.

Ἡ πορεία συνεχίζεται. Στὴν «Ἀλκηστη» τοῦ Εὐριπίδη ὁ Ἀπόλλων ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀδμήτου (τί;), ἀφοῦ δούλεψε ἐκεῖ ἓνα ἔτος ὡς θνητός, γιὰ νὰ καθαρῇ ἀπὸ τὸ μῖασμα τοῦ φόβου τῶν Κυκλώπων (ἢ Πύθωνος). [Σημ.: Ὁ Ἀδμήτος νυμφεύεται τὴν Ἀλκηστη ἀπὸ τὴν Ἰωλκὸν, κόρη τοῦ Πελίας < Πήλιον, ὅπου

τὸ «ἄντρον» (Πανεπιστήμιο) τοῦ Κενταύρου (τί; Χείρωνος, ὅπου σπούδασαν ἥρωες (Ἀσκληπιός) καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόλλων]. Ἡ Ἀλκ. δέχεται νὰ πεθάνῃ ἀντὶ τοῦ Ἀδμήτου. Καὶ ἡ τρίτη πορεία. Ὁ Ἀπόλλων βεβαιοῖ τὸν Θάνατο, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς «*δία γυναῖκα τήνδε σ' ἐξαιρήσεται*» (=

Χάρτης 1. Η «πορεία» του Ἀπόλλωνος: Δῆλος - Δέλφοι - Πήλινον - Ἀχέων - Δελφοί - Βάσσα.

θα σοῦ τὴν πάρη διαίως): «Ἄλκ.» 69· καὶ «Φοῖβον παῖς... Ἄϊδα πύλας δμαθέντας ἀνίστη» (=καὶ νεκροὺς ἀνασταίνει): 125.

Γιὰ τὴν τέταρτη πορεία δὲν μπόρεσα νὰ βρῶ ἀναφορά. Ὅμως ἡ οἰκοδόμησις ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος στὶς Βάσσεις, στὸ ἄγριο τοπίο τοῦ ἱεροῦ ἀρχαδικοῦ Λυκαίου ὄρους <λύκη = φῶς (ἐμφανίζεται ἀπὸ τὸ «πουθενά»)¹⁴ δὲν ἔγινε τυχαῖα. Ἄλλωστε οἱ Δελφοὶ καὶ οἱ Ἀρχαῖδες ξεκινοῦσαν τὸ ἔτος ἀπὸ τὴν **ἐαρινή** ἰσημερία, ἡμέρα ποὺ ἐπιστρέφει (ἢ φεύγει) ὁ Ὑπερβόρειος Ἀπόλλων.

Συννοιάζουμε τὴν «τετρακτὴν» πορεία τοῦ Ἀπ.: **1.** Γεννᾶται (δηλοῦται) στὴ Δῆλο καὶ πορεύεται ἐπ' εὐθείας (**Χάρτης 1**) περνώντας ἀκριβῶς ἀνω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη, τὸ Τελεστήριο Ἐλευσίνας (μυστήρια), τὴν κορυφὴ τοῦ Ἑλικῶνος καὶ τὸ Ἄλσος Μουσῶν (Μουσαγέτης) καὶ φθάνει στοὺς Δελφοὺς < δέελον φάος¹⁵ = φῶτιση, ὅπου σκοτώνει τὸν Πύθωνα (Νεάντερταλ ἢ Ἐαντός). **2.** Ὅδεύει πρὸς κάθαρσιν **καθέτως** πρὸς Ἴωλκὸ (βάση ἀποστολῶν π.χ. Ἀργοναῦτα)

καὶ Πήλιον < πάλω = περιδινέω, ὅπου ἡ **Γνώσις**. **3.** Ἐπιστροφή καὶ συνέχιση τῆς πορείας «Δῆλος - Δελφοί» ἕως τὴν Ἀχερουσία - Νεκρομαντεῖον. Σκοπός: Ἡ κατανίκησις γήρατος/θανάτου = ἀειζωία». **4.** Ἐπιστρέφων στοὺς Δελφοὺς, κατευθυνόμενος καθέτως καὶ ἐπὶ τῆς εὐθείας Δελφῶν - Πηλίου, φθάνει (μέσω Ἀροανίων) στὶς Βάσσεις < θαθὺ φαράγγι («ἔνδον σκάπτε»). Ἐπιστροφή **ὀριζοντίως** (ἀπὸ Δύση πρὸς Ἀνατολὰς ἐπὶ τοῦ Παραλλήλου 37°25') στὴ Δῆλο! Ἡ πορεία χαράχθηκε σὲ ἀεροφωτογραφία² καὶ μὲ θαυμαστὴ ἀκρίβεια ὑλοποιήθηκε μὲ κατασκευὴ ναῶν/κόμβων (ὅπως τοῦ Ὀμφαλοῦ) (**Σχ. 11**).

Συμβολικὰ ἡ μεγάλη Πορεία τοῦ Ἀπόλλωνα (περιδινούμενον DNA - περιπλάνηση) εἶναι τὸ συγκλονιστικὸ ταξίδι τοῦ Ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἀνέλιξη/διόρθωση, ἡ πορεία τῆς Ἐπίγνωσις. Ἀπὸ τὴ «Γέννησις» (= ἀνησυχία) περνᾷ σὲ Ἀγωγή (Ἀθῆναι), Μόρφωσις (Ἐλευσίς), Τέχνη (Ἑλικῶν) καὶ τέλος Ἀντίληψη/καταστροφή / Ἐγὼ / Βελτίωσις (Δελφοί). Ἐπειτα Παιδεία (Πήλιο), Γνώσις συμπαντικῶν δυνάμεων (Θάνατος = Ἀχέρων) καὶ Ἐπίγνωσις (Βάσσα), Ἐπιστροφή (ἔνωση Πνεύματος - ψυχῆς στὸν Λόγο) στὴ «Δῆλο» γιὰ νέο ξεκίνημα ἀενάως: «*Πῦρ ἀείζων*» Ἡράκλ.).

...Καὶ ἔρχονται σκέψεις καὶ ἄλλες σκέψεις, οἱ ἀπαντήσεις φέρνουν ἐρωτήσεις. Ἀπότομα οἱ σκέψεις σταματοῦν, φεύγει ὁ Ἀπόλλων καὶ νοιώθεις τὸ Διόνυσο νὰ σοῦ γνέφῃ χαμογελώντας, ἐνῶ ἡ ὁμίχλη ἀνεδαίνει ἀγκαλιάζοντας τὰ πάντα. Ἡ εὐδαιμονία, ἡ σύνθεσις, ὁ Λόγος «*γνώθι...*».

Βιβλιογραφία

1. Κ. Καρμιράντζος, «Κοσμικὸ μῶρφωμα Σάραμα», «Δ», τ. 231.
2. Κ. Καρμιράντζος, «Χάρτες - ἀεροφωτογραφίες», «Δ», τ. 252
3. «Φένγκ Σούι», ἐκδ. Πύρινος Κόσμος + ἐκδ. ΚΟΑΝ.
4. Ἡρόδοτος, «Ἱστορίη» 8.35...
5. Πανσανίας, «Ἑλλάδος Περιήγησις», «Φωκικά» 23.
6. Ν. Ἀσπιώτης, «Ἀγνωστὴ Πολεμ. Τεχνολογία», «Δ», τ. 196.
7. Ι. Λάζαρης, «Τεχνολογία Θεῶν», «Δ», τ. 235.
8. «Ὀρφικά», ἐκδ. Ἡλίου.
9. Α. Τσακαλιάς, «Ἀειζωῖα (Ὁ δρόμος)».
10. G.Gruben, «Ἱερὰ τῆς Ἀρχ. Ἑλλ.», ἐκδ. Καρδαμίτσα.
11. Guilles, «Delphes (Temple)+Terrasse».
12. Κ. Καρμιράντζος, «Ἐπέρθυρο Θ. Ἀτρέως», «Δ», τ. 233.
13. Θ. Μανιάς, «Ἀγνωστὰ μεγαλουργήματα Ἑλλήνων».
14. Κ. Καρμιράντζος, «Ἐπι. Ἀπόλλων», «Δ», τ. 235.
15. Κ. Θανασουλόπουλος, «Δελφοί», «Δ», τ. 219.

Κωστής Καρμιράντζος
Ἀρχιτέκτων ΕΜΠ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Ἀντίλογος μέσω τοῦ εἰσαγγελέα

Στὸ ἀμίμητο συνέδριο κατὰ τῆς «ἀρχαιολατρίας» καὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, ποὺ πραγματοποιήσαν στὴ Θεσσαλονίκη τὸν Μάιο ἀγιορεῖτες καλόγεροι, πατεντᾶτοι ρωμιοσυνιστές καὶ ἄλλα ἀπολιθώματα τοῦ Μεσαίωνα, ἐπιστρατεύθηκε καὶ κάποιος συνταγματολόγος, ὅπως τὸν παρουσίασαν, ποὺ ἀφιέρωσε ὁλόκληρη τὴν «εἰσήγησή» του, διάρκειας σχεδὸν μιᾶς ὥρας, ἀποκλειστικά στὸν «Δαυλό», ζητώντας τὴν αὐτεπάγγελτη διώξή μας ἀπὸ τὸν εἰσαγγελέα.

Διερωτᾶται κανεῖς, σὲ ποιά ἐποχή ζοῦν οἱ «πνευματικοί» αὐτοὶ ταγοὶ τῆς Ρωμιοσύνης, ὅταν τὸ «πνεῦμα» τους δὲν ἔχη νὰ ἀντιτάξῃ στὶς χιλιάδες ἔρευνες, θεμελιωμένες μὲ πλημμυρίδα στοιχείων, δεδομένων, ἀποδείξεις, κειμένων, τεκμηρίων καὶ πειστηρίων, ποὺ ὁ «Δ» παρουσίασε στὰ 22 χρόνια τῆς διαφωτιστικῆς προσπάθειάς του στὶς 17.000 σελίδες του, παρὰ μόνο τοὺς δικαστικούς διωγμούς. Καὶ ναὶ μὲν ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας, στοὺς κόλπους τῆς ὁποίας φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι μὲ μυαλό, ἐπίσημα ἀπέσχε ἀπὸ τὴν ἀνεπανάληπτη αὐτὴ σύναξη τοῦ Σκοταδισμού, ἀλλὰ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ παραθρησκευτικοῦ «ἀκροατηρίου», ποὺ συναγελαζόταν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες στὸ «συνέδριο», θύμιζε πολὺ τοὺς «φαιὰ φέροντας» φανατικούς, ποὺ πίεζαν τοὺς διάφορους Θεοδόσιους τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας νὰ ἐκδίδουν τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξαφάνισαν τὴν Ἐπιστήμη, τὴν Ἑρευνα καὶ τὸν Πολιτισμό, ἐγκαθιδρύοντας τὸν Μεσαίωνα, ἐνῶ ταυτόχρονα ἀλώνιζαν τὴν χώρα δολοφονώντας φιλοσόφους καὶ ἐπιστήμονες καὶ εἰσβάλλοντας στὰ στάδια, γιὰ νὰ διώξουν ἀπὸ ἐκεῖ τὸν Διάβολο, ὁ ὁποῖος «ἐπόμπευε» στὶς Ὀλυμπιάδες, σύμφωνα μὲ τοὺς τότε πνευματικούς τους ταγοὺς – τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Δὲν θὰ βρεθῇ ἄραγε κάποιος νὰ «σκουντήξῃ» αὐτοὺς τοὺς δυθισμένους στὶς μεσαιωνικὲς ὀνειρώξεις τους φονταμενταλιστές, μπάς καὶ ξυπνήσουν καὶ δοῦν, ὅτι τυχὸν νέες εἰσβολὲς στοὺς ἀγῶνες τῆς «Ἀθήνας 2004» ἀλλὰ καὶ τυχὸν ἐφαρμογὴ νόμων καὶ διαταγμάτων θεοδοσιανῆς δικαιοκῆς φιλοσοφίας σήμερα, εἶναι γι' αὐτοὺς ὁ συντομώτερος δρόμος πρὸς τὸν κρημνὸ καὶ τὸ ἱστορικό τους τέλος, ὅπου τρέχοντας κατευθύνονται μὲ τὶς «δραστηριότητές» τους αὐτές;

Δ.Ι.Α.

Ἰράκ καὶ Δημοκρατία

Τὸ πόσο ἡ «Δημοκρατία» εἶναι ἀληθινὴ καὶ ἐξυπηρετεῖ τὶς ἐκάστοτε ἐξουσίες στὸ ὄνομα τοῦ «κυρίαρχου» λαοῦ, τὸ βλέπουμε καὶ στὴν περίπτωση τοῦ Ἰράκ. Ἐκεῖ θέλουν νὰ ἐπιβάλουν τὴν Δημοκρατία σὲ ἓναν λαό, ποὺ ἡ φύση του κάθε ἄλλο παρὰ μπορεῖ νὰ δεχθῇ ἓναν τέτοιον τρόπο συμπεριφορᾶς καὶ ὁμαδικῆς ζωῆς. Φυσικὰ οὐδόλως τοὺς ἐνδιαφέρει ἂν θὰ πετύχουν νὰ τὸν κυβερνήσουν μὲ δημοκρατικὲς διαδικασίες: ἀπλᾶ θέλουν μὲ τὸ παραμῦθι αὐτὸ νὰ τοὺς ἐξουσιάζουν πρὸς ἀποτελεσματικά. (Αὐτὸ τὸ «πείραμα» προφανῶς θέλουν νὰ πραγματοποιήσουν καὶ στὴν Τουρκία.)

Ι.Μ.

Ἡ Παιδεία; Κανένα πρόβλημα

Ὁ κ. Γ. Μπαμπινιώτης ἐξελέγη καὶ πάλι πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου

ἸΑθηνῶν. Ἡ ἐπανεκλογή του ἦταν ἀναμενόμενη, ἀφοῦ ἔχει τὴ στήριξη ὅλων: τῶν δύο μεγάλων κομμάτων, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς κληρικοκρατούμενης Ἀκαδημίας.

Κι ὕστερα θὰ πῇ κανεῖς, ἡ Παιδεία; Τὸ κατάντημά της; Κανένα πρόβλημα. Ἄλλωστε, 180 χρόνια ζήσαμε, τώρα θὰ χαθοῦμε;

Π.Α.Κ.

ἝΑγγλος Ἕλληνοφασίστας

«**Ὁ,τι κινεῖται στὸν Πλανήτη σήμερα**», λέει ὁ ἝΑγγλος φιλόσοφος Thomas Taylor, «**ἔχει τὶς ρίζες του στὴν Ἑλλάδα: Ἀλφάβητο, γλῶσσα, γραμματική, μαθηματικά, γεωμετρία, ἀστρονομία, φυσική, δημοκρατία, μουσική, θέατρο, φιλοσοφία, ποίηση, ὑγιεινὴ καὶ ὅ,τι ἄλλο παρέλειψα μαζί**». Εὐτυχῶς πὺν οἱ ξένοι μιλοῦν. Ἐδῶ ἂν τολμοῦσε κανεῖς νὰ γράψῃ μία φράση σὰν τὴν παραπάνω, θὰ κατετάσσετο ἀμέσως στὴν ὁμοταξία τῶν φασισμῶν διαφόρων ἀποχρώσεων.

Κ.Δ.

Εἰσαγωγή «φωτός» στὴ Χώρα τοῦ Φωτός

Ὁ Καποδίστριας εἶπε πρὶν ἀπὸ δύο περίπου αἰῶνες, ὅτι «ἝΑγιον Φῶς εἶναι τὸ Φῶς τῆς ἀμφισβήτησης» καὶ εἶχε δίκιο. Ὁ κ. Μιχάλης Καλόπουλος στὸ διδλίο του «Θαῦμα ἢ Ἀπάτη;» παραθέτει τὶς ἀπόψεις τοῦ Καποδίστρια καὶ μιλάει γιὰ αὐτοπυροδοτούμενα κερὰ μὲ χρονοκαθυστέρηση, ἀναφέροντας τὴν «Χάφθα» τῶν Ἰουδαίων. Ποιὸς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὶς τελετὲς ἀφῆς τοῦ ἝΑγίου Φωτός στὸν Πανάγιο Τάφο τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς εἰσαγωγῆς του στὴν Ἑλλάδα; ἝΑνησυχεῖ κάποιος, πὺν ἄρχισε νὰ ξεστρατίζει γιὰ τὰ καλὰ τὸ ποῖμνιον καὶ οἱ ἝΕλληνες ἀνακαλύπτουν καὶ πάλι τὸ ἝΕλληνικὸ Φῶς;

Προτείνω τὸ ἴδιο στρατιωτικὸ ἄγλημα πὺν ἀπέδωσε τιμὲς στὸ ἝΑγιο Φῶς, νὰ ἀποδώσῃ τιμὲς στὶς Θεομοπύλες καὶ στὸ Μαραθῶνα.

Α.Ρ.

Οἱ «ἀναλυτές»

Γέμισε ὁ Πλανήτης ἀπὸ ἕνα εἶδος ἐπαγγελματιῶν πὺν φέρουν τὸν βαρύγδουπον αὐτὸν τίτλο καὶ ἐπιδίδονται σὲ «ἀναλύσεις» ἐπὶ παντός ἐπιστητοῦ. Εἰδικεύσεις τους εἶναι ἡ «πολιτικὴ ἀνάλυση», ἡ «στρατηγικὴ ἀνάλυση», ἡ «οἰκονομικὴ ἀνάλυση»... καὶ «τράβα κορδέλλα», μέχρι καὶ τὴν «ἀθλητικὴ ἀνάλυση» πὺν ἐμφανίσθηκε τελευταῖα.

ἝΑν ἐγκύψῃ κανεῖς στὶς «ἀναλύσεις» αὐτές, θὰ μείνῃ κατάπληκτος ἀπὸ τὸν συστηματικὸν διασμό τῶν ἀρχῶν τῆς Λογικῆς, τὰ «ἅλματα», τὰ «σοφίσματα», τὴ «λήψη τοῦ μέρους ἀντὶ τοῦ ὅλου», τὶς «ἀντιφάσεις» καὶ γενικὰ τὸν ἔσχατο παραλογισμό πὺν ἀναδεικνύεται σὲ κάθε γραμμὴ τους. ἝΑν διάβαζε δὲ ἔστω καὶ μία ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν «ἀναλύσεων» ὁ ἝΑριστοτέλης, πὺν στὰ «ἝΑναλυτικὰ Πρότερα» καὶ «ἝΑναλυτικὰ ἝΥστερά» τον καθώρισε μία γιὰ πάντα τὶς τέσσερες χαλύδινες ἀρχές τῆς Λογικῆς καθὼς καὶ ὅλους τοὺς τύπους τοῦ Παραλογισμοῦ, σίγουρα θὰ παρελογίζετο ὁ ἴδιος γιὰ τὴν σημερινὴ κατάντια τῆς ἝΑναλύσεώς του.

ἝΕμεῖς μποροῦμε ἴσως νὰ μὴν παραφρονήσωμε, ἂν σκεφθοῦμε ὅτι στὴν ἐποχὴ μας οἱ ἐπαγγελματίες τοῦ συναφιοῦ πὺν προαναφέραμε εἶναι ἀπλῶς προπαγανδιστές.

Δ.Ι.Α.

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Πώς δολοφονούσαν ψυχικά τους «πταίστας»

Η ιστορική προέλευση των διαπομπεύσεων έχει την απαρχή της στις τάξεις του λαϊκού Ίουδαϊσμού των Αυτοκρατορικών Ίνδιων του Νεπάλ. (Φαίδων Κουκουλές, «Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός»).

‘Ο όρος «δια-πόμπευση» αποτελεί μετάλλαξη της ιεροπρεπούς λέξεως *πομπή* (‘Ιερή πομπή και λιτανεία). ‘Ο σχολιαστής του ‘Ομήρου ‘Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Ευστάθιος, για να περισώσει κάτι από το διάτρητο κύρος της «βυζαντινής ορθοδοξίας», συνιστά στον Οικουμενικό Πατριάρχη να κάνει δυναμική παρέμβαση στους βυζαντινούς επάρχους, «*ώστε μὴ τηρητέον καὶ διατηρητέον τὸν κολασμὸν τῆς Διαπομπεύσεως*». Καὶ ὄχι μονάχα ἡ εὐαίσθητη συνείδηση τοῦ ὀμηρολάτρη ιεράρχη ζητοῦσε τὴν κατάργηση τῆς Δια-πόμπευσης, ἀλλὰ διαμαρτυρόταν ἔντονα γιὰ τὴν βαρβαρική χρήση τοῦ ὄρου, τὴ μετάλλαξή του ἀπὸ τὰ «*ἱερὰ καὶ ὅσια τῆς ἀρχέγονης φυλῆς τῶν Ἑλλήνων*» στὴ «*μεσαιωνικὴ βαρβαρότητα τῆς ἐποχῆς μας*»: «*Τινὲς διὰ τὸν ἔχθιστον καὶ κατάπτυστον λαϊκισμόν τὴν ἱεράν καὶ νοηματικὴν λέξιν πομπὴν παραφράζοντες καὶ ἀντι-φράζοντες εἰς διαπόμπειν προκαλοῦν ψόγον εἰς ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἀτύχους ἀλλήλους, τῶν ὁποίων τὰ κριμαία ἄς κρίνῃ Κύριος ὁ Θεός*». (Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου, «Ἔργα-Πάρεργα», II. 634).

Τί νὰ πρωτοθυμᾷσῃ ὁ μελετητής τὴν ἀγάπη τοῦ Θεσσαλονικέως ‘Αρχιεπισκόπου γιὰ τὸν πατρίων ἑλληνικὸ πολιτισμό; τὴ μητρικὴ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἢ τὸ σεβασμὸ του γιὰ τὸν ὑποφέροντα ἄνθρωπο, ἔστω καὶ σὲ κατάσταση ἐγκληματικῆς ἐνοχῆς; Καθρέφτης γιὰ τὸν πολυπράγμονα κ. Χριστόδουλο!!

Πάντως ὁ ὅρος διατηρήθηκε μέχρι σήμερα στὴν ἀρνητικὴ ἐκφορὰ του. ‘Η μητέρα μου, Ναξία τὴν καταγωγή, μὲ νησιώτικη ἀπλότητα κι εὐθυκρισία, ὅταν ἄκουγε διάφορους «δημόσιους ὑποκριτὲς» νὰ μιλᾶνε κατὰ κόρον γιὰ ἠθικὴ καὶ «χρηστὰ ἤθη», μοῦ ἔλεγε: «*Δὲν κοιτᾶνε, παιδί μου, τίς πομπές τους, ποὺ κοντεύουν νὰ τοὺς πνίξουν, παρὰ ἐλέγχουν κι ὅλας*».

‘Ο Α. Πασπάτης στὸ «*Χιακὸν Γλωσσάριον*» ἀναφέρει: «*Ἐν Χίφῳ ἄλλοτε, ἀλλὰ μέχρις ἐσχά-*

‘Η διαπόμπευση τῶν ἀστρονόμων

‘Ο ιστορικός Προκόπιος στὸ ἔργο του «Ἀνέκδοτα» II 35-41 περιγράφει ὡς ἑξῆς τὸ διωγμὸ τῶν ἀστρονόμων (ἀστρολόγους τοὺς ὠνόμαζαν τότε) ἀπὸ τὸν Ίουστινιανό:

«*Ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἀστρολόγους εἶχαν μεγάλο μῖσος. Γι’ αὐτὸ καὶ μόνο ὁ ἀξιωματοῦχος ποὺ ἦταν ἀρμόδιος γιὰ τοὺς κλέφτες τοὺς βασάνιζε χωρὶς κανέναν ἄλλο λόγο καί, ἀφοῦ τοὺς μαστίγωνε ἀλύπητα στὴ ράχη, τοὺς ἔβαζε πάνω σὲ καμῆλες καὶ τοὺς διαπόμπεινε σ’ ὅλη τὴν πόλη, γέροντες ἀνθρώπους καὶ γενικὰ αξιοσέβαστα πρόσωπα, κι ἂς μὴν εἶχε νὰ τοὺς προσάψῃ καμμιὰ ἄλλη κατηγορία, παρὰ μόνο ὅτι ἤθελαν νὰ καλλιεργοῦν τὴν ἐπιστήμη τῶν ἀστρον σ’ ἓναν τόπο σὰν κι αὐτόν*».

Σ.Μ.

Διαπόμπευση γυναίκας. Εἶναι καθισμένη ἀνάποδα πάνω σὲ γαῖδαρο καὶ κρατᾷ, γιὰ μεγαλύτερο ἐξευτελισμό της, τὴν οὐρά του. Ἡ διαπόμπευση συνεχίσθηκε καὶ μετὰ τὸ Βυζάντιο σὲ τουρκοκρατούμενες περιοχές, ἀλλὰ χάρη στὴν ἐπιδιώκονσα χριστιανικὴ ἠθικὴ, περιστατικὰ διαπομπεύσεως ὑπῆρξαν στὴν Ἑλλάδα μέχρι τὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα.

τως, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ διαπομπεύσουν γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ συλληφθεῖσαν, προσεκάλουν διὰ κωδωνοκρουσιῶν τὸν χλιαρὸν λαὸν νὰ παραστῇ εἰς πομπικὰ γαῖδουρογυρίσματα, προαναγγελλόμενα διὰ Καμπανισμάτων. «Πρόσεξε καὶ σένα νὰ μὴ σὲ καμπανίσουν, μωρή», ἔλεγαν καὶ ξανάλεγαν οἱ «ἀδιάφθοροι Ἀδαμαιοὶ στὶς ἀμαρτωλές Εὐες». Ἀλλὰ ἔλειπε ἡ αὐτοσυνειδησία νὰ ρωτήσουν μὲ ποιὲς ἀμάρταναν κι ἔχχαναν τὴν ἀναμαρτησίαν τους οἱ χριστιανοὶ ὅπου-δήποτε; «Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ διωλίζοντες τὸν κῶνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες», ὅχι μονάχα μία φορὰ ἀλλὰ «κατ' ἐπανάληψιν καὶ κατὰ συρροήν». «Πρὸς τὸ θαρδαρικὸν τοῦτο ἔθιμον σχετίζεται καὶ τὸ ρῆμα κουνδονίζω («θὰ σὲ κουνδονίσουν», ἢ «θὰ σοῦ θαρέσω καμπάνα», δηλ. θὰ σὲ τιμωρήσω αὐστηρῶς (κυρίως στὸ στράτευμα ἐπιχωριάζει ἡ «καμπάνα»). (Φαίδων Κουκουλές, τόμ. Γ').

«Εἰς τοὺς πταίστας», «ἐνόχους», «ἐγκληματίας» ἐγνωσμένης πράξεως καὶ ἐνοχῆς ἐπιβαλλόταν ὁ διβλικὸς ραβδισμὸς («παρὰ μίαν τεσσαράκοντα»), δηλ. 39 καμπουκιές, ὡς πρώτη δόση. Ἐγύμνωναν τὸν κατάδικον καὶ στὴ συνέχεια τὸν ράβδιζαν σὲ δημόσιον ἢ ἐκκλησιαστικὸν πλῆθος. Τῆς ὁρθόδοξης μαρίδας «βλεπούσης κατ' ἀνατολὰς καὶ δοξαζούσης τὸν Κύριον, ὅτι αὐτὴ ἡ ἴδια δὲν θρυσκόταν στὴ θέση τοῦ ραβδιζόμενου». (Φ. Κουκουλές, τόμ. Γ').

Μετὰ τὸν ραβδισμό βοηθοῦσαν οἱ διγυλάτορες (ἀστυνομικοὶ) τὸν ἡμίθανὴν κατάδικον ν' ἀνέβῃ στὴν ράχη ἐνὸς ἀνύποπτου γαϊδάρου μὲ τὴν πλάτη στραμμένη πρὸς τὴν κεφαλὴ τοῦ ζώου καὶ μέτωπο στὰ ὀπίσθια του. Στὴ συνέχεια ὁ κουρεμένος «γούλι» κατάδικος (σημεῖο εὐτελισμοῦ κι αὐτὸ) φώναζε τρεῖς φορὲς «δικαίως πάσχω!» καὶ ἔτσι ἡ ἀπαξιωτικὴ πομπὴ ἀρχίζε, «τῶν παίδων προπορευομένων κρουόντων κώδωνας καὶ ἀλαλαζόντων». Στὰ σταυροδρόμια γινόταν δέηση, γιὰ νὰ δώσουν συγχώρεση στὸ θῦμα ρασοφόροι καὶ μὴ!!

Ἀλλὰ, γιὰ νὰ καταλάβῃ ὁ οἰοσδήποτε τὸ μέγεθος τῆς ἐκδικητικῆς ὑποκρισίας, εἶναι σκόπιμον ν' ἀναφέρουμε ὅτι σὲ κάθε ἐκκλησία ποὺ ἔφθανε ἡ πομπή, κατέβαζαν τὸν κατάδικον ἀπὸ τὸ ζῶο ποὺ τὸν εἶχαν μὲ ἱμάντες δεμένο, γιὰ νὰ προσκυνήσῃ τὶς ἐξώθυρες τοῦ Ναοῦ. Ἀφοῦ γινόταν ἡ ἐξευτελιστικὴ προσκύνηση, οἱ νεωκόροι τοῦ ναοῦ κουβαλοῦσαν ἕνα μαντροχάρανο, δηλ. μεγάλο «χαρανὶ» –τέντζερι ἀπὸ μαντρί, κατὰμαυρο ἀπὸ ἀσβολιὰ ἢ μουτζούρα– καὶ

ἄλειφαν μ' αὐτὸ τὸ πρόσωπο τοῦ διαπομπευόμενου, «γιά νὰ εὐχαριστηθῇ ὁ Θεός»! Ἡ λαϊκομαγική ἀντίληψη, ἐκφράζουσα τὸ φόβο τοῦ λαϊκοῦ ὑποσυνείδητου γιὰ τὴν ἀπάνθρωπη λιτανεία τῆς δια-πόμπευσης, γράφει στὸ λαϊκὸ ὄνειροκρίτη τῶν βυζαντινῶν: «*Ἐὰν ὕπανδρος γυνὴ ὀνειρενθῇ ἕνα μοντζαλωμένο ἐπὶ γαῖδάρον, τ' ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι γρουσουζιά καὶ θὰ μείνῃ χήρα ἀπὸ ἄνδρα*». Τέτοια καὶ τόση ἀπέχθεια αἰσθανόταν ἡ λαϊκὴ συνείδηση γιὰ τὸ μοντζάλωμα, τὸ γαῖδουρογύρισμα καὶ τὴ δια-πόμπευση. «*Μοῦντζες νάχης*» ἦταν βαρύτερη κατάρρα, πὺν ἡμποροῦσε νὰ ἐκσφενδονίσῃ ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου.

Οἱ συνέπειες ὅλων αὐτῶν τῶν ὁμοτήτων καὶ τῶν ψυχολογικῶν καταναγκασμῶν πὺν ἐπιβάλλονταν ἐνάντια καὶ στοὺς αἰρετικούς ἦταν ἡ ἀπομόνωση, ὁ κοινωνικὸς ἀποκλεισμός, ἡ περιφρόνηση καὶ ὁ γλενασμός τοῦ καταδικασμένου ἀκόμη καὶ γιὰ θεολογικὲς ἀποκλίσεις, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦσαν βαρύτερο ποινικὸ ἀδίκημα, τῆς Ἐκκλησίας χαιρεκακούσης.

Ὁ μεγάλος ἀφωρισμένος τοῦ νεοελληνικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κατεστημένου Ἄνδρ. Λασκαράτος διηγεῖται γι' αὐτὸν τὸν ἀνήθικο ἀποκλεισμό, πὺν ἡ τοπικὴ ἐκκλησία τῆς Κεφαλονιάς (τὴν ὁποία προστάτενε, λέει, ὁ μουμιποιημένος πατὴρ Γεράσιμος Νοταρᾶς) τοῦ ἐπέδωλε. (Ὁ ἴδιος εὐχόταν τὰ παπούτσια του νὰ μὴ λυώσουν, μᾶς καὶ δὲν εἶχε χρήματα ν' ἀγοράσῃ ἄλλα). «*Τὰ παιδιὰ μου*» γράφει «*στὸ σχολεῖο, μετὰ τὸν ἀφωρισμὸ μου τὰ εἶχαν σὲ καραντίναν, δὲν τοὺς μιλοῦσαν, δὲν τὰ χαιρετοῦσαν, δὲν τὰ ἄγγιζαν, γιατί καὶ αὐτὰ μετὰ θάνατον δὲν θὰ ἔλυναν ὡς τέκνα ἀφωρισμένον πατέρα. Κανεῖς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ στενὸ οἰκογενειακὸ μου περιβάλλον, δὲν ἡμποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὸ ἐσωτερικὸ οἰκογενειακὸ μου δρᾶμα, γιατί ὑπῆρξαμε δουδοὶ καὶ ἀξιοπρεπεῖς μάρτυρες καὶ δὲν ἠθέλαμε κανεῖς μὰ κανεῖς νὰ μᾶς λυπάται*». (Α. Λασκαράτου, «Ἔργα καὶ ἡμέραι». Δηλαδή, δὲν ἦταν μονάχα οἱ δια-πομπευόμενοι ἐγκληματίες καὶ αἰρετικοὶ τὰ θύματα, ἀλλὰ ἐξ ἰσομοιρίας οἱ ἡλικιωμένοι ἀνιόντες τῆς οἰκογένειας καὶ οἱ κατιόντες «*μέχρι ἑκτῆς γενεᾶς*», κατὰ τὰ ὑπεσχημένα τοῦ Ἰεχωῶθ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ἡ ποιήτρια τοῦ Βυζαντίου ἡ Ἄννα Κομνηνὴ στὴν «Ἀλεξιάδα» τῆς μᾶς πληροφορεῖ ὅτι: «*Παρακολογήσασα τὴν δια-πόμπειν τοῦ Παυλικιανοῦ ἀντάρτη Ἀνεμᾶ καὶ τῶν συντρόφων του, ἐξεπλάγην βλέποντας μελανοχίτωνας μοναχοὺς νὰ ραβδίζον φάλλοντας, στὴ συνέχεια νὰ τραγουδοῦν αἰσχρὰ καὶ εὐτράπελα τραγούδια*». (Ἄννης Κομνηνῆς, «Ἀλεξιάς», 2ος τομ. στίχ. 158, Βόννη). Ὁ Θεοφάνης ὁ χρονογράφος στὴ «Σύνοψη Ἱστοριῶν» του γράφει ὅτι πολλοὶ μοναχοὶ προηγούντο τῶν γαῖδουρογυρισμάτων «*ἄδοντες καὶ ψάλλοντες εὐτραπέλως πρὸς εὐθυμίαν τοῦ κοινοῦ*». Ἐπίσης κάποιος διάκονος Στέφανος ἐπιμαρτυρεῖ ὅτι: «*Εἶδον πολλοὺς μοναχοὺς νὰ ἄδουν σκωπτικὰ ᾄσματα καὶ ν' ἀπαγγέλλουν τετράστιχα πρὸς τὴν τῶν πάντων τέρψιν κατὰ τὴ διάρκειαν "γαῖδουρογυρισμάτων"*». (Στεφάνου διακόνου, «Χρονογραφία»).

Περαίνοντες τὴ σύντομη αὐτὴ παρουσίαση δὲν ἐπιθυμοῦμε νὰ ἠθικολογήσουμε, παρὰ μονάχα νὰ ἐπισημάνουμε τὸ ἀναντίρρητο γεγονός, ὅπως ὁ ἀκαδημαϊκὸς Φ. Κουκουλὲς ὑπογραμμίζει στὸ Γ' τόμο τοῦ ἔργου του, ὅτι «*εἰς τὸ Βυζάντιον ἐφηρμοζέτο κατὰ γράμμα ὁ Χαμουράμπιος νόμος· τὸ σωματικὸ μέλος πὺν ἐνεργοῦσε τὴν πράξιν νὰ ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ νὰ ἐμβάλλεται*» (ὅσον ἀφορᾷ στὴν κοπὴ τοῦ ἐνὸς ἢ τῶν δύο χειρῶν καὶ ἀνάλογα πάντα μὲ τὸν ἰδιοκτητὴ καὶ τὴν ἀξία τῶν κλαπέντων). Στοὺς μοιχοὺς καὶ διαστές ἀφαιροῦσαν τοὺς ὄρχεις καὶ «*εὐνούχους αὐτοὺς ἐποίουν*». Στοὺς Παυλικιανοὺς «*Καθαροὺς*» καὶ ἄλλους «*αἰρετικούς ἀπέκοπταν τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ μολύνωσι διὰ τῶν αἰρετικῶν λόγων τὰς παρθενικάς ἀκοὰς τῶν φιλοθέων ὀρθοδόξων*». Τέλος τὸ Βυζαντινὸ Δίκαιο στὴν ἐφαρμογὴ τῶν ποινῶν ἦταν ἐκδικητικὸ καὶ ἀντὶ νὰ σωφρονίσῃ, ἐπιζητοῦσε τὸν εὐτελισμὸ τῶν ἐγκληματούντων καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ νομοθέτη, στηριζόμενου στὸ «*ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος*».

Δρ Γεώργιος Μουστάκης

Καθηγητὴς Θεολογίας

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΣΤΩΝ ΚΑΜΙΚΑΖΙ (11ος αἰ.)

Στὴν Ἐγκυκλοπαίδεια «Πάπυρος-Λαρούς», τόμος 3, σελ. 761, ἐκδόσεως 1963, στὸ λήμμα «Ἀσασαῖνοι», ἀναφέρονται ἐπὶ λέξει τὰ κατωτέρω, τὰ ὁποῖα ἀναδημοσιεύουμε ἐδῶ θεωρώντάς τα ὡς ἐνημερωτικά γιὰ τὸ ἱστορικὸ τῆς ἐμφάνισεως πρὶν ἀπὸ 900 χρόνια τῆς ἰσλαμιστικῆς ὀργάνωσης «καμικάζι», πὺν δρᾷ σήμερα ὡς «Φενταγὶν» (στὴν ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ 1963 ἡ λέξις ἀποδίδεται μὲ τὸν τύπο «Φινταΐγιούν»).

“ **Ἀσασαῖνοι** οἱ (ἐκ τοῦ ἀραβ. χασασαῖν = καπνισταὶ τοῦ χασίς)· ὄνομ. σχιζικῆς ἰσλαμλιστικῆς αἰρέσεως, ὀργανωθείσης περὶ τὸ 1090. ♦ (ΕΓΚΥΚ.). Ὁ ἰδρυτὴς τῆς μυστικῆς ταύτης ἐταιρείας Χασάν ἰ-Σαμπάχ ἦτο Πέρσης, ὅστις ἐλκυσθεὶς ἀπὸ τὴν φατιμιτικὴν προπαγάνδαν ἐστάλη εἰς Κάιρον, ἐνθα ὑπεστήριξε τὸν Νιζάρ ἱμπν ἁλ-Μουσανσίρ (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα νιζαρίται, τὸ ὁποῖον ἐδόθη ἐπίσης εἰς τοὺς ὁπαδούς του), εἴτα δὲ ἐπανεκάμφεν εἰς Περσίαν, ὅπου ἐκυρίευσεν αἰφνιδιαστικῶς τὸ ἰσχυρὸν φρούριον τοῦ Ἀλαμούτ, πλησίον τοῦ Καζούν (1090). Οἱ Σελτζουνκίδαι δὲν κατάρθωσαν νὰ καταλάβουν τὸ φρούριον τοῦτο, καὶ ὁ διάδοχος τοῦ Χασάν Μπουζούργκ Οὐμμίντ Ρουτμπάρι (1124-1138) συνέστησεν ἀληθῆς δυναστείαν, ἥτις δὲν ἔληξεν παρὰ ὅταν ὁ Μογγόλος Χάν Χουλαγκοῦ ἐπετέθη κατὰ τοῦ Ἀλαμούτ καὶ ἄλλων ὀχυρῶν καὶ ἐθανάτωσε τὸν τελευταῖον μέγαν ἄρχοντα τῶν Ἀσασαῖνων (1256). Εἰς Ἀλαμούτ εὗρέθη μία τεραστία βιβλιοθήκη. Οἱ Ἀσασαῖνοι κατάρθωσαν ἀφ’ ἐτέρου νὰ εἰσδύσουν ὀριστικῶς ἐν Συρίᾳ, ἐνθα ἡ ἐγκατάστασις των ἠνυπόθη ὑπὸ τοῦ Σελτζουνκίδου πρίγκηπος Ριντουάν, τοῦ Ἀλεπίου (1095-1113). Κατέκτησαν κυρίως τὸ ἰσχυρὸν φρούριον τοῦ Μάσουαφ· διετήρησαν πολλάκις φιλικὰς σχέσεις μὲ τοὺς Σταυροφόρους, ὑπὸ τῶν ὁποίων ὁ μέγας ἄρχων τῶν Ἀσασαῖνων ἐκαλεῖτο ὁ Γέρων τοῦ θοννοῦ. Ἐκ τῶν πλέον ὀνομαστῶν ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξεν ὁ Σινάν. Οἱ Μογγόλοι ἐκυρίευσαν τὰ φρούριά των τῷ 1260 καὶ ὁ Μπαῦμπαρς ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ἰσχύν των τῷ 1272. Τὸ ὄνομά των ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι, ὁσάκις ὁ ἀρχηγός των τοὺς ἀνέθετε μίαν ἀποστολήν, ἐμέθουν μὲ χασίς, ὅπερ τοὺς καθίστα πειθηνίους καὶ προθύμους νὰ θυσιάσθωσιν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Φινταΐγιούν, τὸ ὁποῖον ἐπίσης τοὺς ἐδόθη. Ἡ ἀποστολὴ των συνίστατο συχνὰ εἰς τὴν δολοφονίαν τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἀντιπάλων των. Οὕτως ἐφονεύθησαν ὁ δεξὺρὸς τοῦ Μαλικσάχ, Νιζάμ ἑλ-Μούλκ τῷ 1092, ὁ Ρεῦμόνδος τῆς Τριπόλεως τῷ 1152, ὁ Κορράδος ὁ Μομφερατικὸς τῷ 1192, καὶ οὕτως ὁ Σινάν ἐπεχείρησε νὰ φονεύσῃ τὸν Σαλαδῖνον. Οἱ Ἀσασαῖνοι ἐκαλοῦντο ἐπίσης Ἰσλαμλίται ἢ Μπατινιανοί, ὡς καὶ Μαλάχιντα (= αἰρετικοί) ”

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ «ΘΕΟΓΟΝΙΑΣ»

Τὰ ἔπη τῶν Χετταίων καὶ Βαβυλωνίων

Εκεί ὅπου σήμερα βρίσκεται τὸ τουρκικὸ χωριὸ Μπογκχαϊσκιόι, κάποτε συναντοῦσε κανεῖς τὴν πρωτεύουσα τῶν Χετταίων Χάτουσα. Στὴ Χάτουσα ἀνακαλύφθηκαν τὰ δύο ἱερὰ κείμενα τῶν Χετταίων (ὁ μῦθος τοῦ Kumarbi καὶ ὁ μῦθος τοῦ Ullikummi), τὰ ὁποῖα καὶ χρονολογήθηκαν στὸ 1200 π.Χ. Τὸ 1948 ὁ Hans Gueterbock δημοσιεύει ἓνα ἄρθρο στὸ ἐγκριτο περιοδικὸ «American Journal of Archaeology». Σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο ὁ Gueterbock ὑποστήριξε ὅτι τὰ δύο κείμενα παρουσίαζαν σημαντικὲς ὁμοιότητες μετὰ τὴ «Θεογονία» τοῦ Ἡσιόδου καὶ κατέληξε στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐνδεχομένως νὰ εἶχαν ἀποτελέσει τὴν κύρια πηγὴ τοῦ Ἑλληνοῦ ἐπικοῦ.

Οἱ ὁμοιότητες μεταξὺ τῶν δύο ἐπῶν

Ας ἐξετάσουμε ὅμως ποιὲς εἶναι αὐτὲς οἱ «ὁμοιότητες». Ὡς γνωστὸν στὴ «Θεογονία» ὁ Κρόνος καταπίνει μιὰ πέτρα σὰν ὑποκατάστατο τοῦ υἱοῦ του Δία, ἐνῶ ἀντίστοιχα στὸ μῦθο τῶν Χετταίων ὑπάρχει μιὰ ἀπόπειρα τοῦ Kumarbi νὰ φάῃ ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιά του. Ὁ Κρόνος χρησιμοποιεῖ τὸ ἴδιο του τὸ σῶμα ὡς φυλακὴ γιὰ τοὺς ἀπογόνους του, ὅταν ὁ Kumarbi τοὺς κυφορεῖ. Παράλληλα ὁ Gueterbock συ-

Δύο πλευρὲς πινακίδας ἀπὸ τὴν Χάτουσα, πρωτεύουσα τῶν Χετταίων. Ἡ πινακίδα εἶναι γραμμένη σὲ σφηνοειδῆ γραφὴ καὶ στὸ κέντρο τοῦ ἐμπρόσθιου τμήματός της ὑπάρχει σφραγίδα με ἱερογλυφικὰ στοιχεῖα. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Gueterbock, ὅτι τὰ κείμενα τῶν Χετταίων ὑπῆρξαν τὸ πρότυπο τῆς Ἑλληνικῆς «Θεογονίας», ἐλέγχεται ἀνακριδῆς.

γκρίνει τὴν διαδοχὴ Οὐρανοῦ-Κρόνου-Διὸς μ' αὐτὴν τῶν Alalu-Anu-Kumarbi.

Στὸν ἄλλο μῦθο, αὐτὸν τοῦ Ullikammi, τὸ ὁμώνυμο τέρας ταυτίζεται μετὰ τὸν Τυφωέα τῆς «Θεογονίας». Στὸ Χεττιτικὸ κείμενο ὁ τελικὸς νικητὴς καὶ ἀδιαμφισβήτητος βασιλεὺς τῶν θεῶν εἶναι ὁ Θεὸς τῆς καταγίδος, ἐνῶ στὸ ἔργο τοῦ Ἡσιόδου ὁ Ζεὺς, ὁ θεὸς τοῦ κεραυνοῦ, δρέπει ἀνάλογες δάφνες.

Στὸ βαβυλωνιακὸ τώρα κείμενο, ποὺ φέρει τὸν τίτλο Enuma Elish, καὶ τὸ ὁποῖο εἶναι τὸ καλὺτερον διατηρημένο θρησκευτικὸ κείμενο τῆς ἐγγύς Ἀνατολῆς, ὁ θεὸς Apsu, ὅπως καὶ ὁ Οὐρανός, ἐπιβουλεύεται τοὺς ἀπογόνους του, μέχρι ποὺ ἀνατρέπεται ἀπὸ τὴ θεὰ Ἔα. Ἡ Tiamat, ποὺ εἶναι σύνευνος τοῦ Apsu, στὴν ἀρχὴ ἀντιτίθεται στὸ σχέδιο ἀνατροπῆς, ἀλλὰ τελικὰ παραμένει οὐδέτερη. Ἡ Ἔα κατόπιν τούτου γεννᾷ τὸν Marduk, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐξουδετερώσῃ τὴν Tiamat καὶ τοὺς συμμάχους τῆς, ἀνακοινώνει τὴν ἵδρυσιν τῆς Βαβυλώνης. Οἱ εἰδικοί τοποθετοῦν τὸ βαβυλωνιακὸ κείμενο στὸν ἐνδέκατο π.Χ. αἰῶνα.

Μελετώντας τοὺς μῦθους, ὁ ἀναγνώστης πραγματικὰ διακρίνει κάποιες ὁμοιότητες μετὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἡσιόδου, οἱ ὁποῖες ὡστόσο δὲν εἶναι πάντα τόσο ἐμφανεῖς καὶ οὐσιαστικές, ὅσο τουλάχιστον ὑποστήριξαν μετὰ ζήλο τὶς δεκαετίες τοῦ '40 καὶ τοῦ '50 μεγάλοι φιλόλογοι ὅπως ὁ Gueterbock, ὁ Dodds καὶ ὁ Cornford. Ὑπάρχουν ὅμως στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα μποροῦμε νὰ ἀντιπαραθέσουμε στὴ θεωρίαν ποὺ θέλει τὸν Ἡσιόδο νὰ ἀντιγράψῃ τὰ Ἀσσυροβαβυλωνιακὰ κείμενα.

Τὸ 1952 ὁ Michael Ventris ἀποκωδικοποίησε τὴ Γραμμικὴ Γραφὴ Β. Ἀνάμεσα σ' ὅλα τὰ θαυμαστά πράγματα ποὺ διάβασε στὶς πινακίδες τῆς Κνωσοῦ, εἶναι καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Διός, τοῦ Ἑρμοῦ, τοῦ Διονύσου, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος. Τώρα, σύμφωνα μετὰ τὸν Ἑβανς, ἔνα *terminus ante quem* γιὰ τὶς πινακίδες τῆς ΓΤΒ εἶναι τὸ 1375 π.Χ. Δηλαδή οἱ Ἕλληνες λάτρευναν τοὺς θεοὺς ποὺ περιγράφονται στὴν Θεογονίαν πρὶν ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τῶν κειμένων τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς. Συνεπῶς ὁ Ἡρόδοτος κάνει λάθος, ὅταν λέγῃ ὅτι ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσιόδος πρῶτοι ἀπέδωσαν ὀνόματα καὶ ἰδιότητες στοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὸ ἄλλωστε ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν ἐρευνα τοῦ ἀστρονόμου Κων. Χασάπη, ὁ ὁποῖος στὴ διατριβή του ποὺ ὑπέβαλε ἐπὶ διδακτορίαν τὸ 1964, μετὰ ἐγκυρὸ ἐπιστημονικὸ τρόπο καὶ ὁ ὁποῖος μέχρι σήμερον δὲν ἔχει ἀμφισβητηθῇ, χρονολόγησε τοὺς Ὀρφικοὺς Ὑμνοὺς στὰ 1366 π.Χ.* Ὑπάρχει ὡστόσο ἓνα ἀκόμη στοιχεῖο, τὸ ὁποῖο εἶτε ἀπὸ ἀμέλεια εἶτε ἀπὸ σκοπιμότητα ἀγνοήθηκε ἀπ' ὅλους ἐκείνους τοὺς ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν νὰ διαλαλήσουν τὴν ἐλληνικὴ «ἀντιγραφή».

«*Ἦτοι μὲν πρῶτιστ' Ἥαος γένετο, αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖα ἐνὺνστεργος...*». Ἡ ἔννοια τοῦ Χάους δὲν ἀναφέρεται σὲ κανένα ἀπὸ τὰ ἱερὰ κείμενα τῶν Χετταίων ἢ τῶν Ἀσσυροβαβυλωνίων. Ἡ λέξις Χάος, σήμερον ἐντελῶς διαστρεβλωμένη (κυρίως ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοσάξονες), χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ δηλώσῃ ἀταξία καὶ σύγχυσις. Ἡ λέξις προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα *χάσκω* καὶ ἔχει στὴν πραγματικότητα ἐπιστημονικὴ καὶ φιλοσοφικὴ σημασίαν. Χάος εἶναι ὁ ἄπειρος χώρος ποὺ περιβάλλει τὴν ἄμορφη ὕλη, Χάος εἶναι ἐπίσης τὸ κενόν. Ὅποια ἐρμηνεῖα καὶ ἂν ἐπιλέξῃ κάποιος, ἡ οὐσία εἶναι μία καὶ ἀναλλοίωτη. Χάος εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς Ἑλληνικῆς Θεογονίας-Κοσμογονίας. Ἄς μὴ λησμονοῦμε ἄλλωστε τὸ γεγονός, ὅτι ἡ παραπάνω ἀποψη συνάδει μετὰ τὰ πρὸ πρόσφατα πορίσματα τῆς μοντέρνας ψυχχανάλυσεως, ὅπου τὸ Χάος σηματοδοτεῖ τὸ ἐφαλτήριο μιᾶς νέας καταστάσεως (Caldwel, 1989).

* Ὁ Πανσανίας στὰ «Βοιωτικά» του θεωρεῖ ὅτι ἡ «Θεογονία» δὲν εἶναι ἔργο τοῦ Ἡσιόδου, ὁ ὁποῖος ἀπλῶς τὸ ἐξέδωσε, παίρνοντάς το ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα τῶν Ἀκαρνάνων ἱερέων. Θεωρεῖ ἐπίσης ὅτι ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἔζησε ὁ Ἡσιόδος εἶναι πολὺ παλαιότερη ἀπὸ ἐκείνη ποὺ θεωροῦν «*ὅσοι ἐπὶ τῶν ἐπῶν καθιεστήκεσαν*»

Βαβυλωνιακή σφραγίδα της νεοβαβυλωνιακής περιόδου (615-539 π.Χ.), που αναπαριστά τον θεό Μαρδούκ, δημιουργό του κόσμου κατά το έπικό ποίημα *Enuma Elish*, να μάχεται με δρεπάνι. Το ποίημα είναι νεώτερο της ελληνικής «Θεογονίας».

Ἐπίλογος

Στὸ βιβλίο τοῦ Ἡλία Τσατσόμοιρου «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ἔκδ. «Δαυλός» 1991, ὁ συγγραφέας, σὲ μία πραγματικά πρωτοποριακὴ γιὰ τὰ ἑλληνικά δεδομένα καὶ ἀναμφιδόλως ἐπιστημονικὰ διανυγῆ ἔρευνα, ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ἡσίοδος δὲν ἐμπνεύστηκε τὶς θεϊκὲς γενεαλογίες, ἀλλὰ ἀντιθέτως τὶς διδάχθηκε στὰ Μουσεία Λόγου, πὺν εὗρίσκοντο διάσπαρτα στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο. Ἡ ἐπιστημονικῶς πλέον ἀποδεδειγμένη παλαιότητα τῶν Ὀρφικῶν Ὑμνων, τὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων θεῶν στὶς πινακίδες τῆς Κνωσοῦ καθὼς καὶ οἱ ἀνυπολόγιστης ἀξίας κοσμολογικὲς καὶ ἀστρονομικὲς γνώσεις πὺν ἀποκαλύπτονται διαρκῶς (βλέπε προηγούμενα τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ») στὴ «Θεογονία» τοῦ Ἡσιόδου, δὲν ἀφήνουν πλέον κανένα ἶχνος ἀμφιβολίας, ὅτι οἱ Ἕλληνες οὐδέποτε χρειάστηκε ν' ἀντιγράψουν τὰ ἱερὰ κείμενα τῶν λαῶν τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς.

Βιβλιογραφία

- Πλάτων, «Ἀπολογία Σωκράτους», ἔκδ. «Κάκτος».
 Σταῦρος Βλάχος, «Ἡσιόδου Θεογονία», ἔκδ. Παπαδήμα.
 Η.Α. Τσατσόμοιρος, «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», «Δαυλός» 1991.
 Walcot P., «The text of Hesiod's Theogony and the Hittite Epic of Kumabris», C.Q. 1956.
 Cornford, F.A., «Ritual basis for Hesiod's Theogony», Cambridge 1950.
 «Μέγα Λεξικόν Ὀλης τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ἔκδ. Δημητράκου.
 Ἰωάννης Δ. Πασσάς, «Τὰ Ὀρφικά», ἔκδ. Ἐγκυκλοπαίδειας τοῦ «Ἡλίου».
 Walter Burkert, «Greek Religion».

Χρυσόστομος Παλάδρας
 Μάστερ Ἱστορίας Παν/μίου Χάλλ

“Εἰς τ’ ὄνομα τῆς Ἀγίας - Ὁμοουσίου - Ἀδιαιρέτου Τριάδος». Ἐτσι ἀρχίζει τὸ Σύνταγμα τῶν ἄρθρων τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τοῦ 1975. Τὸ Συνταγματικὸ αὐτὸ κείμενο λές καὶ διάζεται ν’ ἀναγγεῖλλη ἀπὸ τὸ 3ο κιόλας ἄρθρο του καὶ ταυτόχρονα νὰ ἐπιβάλῃ τὴν κρατικὴ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξία ὡς ἐπίσημη α) Ἐκκλησία, β) ἄρχουσα ἀποκλειστικὴ ἰδεολογία γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ὑπὸ τὸν οὐρανὸ τῆς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ τὸ ἐπίμαχο, τὸ καταλυτικὸ τῆς Ἀνεξιθρησκείας ἄρθρο. Βέβαια κάτω ἀπὸ τὸ ὀλιγόλογο τῆς λακωνικῆς διατύπωσης, πού πολὺ λιγώτερα λέει ἀλλὰ πολλὰ περισσότερα ὑπονοεῖ: «*Ἐπικρατοῦσα Θρησκεία στὴν Ἑλλάδα εἶναι αὕτη τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*» (Ἄρθρο 3). Τὸ ἄρθρο αὐτὸ χρειάζεται πολὺς ἀγῶνας γιὰ ν’ ἀλλάξῃ, ὥστε νὰ καθιερωθῇ ἀντὶ τῆς νόμῳ κρατοῦσης καὶ συνταγματικῆς ἐπικρατοῦσης *de facto* ὀρθόδοξης ἰδεολογίας ὁ πλουραλισμὸς ὡς θεωρία καὶ πράξη.

Ἄλλωστε στὴν Ἑλλάδα γεννηθήκαμε καὶ ζοῦμε καὶ βαθιὰ ἐπιθυμοῦμε νὰ γίνῃ ἡ θρησκευτικὴ ἀνοχὴ διωματικὴ ἀνεξιθρησκεία «τοῖς τῶν Ἀρχαιοελληνῶν ρήμασι πειθόμενοι», οἱ ὅποιοι δὲν διέθεταν δογματικὴ πανοπλία ἢ δογματικὴ δίδωλο. Τὸ ὅποῖον σημαίνει ὅποιος θέλει εἶναι ἐλεύθερος ν’ ἀκολουθήσῃ τὴν α ἢ β θρησκευτικότητα, ἢ καμμία ἀπὸ τὶς κυκλοφοροῦσες κι ἀκόμη ἐντελῶς καμμία, ἐφ’ ὅσον ἡ κάθε πίστη ἢ μὴ πίστη δὲν διασαλεύει τὴν ἐννομὴ τάξη. Καὶ δεδαίως κάθε προσηλυτισμὸς νὰ κηρυχθῇ ἀθέμιτος καὶ παράνομος. Εἶναι γνωστὸ ὅτι τὸ ἰσχύον Σύνταγμα μὲ ἓνα φρασίδιο διακελεύει «ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται», ἀλλὰ καθόλου δὲν διευκρινίζει ἀπὸ ποιὸν σὲ ποιόν.

Τὸ σιαμαῖο τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ κράτους στὴν Ἑλλάδα εἶναι σκόπιμο «*ad hoc*» νὰ πολεμηθῇ μέχρι τῆς τελικῆς νίκης τοῦ ὀμαλοῦ χωρισμοῦ. Τὸ ἱερατεῖο στὴ σημερινὴ πολιτικὴ πραγματικότητα ἀποτελεῖ «κράτος ἐν κράτει» – ἄρα, ὅσο ἡ κατάστασις αὕτη συνεχίζεται σ’ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τοῦ κοινωνικοῦ μας βίου, ἡ Δημοκρατία μας εἶναι ἐλλειμματικὴ. Στὸ τέλος, προσωπικὰ γιὰ μένα, πού διακονῶ παιδιόθεν τὸ χῶρο τῆς χριστιανικῆς πίστεως, εἶναι ὀδυνηρὸ νὰ βλέπω ἓνα ἱερατεῖο νὰ διακονῇ ἀπὸ ἓνα πολυαμαρτωλὸ κράτος καὶ χέρι-χέρι Ἐκκλησία καὶ Κράτος στὴν Ἑλλάδα «ἀμφοτέρω εἰς βόθυνον (δόθρον) πεσοῦνται».

Καὶ γιατί τὰ γράφω ὅλ’ αὐτὰ αὐτὴν ἀκριδῶς τὴν περίοδο; Εἶμαι ἔντονα σκανδαλισμένος ἀπὸ τὸ «δίσκο ἐπαιτείας» πού περιφέρει ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία τῆς Ἑλλάδος στὰ ἀνώτατα Εὐρωπαϊκὰ κλιμάκια, γιὰ νὰ συμπεριληφθῇ ἄρθρο στὸ ὑπὸ σύνταξη πρῶτο Σύνταγμα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, τὸ ὁποῖο θὰ προστατεύῃ τὰ συμφέροντα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν. Πρὸς

ΚΑΙ Η ΚΑΙΣΑΡΟΠΑΠΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

τουτο, ὁ πολυπράγμων Μακαριώτατος προσήγγισε τὸ βετεράνο πολιτικὸ τῆς Γαλλίας Ζισκάρ ντ' Ἐσταίν καὶ τοῦ ζήτησε νὰ προστατεύσῃ θεσμικὰ τὸ γηραιὸ τῆς Εὐρώπης Χριστιανισμό. Ἡ ἀπάντησις ἦταν: «Ἐντὸς τοῦ Συντάγματος δὲν ἡμπορεῖ νὰ προστεθῇ ἓνα τέτοιο ἄρθρο. Ὅμως στὸ Συνταγματικὸ προοίμιον ἡμποροῦμε νὰ κάνουμε φιλολογικὴ μνεῖα τῆς Χριστιανικῆς προσφορᾶς στὴν Ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης».

Μήπως τὴν ἴδια ἀπάντησις θὰ ἔπρεπε κάποτε νὰ δώσῃ ὁ ἀνώτατος Συνταγματικὸς ἄρχων τῆς Δημοκρατικῆς Ἑλλάδος, τὴν Κυριακὴ μάλιστα τῆς Ὁρθοδοξίας, στὴν Ἑλληνοκρατικὴ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διακηρύσσοντας τὸ «ζυγοὺς ἀπὸ τὸ κράτος λύσατε»; Κάτι παρόμοιον εἶχε κάνει καὶ ὁ πρωτομάρτυρας τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας Ἰω. Καποδίστριας τὸ 1830, ὅταν μία δοσιλογικὴ ομάδα πατριαρχικῶν δεσποτάδων ἐπεχείρησε ν' ἀσκήσῃ ἠθικὰς πιέσεις ν' ἀλλάξῃ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀλυτρώτων Ἑλληνικῶν πατρίδων πολιτικὴ του. Ὁ εὐπατρίδης πολιτικός, ἀφοῦ ἄκουσε μὲ προσοχὴ τὴν κριτικὴ τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν ἀρχιερέων, σὲ μὴ στιγμὴ πρὸς τὸ τέλος τῆς συζήτησης σηκώθηκε, ἀνοιξε τὴν πόρτα τοῦ πρωθυπουργικοῦ του γραφείου καὶ μὲ ἀξιολογέπεια τὴν ὁποία πλούσια διέθετε αὐστηρὰ πρόσταξε: «Κύριοι, πηγαίνετε στὸν Πατριάρχην σας».

Δρ Γεώργιος Μουστάκης

Καθηγητὴς Θεολογίας

Κοσμικὴ ἐξουσία καὶ θρησκεία

Ἡ κοσμικὴ ἐξουσία εἶναι θεραπαινίδα τῆς Δημοκρατίας. Θεσπίζει θέσμιον. Ἐλέγχει, γιὰ νὰ κρατήσῃ τὸ ἄτομον ὡς πολίτην καὶ ἄνθρωπον, καὶ ἀσκεῖται ἀπὸ τὸ κράτος. Ἡ δὲ θρησκεία ἀποβλέπει στὴν ψυχὴ, στὴ μεταφυσικὴ κατάστασιν τοῦ ἀτόμου. Δὲν κοσμικοποιεῖται, δὲν γίνεται κρατικὴ ἐξουσία. Ὅρθα ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὡς ἐγγνητὴς τοῦ Συντάγματος, σὲ συνέδριον πρὸ ἡμερῶν καθώρισεν τὰ ὅρια τῆς θρησκείας δηλώνοντας «...ἡ θέσις τῆς θρησκείας εἶναι στὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι στὶς πολιτικὰς διακηρύξεις τῶν κρατικῶν ἢ τῶν ὑπὲρ κρατικῶν ὀργανισμῶν». Ἡ Ἱστορία διδάσκει ὅτι «μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ θεοῦ» γιὰ ἐγκώσιμες καταστάσεις, ἐδεικνοπάθησε ἡ μὲν Εὐρώπη μὲ τὴν ἱερὰ ἐξέτασιν, ἡ δὲ Ἀνατολὴ μὲ τίς στανροφορίας. Τὸ μεταφυσικὸν εἰδέναι δὲν διαφεντεύεται, δὲν πειθαναγκάζεται ἀ-λόγως. Τὸ **σύνειδα** εἶναι γνώρισμα τοῦ Ἐλ-λόγου Ἀνθρώπου καὶ ἠθικὰ ἐλεύθερον, στὸ ὅποῖον δὲν ἔχουν θέσιν τὰ σουλτανικοῦ δεσποτισμοῦ φερμάνια ποὺ δόθηκαν ἀπὸ τὸν Μωάμεθ στὸν πατριάρχην Γεννάδιον καὶ τὰ ὅποια τὸν περισφίγγουν ἀφάνταστα καὶ πρέπει νὰ ἀποκαθαροῦν.

Σωτήρης Ν. Φλέκκας

ΑΝΑΒΙΩΝΕΙ Ο ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΙΣΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ἐπιτροπή θὰ «μελετᾶ» (;!) τὴν «Ἀρχαιολατρία»

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δημιούργησε «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴ Μελέτῃ τῆς Ἀρχαιολατρίας - Νεοειδωλολατρίας». Σὲ αὐτὴν συμμετέχουν ἐπιφανεῖς ἱεράρχες «ρωμαίικης ἐθνικῆς συνείδησης» (ὅπως οἱ ἴδιοι δηλώνουν σὲ ἄρθρα καὶ βιβλία τους) καθὼς καὶ θεολόγοι. Ὅπως εὐκόλα ἀντιλαμβάνεται κανεὶς, ὁ συνεχῶς διογκούμενος ἑλληνικὸς διαφωτισμὸς ποὺ συντελεῖται κατὰ τὴν τελευταία εἰκοσαετία στὴ χώρα μας, ἔχει θορυβήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐφόσον καθημερινὰ πληθαίνουν οἱ Ἕλληνες πολῖτες, ἀνώνυμοι καὶ ἐπώνυμοι, ποὺ ἀποκηρύσσουν δημόσια τὴ Ρωμιοσύνη, τονίζοντας τὴν Ἑλληνικότητά τους. Ἡ ἐνέργεια αὕτῃ μαρτυρεῖ τουλάχιστον πανικὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας, ἡ ὁποία, ἀδυνατώντας νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸ κίνημα τοῦ ἑλληνικοῦ διαφωτισμοῦ, καταφεύγει σὲ μεθόδους τοῦ σκοτεινοῦ παρελθόντος.

Σὲ ἐπόμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας θὰ ἀκολουθήσῃ πλήρες ρεπορτάζ γύρω ἀπὸ τὴν ἐν λόγω «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ», ὥστε νὰ ξεσκεπάσῃ πλήρως ἡ νέα πλεκτάνη ποὺ στήνεται εἰς βάρος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἐπὶ τοῦ παρόντος παρουσιάζουμε, ὅπως τὰ ἀνακοίνωσε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, τὰ ὀνόματα καὶ τὶς ιδιότητες ἐκείνων ποὺ ὠρίσθησαν νὰ «μελετήσουν» (;) τὴν «Ἀρχαιολατρία-Εἰδωλολατρία»:

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Χρυσόστομος.

Μέλη: Οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. Ἱερόθεος, Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, οἱ π. Ἱερεμίας Φούντας καὶ Δανιήλ Γούβαλης, οἱ καθηγητὲς κ. Ἀντώνιος Παπαδόπουλος, κ. Στυλιανὸς Παπαδόπουλος, κ. Διονύσιος Δακουρᾶς, κ. Σπυρίδων Κοντογιάννης, ὁ κ. Λάμπρος Σκόντζος, θεολόγος, ὁ κ. Θεόδωρος Ἀσπρογέρακας-Γρίδας, δικηγόρος, ὁ κ. Γεώργιος Ξιάρχος καὶ ὁ κ. Γεώργιος Βλαντῆς.

Γραμματεῖς: Οἱ Πρωτοπρ. Κυριάκος Τσοῦρος καὶ Βασίλειος Γεωργόπουλος.

Στέφανος Μυτιληναῖος

ΛΙΘΙΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ 200.000 ΕΤΩΝ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ

Κατασκευάζονταν από ύλικό μεταφερόμενο διὰ πλοίων!

Τυρνώντας τους δείκτες του ρολογιού αρκετά προς τα πίσω, στην πρώτη φάση που ξεκίνησαν οι ανασκαφές στη Λέσβο, διαπιστώνουμε ότι είχαν έλθει στο φως σπουδαία ευρήματα, που μας δίνουν σημαντικές πληροφορίες για τη ζωή των ανθρώπων που έδρασαν στο νησί. Από τα ευρήματα αυτά πολλά είναι κατασκευασμένα από ύλικα που δεν συναντώνται στα έδάφη και πετρώματα της Λέσβου. Και έτσι έχουμε τη σπουδαιότητα έπιστημονική ένδειξη, ότι στο Άπώτατο Παρελθόν υπήρχε ναυσιπλοΐα και ναυτικό εμπόριο στο Αίγαίο. Οί ανακαλύψεις συνεχίζονται μέχρι σήμερα, δεδομένου ότι το ύπέδαφος της αΐολικής γης έχει στα σπλάγχχνα του μοναδικούς θησαυρούς. Οί τελευταίες έρευνες απέκάλυψαν την ύπαρξη ενός παλαιολιθικού «λιθώνα» έκτασεως άνω των 400 στρεμμάτων στην τοποθεσία Ροδαφνίδια, με πλῆθος παλαιολιθικών εργαλείων. Για εκείνους που έχουν γεωγραφική γνώση του νησιού, ή συγκεκριμένη τοποθεσία δρίσκεται 2 χιλιόμετρα δυτικά του Λισδορίου και 1 χιλιόμετρο δόρεια των Θερωών Πηγών του Άγίου Ίωάννη.

Έπειτα από παρατήρηση και μελέτη του ύλικού και της κατασκευής τους, διαπιστώνεται ότι τα εργαλεία ανήκουν σε διάφορους τύπους λιθοτεχνίας: α) Άχελαίας, β) «Πρωτολεβαλλούα», γ) Λεβαλλούα, δ) Λεπτολιθικής (άλλά σε μικρότερο ποσοστό). Ό μεγάλος δολδός που φέρουν, άποδεικνύει ότι τα περισσότερα από αυτά έχουν κατασκευαστεί με άμεση κρούση σκληρού κρουστήρα. Σε εκείνα που έχουν μικρό δολδό, ένδεχομένως να είχε γίνει χρήση διπολικής λάξευσης του πυρήνα. Είμαι έντυπωσιακός ό αριθμός των παλαιολιθικών εργαλείων που έντοπίστηκαν, όπως και τα είδη που καταγράφηκαν. Πιο συγκεκριμένα: Ξέστρα σε χοντρές φολίδες και λάμες, εγκάρσια, πλευρικά, στρεβλά πλευρικά, με κυρτή άκμή τύπου «Quina», λιμαξόσχημα, γλυφίδες, τρυπάνια-σουβλιά, μισχωτά εργαλεία, εργαλεία με έγκοπές, μαχαίρια με φυσική ράχη, αΐχμες, διπλά όδοντωτά, τρία χειροπελέκια διαστάσεων 11x7, 8,5x4,5, 6x4 έκατοστών. Έπίσης βρέθηκαν έλάχιστα λεπτολιθικά (λεπίδες, φολίδες και μικροί πυρήνες). Το πετρώδες ύλικό από το όποιο είναι κατασκευασμένα τα εργαλεία είναι κερατόλιθος ξανθού και καστανού χρώματος, ένω έλάχιστα είναι εκείνα από άφανελωμένο ήφαιστειακό γυαλί, άνδεσίτη και βασάλτη. Άνοιγοντας έδω μία σχετική παρένθεση, αναφέρουμε πώς στην περίοδο της Πρώιμης Χαλκοκρατίας, για την παραγωγή των εργαλείων οί κάτοικοι της Λέσβου χρησιμοποιούσαν σε μεγάλη συχνότητα τον πυριτόλιθο, που προσδιορίζεται σε τρία είδη πετρωμάτων: α) ήφαιστειακό γυαλί, που έμφανίζεται μέσα σε ίγκνιμπρίτες ως άποτέλεσμα συγκόλλησης ήφαιστειακών πυρακτωμένων νεφών, β) όπάλιο ή χαλκηδόνιο, που είναι προϊόν ύδροθερμικής

Θέσις Σουράδας. Ύψωση Παναγιώτα Αύγεινου.

ἐξαλλοίωσης λάβας ἐμφανιζόμενο σὲ κοιλότητες ἡφαιστειακῶν πετρωμάτων καὶ τέλος γ) κερατόλιθο, ποὺ ἀποτελεῖ προϊόν πυριτίωσης μαργῶν πλειοκαινικῶν λιμναίων ἰζημάτων. Ὅλα αὐτὰ τὰ εὐρήματα νὰ σημειώσουμε πὼς παραδόθηκαν στὴν Κ' Ἐφορεία Προϊστορικῶν καὶ Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων. Γιὰ τὰ δεδομένα τῆς Παλαιολιθικῆς Ἐποχῆς καὶ μὲ βάση τὴ μορφολογία-ἐπεξεργασία ποὺ παρατηρεῖται στὰ ἐργαλεῖα, θεωρεῖται ὅτι χρησιμοποιήθηκαν στὴν κατεργασία δερμάτων, γιὰ νὰ ἀνοίγουν ὅπες σὲ αὐτά, γιὰ τὸ σπάσιμο ὀστέων, γιὰ τὴν ἀλίεψή τους ἀλλὰ καὶ στὴν ὑλοτομία.

Ἡ ἀνακάλυψη τῶν παλαιολιθικῶν ἐργαλείων ἔγινε ἀπὸ τοὺς φυσιοδίφες Μ. Ἀξιώτη, Χ.Β. Χαρίση, Τ.Β. Χαρίση, Ρ. Durand, ἐνῶ ὁ χρονολογικὸς καὶ ταξινομητικὸς προσδιορισμὸς τοῦ ἔγινε ἀπὸ ὁμάδα ἑξι ἐιδικῶν παλαιοντολόγων, ποὺ, ταυτόχρονα ἐπεσήμαναν ὅτι ὁ λιθῶνας στὴ θέση Ροδαφνίδα θεωρεῖται ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ὄχι μόνον στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ σὲ σχέση μὲ ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἐντοπιστῇ στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ὁ Μάκης Ἀξιώτης μιλώντας στὸν «Δαυλὸ» ἀναφέρει τὴν ὑπαρξὴ καὶ ἄλλων τοποθεσιῶν στὴ Λέσβο, ὅπου βρέθηκαν παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα.

Ναυσιπλοῖα στὸ Αἰγαῖο τῆν Παλαιολιθικὴ Ἐποχή!

ΕΡ. Κύριε Ἀξιώτη, σὲ ποιὲς περιοχὲς τῆς Λέσβου ἔχουν ἐντοπιστῇ τὰ παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα;

ΑΠ. Τὰ παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα χρονολογήθηκαν ἀπὸ τοὺς ἐιδικούς στὰ 150 μὲ 200 χιλιάδες χρόνια π.Χ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ Ροδαφνίδα ἐργαλεῖα ἐντοπίστηκαν στὸν Ἀλμυροπόταμο Πολιχνίτου, πὺρ κάτω ἀπὸ τὴ θέση «Σπηλιές», ἀλλὰ καὶ στὴ θέση «Καμίνια». Ἐπίσης, διάσπαρτα ἐργαλεῖα ὑπάρχουν καὶ στὴν περιοχὴ «Φτερό», στὸ δρόμο πρὸς τὴ Βρίσα. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ γιὰ αὐτὲς τὲς θέσεις, εἶναι ὅτι τὰ γύρω πετρώματά τους δὲν ἦταν τὰ κατάλληλα γιὰ τὴν κατασκευὴ ἐργαλείων. Ἐπομένως εἶχαν μεταφερθῇ ἀπὸ ἄλλες γεωγραφικὲς περιοχὲς σὲ αὐτὲς τὲς τοποθεσίες.

Ἡ ἀξίνα πὺν βρέθηκε στὸ Λεπέτυμνο ἀπὸ τὸν Γ. Σιβρῆ (παραδόθηκε στὴν Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων Μυτιλήνης).

Παλαιολιθικὸς μυλόλιθος στὴν Κάγια.

Τμήμα της περιοχής της Κεντρικής Λέσβου, όπου ή θέση Κουρτήρι. Κοντά του και ή θέση Νυφίδα, όπου βρέθηκε ό όψιανός, βέβαιη απόδειξη ότι ή Λέσβος επικοινωνούσε με πλοία, κατά την Παλαιολιθική Έποχή, με τη Μήλο, την Κω, τη Θήρα, τη Νίσυρο και τὸ Γυαλί, τὰ μόνα νησιά τοῦ Αἰγαίου όπου απαντᾶται ό όψιανός (στην ήπειρωτική Ελλάδα δὲν απαντᾶται πουθενά).

ση πλέον απαιτείται νὰ ἐπιδειχθῇ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον, νὰ γίνουν ἐρευνες σὲ βάθος καὶ στὸ θαθμὸ δέβαια πὺν εἶναι τοῦτο ἐφικτό. Δὲν γίνεται νὰ ὑπάρχουν τὰ ἀπομεινάρια ζωῆς τῆς Παλαιολιθικῆς ἐποχῆς καὶ νὰ μὴν ὑπάρχει οὔτε ἓνα ἔχνος ἀνθρώπινης ζωῆς. Ἐξ ἄλλου ἡ πλειονότητα τῶν ἀνθρωπίνων ὀστῶν αὐτῆς τῆς περιόδου ἔχει ἐντοπισθῇ μέσα σὲ σπήλαια. Στὴ Λέσβο, ἔτσι καὶ ἄλλως, ἀπὸ τῆς σχετικῆς ἐρευνες πὺν ἔχουν διεξαχθῇ, διαπιστώθηκε ὅτι ὑπῆρξε χρῆση σπηλαίων στὴ Νεολιθικὴ Ἐποχὴ καὶ στὴν Πρώιμη Χαλκοκρατία. Ἀναφέρουμε τὸ σπήλαιο «Ἀγίου Βαρθολομαίου» στὸν Ταξιάρχη, ὅπου βρέθηκαν διακοσμημένα ἀγγεῖα τῆς Χαλκοκρατίας, τὸ σπήλαιο «Γριᾶς τὸ Πήδημα» στὸν κόλπο τῆς Γέρας, τὸ σπήλαιο «Αἰτός» στὴν Ἀγρα καὶ τὸ σπήλαιο «Κατασουρά» στὴν Ἀντισσα.

Παλαιολιθικὰ ἐργαλεῖα, λεπτὲς φολίδες καὶ λεπίδες ἄλλα καὶ λίγα ὄστρακα ἀγγείων τῆς Πρώιμης Χαλκοκρατίας βρέθηκαν καὶ σὲ ἀπόσταση 7 περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τὰ Ροδαφνίδια, στὴν περιοχή Λούτσα. Τὰ πέτρινα ἐργαλεῖα πὺν ἐντοπίστηκαν στὴ Λέσβο δὲν περιορίζονται μόνο στὰ προαναφερθέντα εἶδη. Ἀναφέρουμε ὡς παλαιότερα τῆς πέτρινες ἀξίνες, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν καλολειασμένα ἔργα τέχνης ἀπὸ βασάλτη, πρασινοχαλαζία

Γεγονὸς πὺν σημαίνει πὺς ἔχουμε μιὰ ἰσχυρότατη ἐνδειξη, ὅτι ὑπῆρχε στὸ Αἶγαίο ναυσιπλοῖα ἄρκετὰ ἀνεπτυγμένη, διὰ τῆς ὁποίας διεξήγετο διαμετακομιστικὸ ἐμπόριο μεταξὺ τῶν νησιῶν ἐκείνη τὴν πανάρχαια ἐποχὴ!

Οἱ ἀνθρωποὶ ἐκείνης τῆς περιόδου εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι λειτουργοῦσαν σὰν ὁμάδες, κοντὰ σὲ ποτάμια καὶ θερμὲς πηγές. Δὲν εἶναι τυχαία ἡ παράπλευρη ὑπαρξὴ θερμῶν πηγῶν. Δὲν ἀποκλείω ὅτι μέσα στὰ σπήλαια τῆς εὐρύτερης περιοχῆς ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ ἀνθρώπινα ὀστᾶ, κάτι πὺν θὰ πρέπει νὰ λάβουν σοβαρὰ ὑπόψη τους οἱ ἀρμόδιοι φορεῖς.

Πραγματικά, κατὰ τὴν περίοδο τῆς Μέσης Παλαιολιθικῆς ἐποχῆς οἱ ὑπαίθριοι καταυλισμοὶ δημιουργοῦνταν τὴν ἀνοιξὴ καὶ τὸ καλοκαίρι. Ἐπομένως κατὰ τῆς ψυχρῆς περιόδου ἐνδέχεται οἱ κάτοικοι νὰ εὑρίσκαν καταφύγιο στὰ γύρω σπήλαια, τὰ ὁποῖα, νὰ σημειώσουμε, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνεξερευνήτα, λόγω κυρίως τῆς ἰδιαίτερης μορφολογίας τοῦ περιγυροῦ, πὺν τὰ κάνει δύσβατα καὶ δύσκολα προσβάσιμα. Μερικὲς φορές θαρρεῖς καὶ ἡ φύση λειτουργεῖ ἀπὸ μόνῃ τῆς καὶ φυλακίζει τὰ μυστικά της, ἴσως γιὰ νὰ τὰ προστατεύσῃ, ἴσως γιὰ νὰ ἔχουν ἀποκτηθῇ οἱ ἀνάλογες γνώσεις προτοῦ φθάσουμε σὲ αὐτά, ἔτσι ὥστε νὰ δοθῇ ἡ σημασία καὶ ἡ ἀξία πὺν τοὺς πρέπει. Πόσος πλοῦτος ἄραγε νὰ ὑπάρχει μέσα στὰ σωθικά αὐτῶν τῶν σπηλαίων. Θαρρῶ πὺς στὴ συγκεκριμένη φά-

ἢ γρανίτη. Ἀξίνες δρέθηκαν στὶς θέσεις Σάλιακας, Κατάπυργος, Μπορὸς καὶ Λέπερνα Χυδήρων. Ἄλλα ἐργαλεῖα ἦταν οἱ «κόπανοι», μὲ τοὺς ὁποίους ἔσπαζαν καὶ κονιοποιοῦσαν διάφορα ὑλικά, ποὺ ἐντοπίστηκαν στὶς θέσεις Μόσυνα καὶ Λέπερνα Χυδήρων.

Ἀπὸ τὴν τοποθεσία Ροδαφνίδα μεταφερόμαστε στὸ ὄρος Λεπέτυμνος, πού, ὡς γνωστό, πῆρε τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὸ μυθικὸ ἥρωα τῆς Μήθυμνας Λεπέτυμνο. Ἐντυπωσιάζουν τὰ εὐρήματα ποὺ ἐντοπίστηκαν γύρω σὲ μία ἀπὸ τὶς κορυφές τοῦ ὄρους, τὸν "Αἰ-Λιά: σπασμένα ἀλλὰ καλοδιατηρημένα παρ' ὅλα αὐτὰ ἔγχρωμα ἀγγεῖα καὶ κεφαλάρια ἀπὸ ἐδώλια, ποὺ παραδόθηκαν καὶ αὐτὰ στὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία Μυτιλήνης. Μὲ τὰ συγκεκριμένα εὐρήματα ἐνισχύεται ἡ ἀποψη τῶν μελετητῶν γιὰ τὴν ὑπαρξὴ ἱεροῦ πρὸς τιμὴ τοῦ Λεπέτυμνου ἢ τοῦ Ἀπόλλωνα. Ἐξ ἄλλου καὶ ὁ Στράβων κάνει λόγο γιὰ ἱερὸ τοῦ Λεπέτυμνου σὲ κάποιο σημεῖο τοῦ ὄρους.

ΕΡ. Τὰ εὐρήματα στὸ ὄρος Λεπέτυμνο ἔχουν κι αὐτὰ μεγάλο ἐνδιαφέρον;

ΑΠ. Εἶναι πολλὲς οἱ ἀρχαιολογικὲς θέσεις στὸ Λεπέτυμνο. Εἰδικὰ στὴ νότια πλευρὰ – πάνω ἀπὸ τὸ Ὑψηλομέτωπο καὶ τὴν Πελόπη– ποὺ εἶναι τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος καὶ φθάνουν μέχρι τὰ Ρωμαϊκὰ χρόνια. Ἐμεῖνα ἐκπληκτοὶ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν σπασμένων ἀγγείων καὶ ἐδωλίων ποὺ ἦταν σκορπισμένα στὸ πλάτωμα γύρω ἀπὸ τὸν "Αἰ-Λιά. Ἀπὸ τὴν ἱστορία ἀλλὰ καὶ τὴ μελέτη-παρατήρηση τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἀναφέρεται μεταξὺ ἄλλων ἡ ὑπαρξὴ μαντείου, ὅπου κόρακες ἔφεραν τοὺς χρησμοὺς ἀλλὰ καὶ φρυκτωρίας, γιὰ νὰ εἰδοποιοῦνται τὰ ὄχυρά ποὺ δρίσκονταν στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ νησιοῦ.

Καταγραφή 81 προϊστορικῶν οἰκισμῶν

Μελετώντας τὰ στοιχεῖα τῶν ἐρευνητῶν καὶ τὰ εὐρήματα ποὺ ἤρθαν στὸ φῶς ἀπὸ τὶς συνεχεῖς ἐργασίες τους, μένει ἐκπληκτοὶ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἔντονη ἀνθρώπινη δραστηριότητα ποὺ ἀναπτύχθηκε στὴ Λέσβο κατὰ τοὺς ἀπώτατους προϊστορικοὺς χρόνους. Πιὸ συγκεκριμένα, ἔχουν καταγραφῇ 81 θέσεις, ποὺ χρονικὰ ἐξαπλώνονται ἀπὸ τὴν πρώτη Χалκοκρατία μέχρι τὰ μυκηναϊκὰ χρόνια. Εἶναι μικροὶ οἰκισμοὶ μὲ συγκεκριμένη διάταξη στὸ χῶρο. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Μάκης Ἀξιώτης, ἡ πληθώρα τῶν θέσεων εἶναι μικρὲς ἀγροτοκτηνοτροφικὲς οἰκῆσεις λίγων σπιτιῶν, μὲ πηγὴ νεροῦ κοντά, γῆ γιὰ καλλιέργεια καὶ ἐκτροφή ζώων. Διάλεξαν χαμηλοὺς λόφους, φυσικὰ ὠχυρωμένους ἀπὸ τὶς τρεῖς πλευρές, ὥστε νὰ εἶναι εὐκόλη ἡ προστασία τῆς μιᾶς πλευρᾶς μὲ ἀμυντικὸ ξεροτράχαλο τεῖχος. Ἀντίθετα, οἱ παραθαλάσσιες θέσεις δρίσκονταν σὲ ἀκρωτήρια χαμηλά, ποὺ τὰ περισσότερα τὰ «ἔφαγε» ἡ θάλασσα. Ἴσως νὰ εἶχαν λιμενικὲς ἐγκαταστάσεις, ἀπὸ ὅπου γινόταν τὸ ἐμπόριο τῆς ἐποχῆς, καὶ σίγουρα κάποιο εἶδος ὀχύρωσης, ἀφοῦ ἦταν ἐκτεθειμένες περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι οἱ ὠχυρωμένες θέσεις στοὺς λόφους καὶ στὰ ὄροπέδια τοῦ νησιοῦ. Ἀναφέρουμε παρακάτω μερικοὺς ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς οἰκισμοὺς, ὅπου ἐντοπίστηκαν σημαντικὰ εὐρήματα:

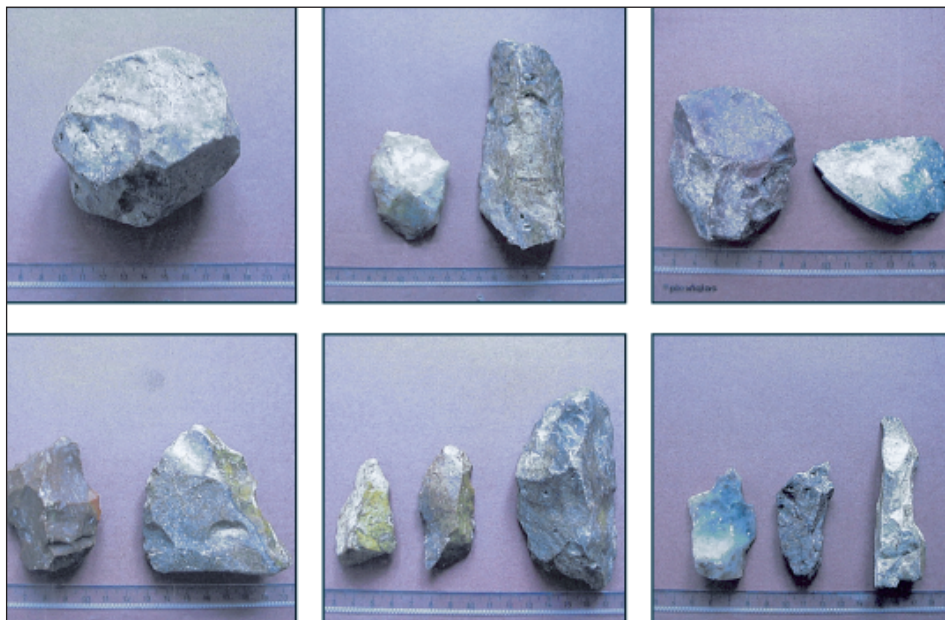
1. Πλάτη Μυστεγνῶν. Στὸ φυσικὰ ὠχυρωμένο δόρειο ἄκρο τοῦ πλατώματος. Μεγάλος οἰκισμὸς μὲ ἄφθονη κεραμικὴ τῆς πρώιμης, μέσης καὶ ὕστερης Χалκοκρατίας. Στὴ θέση του κτίστηκε μεσαιωνικὸ ὄχυρό.

2. Ἀγγουρέλια Σαρακήνας. Στὸ ὠχυρωμένο δόρειο ἄκρο τοῦ πλατώματος. Ἰχνη ὀχύρωσης. Ἀφθονη κεραμικὴ καὶ ἐργαλειακὸς ἐξοπλισμός.

3. Σάλιακας. Λόφος στὰ ἀνατολικά παράλια. Κεραμικὴ τῆς πρώιμης Χалκοκρατίας, μυλόλιθοι, πέτρινες ἀξίνες, πυριτόλιθος, ὀλμίσκος πόρτας.

4. Βαρὺ Σταυροῦ. Μεγάλο ὄροπέδιο μὲ τὴ θέση τῆς πρώιμης Χалκοκρατίας στὴ δυτικὴ του ἄκρη. Κεραμικὴ, πιθάρια, πυριτόλιθος, μυλόλιθοι.

5. Χαλακιὲς Πολιχνίτου (Νυφίδα). Στὰ ἀνατολικά παράλια, μικρὸ ἀκρωτήρι. Κεραμικὴ τῆς Ὑστερης Νεολιθικῆς καὶ Πρώιμης ἐποχῆς τοῦ Χαλκοῦ. Πυριτόλιθος,

Λίθινα εργαλεία από διάφορες περιοχές της Λέσβου. (Μουσείο Μυτιλήνης.) Τὰ υλικά τῶν περισσότερων δὲν συναντῶνται στὰ πετρώματα τῆς Λέσβου καὶ ἔχουν μεταφερθῇ στὸ νησί προφανῶς ἀπὸ τὶς Κυκλάδες καὶ τὰ Δωδεκάνησα, ὅπως ὑπάρχουν σὲ σπανιώτατες ἐμφανίσεις.

μυλόλιθοι. Ἀμφορέας πὺν ἀνεσύρθη ἀπὸ πηγάδι, ὁ ὁποῖος βρίσκεται στὸ Μουσεῖο Μυτιλήνης. Βρέθηκε ὀψιανός. Ὁ ὀψιανός ὑπάρχει μόνο στὰ 5 προαναφερθέντα νησιά τῶν Κυκλάδων καὶ τῆς Δωδεκανήσου, ἄρα ἐδῶ ἔχουμε τὴν ἀμάχητη ἀπόδειξη γιὰ τὴν ὑπαρξὴ ναυσιπλοΐας στὴ Λέσβο κατὰ τὴν Παλαιολιθικὴ ἐποχὴ! Τὸν οἰκισμὸ τὸν κατέστρεψε κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος του ἡ θάλασσα.

6. Κουρτήρι Λισδορίου. Ἀκρωτήριο στὰ ἀνατολικά παράλια τοῦ Κόλπου Καλλονῆς, δίπλα στὴ Σκάλα Λισδορίου. Θεωρεῖται ὁ μεγαλύτερος παραθαλάσσιος οἰκισμὸς τοῦ νησιοῦ. Μεγάλο μέρος του ἔχει καταστρέψει ἡ θάλασσα. Ὑπάρχουν ἐδῶ στρώματα τῆς Ὑστερῆς Νεολιθικῆς καὶ τῆς Χαλκοκρατίας. Συνεχίζεται ἡ κατοίκησή του σὲ ὅλες τὶς ἱστορικὲς περιόδους. Ἀφθονὴ κεραμικὴ, ἀμέτρητοι μυλόλιθοι, πυριτόλιθος, ἀξίνες, σφοντύλια καὶ ἀγγεῖα, πὺν παραδόθηκαν στὴν Ἀρχαιολογία.

7. Λέπερνα-Ποταμὰ Χυδῆρων. Μεγάλὴ μεσόγεια θέση στὶς πλαγιὲς τοῦ ὑψώματος Κουράννια καὶ στὴ ρεματιά. Ἀφθονὴ κεραμικὴ τῆς πρώιμης χαλκοκρατίας, σφοντύλια, μυλόλιθοι, πέτρινα εργαλεία καὶ πυριτόλιθος ὑπερμεγέθους λίθινος φαλλός, ἐκτιθέμενος κατόπιν σχετικῆς ἀδείας στὸ οἶνοποιεῖο τοῦ βιολογικοῦ κρασιοῦ «Μεθυμναῖος».

8. Μυρωδιές Χυδῆρων. Λίθινοι σπόνδυλοι κίωνων, μυλόλιθοι, πληθώρα ὀστράκων κεραμικῶν.

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τοὺς ἐρευνητὲς Μ. Ἀξιῶτη, Χ.Β. Χαρίση καὶ Τ.Β. Χαρίση γιὰ τὶς πληροφορίες καὶ τὸ φωτογραφικὸ ὑλικὸ πὺν μᾶς διέθεσαν.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

ΤΑ ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΔΕΣ

Ἑτυμολογική προσέγγιση σὲ ἔννοιες τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας

Οἱ παλαιότερες ἑλληνικὲς γραφές, Γραμμικὴ Α καὶ κυρίως Γραμμικὴ Β, πού ἀποδεδειγμένα πιά ἦταν συλλαβογραφικὲς, φαίνεται ὅτι συνετέλεσαν ἀρκετά, παρὰ τὶς ἀδυναμίες τους, σὲ καταγεγραμμένη πιά μορφολογικὴ ἀλλὰ καὶ φωνητικὴ παγίωση τῶν διαφορῶν θεμάτων τῶν λέξεων (ὀνομάτων, ρημάτων, ἐννοιῶν). Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ συλλαβογράμματα, πού ἀπετέλεσαν ἀνέκαθεν θέματα βασικῶν ἐννοιῶν τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς, τὰ μεταφέρουμε (ὅπως λειτουργοῦσαν ἄλλοτε) τώρα πιά στὸ φθογογραφικὸ ἀλφάβητο, κάτι σὰν κλειδιά, σὲ μιὰ προσπάθεια ἀποκρυπτογράφησης ἔστω ἐνὸς μέρους τῆς μορφῆς τοῦ λόγου τοῦ ἀπώτερου παρελθόντος.

	1.	2.	3.	4.
ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΠΟΥ:	Α	ΒΑ	ΘΗ	ΝΑ,
	Α:	[στὴν ἀθροιστικὴ τοῦ ἔννοια].		
	ΒΑ:	[τοῦ βαίνω (βάσις) = πατῶ ἐπάνω, μεταβαίνω, ἐγκαθίσταμαι].		
	ΘΗ:	[τοῦ τίθημι = θέτω, τοποθετῶ, ἐγκαθιστῶ].		
	ΝΑ:	[τοῦ ναίω (ναὸς) = μένω, κατοικῶ].		

Ἐὰν τώρα ἀθροίσουμε τὰ συλλαβογράμματα 1, 3 καὶ 4 (Α ΘΗ ΝΑ), ἔχουμε, σύμφωνα μὲ τὸ ἐννοιολογικὸ τους περιεχόμενο, τὸ σχῆμα Α ΘΗ ΝΑ (ΑΘΗΝΗ - «ΑΘΗΝΑΙ»), πού σημαίνει, κατὰ τὸ «ἄθροισμα» τῶν ἐπὶ μέρους συμβολικῶν ἐννοιῶν, ἀβίαστη, κάπως αὐθόρμητη, φυσιολογικὴ συνάθροιση-κατοίκηση ἀνθρώπων. «Τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ οἰκοῦντες, διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων μέχρι τοῦδε ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδωσαν» (Θουκ. Β' 36, Ι). Ἄς θυμηθοῦμε καὶ τὸ Θησέα: ὅπου Θη (ἐκ τοῦ τίθημι) θέτω, τοποθετῶ, ἐγκαθιστῶ· καὶ ὅπου -σεὺς (ἐκ τοῦ σεύω) κινῶ, παρακινῶ, παρωθῶ.

Ὅμοιως τὰ «φθογογραφημένα συλλαβογράμματα» ΘΗ καὶ ΒΑ ὅπου ΘΗ (ἐκ τοῦ τίθημι) θέτω, τοποθετῶ, ἐγκαθιστῶ· καὶ ὅπου ΒΑ (ἐκ τοῦ βαίνω) βάσις, πατῶ

ἐπάνω, μεταβαίνω, ἐγκαθίσταμαι (κάπως ἐντονώτερη ἢ ἔννοια μετὰ τὸ φθόγγο ΒΑ): ΘΗΒΑ, ΘΗΒΗ, ΘΗΒΑΙ. Ὡς θυμηθούμε τώρα καὶ τὸν Κάδμο, τὸ γιὸ τοῦ Ἀγήνορα. Ὅμοιως (1) ΠΑΛΛΗΞ (ΠΑΛ-ΛΑΞ) = παλληκάρι καὶ (2) ΝΑ (ἐκ τοῦ ναίω) Ναός (κατοικία).

Μετὰ τὴν σύνθεσιν τῶν 1 καὶ 2 ἔχομε ΠΑΛΛΗΝΑ (ΠΑΛΛΗΝΗ) ποὺ σημαίνει κατοικία παλληκαριῶν. «Ἐγένοντο δὲ (οἱ Γίγαντες) ὥς μὲν τινες λέγουσιν, ἐν Φλέγραις (Ν. Ἰταλίας), ὥς δὲ ἄλλοι ἐν Παλλήνῃ. Ἡκόντιζον δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν πέτρας καὶ δρυὺς ἡμέμενας» (Ἀπολλόδωρος, Ι, 34, 35).

Ἡ παραδοξοφάνεια τῆς Ἑρασμιακῆς καὶ τὰ «σιγκούνια»

«Οἱ μόνοι ἄνθρωποι ποὺ μπόρεσα νὰ πληροφορηθῶ πὼς κατοικοῦν καὶ πέρα ἀπὸ τὸν Ἰστρο (Δούναβη), εἶναι αὐτοὶ ποὺ τὸ ὄνομά τους εἶναι **Σιγγύνες** καὶ φοροῦν ἐνδύματα Μηδικά. Φτάνουν τὰ σύνορά τους μέχρι τῆς χώρας τῶν Ἐνετῶν, ποὺ κατοικοῦν στὸν Ἀδρία (παράλια τῆς Ἀδριατικῆς). Καὶ ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε, οἱ ἄνω Λίγνες, οἱ πρὸ ψηλὰ ἀπὸ τῆς Μασσαλίας, ὀνομάζονται Σιγγύνες τοὺς ἐμπόρους, ἐνῶ οἱ Κύπριοι τὰ δόρατα (τὴν ξυλεία)» (Ἡρόδοτος V10-11).

(Ὑπαλλαγή: «Συνεννοοῦνται μετὰ τὸν Μαρκόνῃ.» «Ἐπυνθανόμην τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐλθὼν εἰς τὸν γλωρὸν τυρόν»).

Παρατήρηση: Ἄν θελήσουμε τώρα νὰ διαβάσουμε τὸ ὄνομα Σιγγύναι σύμφωνα μετὰ τὴν ἀρχαιότερη (τὴν Ἑρασμιακὴ) προφορά, ὅπου τὸ γ προφέρεται ὡς γκ καὶ τὸ υ ὡς U (ιου, ου), τότε πρέπει νὰ διαβάσουμε Σιγκούναι καὶ κατὰ συνέπεια τὰ φορέματα τῶν Σιγγυνῶν πρέπει νὰ λέγονται Σιγγύνεια¹ εἴματα (=σιγκούνια φορέματα), δηλαδὴ τὰ κοινὰ σιγκούνια. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸ, ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἐπηρεάζεται καὶ κάνει λόγο γι' αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰ ἐντυπωσιακὰ ἐνδύματα.

Ἐμβάθυνση: Ἐμβάθυνοντας τώρα κάπως περισσότερο σ' αὐτὰ ποὺ λέει ὁ Ἡρόδοτος, συμπεραίνουμε ὅτι τὴν περιοχὴ τοῦ Δούναβη τὴν κατοικοῦσαν οἱ Σιγγύνες (Σιγκοῦνες). Πρέπει νὰ ἐπιανῶν ὅλο τὸ Δούναβη, ἀφοῦ οἱ Κύπριοι ἐφταναν ὡς ἐκεῖ καὶ προμηθεύονταν ξυλεία (πιθανῶς διὰ θαλάσσης, ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν ἐκβολῶν), ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά, τῆς Ἀδριατικῆς, οἱ Λίγνες γινώριζαν τοὺς Σιγγύνες (Σιγκοῦνες) ὡς ἐμπόρους. Ἡ πλευσιμότητα τοῦ Δούναβη καὶ ὁ ἐμπορικὸς πλοῦτος τῆς περιοχῆς σὲ δασικά, κτηνοτροφικά καὶ μεταλλευτικά προϊόντα φαίνεται ὅτι ἐπαληθεύουν τὰ πρᾶγματα.

Προσπάθεια ἐτυμολογικῆς ἐρμηνείας

Κατὰ τοὺς Ἕλληνες λοιπὸν οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς περιοχῆς τοῦ Δούναβη ὀνομάζονταν «Σιγγύναι». Τὸ ὄνομα φαίνεται σύνθετο. Ἀρχίζοντας (ἀνάποδα) ἀπὸ τὸ δεύτερο συνθετικὸ γύναι, στὸ νοῦ μας ἔρχεται τὸ ὄνομα γυνή (γόνος, γένος). Ὅσο γιὰ τὸ πρῶτο συνθετικὸ πιστεύω πῶς, ἂν δὲν κατα-

(1) «ἜΑιντε μωρέ, Γκού-, θερὲ Γκούνα - Καραγκούνα, ἄιντε δὲ σοῦ πᾶ-, σοῦ πᾶνε τὰ σιγκούνια». (Δημοτικὸ).

Καραγκούνηδες με τις παραδοσιακές τους ένδυμασίες, αποτελούμενες κυρίως από τη «σιγγούνα», τὰ «σιγγύνεια εἴματα», ισχυρότατη ἔνδειξη ὅτι ἔλαβαν τὴν ὀνομασία αὐτὴ ἀπὸ τοὺς Σιγγύνες, ἀρχαῖο λαὸ τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου πὺν ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος (V 10-11). (Φωτογραφία Μιχάλη Πατσέα.)

γράφηκε λανθασμένα τὸ Σὺν σὲ Σίν, προέρχεται ἀπὸ μιὰ ρίζα, πὺν στήν ἀδελφὴ Λατινικὴ Γλῶσσα ἐκφράζεται μὲ τὸ ρῆμα CINGO (=περιβάλλω, περιτυλίγω, περιλαμβάνω). Τὸ ὄνομα Σιγγύναι λοιπὸν πρέπει νὰ σημαίνει γένος συγγενῶν ἀνθρώπων. Κατὰ συνέπεια οἱ Σιγγύναι (Σιγκοῦναι), λαὸς τοῦ Δούναβη, πρὶν ἀπὸ τὴν ἔλευση τῶν Σλάβων ἀνῆκαν στήν Ἑλληνικὴ ὁμοεθνία.

Φαίνεται ὅτι οἱ λαοὶ τῆς περιοχῆς αὐτῆς γνώριζαν ἢ ὠμιλοῦσαν τὴν Ἑλληνικὴ, ἀφοῦ καὶ οἱ Παῖονες ἀναγνώριζαν, κατὰ τὸν Ἡρόδοτο, τὸ ρῆμα παιανίζω ὡς δική τους λέξη: «Οἱ Παῖονες τῆς περιοχῆς τοῦ Στρυνόνα πῆραν χρησμὸ ἀπὸ τὸ θεό, νὰ ἐκστρατεύσουν ἐνάντια στοὺς Περίνθιους. Καὶ ὅταν ἀντιπαραταχθοῦν καὶ τοὺς καλέσουν οἱ Περίνθιοι μὲ τὸ ὄνομά τους, νὰ ἐπιτεθοῦν, ἂν ὅμως δὲν τοὺς καλέσουν νὰ μὴν ἐπιτεθοῦν. Ὑπάκουσαν σ' αὐτὰ οἱ Παῖονες... Ἐπειδὴ δὲ νικοῦσαν οἱ Περίνθιοι, ἀμέσως ξεκίνησαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τοὺς τὸν παιᾶνα· ἔκαναν τότε ἐξήγησιν τοῦ χρησμοῦ οἱ Παῖονες, ὅτι αὐτὴν τὴ σημασίαν εἶχε, ὅτι τάχα τοὺς φωνάζουν μὲ τὸ ὄνομά τους καὶ εἶπαν ἀναμεταξύ τους. Νά,... Παιανίζουν. Τώρα πραγματοποιεῖται ὁ χρησμός, πὺν εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν. Τώρα εἶναι δική μας δουλειά (ἢ νίκη)». (Ἡρόδοτος, V 1).

Τὴν ἴδια αὐτὴ ρίζα -γκοῦναι (-γύναι) τοῦ δεύτερου συνθετικοῦ τῆ δρισκου- με παραδόξως καὶ στὴ σημερινὴ ὀνομασία «Καραγκοῦναι», Καραγκούνης, Καραγκούνηδες. Ὅσο γιὰ τὸ πρῶτο συνθετικό, τὸ «Κάρα», δὲν ξέρουμε ἂν πράγματι προέρχεται ἀπὸ τὴν γνήσια Τουρκικὴ Γλῶσσα καὶ σημαίνει μαῦρος· κατὰ μία παράδοση σημαίνει καὶ ὠρφανεμένος. Ἐτσι τὰ ὀνόματα Καρατάσιος, Καρανικόλας, Καραγιώργης σημαίνουν ἀντίστοιχα ὠρφανεμένος Τάσιος, Νικόλας, Γιώργης. Φυσικὰ δημιουργήθηκαν σὲ μιὰ δύσκολη μεταμεσαιωνικὴ ἐποχὴ (14ο, 15ο μ.Χ. αἰ.), ἐποχὴ ἀλώσεων, κατακτήσεων, ἐκπατρισμοῦ λαῶν κ.λπ. Τὸ ὄνομα Καραγκούνης λοιπὸν δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν παρετυμολογία «κάραν κουνῶ», κουνῶ δηλαδὴ χωρὶς λόγο τὸ κεφάλι μου, ἀλλὰ ἀπὸ τίς λέξεις «Κάρα» δηλαδὴ μαῦρος καὶ «γόνος» (συγγενής, ὁμοεθνής).

Ἡ ἱστορικὴ τώρα ἐρμηνεία εἶναι ὅτι οἱ Καραγκούνηδες (ταυτόσημο ὄνομα μὲ τὸ Σιγγύναι) διώχτηκαν ἀπὸ τὰ βόρεια, ἀπὸ τίς δικές τους περιοχὲς τοῦ Δούναβη, ὠρφάνεψαν δηλαδὴ μὲ τὴν διαδοχικὴ ἐξάπλωση τῶν Σλάβων (1300-1400 μ.Χ.) καὶ κατέβηκαν νότια. Διάλεξαν τὴ Θεσσαλίαν (τόπο γεωργοκτηνοτροφικὸν, πὺν τοὺς ταίριαζε) καὶ συγχωνεύτηκαν μὲ τοὺς ὑπόλοιπους ὁμοεθνεῖς τους, τοὺς Ἕλληνες, Ἕλληνες ὄντες.

Γιάννης Πύρρος

Φιλολόγος, Λυκειαρχὸς

Ὑπενθυμίζουμε στοὺς ἀναγνώστες ὅτι, ὅπως κάθε χρόνο, τὸ ἐπόμενο 260ὸ τεῦχος Αὐγούστου θὰ κυκλοφορήσῃ συσσωματωμένο στὸ 261ο Σεπτεμβρίου τὴν 1η Σεπτεμβρίου.

«ΠΕΡΙ ΕΚΠΟΙΗΣΕΩΣ ΑΧΡΗΣΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ 20-30.000 ΟΚΑΔΩΝ»!

Πώς ο Γ. Βλαχογιάννης έσωσε τὰ Ἀρχεῖα τοῦ '21 ἀπὸ τῆς βαρβαρότητας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους

Ο ποιητής, πεζογράφος, λαογράφος, ιστορικός και ιστοριοδίφης Γιάννης Βλαχογιάννης γεννήθηκε τὸ 1867/8 στὴ Ναύπακτο. Τέκνο Ρουμελιώτου καὶ Σουλιώτισσας, ἐδῶ ἔμαθε καὶ τὰ πρῶτα του γράμματα, ἐνῶ κατόπιν ἐφοίτησε σὲ σχολεῖα τῶν Πατρῶν, τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Κορίνθου, ἐξαιτίας τῶν μετακινήσεων τῆς οἰκογενείας του. Τέλος ἦλθε στὴν Ἀθήνα, ὅπου γράφτηκε στὴ Φιλοσοφικὴ καὶ σπούδασε φιλολογία στὸ Πανεπιστήμιο. Καθηγητὲς του ὁ Ν. Πολίτης καὶ ὁ Σπ. Λάμπρος. «Λόγῳ πτώχειας» δὲν πῆρε πτυχίο. Παρέδιδε ὅμως μαθήματα σὲ παιδιά πλουσίων οἰκογενειῶν, ὅπως λ.χ. τῶν Λ. Μεταξᾶ, Κορομηλᾶ, Γ. Βλαστοῦ κ.ἄ.

Τὸ 1895 ἐξέδωσε τὴν ιστορικὴ μελέτη «Ὁ θάνατος τοῦ Ἀνδρούτσου». Γιὰ τὴ συγγραφή της ταλαιπωρήθηκε νὰ συλλέξῃ ὕλικό. Ἔτσι ἀντελήφθη πὼς τὸ νεοσύστατο ἑλληνικὸ κράτος δὲν διατηροῦσε ἀρχεῖο τοῦ Ἀγῶνος τοῦ '21! Ἀπεδύθη τότε σὲ μιὰ τιτάνια προσπάθεια νὰ τὸ διασώσῃ. Θυσίασε ὅλη του τὴ ζωὴ σ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ. Αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ παραμελήσῃ τὸ προσωπικὸ του πνευματικὸ ἔργο. Ἦταν πάντως ἐπιλογή του νὰ θυσιάσῃ τὴν προσωπικὴ του δημιουργία γιὰ νὰ μᾶς κἀνῃ γνωστὴ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ '21 ἀλλὰ καὶ τὶς μάχες τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος καὶ κάθε ιστορικὸ ἔγγραφο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ἀλώσεως ἕως τὸ 1868. Ἀναζήτησε χειρόγραφα καὶ γράμματα τῶν ἀγωνιστῶν ἀπὸ συγγενεῖς τους, φίλους τους κ.ἄ. Τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν εἶχαν πωληθῇ μὲ τὴν ὁκᾶ σὲ μπακάλικα, μανάδικα καὶ κρεοπωλεῖα γιὰ... κόλλες περιτυλίγματος! Ὁ Βλαχογιάννης τὰ ἀγόραζε μὲ μεγάλη προσωπικὴ του στέρηση ἀπ' αὐτὰ τὰ καταστήματα... Τὰ ιστορικὰ κείμενα αὐτὰ, ἐὰν δὲν ἦταν ὁ Βλαχογιάννης, ἦταν καταδικασμένα νὰ χαθοῦν! Ἴδου πὼς περιγράφει τὸν ἀγῶνα του, σύμφωνα μὲ μιὰ σημείωσή του: Ἀπὸ τὸ 1888 ὡς τὸ 1913 εἶχε καταφέρει νὰ συγκεντρώσῃ ἔγγραφα καὶ χειρόγραφα ποὺ ξεπερνοῦσαν τὶς 300.000 σελίδες, τὶς ὁποῖες εἶχε τακτοποιήσει σὲ φακέλους, μὲ δάση τὸ θέμα καὶ τὴ χρονολογία! Συνέλεγε μὲ κόπο καὶ οἰκονομικὸ ξόδεμα ὅλα τὰ γραπτὰ κείμενα τῆς Ἐθνεγερσίας, πληρώνοντας ἀπὸ τὴν τσέπη του σωροὺς χαρτιῶν, ποὺ τὸ ἐπίσημο κράτος ἐκποιοῦσε ὡς ἄχρηστα! Διέσωσε ἐπίσης τὸ «Ἀρχεῖον Ἀγῶνος», τὸ ὁποῖο φυλασσόταν στὸ Ἀρχεῖο φυλακεῖο ποὺ εἶχε ιδρύσει ὁ Καποδίστριας, τὸ ὁποῖο ὅμως, ὅταν καταργήθηκε ἡ φύλαξη, περιήλθε στὸ Ἐλεγκτικὸ Συνέδριο (1885) καὶ ἓνα μέρος του μεταφέρθηκε στὴ Βουλὴ. Γιὰ... «λόγους χώρου», λοιπόν, ἀποφάσισαν οἱ –πάντα ἀνεύθυντοι– δημόσιοι ὑπάλληλοι γραφειοκράτες νὰ τὸ ἐκποιήσουν (1893) μὲ δημοπρασία («Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως», 16.4.1893).

ΕΤΟΣ 1893

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου

ΑΡΙΘ. 139

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ	
Περὶ ἀπονομῆς Β. Χάρτος εἰς διαφόρους καταδίκους.....	1-3
ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ	
Περὶ ἐπαναλ. δημοπρασίαις τῆς ἀνακινήσεως τοῦ τμήματος Πισινέικα-Ντουνέικα τῆς ἔθν. ὁδοῦ Ναυπάκτου-Ἀργιείου	4
Ῥωσῦτως τῆς ἀνακινήσεως τοῦ Ι τμήματος ἀπὸ Σπετσῶν—Περὶ δὲλ. Κουνουπιώτῃ τῆς ἔθν. ὁδοῦ Σπετσῶν εἰς ὅριον Ζογερτζε	5
Περὶ δημοπρασίαις τῆς κατασκευῆς ἔργων τινῶν ἐξουγιάσεως ἐπὶ τῆς ἔθν. ὁδοῦ Ζιχύνθου εἰς Βασιλικόν.....	6
Ῥωσῦτως τῆς ἀνακινήσεως τοῦ τμήματος ἀπὸ οἰκίας Μουζάκη εἰς τέρμα χωρίου Ἐνω-Γερακίων τῆς ἐπαρχ. ὁδοῦ Ζαχύνθου-Γερακίων	7
Περὶ δημοπρασίαις ἐκποιήσεως 126,000 Ἑλλ. κοινῶν γραμμα- τοστίμων ἐπικεκολλημένων ἐπὶ δελετίων ἀποστολῆς τυχού- δεμάτων	8
Περὶ δημοπρασίαις 20 μέχρι 30 χιλιάδων ὀκτῶ. χάρτου ἀπο- τελούμενου ἐξ ἀχρήστων ἐγγράφων τοῦ ἐρχείου τοῦ Ἐλεγ- κτικοῦ Συνεδρίου	9
Περὶ ἐπαναληπτικῆς δημοπρασίας τῆς ἐνικυσίου προμηθείαις λαγάνων κλπ. τῷ στρατ. νοσοκομείῳ Ἀθηνῶν.....	10
Περὶ ἀνακλήσεως ἀπορίας περὶ πτωχέυσεως τῆς ἐπαρχίας «Παπανικολακοπούλου καὶ Ζερτόπουλου».....	14
Περὶ πτωχέυσεως τοῦ Βασιλείου Ἀργυρῆ πτ. Μήσου, κα- τοίκου Μιγανησίου τοῦ δήμου Τριβιν.....	12
Ῥωσῦτως τοῦ Χρήστου Β. Σπηλιώτου, κατοίκου Καλαμίου.....	13
Περὶ ἐμπανίσεως τῶν πιστῶν τῆς πτωχέυσεως Κ. Σαλιζού- νου διὰ τὴν πρὸς ἐκλογὴν ὀριστικῶν συνδικῶν ἐνέσκειν ..	14
Κλητήρια ἐπικρίματα τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐν Ἀθήναις ἐπρ- τῶν	15-18
Κλητήρια ἐπικρίματα τῶν Β. ἐπιτρόπων τῶν Στρατοδικείων 19-23	
Κατασχέτηρια τῶν εἰσγηγμένων τῶν Στρατοδικείων.....	24-29

Φωτοτυπία τοῦ 128 ΦΕΚ τοῦ 1893. Στὴ σελ. 9 (πρώτῃ ἀναγραφῇ τῆς δεξιᾶς στήλης) διαδίδουμε: «Περὶ δημοπρασίας 20 μέχρι 30 χιλιάδων ὀκτῶ. χάρτου ἀποτελουμένου ἐξ ἀχρήστων ἐγγράφων τοῦ ἀρχείου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου». Εἰρύνετο γιὰ αἰτήσεις ἀγωνιστῶν ποὺ περιέγραφαν ἱστορικὰ γεγονότα στὰ ὁποῖα συμμετεῖχαν, προκειμένου νὰ συνταξιοδοτηθοῦν.

Ἄριθ. 2771.

(9)

Περὶ δημοπρασίας 20 μέχρι 30 χιλιάδων ὀκάδ. χάρτου
ἀποτελουμένου ἐξ ἀχρήστων ἐγγράφων τοῦ ἀρχείου
τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΦΟΡΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Διακηρύττει ὅτι·

Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ,ΒΠ' τοῦ 1892 νόμου καὶ τοῦ
πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Β. διατάγματος τῆς 20
Αὐγούστου π. ε. ἐκτίθεται εἰς δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ὁ
ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ Πολυτεχνείου εὐρισκόμενος ἄχρηστος
χάρτης ἐξ ὀκάδων εἴκοσι μέχρι τριάκοντα χιλιάδων καὶ ἀ-
ποτελούμενος ἐξ ἀχρήστων ἐγγράφων τοῦ ἀρχείου τοῦ Ἐ-
λεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ὁ ἀγοραστὴς ἐντὸς
τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς ἐγ-
κρίσεως εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραλάβῃ τὸν ἐκποιούμενον
χάρτην ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Πολυτεχνείου, ἐνώπιον ἐνὸς
μέλους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ ἀρχιεφύλακος
αὐτοῦ, μετὰ προηγουμένην πληρωμὴν τοῦ τιμήματος εἰς
τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐνταῦθα καὶ εἰς τὸν συν-
ῆθη τῶν δημοπρασιῶν τόπον τῇ 2ᾳ Μαΐου ε. ε. ἡμέρᾳ Κυ-
ριακῇ ἀπὸ τῆς 9—12 ὥρας τῆς μεσημβρίας, ἢ δὲ ἔγκρι-
σις ἢ μὴ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς ἀρίεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον
τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἀπριλίου 1893.

Ὁ οἰκον. ἐφορος Ἀττικῆς καὶ κ. κ.

Ὁ γραμματεὺς

Ἀθ. Μαρτάκος.

Ἄριθ. 703.

Ἡ προκήρυξις τῆς δημοπρασίας ἐκποιήσεως τῶν «20 μέχρι 30 χιλιάδων ὀκάδων χάρτου
ἀποτελουμένου ἐξ ἀχρήστων ἐγγράφων».

Καὶ γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθὲς βλέπε φωτοτυπίες τοῦ παραρτήματος τοῦ ΦΕΚ 128 καὶ τοῦ κειμένου τῆς ἐκποίησης διὰ δημοπρασίας.

Σὲ μάντρα ὑλικῶν τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς

Τὸ διαγωνισμὸς κέρδισε ἔμπορος, ὁ ὁποῖος μετέφερε τὰ ἀρχεῖα τοῦ κράτους, ὡς ἄχρηστο ὑλικό, σὲ μάντρα οἰκοδομῶν, στὴν ὁδὸ Ἀθηνᾶς 100! Ἀπ' αὐτὸν ἀγόρασε ὅσα ἀρχεῖα ἄντεχε τὸ πτωχικὸ βαλάντιο τοῦ μὴ διωρισμένου καθηγητοῦ, σὲ τιμὴ μάλιστα διπλάσια ἀπ' ὅ,τι εἶχε πληρώσει ὁ ἔμπορος αὐτὸς στὴ δημοπρασία. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὑλικὸ ἔσωσε τὴν ὀγκώδη συλλογὴ Κωλέττη (1829-30), ἑκατοντάδες ὁκάδες ἔγγραφα ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖο Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν Ἑπτανήσου (τῆς ἀγγλοκρατίας), τὸ Ἀρχεῖο τῆς Γενικῆς Ἀστυνομίας (ἰδίας ἐποχῆς), τὴν κυβερνητικὴ ἀλληλογραφία ἢ ὅποια ἀναφερόταν στὴ Μάνη καὶ τὸν Καποδίστρια κ.ἄ. Ἐργάσθη στὸν Τύπο γι' αὐτὴ τὴν ἐγκληματικὴ ἀμέλεια, ἀλλὰ μάταια. Ζήτησε τὴν ἐπέμβαση τῆς Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας – καὶ πάλι ἄδικα. Μόνος του συμπαραστάτης ὁ πρόεδρος τῆς Ν. Πολίτης. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο σφύζει ἓνα σημαντικὸ μέρος Ἀρχείων τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καθὼς καὶ ἓνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἐθνικῆς Συνέλευσης τοῦ 1863, τὰ ὁποῖα εἶχαν πωληθῇ καὶ αὐτὰ ὡς «ἄχρηστο ὑλικό» καὶ ἀγοραστῆς τοὺς ἦταν ὁ διβλιοδότης Ἀμπατζόπουλος, ὁ ὁποῖος τὰ πωλοῦσε ὡς... χαρτὶ περιτυλίγματος στοὺς παντοπῶλες!... Ἀργότερα, σ' ἓνα τραπέζι πρὸς τιμὴν τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἐλ. Βενιζέλου, κάποιοι φιλότεχνοι εἶχαν φροντίσει νὰ παρευρίσκεται ἐκεῖ καὶ ὁ Βλαχογιάννης, ὁ ὁποῖος μίλησε γιὰ τὴ συλλογὴ του καὶ τοὺς κινδύνους σὲ περίπτωσι ἀφανισμοῦ τῶν ἐγγράφων, ποὺ θὰ σήμαινε ἀφανισμὸς τῆς νεώτερης ἱστορίας μας. Ἐτοί ὁ Βενιζέλος προχώρησε στὴν ἴδρυσή τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους, τὸ 1914, ὑπηρεσία τὴν ὁποία διηύθυνε ὁ Βλαχογιάννης ἀπὸ τὸ 1915 ὡς τὸ 1937...

Ὁ Γ. Βλαχογιάννης τὸ 1901 ἐξέδωσε τὸν Α' τόμο ἀπὸ τὰ «Ἀρχεῖα τῆς Νεωτέρας Ἑλληνικῆς ἱστορίας» καὶ τὰ «Ἀθηναϊκὰ Ἀνάλεκτα». Τὰ καταχώρησε στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ἀκολούθησαν: «Ἡ βιογραφία τοῦ στρατηγοῦ Καραϊσκάκη – ὑπὸ τοῦ γραμματέως του Δ. Αἰνιᾶνος» (1903), «Ἀρχεῖα τοῦ στρατηγοῦ Ι. Μακρυγιάννη» (1907), «Χιακὸν Ἀρχεῖον» (1910-1924, 5τομο), «Σπυρομήλιον Ἀπομνημονεύματα» (1926), «Ἱστορικὴ Ἀνθολογία» (1926-1927), «Ἱστορικὰ ραπίσματα» (1937), καὶ τὸ τρίτομο ἔργο «Κασομούλη ἐνθυμήματα στρατιωτικὰ» (1939, 1940 καὶ 1942 καὶ 1949). Ἐπίσης τὸ σπουδαιότατο ἔργο του «Οἱ κλέφτες τοῦ Μωρηᾶ», βασισμένο σὲ ἄγνωστες ὡς τότε πηγές καὶ ὁ «Καραϊσκάκης», τὸ ὁποῖο δὲν πρόλαβε νὰ ὁλοκληρώσῃ. Στὸ ἔργο του θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ συμπεριληφθῇ ἡ ἀρθρογραφία, οἱ ἀνακοινώσεις καὶ τὰ ἄλλα φιλολογικὰ καὶ μὴ δημοσιεύματά του, διεσπαρμένα σὲ διάφορα περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς.

Ἐὰν ἔχουμε σήμερα ἱστορία τοῦ Ἀγῶνος τοῦ '21 τὸ χρωστᾶμε στὸ Γιάννη Βλαχογιάννη. Οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ προστρέχουν στὸ ἔργο του μὲ ἐμπιστοσύνη καὶ εὐλάβεια. Ἐργάσθηκε μὲ πραγματικὴ λατρεία ἐπὶ 60 χρόνια, γιὰ νὰ μείνῃ τὸ '21 ἀθάνατο καὶ νὰ ἔχουμε γραπτὴ νεώτερη ἱστορία.

Γιώργος Λεκάκης

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες ποὺ δὲν βρίσκουν τὸν «Δ» σὲ κάποιο σημεῖο πωλήσεως τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου, νὰ τὸ γνωστοποιοῦν στὸ περιοδικό. Ἐκ τῶν προτέρων τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμῶς.

ΕΣΦΑΛΜΕΝΕΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΠΩΤΑΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Παρατηρήσεις στο «Πάριον Μάρμαρον»

Τὸ Πάριον Μάρμαρον («Πάριον Χρονικὸν») ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο θραύσματα μαρμαρίνης πλακὸς, στὰ ὁποῖα ἀναγράφονται γεγονότα τῆς ἐλληνικῆς παναρχαιότητος καὶ ἀρχαιότητος μὲ τοὺς ἀντίστοιχους ἀριθμοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ ἀναγραφομένου γεγονότος μέχρι τῆς χαράξεως τοῦ Μαρμάρου. Δὲν ἀναφέρεται ποῖος τὸ κατασκεύασε, οὔτε διευκρινίζεται ἀπὸ ποῦ πῆρε τίς πληροφορίες καὶ πῶς ὑπελόγισε τίς χρονολογίες πού ἐλάξευσε στὴν πλάκα ὁ ἄγνωστος ἀρχαῖος ἱστορικός. Θεωρεῖται ὅμως βέβαιο, ὅτι ἡ ἐγχάραξις ἐγίνετο τὸ 264 π.Χ. (Ἐπομένως, γιὰ νὰ ἀναγάγουμε τὰ ἀναγραφόμενα ἐπὶ τοῦ Μαρμάρου σὲ ἔτη πρὸ Χριστοῦ, πρέπει νὰ προσθέσωμε τὸν ἀριθμὸ 264).

Τὸ μεγαλύτερο τεμάχιο τῆς πλακὸς τὸ πῆρε ἀπὸ τὴν Πάρο ὁ κόμης Thomas Howard περὶ τὸ 1627, εὐρίσκεται δὲ ἀπὸ τὸ 1687 στὴν Ὁξφόρδη (Μουσεῖο Ashmolean). Οἱ ἐγχαράξεις τοῦ μαρμάρου ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού βασιλεὺς στὴν Ἀθῆνα ἦταν ὁ Κέκροψ καὶ καταλήγουν στοὺς χρόνους τοῦ ἀρχοντος Ἀθηνῶν Καλλιστράτου. Ἐνα μικρότερο θραῦσμα τοῦ Μαρμάρου ἀπεκαλύφθη στὴν Πάρο τὸ 1897 καὶ εὐρίσκεται στὸ ἐκεῖ ἀρχαιολογικὸ μουσεῖο. Αὐτὸ τὸ κομμάτι καλύπτει τὴν χρονικὴ περίοδο ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Φιλίππου καὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξάνδρου μέχρι τοῦ ἔτους 35 (299 π.Χ.). Στὰ δύο θραύσματα τοῦ Παρίου Μαρμάρου ἀναγράφονται συνολικῶς 106 γεγονότα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 79 στὸ πρῶτο θραῦσμα καὶ τὰ ὑπόλοιπα 27 στὸ δεύτερο.

Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ Πάριον Μάρμαρον

Παραθέτουμε κατωτέρω μερικὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐνδιαφέροντα πού ἀναγράφονται στὰ δύο τεμάχια τοῦ Μαρμάρου, μὲ τὴν σειρὰ ἐγχαράξεώς των στὸ πρῶτο (Α) καὶ στὸ δεύτερο (Β) τεμάχιο.

[Οἱ ἀκολουθοῦσες ἀρχαῖες φράσεις μᾶς ἐδόθησαν ἀπὸ ἔντυπο ἰδιωτικῆς συλλογῆς πού ἔφερε τὸν χειρόγραφο τίτλο «ΠΑΡΙΟΝ ΜΑΡΜΑΡΟΝ» ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ 1904». Στὸ τέλος κάθε σελίδος τοῦ ἐντύπου ὑπῆρχε πλῆθος συμπληρωματικῶν σημειώσεων («Ergänzungen») στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ στὴν Λατινικὴ Γλῶσσα].

...ΟΥ [ἐξ ἀναγραφῶ]ν παγ[τοί]ων [ἱστοριῶν κοιν]ῶν ἀνέγραψα τοὺς ἀν[ωθεν χρόνους] ἀρξάμ[εν]ος ἀπὸ Κέκροπος τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Ἀθηνῶν εἰς ἀρχοντος ἐμ Πάρῳ [μὲν] ...νάνακτος, Ἀθήνησιν δὲ Διογνήτου.

[Τοὺς ἀνωτέρω χρόνους ἀνέγραψα ἐξ ἀναγραφῶν παντοειδῶν γνωστῶν ἱστοριῶν, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ Κέκροπος τοῦ πρώτου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν ἕως τοῦ ἀρχοντος ἐν Πάρῳ μὲν..., ἐν Ἀθήναις δὲ τοῦ Διογνήτου].

1. ἀφ' οὗ Κέκροψ Ἀθηνῶν ἐδασίλευσε, καὶ ἡ χώρα Κεκροπία ἐκλήθη τὸ πρότερον καλουμένη Ἀκτικὴ ἀπὸ Ἀκταίου τοῦ αὐτόχθονος, ἔτη ΧΗΗΗΔΓΙΙΙ.

[Ἀφ' οὗτοῦ ὁ Κέκροψ ἐδασίλευσε στὴν Ἀθῆνα καὶ ἡ χώρα ἐκλήθη Κεκροπία, ἐνῶ προηγουμένως ἐλέγετο Ἀκτικὴ ἀπὸ τὸν Ἀκταῖο τὸν αὐτόχθονα, (παρῆλθον) 1318 ἔτη (1582/1 π.Χ.)].

2. ἀφ' οὗ Δευκαλίων παρὰ τὸν Παρνασσὸν ἐν Λυκωρείᾳ ἐδασίλευσε, [βα]σιλε[ύο]ντος Ἀθηνῶν Κέκροπος, ἔτη ΧΗΗΗΔ.
[ἸΑφ' ὅτου ὁ Δευκαλίων ἐδασίλευσε στὴν Λυκωρεία παρὰ τὸν Παρνασσό, δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Κέκροπος, (παρῆλθον) 1310 ἔτη (1574/3 π.Χ.)].
3. ἀφ' οὗ δίκη Ἀθήνησι [ἐγέ]νετο Ἄρει καὶ Ποσειδῶνι ὑπὲρ Ἀλιρροθίου τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ὁ τόπος ἐκλήθη Ἄρειος πάγος, ἔτη ΧΗΗΓΔΓΙΙΙ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Κρ[ανα]οῦ.
[ἸΑφ' ὅτου ἐγινε ἡ δίκη στὴν Ἀθήνα τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἐνεκα τοῦ Ἀλιρροθίου (υἱοῦ) τοῦ Ποσειδῶνος καὶ ὁ τόπος ἐκλήθη Ἄρειος Πάγος, (παρῆλθον) 1268 ἔτη (1532/1 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Κρ[ανα]οῦ].
4. ἀφ' οὗ κατακλυσμὸς ἐπὶ Δευκαλίωνος ἐγένετο καὶ Δευκαλίων τοὺς ὄμβρους ἐφυνγεν ἐν Λυκωρείᾳ εἰς Ἀθήνας πρὸς Κρ[ανα]ὸν καὶ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλύμπου τὸ [ί]ερὸν [ιδ]ρύσατο [καὶ] τὰ σωτήρια ἔθυσεν, [ἔ]τη ΧΗΗΓΔΓ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Κρ[α]ν[α]οῦ.
[ἸΑφ' ὅτου ἐγινε ὁ κατακλυσμὸς ἐπὶ Δευκαλίωνος καὶ ὁ Δευκαλίων ἀπέφυγε τίς βοροχὲς (μεταδαινῶν) ἐκ τῆς Λυκωρείας στὴν Ἀθήνα, στὸν Κρ[ανα]ό, καὶ ἵδρυσεν τὸ ἱερὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ ἔκανε θυσία γιὰ τὴν σωτήρια του, (παρῆλθον) 1265 ἔτη (1529/8 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Κρ[ανα]οῦ].
7. ἀφ' οὗ Κάδμος ὁ Ἀγήνορος εἰς Θήβας ἀφίκετο [καὶ] ἔκτισεν τὴν Καδμείαν, ἔτη ΧΗΗΓΓ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Ἀμφικτύονος.
[ἸΑφ' ὅτου ὁ Κάδμος ὁ (υἱὸς) τοῦ Ἀγήνορος ἦλθε στὴν Θήβα καὶ ἔκτισε τὴν Καδμεία, ἔτη 1255 (1519/8 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Ἀμφικτύονος].
12. ἀφ' οὗ Δημήτηρ ἀφικομένη εἰς Ἀθήνας καρπὸν ἐφ[εῦρ]εν καὶ προ[σηρο]σία ἐ[πρά]χθη πρ[ώ]τη δ[ε]ί-ξαντος Τ[ρι]πολέμου τοῦ Κελεοῦ καὶ Νεαίρας, ἔτη ΧΗΔΔΔΓ (Ι), δασιλεύοντας Ἀθήνησιν Ἐριχθέως.
[ἸΑφ' ὅτου ἡ Δημήτηρ ἦλθε στὴν Ἀθήνα καὶ ἐφεύρε τὸν καρπὸν καὶ (...) (παρῆλθον) ἔτη 1145(6), (1409/8 ἢ 1410/9 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Ἐρεχθέως].
14. ἀφ' οὗ Ὁρφεὺς**
ΥΙΟ... [τ]ῆ[ν] ἐ[ν]αυτὸ πο[ι]ήσιν ἐξ[έ]θηκε, Κόρης τε ἀρπαγὴν καὶ Δημήτρος ζήτησιν καὶ τὸν αὐτὸν[γρ]ηθέντα ἐπ' αὐτῆς σπύρον καὶ τὸ πλ[η]θος τῶν ὑποδεξαμένων τὸν καρπὸν, ἔτη ΧΗΔΔΔΓ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Ἐριχθέως.
[(ἸΑφ' ὅτου ὁ Ὁρφεὺς...) ἐξέδωκε τὰ ποιήματά του, καὶ τὴν ἀρπαγὴ τῆς Κόρης καὶ τὴν ἀναζήτησιν (αὐτῆς) ἀπὸ τὴν Δημήτρα (...), ἔτη 1135 (1399/8 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Ἐρεχθέως].
18. ἀφ' οὗ ΚΑ...Γ...ΗΣΙΑΙ Ἡρακλῆς ... Ν... Ω... ΔΟΣΤ...
δασιλεύοντας Ἀθήνησιν Αἰγέως.
[ἸΑφ' ὅτου (...) ὁ Ἡρακλῆς (...), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Αἰγέως].
19. ἀφ' οὗ Ἀθήνησι [σπάν]υς τῶν καρπῶν ἐγένετο καὶ μαντενομένο[ις] [τοῖς] Ἀθην[αί]οις Ἀπόλλων ἐχρη[σε] δικά[ς] ὑποσχεῖν [...]] ἀ[ς] ἄμ Μίνως ἀξιώσει, ἔτη ΧΔΔΔΙ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Αἰγέως.
[ἸΑφ' ὅτου στὴν Ἀθήνα (...), ἔτη 1031 (1295/4 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Αἰγέως].
23. ἀφ' οὗ οἱ Ἑλλήνες εἰς Τροίαν ἐ[στ]ράτευσα[ν], ἔτη ΓΗΗΗΗΓ ΙΙΙ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Μενεσθέως τρεισκαίδάτου ἔτους.
[ἸΑφ' ὅτου οἱ Ἕλληνες ἐξεστράτευσαν στὴν Τροία, ἔτη 954 (1218/7 π.Χ.), κατὰ τὸ δέκατο τρίτο ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Μενεσθέως στὴν Ἀθήνα].
24. ἀφ' οὗ Τροία ἦλω, ἔτη ΓΗΗΗΗΔΔΔΓ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν [Μενεσθέ]ως δευτέρου (καὶ εικοστοῦ) ἔτους μηνὸς Θ[α]ργηλιῶνος ἐβδόμῃ φθίνοντος.
[ἸΑφ' ὅτου ἡ Τροία ἐκυριεύθη, ἔτη 945 (1209/8 π.Χ.), κατὰ τὸ εἰκοστὸ δευτέρου ἔτος τῆς βασιλείας στὴν Ἀθήνα τοῦ Μενεσθέως, τὴν 7ῃ τοῦ Θαργηλιῶνος μηνὸς (περίπου 8 Ἰουνίου)].
26. ἀφ' οὗ [Σαλαμί]να τὴν ἐν Κύπρῳ Τεῦκρος ὠκίσεν, ἔτη ΓΗΗΗΗΔΔΔΓΙΙΙ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Δημοφῶντος.
[ἸΑφ' ὅτου ὁ Τεῦκρος ἔθεμελίωσε τὴν Σαλαμίνα στὴν Κύπρο, ἔτη 938 (1202/1 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Δημοφῶντος].
29. ἀφ' οὗ Ὁμηρος ὁ ποιητὴς ἐφάνη, ἔτη ΓΗΔΔΔΔΙΙΙ, δασιλεύοντας Ἀθηνῶν Διογνήτου.
[ἸΑφ' ὅτου ὁ ποιητὴς τοῦ Ὁμήρου ἔτη 643 (907/6 π.Χ.), δασιλεύοντας εἰς Ἀθήνας τοῦ Διογνήτου].

Τὸ θραῦσμα τοῦ «Παρίου Μαρμάρου» πού
φυλάσσεται στό Μουσείο τῆς Ὁξφόρδης.

48. ἀφ' οὗ ἡ ἐμ Μαραθῶνι μάχη ἐγένετο Ἀθηναίους πρὸς τοὺς Πέρσας Ἀρ[ταξ]έ[ρ]ων τε τὸν Δαρείου ἀδελφι[δοῦν] καὶ Δᾶ[τιν] στρατηγόν, ἣν ἐνίκων Ἀθηναῖοι, ἔτη ΗΗΔΔΓΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν τ[ο]ῦ δευτέρου Φ[ω]α[ι]ν[ι]π[ί]δου· ἣν ἐν μάχῃ συνηγωνίσαστο Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς [ἐτ]ῶν ὧν ΔΔΔΓ.

[Ἀφ' οὗ ἐγένετο στὸν Μαραθῶνα ἡ μάχη τῶν Ἀθηναίων ἐναντίον τῶν Περσῶν καὶ τοῦ Ἀρταφέρνηου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Δαρείου καὶ τοῦ στρατηγοῦ Δάτιδος, καὶ ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἔτη 227 (491/0 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Φαινιππίδου τοῦ 2ου, στὴν ὁποία μάχη ἔλαβε μέρος ὁ ποιητὴς Αἰσχύλος (εἰς ἡλικίαν) 35 ἐτῶν].

50. ἀφ' οὗ Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς τραγωιδίαι πρῶτον ἐνίκησε, καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐγένετο, καὶ Στήσιχορος ὁ ποιητὴς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίκετο, ἔτη ΗΗΔΔΙΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Φιλοκράτους.

[Ἀφ' οὗ ὁ ποιητὴς Αἰσχύλος ἐνίκησε γιὰ πρώτη φορά στὴν τραγωδία, καὶ ὁ ποιητὴς Εὐριπίδης ἐγεννήθη καὶ ὁ ποιητὴς Στήσιχορος ἐφθάσε στὴν Ἑλλάδα, ἔτη 222 (486/5 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Φιλοκράτους].

51. ἀφ' οὗ Ξέρξης τὴν σχεδίαν ἐξευξεν ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ τὸν Ἀθω διώρυξε, καὶ ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη ἐγένετο, καὶ ναυμαχία τοῖς Ἑλλήσι περὶ Σαλαμίνα πρὸς τοὺς Πέρσας, ἣν ἐνίκων οἱ Ἕλληνες, ἔτη ΗΗΔΓΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Καλλιάρχου.

[Ἀφ' οὗ ὁ Ξέρξης ἐξευξε τὴν σχεδία στὸν Ἑλλήσποντο καὶ ἔκανε τὴν διώρυγα στὸν Ἀθω, καὶ ἐγένετο ἡ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν, καὶ ἡ ναυμαχία περὶ τὴν Σαλαμίνα ἐναντίον τῶν Περσῶν, στὴν ὁποία ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες, ἔτη 217 (481/0 π.Χ.).

52. ἀφ' οὗ ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη ἐγένετο Ἀθηναίους πρὸς Μαρδόνιον τὸν Ξέρξου στρατηγόν, ἣν ἐνίκων Ἀθηναῖοι, καὶ Μαρδόνιος ἐτελεύτησεν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τὸ πῦρ ἐρύη ἐν Σικελίᾳ περὶ τὴν Αἴτην, ἔτη ΗΗΔΓΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Ξανθίππου.

[Ἀφ' οὗ ἐγένετο ἡ μάχη τῶν Ἀθηναίων ἐναντίον τοῦ Μαρδονίου, τοῦ σαταγγοῦ τοῦ Ξέρξου, στὴν ὁποία ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ Μαρδόνιος ἀπέθανε στὴν μάχη, καὶ στὴν Σικελία ἐξεργάγη ἡ Αἶτνα ἔτη 216, (480/479 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Ξανθίππου].

56. ἀφ' οὗ Σοφοκλῆς ὁ Σοφίλλου ὁ ἐκ Κολωνοῦ ἐνίκησε τραγωιδίαι ἐτῶν ὧν ΔΔΓΙΙΙ, ἔτη ΗΗΓΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Ἀψηφίωνος.

[Ἀφ' οὗ ὁ Σοφοκλῆς τοῦ Σοφίλλου ἐκ Κολωνοῦ ἐνίκησε στὴν τραγωδία σὲ ἡλικία 28 ἐτῶν, ἔτη 206 (470/469 π.Χ.) ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Ἀψηφίωνος].

57. ἀφ' οὗ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ὁ λίθος ἔπεσε, καὶ Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς ἐτελεύτησεν διούς ἔτη ΓΔΔΔΔ, ἔτη ΗΗΓ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Θεαγενίδου.

[Ἀφ' οὗ στὸν Αἰγὸς ποταμὸν ἔπεσε ὁ μετεωρίτης καὶ ὁ ποιητὴς Σιμωνίδης ἀπέθανε εἰς ἡλικίαν 90 ἐτῶν, ἔτη 205 (469/8 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Θεαγενίδου].

59. ἀφ' οὗ Αἰσχύλος ὁ ποιητὴς θιώσας ἔτη ΓΔΓΙΙΙ ἐτελεύτησεν ἐν Γέλαι τῆς Σικελίας, ἔτη ΗΓΔΔΔΔΙΙΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Καλλίου τοῦ προτέρου.

[Ἀφ' οὗ ὁ ποιητὴς Αἰσχύλος ἀπέθανε εἰς ἡλικίαν 68 ἐτῶν στὴν Γέλα τῆς Σικελίας, ἔτη 193 (457/6 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Καλλίου τοῦ πρώτου].

60. ἀφ' οὗ Εὐριπίδης ἐτῶν ὧν ΔΔΔΔΙΙΙΙ τραγωιδίαι πρῶτον ἐνίκησεν, ἔτη ΗΓΔ[ΔΓΙΙΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Διφίλου· ἣσαν δὲ κατ' Εὐριπίδην Σωκράτης τε καὶ Ἀναξαγόρας.

[Ἀφ' οὗ ὁ Εὐριπίδης σὲ ἡλικία 44 ἐτῶν ἐνίκησε γιὰ πρώτη φορά στὴν τραγωδία ἔτη 179 (443/2 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Διφίλου· παρευρίσκοντο δὲ κατὰ τὸν Εὐριπίδη καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Ἀναξαγόρας].

63. ἀφ' οὗ Εὐριπίδης θιώσας ἔτη ΓΔΔΓΙΙΙ ἐτελεύτησεν, ἔτη ΗΔΔΔΔΓ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Ἀντιγένους.

[Ἀφ' οὗ ὁ Εὐριπίδης ἀπέθανε εἰς ἡλικίαν 79 ἐτῶν, ἔτη 145 (309/8 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Ἀντιγένους].

66. ἀφ' οὗ [κατ' ἄλλους οἱ Ἕλληνες οἱ μετὰ Κῦρον ἀναδάντες, καὶ Σωκράτης ὁ φιλόσοφος] ἐτελεύτησεν διούς ἔτη Ο', ἔτη ΗΔΔΔΓΙΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Λάχης.

[Ἀφ' οὗ ἐπέστρεψαν οἱ Ἕλληνες οἱ μεταδάντες μετὰ τοῦ Κύρου καὶ ὁ Σωκράτης ὁ φιλόσοφος ἀπέβησε εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν, ἔτη 137 (401/0 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Λάχης].

74. ἀφ' οὗ Διονύσιος Σικελιώτης ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ υἱὸς Διονύσιος ἐτυράννευσεν, καὶ Ἀλεξάνδρου τελευτήσαντος Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης Μακεδόνων βασιλεύει, ἔτη ΗΙΙΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Ναυσικλέους.

[Ἀφ' οὗ ὁ Διονύσιος ὁ Σικελιώτης ἀπέβησε, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Διονύσιου ἐδασίλευσε καὶ θανόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης ἐγενετο βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων, ἔτη 104 (368/7 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Ναυσικλέους].

- 1.** *****
...Φίλιππος ἐτ[ε]λε[ν] ἡ[ν] ἔτι[μ]εν, Ἀλεξάνδρου δὲ βασιλεύει, ἔτη ΓΔΔΠ, ἄρχοντας Ἀθήνησι Πυθοδόχου.
[(Ἀφ' οὗτου)... ὁ Φίλιππος ἀπέθανε, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔγινε βασιλεύς, ἔτη 72, ἐπὶ ἄρχοντας Ἀθηνῶν Πυθο-
δόχου (336/5 π.Χ.).]
- 3.** ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου διαδόσεως εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ μάχης περὶ τὸν Γρανικόν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐν Ἰσσοῖ μά-
χης Ἀλεξάνδρου πρὸς Δαρεῖον, ἔτη ΓΔΔ, ἄρχοντας Ἀθήνησι Κτησικλείους.
[Ἀπὸ τῆς διαδόσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τῆς μάχης περὶ τὸν Γρανικόν, καὶ ἀπὸ τῆς μάχης ἐν
Ἰσσοῖ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐναντίον τοῦ Δαρείου ἔτη 70 (334/3 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντας Ἀθηνῶν Κτησικλείους].
- 4.** ἀφ' οὗ Ἀλέξανδρος Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Αἰγύπτου ἐκυρίευσεν, ἔτη ΓΔΓΠΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησι
Νικοκράτους.
[Ἀφ' οὗτο ὁ Ἀλέξανδρος ἐκυρίευσεν τὴν Φοινίκην καὶ τὴν Κύπρον καὶ τὴν Αἴγυπτον ἔτη 69 (333/2 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχο-
ντος Ἀθηνῶν Νικοκράτους].
- 5.** ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου πρὸς Δαρεῖον μάχης τῆς περὶ Ἀρβηλά, ἣν ἐνίκησεν Ἀλέξανδρος, καὶ Βαδυλὼν
ἦλθον, καὶ ἀφῆκε τοὺς συμμάχους, καὶ Ἀλεξάνδρεια ἐκτίσθη, ἔτη ΓΔΓΠΙ, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Νικήτου.
[Ἀπὸ τῆς μάχης τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐναντίον τοῦ Δαρείου περὶ τὰ Ἀρβηλά, στήν ὁποία ἐνίκησε ὁ Ἀλέξανδρος
καὶ κατελήφθη ἡ Βαδυλὼν, καὶ ἀφῆκε τοὺς συμμάχους, καὶ ἐκτίσθη ἡ Ἀλεξάνδρεια ἔτη 68 (332/1 π.Χ.), ἐπὶ
ἄρχοντας Ἀθηνῶν Νικήτου].
- 8.** ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου μεταλλαγῆς καὶ Πτολεμαίου Αἰγύπτου κυριεύσεως, ἔτη ΓΔ, ἄρχοντας Ἀθήνη-
σι Ἡγησίου.
[Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς κυριεύσεως τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου ἔτη 60 (324/3 π.Χ.),
ἐπὶ ἄρχοντας Ἀθηνῶν Ἡγησίου].
- 11.** ἀφ' οὗ Ἀντίγονος εἰς τὴν Ἀσίαν διέθετο, καὶ Ἀλέξανδρος εἰς Μέμφιν ἐτέθη, καὶ Περδίκκας εἰς Αἴγυ-
πτον στρατεύσας ἐτελεύτησεν, καὶ Κράτερος καὶ Ἀριστοτέλης ὁ σοφιστὴς ἐτελεύτησεν, ἔτη ΓΠΙ, βιὸς
ἔτη Γ, ἄρχοντας Ἀθήνησι Ἀρχίππου· ἐπορεύθη δὲ καὶ Πτολεμαῖος εἰς Κυρήνην.

✂

ΔΑΥΛΟΣ

☐ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Παρακαλῶ ἀνανεώστε τὴ συνδρομὴ μου:

☐ Ἐτήσια Ἑλλάδος Κανονική: 47 €	☐ Ἐτήσια Κύπρου: 73 €
☐ Ἐτήσια Ἑλλάδος Φοιτητική: 38 €	☐ Ἐτήσια Ἐξωτερικοῦ: 80 \$

ΟΝΟΜΑ _____ ΕΠΩΝΥΜΟ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____ Τ.Κ. _____ ΠΟΛΗ _____

ΧΩΡΑ _____ Τηλ.: _____ E-mail _____

Χρεώστε τὴν πιστωτικὴ μου κάρτα μὲ τὰ παρακάτω στοιχεία:

ΑΡ. ΚΑΡΤΑΣ ΟΠΩΣ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΙΣΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ (ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ) _____

☐ VISA _____ ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ _____

☐ MasterCard ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ _____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:
Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα
FAX: (+30) 210 33 14 997

[ῬΑφ' ὅτου ὁ Ἀντίγονος διέδωκε εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν Μέμφιδα, καὶ ὁ Περδίκκας ἀφ' οὗ ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπέθανεν, καὶ ὁ Κράτερος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὁ σοφιστὴς ἀπέθανεν (παρῆλθον) ἔτη 57, ἀφ' οὗ ἔζησε 50 ἔτη (314/3 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Ἀρχίππου· ἐπορεύθη δὲ καὶ ὁ Πτολεμαῖος εἰς τὴν Κυρήνην].

14. ἀφ' οὗ Κασσάνδρος εἰς Μακεδονίαν κατήλθεν, καὶ Θήβα οἰκίσθησαν καὶ Ὀλυμπιάς ἐτελεύτησεν, καὶ Κασσάνδρεια ἐκτίσθη, καὶ Ἀγαθοκλῆς Συρακουσσῶν ἐτυράννευσεν, ἔτη ΓΠ, ἄρχοντος Ἀθήνησι Δημοκλείδου· ἐνίκα δὲ καὶ Μένανδρος ὁ κωμοιοποιὸς Ἀθήνησιν τότε πρώτον.

[ῬΑφ' ὅτου ὁ Κασσάνδρος κατήλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ ἡ Θήβα κατοικήθηκε (σ.σ., μετὰ τὴν πρὸ 19 ἐτῶν καταστροφὴν τῆς), καὶ ἡ Ὀλυμπιάς ἀπεδίωξε, καὶ ἡ Κασσάνδρεια ἐκτίσθη, καὶ ὁ Ἀγαθοκλῆς ἐδασίλευσε εἰς τὰς Συρακούσας, ἔτη 52 (316/5 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Δημοκλείδου· τότε ἐνίκησε καὶ ὁ Μένανδρος ὁ κωμοιοποιὸς εἰς Ἀθήνας διὰ πρώτην φορὰν].

16. ἀφ' οὗ ὁ ἥλιος ἐξέλιπεν, καὶ Πτολεμαῖος Δημήτριον ἐνίκα ἐν Γάζει καὶ Σέλευκον ἀπέστειλεν εἰς Βαβυλῶνα, ἔτη ΔΔ[Δ]ΔΓΙΙΙ, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Πο[λέμ]ωνος.

[ῬΑφ' ὅτου ἔγινε ἐκλειψις ἡλίου καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐνίκησε τὸν Δημήτριον στὴν Γάζα καὶ ἀπέστειλε τὸν Σέλευκον εἰς Βαβυλῶνα, ἔτη 48 (312/1 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Πολέμωνος].

19. ἀφ' οὗ Ἀ[ντι]μάχεια πόλις ἐκτίσθη, καὶ Ὀφέλας εἰς [Κα]ρχ[η]δόνα.....Σ... καὶ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς ἐν Κῶι ἐγένετο καὶ Κλ[εο]πάτρα ἐν Σάρδεσιν ἀπέθανε καὶ]..... ἔτη ΔΔΔΔΓ, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δημητρίου.

[ῬΑφ' ὅτου ἐκτίσθη ἡ πόλις Λυσιμάχεια καὶ (....) καὶ ἡ Κλεοπάτρα ἀπέθανε εἰς τὰς Σάρδεες, ἔτη 45 (309/8 π.Χ.)].

24. ἀπὸ τῶν σει[σ]μῶν τῶν [γ]γενομένων καθ' Ἰωνίαν, καὶ ὅτε ὁ Δημήτριος Χαλκίδα ἔλαβεν καθ' ὁμολογίαν καὶ ΠΡΕΣ..... [Δη]μητρίου, ἔτη ΔΔΔΔ, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Φερεκλείου.

[Ἀπὸ τῶν σεισμῶν τῶν γενομένων εἰς τὴν Ἰωνίαν καὶ ὅτε ὁ Δημήτριος κατέλαβε τὴν Χαλκίδα (....), ἔτη 40 (304/3 π.Χ.), ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Φερεκλείου].

25. ἀφ' οὗ [χομήτης ἀστὴρ ἐφάνη καὶ Λυσιμαχ[ο]ς εἰς τὴν Ἀσίαν διέδωκε, ἔτη ΔΔΔΓΙΙΙ, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Λεωστ[ρ]άτου].

[ῬΑφ' ὅτου ἐφάνη ὁ κομήτης ἀστὴρ καὶ ὁ Λυσιμαχὸς διέδωκε εἰς τὴν Ἀσίαν ἔτη 39, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν Λεωστράτου (302/1 π.Χ.)].

ΔΑΥΛΟΣ

■ ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Παρακαλῶ ἐγγράψτε με συνδρομητὴ γιὰ τὴν περίοδο ἀπὸ/200... ἕως :...../200...

- ☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Κανονικὴ: **47 €** ☐ Ἑτήσια Κύπρου: **73 €**
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Φοιτητικὴ: **38 €** ☐ Ἑτήσια Ἑξωτερικοῦ: **80 \$**

ΟΝΟΜΑ _____ ΕΠΩΝΥΜΟ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____ Τ.Κ. _____ ΠΟΛΗ _____

ΧΩΡΑ _____ Τηλ.: _____ E-mail _____

Χρεώστε τὴν πιστωτικὴ μου κάρτα μὲ τὰ παρακάτω στοιχεῖα:

ΑΡ. ΚΑΡΤΑΣ ΟΠΩΣ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΙΣΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ (ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ) _____

☐ VISA _____ ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ _____

☐ MasterCard ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ _____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα

FAX: (+30) 210 33 14 997

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν χρονολογήσεων

Διαβάζοντας τὰ ἀναγραφόμενα στὸ Πάριον Μάρμαρον παρατηροῦμε τὰ ἀκόλουθα:

1. Ὅσο προχωροῦμε ἀντιστρόφως ἀπὸ τὶς ἐγγύτερες χρονολογίες πρὸς τὶς ἀπώτερες, διαφαίνεται μία συμπίκνυνσις τοῦ χρόνου (με ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις). Ἐνῶ δηλαδὴ στὰ τελευταῖα 227 ἔτη πρὸ τῆς ἐγκατάστασιν τοῦ Μαριάρου ἀναγράφονται 57 γεγονότα σὲ εὐλογες ἀντίστοιχες χρονολογίες, στὰ προηγούμενα 1901 ἔτη ἀναφέρονται μόνον 49 συμβάντα σὲ πολὺ συμπυκνῶμενα χρονικὰ μεσοδιαστήματα. Παράδειγμα: τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀθηνῶν Κέκροπος (ἀναγραφή A1, 1582 π.Χ.) μέχρι τῆς διαδόσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου στὴν Ἀσία (ἀναγραφή B3, 334 π.Χ.) εἶναι κατὰ τὸ «Πάριον Μάρμαρον» 1248 ἔτη. Ὁ ἀρχαῖος ἱστορικός Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (80-20 π.Χ.) ὅμως γράφει ὅτι αὐτὸ τὸ διάστημα εἶναι 23.000 ἔτη. Συγκεκριμένα ὁ Διόδωρος λέει ὅτι, σύμφωνα με πληροφορίες ἐρεῶν τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, οἱ ὁποῖες κατεγράφοντο παλαιότερον σὲ πλάκες φυλασσόμενες στὰ ἱερά των, ὁ υἱὸς τοῦ (βασιλέως) Ἡλίου, εἶταν σύγχρονος τοῦ Κέκροπος (διβλίον V, 56, 4-7), καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Ἡλίου μέχρι τῆς διαδόσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου στὴν Ἀσία εἶχαν παρῆλθαι 23.000 ἔτη (διβλίον I, 25, 1-4). Ἐπειδὴ ὅμως τὸ διάστημα τοῦτο ἦταν ἀπίστευτο (στοὺς μεταγενεστέρους ἱερεῖς τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου), αὐτοὶ ἐθεώρουν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἡλιακῶν ἐτῶν ἀλλὰ περὶ σεληνιακῶν μηνῶν, διότι ἡ ἡλικία μερικῶν ἀπὸ τοὺς πρῶτους βασιλεῖς τῆς πανάρχαιας Αἰγύπτου ἐμετράτο σὲ σεληνιακοὺς μῆνες. Ἀλλὰ ἀπὸ ἓνα ἀστρονομικὸ στοιχεῖο ποὺ μνημονεύει ὁ Διόδωρος («κατὰ τὴν Σειρίου ἀστρον ἐπιτολήν, καθ' ἣν συνέβαινε πνεῖν τοὺς ἐτησίαις») ἐπὶ Ἀκταίωνος (διβλίον IV, 82, 1-3) καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Ἀκταίων ἦταν ἐγγονὸς τοῦ Κάδμου, εἶναι δυνατόν νὰ ὑπολογίσωμε, δάσει τῶν δεδομένων περὶ τῆς μεταπτώσεως τοῦ ἔξονος τῆς γῆς, ὅτι ὁ Κάδμος ἐξῆσε περίπου μεταξὺ τοῦ 26.400 καὶ τοῦ 23.000 π.Χ., ἐνῶ στὸ «Πάριον Μάρμαρον» ἀναγράφεται ὅτι ὁ Κάδμος ἦλθε στὴν Θήβα τὸ 1519 π.Χ. (ἀναγραφή A7).

2. Ἄλλο παράδειγμα: Ὁ Ἡρόδοτος (485-425 π.Χ.) ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἡρακλῆς, ὁ υἱὸς τῆς Ἀλκμήνης (τὸν ὁποῖο οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι θεωροῦσαν δικὸν τοὺς θεοῦ), ἐξῆσε 17.000 ἔτη πρὶν ἀπὸ τὸν βασιλεῖα τῆς Αἰγύπτου Ἀμασι («Εὐτέρπη» 43) καὶ ὅτι ὁ Ἀμασις ἦταν σύγχρονος τοῦ Σόλωνος καὶ τοῦ Κροίσου («Κλειώ» 30). Εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ τρεῖς τελευταῖοι ὑπῆρξαν τὸν β' αἰῶνα π.Χ. Ἐξ ἄλλου ἀπὸ Ὁρφικούς στίχους προκύπτει ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐξῆσε μία γενεὰ πρὸ τῆς ἐνάρεξως τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, διότι ἔλαβε μέρος στὴν Ἀργοναυτικὴ Ἐκστρατεία μαζί με τὸν Ὁρφέα καὶ τὸν Πηλέα, τὸν πατέρα τοῦ Ἀχιλλεύου («Ἀργοναυτικά», στίχ. 52, 131-132 καὶ 378-400, ἀπὸ τὰ «Ὁρφικά» τοῦ I. Πασσά, ἐκδ. ἐγκυκλ. «Ἡλίου», Ἀθήνα 1964, σελ. 133-140). Ἐπομένως, ἀπὸ τὸν συνδυασμὸ τῶν ἀναγραφόμενων στοὺς Ὁρφικούς στίχους καὶ στὸν Ἡρόδοτο, προκύπτει ὅτι ὁ Τρωικὸς πόλεμος ἐγένετο τὴν 18ῃ χιλιετίᾳ π.Χ., ἐνῶ στὸ «Πάριον Μάρμαρον» ἀναφέρεται ὅτι αὐτὸς διεξήχθη τὸ 1218-1209 π.Χ., (ἀναγραφὲς A 23, 24).

[Σημειωτέον ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀναγραφόμενων στὴν «Εὐτέρπη» τοῦ Ἡροδότου καὶ στὰ «Ἀργοναυτικά» τοῦ Ὁρφέως καὶ στὸ «Πάριον Μάρμαρον», ἡμεῖς εἶχαμε πρὸ ἐτῶν ὑπολογίσει ἀπὸ ἀστρονομικὸ στοιχεῖο ἀναφερόμενο στὸν στίχο X27 τῆς «Ἰλιάδος», ὅτι ὁ δεκαετής Τρωικὸς πόλεμος πρέπει νὰ ἐγένετο τὴν 18ῃ (± 3) χιλιετία π.Χ. («Δαυλός», τ. 186, σελ. 11453-11459, 1997)].

3. Περαιτέρω παρατηροῦμε στὸ «Πάριον Μάρμαρον» ὅτι ἀπομυθοποιοῦνται ὁ Ἄρης καὶ ὁ Ποσειδῶν καί, χωρὶς νὰ γίνεται ὑπαινιγμὸς ὅτι ἦσαν θεοί, ἀναφέρεται ὅτι ἡ δίκη των στὸν τόπο ποὺ ἔκτοτε ἀπεκλήθη Ἄρειος Πάγος ἐγένετο μόλις 3 ἔτη πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος, ἥτοι τὸ 1532 π.Χ. (ἀναγραφή A3). Ἐπίσης καὶ ἡ θεὰ Δήμητρα ἀπομυθοποιεῖται (ἀναγραφή A12).

Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἶναι ἐνδεικτικά, ὅτι τὰ ἀναγραφόμενα στὸ «Πάριον Μάρμαρον», καὶ μάλιστα τὰ ἀναφερόμενα στὸ ἀπώτερο παρελθόν, δὲν ἀντικατοπτρίζουν χρονολογικῶς τὴν πραγματικότητα. Γνωστὸ δὲ ὄντος ὅτι, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσα ἀποψη (διεθνῶς), ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ἀρχίζει τὴν 2ῃ χιλιετία π.Χ. καὶ ὅτι τὰ Τρωικὰ διεδραματίσθησαν περὶ τὸ δεύτερο ἡμῖς τοῦ 13ου αἰῶνος π.Χ., διαφαίνεται ὅτι ἡ ἐκδογὴ αὕτη προέκυψε ἀπὸ τὶς ἀναγραφὰς τοῦ ἐν λόγῳ Μαριάρου, τὸ ὁποῖο πιθανῶς ἀποτελεῖ μία ἐκ τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν τῆς ἐπικρατησάσης ἐσφαλμένης χρονολογήσεως τῆς ἑλληνικῆς παναρχαιότητος.

Διον. Γ. Καλαμπάκης

Διδάκτωρ Ἱατρικῆς Α.Π.Θ.

ΟΙ ΤΑΜΠΕΛΛΕΣ

“**Ε**να «μυστήριο» που εκτυλίσσεται στη συμβολή των οδών Ἀμαλίας και Συγγροῦ: Τὸ δάθρο ἔχει τοποθετηθῇ σχεδὸν ἐδῶ κι ἓνα χρόνο. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ ἐπιγραφή «*Μέγας Ἀλέξανδρος, 356-323 π.Χ.*». Καὶ βεβαίως τὸ ὄνομα τοῦ δημάρχου ποὺ εἶχε τὴν ἰδέα νὰ στήσῃ τὸ δάθρο.

“Ὅμως ὁ μέγας στρατηλάτης... ἄφαντος. Οὐδεὶς γνωρίζει μάλιστα ἀπ’ τοὺς «ἐθύνοντες» τῆς πάλαι ποτὲ ἐνδόξου πόλεως, ἂν τελικῶς θὰ στηθῇ κάποιο ἄγαλμα ἢ ἂν ματαιώθηκε τὸ ἐγχείρημα: Ἀπ’ τὸ γραφεῖο τῆς νῦν δημάρχου, στὸ πολιτιστικὸ τμήμα κι ἀπὸ καὶ στὸ ἀρχιτεκτονικὸ, κατόπιν δὲ στὸ τμήμα κοινοχρήστων χώρων, στὸ τηλεφωνικὸ κέντρο τοῦ δήμου καὶ τανάπαλιν· οὐδεὶς ἀναλαμβάνει νὰ δώσῃ μία ἀπάντησι.

“Ἀλλωστε ἡ ἀπεικόνισι δὲν ἔχει καὶ τόση σημασία, ἢ «ταμπέλλα» ἀρκεῖ καὶ μὲ τὸ παραπάνω. Ἡ «ταμπέλλα» ὀριοθετεῖ ὄχι μόνο τὴν παροῦσα περίπτωσι ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη τὴ σχέση τοῦ σημερινοῦ Ρωμαίου μετὰ τὴν Ἀρχαιότητα. Οἱ «ταμπέλλες» τοῦ «ἀρχαίου μεγαλείου» καὶ τοῦ «ἐνδόξου παρελθόντος», στερούμενες ὁποιοῦδήποτε περιεχομένου ἢ οὐσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, καταδηλώνουν τὸ μέγεθος τῆς ἀναξιοτήτας, τῆς ἀνοησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐχθρότητας.

“Ὅμως οὔτε ὁ Ἀλέξανδρος οὔτε καὶ ἡ Ἑλλάδα περιμένουν τὴν ἱστορικὴ τους καταξίωσι ἀπ’ τὸ λόγο καὶ τίς πράξεις μιᾶς δράκας ἐξαθλιωμένων Ρωμαίων. Χωρὶς νὰ τὴ ζητήσουν, τὴν ἔλαβαν ἀπλόχερα ἀπ’ τὸν κόσμο ὁλόκληρο.

Παν. Α. Κουβαλάκης

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Τὰ τεφαρίκια

Ἄ, μὴν ἀντιλέγετε, θὰ σᾶς μαλώσω! Ἔχει μαλλιᾶσει ἡ γλῶσσα μου τόσα χρόνια, νὰ σᾶς διαβεβαιώνω ὅτι γιὰ σᾶς διαλέγω πάντα τὸ καλύτερο. Ρίξτε μιὰ ματιὰ γύρω σας καὶ θὰ τὸ διαπιστώσετε, ἀχάριστοι Ρωμιοί. Ἀφήστε λοιπὸν

τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ τύπου: «ὅλοι ἴδιοι εἶναι» καὶ μάθετε νὰ κρίνετε ὑπεύθυνα. Ἀπὸ ποῦ θέλετε ν' ἀρχίσω, γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι τὸ πιὸ τεφαρίκι πρᾶγμα ποὺ κυκλοφορεῖ στὴν πιάτσα τὸ καπαρώνω γιὰ σᾶς καὶ τὸ σεργιῶν τεχνήντως, γιὰ νὰ σᾶς γίνη πιὸ οἰκεῖο καὶ εὐπεπτο; Θέλετε ἀπὸ τὸ πολίτευμα; Τὸ καλύτερο, τὸ δημοκρατικώτερο! Ὅλοι ἴσοι εἶστε. (Τώρα ἂν κάποιος ἀξίζει περισσότερο, ἄς τον νὰ κουρευέται). Ὅλοι ψηφίζετε (λογικοί, παράφρονες, ἔντιμοι, ἐγκληματίες, καταξιωμένοι, ἀλῆτες) κι ὅσοι ἀρνεῖσθε νὰ τὸ κάνετε, ἀπ' τ' αὐτὶ καὶ στὸν εἰσαγγελέα. Ὅλοι ἐκλέγεσθε, ἢ μᾶλλον ὄχι, ὅσοι θέλω ἐγὼ ἐκλέγονται. Δηλαδή πάλι οἱ καλύτεροι. Αὐτοὶ ποὺ μὲ προσκυνοῦν ὡς «νονό», αὐτοὶ ποὺ ξέρουν νὰ λένε «μᾶλιστα», αὐτοὶ ποὺ κόπτονται γιὰ τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας. (Ἔ, καλά, ὄχι γιὰ ὅλη τὴν κοινωνία, γιὰ ἓνα μέρος της, ποὺ κι αὐτὸ κοινωνία εἶναι στὸ κάτω-κάτω). Ὅλοι φορολογεῖστε – κι αὐτὸ μ' ἀρέσει. Ἄλλος περισσότερο (ὅποιος δὲν ἔχει) κι ἄλλος λιγώτερο (ὅποιος ἔχει). Ὅλοι δανεῖζεστε ἀπὸ τὰ φερέγγυα πιστωτικά ἰδρύματά μου. Ὅλοι ἐκκλησιάζεστε στοὺς ναοὺς τοῦ μεγάλου πατερούλη, κι ὅποιος δὲν τὸ κάνει εἶναι «ἐκδηλότερος κοπριών». Ὅλοι διασκεδάζετε μὲ τοὺς τυποποιημένους τρόπους ποὺ ἐγὼ ὀρίζω. Κι ἐδῶ ἐπιλέγω τὸ καλύτερο. Τώρα, ἂν ἡ αἰσθητικὴ προσβάλλεται, τὰ τύμπανα τῶν αὐτιῶν σας γίνονται ξεσκονόπανα καί, ἀντὶ νὰ ξεκουράξεστε, κουράξεστε περισσότερο, ἔ, πρόδλημά σας! Ὅλοι ἐνημερώνεστε ἀντικειμενικά καὶ ὑπεύθυνα ἀπὸ τὰ μέσα ἐνημέρωσης, ποὺ στελεχώνονται καὶ καθοδηγοῦνται ἐπίσης ἀπὸ τοὺς καλύτερους (ποὺ κάνουν ὅ,τι τοὺς λέω, εἰδ' ἄλλως οἱ τσέπες τους θὰ πιάσουν πονορί).

Κι ὅλα μαζί τὰ παραπάνω δένουν σ' ἓνα ἀρμονικὸ σύνολο, ποὺ μόνο ἡ μαεστρία μου θὰ μπορούσε νὰ συγκεράσῃ. Ρίξτε μιὰ ματιὰ στὶς κοσμικὲς στηλές, γιὰ νὰ δῆτε ὅλα τὰ τεφαρίκια παρέα. Τραπεζίτες, πολιτικοί, ἐπιχειρηματίες, καλλιτέχνες, διανοούμενοι, δημοσιογράφοι, κληρικοὶ καὶ πάει λέγοντας. Ὅμοτράπεζοι, ὁμογάλακτοι καὶ –ἐν πολλοῖς– ὁμοκρέβδατοι! Σωστὴ νομενκλατούρα.

Βέβαια τὸν ἐαυτὸ σας δὲν πρόκειται νὰ δῆτε πουθενά. Ἐσεῖς ὑπάρχετε γιὰ νὰ τοὺς θαυμάζετε, νὰ τοὺς στηρίζετε, νὰ τοὺς χειροκροτῆτε καὶ φυσικὰ νὰ τοὺς ταΐζετε. Οὔτε ἐμένα θὰ δῆτε. Ξέρω νὰ κρύβωμαι πίσω καὶ ἐπάνω ἀπ' ὅλους, γιὰ νὰ τοὺς ἐπιβλέπω. Κι ἂν κάποιος μοῦ κάνῃ τὴν ἀνάποδη, ἢ κάποιο ἀτύχημα θὰ τοῦ συμβῇ, ἢ θὰ τὸν ξεχάσῃ καὶ ἡ μάνα του.

Γι' αὐτὸ σᾶς λέω, πάψτε νὰ δυσφορῆτε γιὰ τὰ κακῶς κείμενα στὸ ῥωμαίικο. Ἐγὼ ποὺ τὸ δημιούργησα ξέρω καὶ νὰ τὸ ἐλέγχω, χωρὶς νὰ χρειάζεται ἡ δική σας γνώμη. Ὅλα πᾶνε θαυμάσια στὴ χώρα σας, ποὺ εἶναι πλασμένη ἀγγελικά – ἀνεξάρτητα ἐὰν ἐσᾶς σᾶς παίρῃ καθημερινὰ ὁ διάβολος ὅλο καὶ περισσότερο. Ἐκεῖνο ποὺ σᾶς ζητῶ εἶναι νὰ εἶστε ψυχραῖμοι καὶ ἀπαθεῖς. Γιατί, ἂν ξυπνήσετε, θὰ πάρῃ κι ἐμένα τὸ

Σάθρωρον

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΑΣΚΗΤΙΣΜΟΣ

Μιά κοινωνική μάστιγα 2.000 ἐτῶν

Ο Χριστιανισμός ἀπ' τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἐμφανίσεώς του στοὺς κόλπους τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας λειτούργησε σὰν πολιτικοθηρησκευτικὴ κίνηση («καισαροπαπισμός»). Οἱ πρῶτοι χριστιανοί, Ἑβραῖοι στὴν καταγωγή, κινοῦνταν καὶ λειτουργοῦσαν περίπου σὰν τοὺς σημερινοὺς ἀναρχικούς. «*Ὁ Κλαύδιος ἐξεδίωξε ἀπ' τὴ Ρώμη μερικοὺς Ἰουδαίους, πὺν ἐστασίαζαν ἀδιάκοπα παροτρυνόμενοι ἀπὸ κάποιον Χρῆστον*». [Ἐννοεῖ τὸν ἀνώνυμο τότε Ἰησοῦ («Κλαύδιος» Ξ25, Γάιος Σουητώνιος)].

Σύντομα οἱ πατριάρχες τῆς νέας Ἰουδαϊκῆς αἰρέσεως θὰ καταφέρουν νὰ ἀναστρέψουν τὶς κοινὲς σ' ὅλους τοὺς λαοὺς ἔννοιες *καλὸ-κακὸ καὶ ἀληθές-ψευδές*, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Φ. Νίτσε. Ἀξίες καὶ πρότυπα πανάρχαια θὰ ξεπέσουν ἀνεπανόρθωτα. Ἡ ρώμη θ' ἀντικατασταθῇ ἀπ' τὴν ἀσθενικότητα, ἡ ὑπερηφάνεια ἀπ' τὴν ταπείνωση, ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς ἀπ' τὴ λύπη καὶ τὴ μελαγχολία· ὁ ἀθλητισμός θὰ γίνῃ μοναχισμός, ὁ ἥρωας μάρτυρας, ἡ ἔρευνα ἀλογη πίστη, τὸ θάρρος φόβος, ἡ λογικὴ παράνοια. Τέχνες, ἐπιστῆμες, ἐορτές, παραδόσεις καὶ ἔθιμα θὰ συρρικνωθοῦν. Ἡ ἐχθρότητα ποὺ καλλιιεργήθηκε γιὰ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, τὴ σεξουαλικὴ σχέση καὶ τὸν ἔρωτα, ὠδήγησε τὸ χριστιανικὸ «*ποίμνιο*» νὰ μισήσῃ τὴ γυναῖκα-μητέρα, ταυτίζοντάς την μὲ τὸν σατανᾶ (Βλέπε «*Δανόλς*», τ. 236-237). Ἡ θεὰ τοῦ οὐρανίου καὶ ἀνθρωπίνου ἔρωτος Ἀφροδίτη διαπομπεύθηκε ὡς πόρνη καὶ δαιμόνισσα καὶ οἱ ναοὶ τῆς μετατράπηκαν σὲ πορνεῖα-χαμαιτυπεία. Ἀναχωρητὲς-ἀσκητὲς, ἐρημίτες, σπηλαιόδιοι καὶ τρωγλοδύτες θ' ἀποτελέσουν τὸ πρότυπο τοῦ μεσαιωνικοῦ ἀνθρώπου ποὺ θ' ἀκολουθήσῃ τὸ δόγμα.

Τὸ παράλογο ποὺ διαπότιζε τὴ νέα θρησκεία ὠδήγησε τοὺς μοναχοὺς-ἀσκητὲς σὲ παράλογες ἀκρότητες. Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ Μέγας, αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς, πέρασε τὴ ζωὴ του μέσα σὲ μιὰ σπηλιὰ τῆς Ἐρυθραίας, προσευχόμενος στὸν Γιαχβέ. Στὸ διάστημα ποὺ ἀσκήτευε δὲν ἄλλαξε ποτὲ ἔνδυμα, δὲν ἔπλυνε ποτὲ τὸ σῶμα του καὶ τρεφόταν ἡμέρα παρὰ ἡμέρα μὲ ἓνα ξερὸ παξιμάδι. Γυναῖκα δὲν γνῶρισε ποτέ. (Λήμμα «*Ἅγιος Ἀντώνιος*» τῆς Ἐγκυκλοπαίδειας «*Ἡλίου*»). Ὁ φιλοσοφίζων μοναχὸς τῆς αἰρέσεως τῶν γνωστικῶν Ὁριγένης αὐτοευνουχίσθηκε¹ – καθὼς καὶ πολλοὶ ὁπαδοὶ του. Ὁ Αἰγύπτιος ἀσκητὴς Παχώμιος μαστίγωνε καθημερινῶς τοὺς τρεῖς χιλιάδες μοναχοὺς τοῦ τάγματός του καθὼς καὶ τὸν ἑαυτὸν του. Ὁ Βησσαρίων αὐτοδασανιζόταν μὲ ἀγκάθια, γιὰ νὰ τοῦ φύγουν οἱ ἁμαρτίες. Ὁ ἐκ Σαξωνίας ἅγιος Γορδικὸς τρεφόταν ἀποκλειστικὰ μὲ σάπιο φαγητό, ἐνῶ ἡ καλόγρια Ἐλισάβετ ἔπινε τὰ οὖρα τῆς ἀπὸ εὐλάβεια! Ὁ Σύριος Βαραδάτος ζοῦσε μονίμως μέσα σ' ἓνα σάκκο μὲ μία μόνο τρύπα, ἀπ' τὴν ὁποία ἀνέπνεε, τρεφόταν, οὐροῦσε καὶ ἀφώδευε. Ὁ Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρινός, δεμένος

Στὴ δεκαετία τοῦ '60 ἡ Μαίρη Ἀλεξοπούλου ζοῦσε ἓνα κόσμο γεμάτο γλέντι, νυχτερινή ζωή, λαϊκὲς πίστες καὶ διασκέδαση (**ἀριστερά**). Ἡ ὁμορφὴ τραγουδίστρια μὲ τὴ γλυκειὰ φωνή, ὕστερα ἀπ' τὸν θάνατο τῆς κόρης της κατέφυγε στοὺς μοναστήρι. Σήμερα ἀπ' τὴν ἀνάμνηση τῆς παλαιᾶς ντίδας σώζεται μόνον ἡ φωνή της (**δεξιά**).

πάντοτε μὲ ἀλυσίδες βάρους σαράντα κιλῶν, ζοῦσε σ' ἓνα πηγάδι ἀλείφοντας τὸ κορμί του μὲ μέλι, γιὰ νὰ τὸν βασανίζουν οἱ μῦγες! Ὁ ὁσῖος Συμεὼν ὁ Στυλῖτης πέθανε, ἀφοῦ ἔζησε ἐπὶ σαράντα χρόνια κρεμασμένος σὲ διάφορους στύλους χειμῶνα-καλοκαίρι, κηρύττοντας τὸν «λόγο τοῦ Θεοῦ». Γύρω ἀπὸ τοὺς στύλους ἔβαζε σιδεριεῖς, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἐνοχλῇ κανεὶς. Ἄφηνε τὰ ἔντομα καὶ τὰ πουλιὰ νὰ τρῶνε τὶς σάρκες του. Ὁ θάνατός του ἦταν φρικτὸς καὶ ἐπῆλθε, ἀφοῦ ἀπέμειναν στὸν στύλο μόνο τὰ κόκκαλά του. Ἐορτάζεται ἡ μνήμη του ἀπ' τὴν Ὁρθόδοξία τὴν 1η Σεπτεμβρίου. Ἀρκετοὶ ἄλλοι μοναχοὶ σταυρώνονταν, ἀκρωτηριάζονταν, ἔτρωγαν κόπρανα, ἔπιναν ξύδι ἀντὶ νεροῦ· οἱ ποικίλοι τρόποι μαρτυριῶν ποὺ διάλεγαν, ξεπερνοῦσαν κάθε ἀρρωστημένη φαντασία.

Ἕνας ἀκόμη θεσμὸς ποὺ ἐπλήγη ἀπ' τὸ κῆμα τοῦ παραλόγου ποὺ ταλάνιζε τὸν Ἑλληνορωμαϊκὸν κόσμον ἦταν αὐτὸς τοῦ γάμου: «Μὴ νομίζετε ὅτι ἦλθον βαλεῖν (νὰ φέρω) εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν· ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ». (Ματθαῖος Ι' 34-36) Ὁμοίως: «Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται μὲν μαθητὴς εἶναι» (Λουκᾶς, ΙΔ' 26). Πρόκειται γιὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ ἀπ' τὸ διδλίο τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ χριστιανισμοῦ μισοῦσε θανάσιμα τὸ γάμο, βασικὸν θεσμὸν τοῦ ἀρχαίου Πελασγικοῦ κόσμου. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς ὀργανώσεώς του ζοῦσαν κοινοβιακά, κατὰ τὰ Ἑσσαικὰ πρότυπα. Ὁ Ἰησοῦς ἐξ ἄλλου ἀποκαλοῦσε τὴν μητέρα του Μαρία «γύναι» (Ἰωάννης, ΙΘ' 26), μὴ ἀναγνωρίζοντάς την ὡς μητέρα του.

Ἡ Ὀλυμπία Γκούτσι, κληρονόμος τῆς «αὐτοκρατορίας» τοῦ οἴκου Γκούτσι, φορώντας τὸ ράσο τῆς **(ἀριστερά)** στὸ μοναστήρι ὅπου περνᾷ τὸν καιρὸ τῆς διαβάζοντας προσευχές. **Ἄνω** ἡ Ὀλυμπία ὅταν δοκίμαζε τὸ νυφικὸ τῆς μητέρας τῆς στὰ 17 τῆς χρόνια. Ἡ ἴδια δὲν θὰ φορέσει ποτὲ νυφικό!

Στὸ μηνιαῖο χριστιανικὸ περιοδικὸ «Λόγοι περὶ Ὑπακοῆς» τῆς Μονῆς Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης (σελ. 18) διαβάζουμε: «Ἀναφέρεται γιὰ παράδειγμα στὸν θίον τοῦ ὁσίου Συμεών, ὅτι ὁ μαθητὴς καὶ ὑποτακτικὸς του Ἀρσένιος, ὁ μετέπειτα διάδοχός του στὴν ἡγουμενία, ἐδοκίμασε κάποτε τὸν ἰσχυρότερον πειρασμὸν τῆς ζωῆς του. Ἡ κατὰ σάρκα μητέρα του, ἀφοῦ ἐπληροφορήθη μετὰ ἀπὸ πολλὴ ἔρευναν τὸν τόπον ἀσκήσεως τοῦ υἱοῦ τῆς, ἦλθε στὸ μοναστήρι καὶ ἔπρεσε μπροῦντά της ἐξωτερικὴν πύλην τῆς μονῆς καὶ ζητοῦσε ἐπίμονα μὲ δάκρυα

Ἡ Ἀντονέλλα Μόκια ὑπῆρξε ἓνα ἀπ' τὰ ὀραιότερα μανεκὲν τῶν μεγαλύτερων οἰκωνόμων τοῦ κόσμου. Ἡ καριέρα τῆς ὡς προτύπον ὁμορφιᾶς διεκόπη ἀπὸ τὸ ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ ἀπόφασή της νὰ γίνῃ «**χριστοτύμφη**» **(δεξιά)**. «Κράτησα τὸν ἑαυτό μου ἀγνὸ μόνον γιὰ τὸν Ἰησοῦ μου», εἶπε σὲ ὁμιλία τῆς στὸ Βατικανὸ τὸ 1997.

νὰ ἰδῇ τὸν υἱὸν της, μὲ σκοπὸν θεθαίως νὰ τὸν συγκινήσῃ κι ἔτσι νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπ' τὴν μοναχικὴν ζωὴν... Μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ἢ μῆτέρα του, ἀφοῦ τελικῶς ἀπεγοητεύθῃ, ἀνεχώρησε ἄπρακτῃ. Ὡς οὖν εὐλογημένος Ἀρσένιος ἐλυτρώθῃ ἀπὸ μίᾳ μεγάλῃ παγίδα τοῦ ἐχθροῦ, ἐπειδὴ ἐδίωκε μὲ συνέπειαν τὴν πνευματικὴν συγγένειαν μὲ τὸν γέροντά του».

Τὸ δρᾶμα τῆς οἰκογένειας τοῦ Ἀρσενίου τὸ ἐξῆσαν καὶ τὸ ζοῦν ἀκόμη μέχρι σήμερα χιλιάδες οἰκογενειῶν, ὅπου ὑπάρχει χριστιανισμός. Ἡ ἀσκήσι ψυχικῆς ἢ σωματικῆς δίαις, ὁ ἐκφοβισμός, ὁ προσυλητισμός, ἡ ἀποκοπὴ ἀπ' τὸν ἔξω κόσμον — ἀπομόνωση — οἱ συχνὲς ἐξομολογήσεις πίστεως, ἡ ἀπαγόρευσι χρήσεως τῆς λογικῆς καὶ κριτικῆς σκέψεως, ἡ διαστρέβλωση τῆς φυσικῆς πραγματικότητος τοῦ κόσμου καὶ τοῦ εἶναι, οἱ εἰδικὲς ἐξοντωτικὲς δίαιτες, εἶναι μερικὲς ἐκ τῶν μεθόδων ποὺ χρησιμοποιοῦνται. Τὰ ὅσα συμβαίνουν μέσα στὰ μοναστήρια εἶναι συγκλονιστικά.

Πρὶν λίγο καιρὸ ἡ ἐγκριτος δημοσιογράφος Ἀγγελικὴ Νικολούλη στὴν ἐκπομπή της «Φῶς στὸ Τοῦνελ» ἔφερε ξανά στὴ δημοσιότητα τὸ μέγιστον αὐτὸ πρόβλημα τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας. Ἡ δημοσιογράφος «ἀπεκάλυψε»² τὸ δρᾶμα ποὺ ζοῦν πολλὲς χιλιάδες οἰκογένειες στὴ χώρα μας, μὲ θύματα παιδιὰ, ἔρμαια τῶν ὀρθοδόξων ὀργανώσεων. Παιδιὰ ἀνέραστα, ἄγαμα, ἐχθρικά πρὸς τὴν οἰκογένειάν των, ἄβουλα, ποὺ δὲν διασκεδάζουν, δὲν χαίρονται, θύματα ἀμείλικτων ρασοφόρων. Πρόκειται γιὰ ἓνα νέο εἶδος μοναχισμοῦ, τοὺς ἀσκητὲς πόλεων. Ὑπάρχει εἶδος ἀνθρώπων-ἀρνητῶν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ ζοῦν ἀνάνεσά μας. Σὲ ἐρώτημα πρὸς τὸν πατριάρχη Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμο γιὰ τὸ τί συμβαίνει καὶ τί πρέπει νὰ γίνῃ, ἐκεῖνος ἀπήντησε: «Δὲν γνωρίζω τίποτε!» Ὁ κ. Χριστόδουλος ἐρωτηθεὶς τὴν ἐπομένη περὶ τοῦ θέματος ἀρνήθηκε νὰ τὸ σχολιάσῃ. Ἐξῆντα χιλιάδες παιδιὰ περὶ τοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα τριάντα ἔτη ἦσαν ὁ ἐπίσημος ἀπολογισμός. Τὸ ἔγκλημα τοῦ μεσαιωνισμοῦ ποὺ διώκει ἢ νεολαία μας ἀπ' τὴν θρησκεία εἶναι μεγάλο.

Ὅμως παρόμοιες καταστάσεις ἐκτυλίσσονται καὶ σὲ ἄλλες χώρες. Προσφάτως προβλήθηκε στὶς κινηματογραφικὲς αἰθουσες ταινία μεγάλου μήκους μὲ τίτλον «Οἱ Κόρες τῆς Ντροπῆς». Ὁ ἀγγλικὸς τίτλος εἶναι «The Magdalene's sisters». Πρόκειται γιὰ μιὰ πραγματικὴ ἱστορία, ποὺ διαδραματίσθηκε στὴ Βόρειο Ἰρλανδία κατὰ τὸ 1964-65 μὲ πρωταγωνίστριες τέσσερις κοπέλλες, θύματα τοῦ καθολικισμοῦ. Οἱ ἐξευτελισμοὶ καὶ ἡ ἰσοπέδωση τῆς προσωπικότητάς τους, οἱ ψυχικοὶ καὶ σωματικοὶ διασυρμοὶ καθὼς καὶ ὁ τρόπος ἐγκλεισμοῦ τους θυμίζουν τὴ μέθοδον τῶν δικῶν μας μοναστηρίων. Ἡ ταινία τελείωνε ὡς ἑξῆς: «Τριάντα χιλιάδες μοναχὲς πέρασαν ἀπὸ τὴν μονὴν κατὰ τὴν περίοδον 1964-1996 καὶ κατόπιν ἐκλείσθησαν». Βέβαια ἡ καθολικὴ ἔδρα τοῦ Βατικανοῦ ἀντέδρασε στὴν προβολὴ τῆς ταινίας...

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς ἀδρανεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ πολιτεία ἐμπρὸς σ' ἓνα τόσο φλέγον ζήτημα, ποὺ μαστίζει τὴν νεολαία μας. Ἡ ὑπογεννητικότης ἦταν ἓνα σοβαρὸ πρόβλημα ποὺ ἀντιμετώπισε ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία (Βυζάντιον) καὶ ὁ σοβαρώτερος λόγος ποὺ κατακτῆθηκε ἀπὸ

τούς Ὁθωμανοὺς Τούρκους, ὅταν δύο χιλιάδες μόνο στρατιῶτες ὑπερασπίζονταν τὴ βασιλεύουσα, ἐνῶ τετρακόσιες χιλιάδες μοναχοὶ ζοῦσαν ἐγκλειστοὶ μόνο στὸ Ἅγιον Ὄρος! Ἡ ὑπογεννητικότητα τῆς Ἑλλάδος τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα ἀναμένεται νὰ συρρικνώσῃ τὸν πληθυσμὸ τῆς χώρας στὰ ἔξι ἑκατομμύρια μέχρι τὸ 2040, σύμφωνα μὲ τὴν ἔρευνα τοῦ «Εὐρωβαρόμετρου». Ἡ μεσαιωνικὴ ἀσκητικὴ ζωὴ, ἡ ἀγαμία τῶν μοναχῶν καὶ τῶν θυμάτων τους μοναχῶν τῶν πόλεων πρέπει νὰ σταματήσῃ. Ἡ αὐτοκαταστροφικὴ ἀναχωρητικὴ διδασκαλία τοῦ Ἰουδαίου-χριστιανισμοῦ κατατρῶγει τὴν καρδιά τοῦ ἔθνους, τὴ νεολαία.

Ὁ κάθετος διαχωρισμὸς ὀρθοδοξίας-κράτους σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα (παιδεία, ἐπιστῆμες, τέχνες κ.λπ.) εἶναι κάτι ποὺ οὐδέποτε εἰδίωσε ἡ Ἑλλάς ἀπ' τὴν ἀναδημιουργία της ἐκ τῆς τέφρας τὸ 1821 μέχρι σήμερα. Ἄς μὴν λησμονοῦμε τὰ λόγια τοῦ διδασκάλου τῶν Ἑλλήνων Ἀδαμαντίου Κοραΐ: «*ὦ ταλαίπωρη Ἑλλάς, δὲν ἀνέστης ἐκ τοῦ τάφου! ἀπλῶς ἥλλαξες τάφον: ἀπ' τὸν Τουρκικὸν εἰς τὸν Χριστιανικόν!*»

Ἴσως ἡ ἀναμενόμενη διακήρυξη τοῦ νέου Εὐρωπαϊκοῦ Συντάγματος δοθηθῇ στὴν ἀνάσταση τοῦ ἔθνους μας.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ:

Ἡ ἐφημερίδα «Ἑσπρέσσο» (17-2-2002) μὲ πρωτοσέλιδο ἔφερε στὸ φῶς τὸ δράμα τῆς οἰκογένειας «πρωτοκλασσάτου πολιτικοῦ», ποὺ ζήτησε νὰ παραμείνῃ ἀνώνυμος γιὰ λόγους εὐνόητους. Ἡ νεαρὴ κόρη του, παρασυρμένη ἀπ' τὰ λόγια τοῦ πνευματικοῦ της, πέρασε τὸ κατώφλι τοῦ μοναχισμοῦ. Ἡ μητέρα της ἐδήλωσε: «*Ἐφυγε χωρὶς νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ. Ὁ πνευματικὸς της μᾶς τηλεφώνησε καὶ μᾶς ἀνακοίνωσε ὅτι αὐτὸς τὴν ἔστειλε. Εἶναι ἀνθρῶπος αὐταρχικὸς καὶ κάθε χρόνον στέλνει ἐκεῖ ἔξι μὲ ἑπτὰ κορίτσια. Ἐχει τροφοδοτήσῃ ὅλα τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος! Ἡ κόρη μου ἀπὸ τότε δὲν μ' ἔχει πάρει τηλέφωνο. Τοὺς ἔχουν ἐμφυσήσει τόσο πολὺ τὴν ὑπακοή, ἀλλιῶς κανένα παιδί δὲν θὰ ἔμενε ἐκεῖ. Πῶς μποροῦν καὶ παίρνουν τὰ παιδιά τοῦ κόσμου μ' αὐτὸν τὸν τρόπο; Αὐτὸ ποὺ πάθαμε νὰ μὴν τὸ πάθῃ ἄλλος στὸν κόσμον.*»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ὁ Ὁριγένης αὐτοευνουχίσθηκε διαβάζοντας τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ: «*Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω. καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.*» (Ματθαῖος, ΙΘ' 12).

2. Ἡ συγκάλυψη τοῦ ἐγκλήματος ποὺ συντελεῖται –ἀπ' τοὺς διανοούμενους, δημοσιογράφους, πολιτικούς ἀλλὰ καὶ ἀπλοῦς πολῖτες– δείχνει τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν τυφλὴ ὑποταγὴ τῶν Νεοελλήνων στὸ σκοταδισμό. Ἡ μόνιμη δικαιολογία τους εἶναι ὅτι δὲν φταίει ἡ θρησκεία γιὰ τὰ ὅσα δεινὰ συμβαίνουν στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ οἱ κακοὶ κληρικοὶ, ποὺ ξεφεύγουν ἀπ' τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὅμως συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Οἱ ἐν λόγῳ ὀργανώσεις, καθότι φονταμενταλιστικές, ἀκολουθοῦν ἀπλᾶ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ τους μέσα ἀπ' τὴ Βίβλο.

Ἡ πλύση ἐγκεφάλου ποὺ ἔχει δεχθῇ ὁ κόσμος ἀπ' τὴ βρεφικὴ ἀκόμῃ ἡλικία καὶ ἡ χριστιανικὴ παιδεία τους κρατοῦν σφιχτὰ δεμένες τίς παρωπίδες τῶν Νεοελλήνων, ποὺ κάνουν τὰ «στραβὰ μάτια».

Βασίλειος Μαυρομμάτης

Μέσα από τις σχισμές των θρόνων ρέει ακόμη τὸ ὕδωρ τῆς ἱερᾶς πηγῆς στοῦ βάθους τοῦ Ἱεροῦ. Ἡ νοοτροπία τῆς ρωμιοσύνης τὸ ἔχει μετατρέψει σὲ χριστιανικὸ ἁγίασμα. Διακρίνονται οἱ εἰκόνες καὶ τὰ καντήλια.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΤΗΛΙΑ ΣΤΟ ΙΕΡΟ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ

Σπουδαία ανακάλυψη στην Ἀκρόπολη

Στὴ νότια κλιτὴ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου καὶ ὁ ἀρχαῖος «Περίπατος» –ὁ πεζόδρομος ποὺ τὴ διατρέχει–, τὸν τελευταῖο καιρὸ, παράλληλα μὲ τὰ ἔργα γιὰ τὴν ἐνοποίηση τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων τῆς πρωτεύουσας, ἐκτελοῦνται καὶ ἀνασκαφές μὲ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα ὡς πρὸς τὴν ἀνάδειξη τῶν κρυμμένων μυστικῶν τοῦ Ἱεροῦ Βράχου καὶ τὴν ἐπιβεβαίωση τῶν ὑπαρχουσῶν ἱστορικῶν πληροφοριῶν γιὰ τὶς φάσεις τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος καὶ τῶν λατρευτικῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων στὸ χώρο ποὺ δεσπόζει ἄνωθεν τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου καὶ τῆς πάλαι ποτὲ Στοᾶς τοῦ

Ἡ εἴσοδος τοῦ κωνικοῦ σπηλαίου, ὅπως εἶχε διαμορφωθῇ στὴν κλασσικὴ ἐποχὴ καὶ παραμένει ἕως σήμερα. Διακρίνονται οἱ χριστιανικὲς εἰκόνες καὶ τὰ καντήλια.

Εὐμένους. Οἱ πλέον ἐνδιαφέρουσες ἀρχαιολογικὲς δραστηριότητες ἐστιάζονται πλησίον τοῦ σπηλαίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ Ἱερὰ Πηγὴ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅπως τὴν παραδίδουν οἱ ἱστορικὲς πηγές, πολλὰς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀναφέρουν τὸ ἐν λόγῳ σπήλαιον ὡς «Σπήλαιον τοῦ Κάλλῳ», δένοντας ἔτσι ἁρμονικὰ τὴν ἱστορία μὲ τὴ μυθολογία.

Γιὰ νὰ καταστή πρὸ εὐκόλου ἀντιληπτὴ ἡ σπουδαιότητα τοῦ συγκεκριμένου χώρου, ἃς ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὶς παραδόσεις. Σύμφωνα μὲ αὐτὲς ὁ Κάλλῳ (ἢ Κάλλων, ἢ Καλλέων), ποὺ λατρευόταν καὶ ὡς ποτάμιος θεὸς στὴ Μ. Ἀσία, φέρεται ὡς υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Πέρδικας, ὁ ὁποῖος, μὴ ἀντέχοντας τὶς δοκιμασίες τῆς Ἥρας ποὺ τὸν φθονοῦσε θανάσιμα, αὐτοκτόνησε κρημνιζόμενος ἀπὸ τὸ Βράχο τῆς Ἀκρόπολης. Στὸ σημεῖο ὅπου ἐξέπνευσε ἀνέβλυσε ὕδωρ. Οἱ Ἀθηναῖοι περιέβαλλαν μὲ ἰδιαίτερη τιμὴ τὸ μέρος ἐκεῖνο, σὲ σημεῖο ποὺ νὰ φθάσῃ νὰ γίνῃ ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα ἱερὰ τῆς πόλης τους μέχρι τὴν ἐποχὴ οἰκοδομήσεως τοῦ Ἑκατόμπεδου στὴν Ἀκρόπολη, ὁπότε καὶ ἄρχισαν νὰ ἀποτραβοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τους ἀπ' αὐτό.

Οἱ διαμάχες μεταξὺ τῆς Ἀπολλωνίας καὶ Διονυσιακῆς μερίδας τῶν ἱερέων δὲν ἄφησαν ἐκτὸς τὸ Σπήλαιον ποὺ ἀμφότεροι διεκδικοῦσαν, καὶ τὸ ὁποῖο ἄρχισε ἐκ νέου νὰ ἀποκτᾷ ἐνδιαφέρον κατὰ τὸν 5ο π.Χ. αἰῶνα, ὁπότε ἡ λατρεία τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὁρμώμενη ἀπὸ τὴν Ἐπίδauρο, ἀπέκτησε βάσιν καὶ στὴν Ἀθήνα, μὲ προσφορώτερο σημεῖο ἐγκατάστασης τὸ Σπήλαιον τοῦ Κάλλῳ, λόγῳ τῶν ἱαματικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἐντὸς αὐτοῦ ρέοντος ὕδατος. Ἐκτοτε ἐπεκράτησε ἡ συνήθεια νὰ ἀποκαλῆται τὸ σπήλαιον «Ἱερὰ Κρήνη τοῦ Ἀσκληπιοῦ», στὸν ὁποῖο ἀφιερώθηκαν ἐπίσης τόσο τὸ ἤδη ὑπάρχον πανάρχαιο ναῖδριον, λίγα μέτρα νοτιώτερα, ὅσο καὶ μεταγενέστερα τὸ ἐπιβλητικὸ σπήλαιον μὲ τὴν τετραγωνισμένη λάξευση στὴν εἴσοδόν του καὶ τοὺς δύο κορινθιακοὺς κίονες ἄνωθέν του, στὴ νότια ἐπίσης πλευρὰ τῆς Ἀκρόπολης, λίγο μακρύτερα καὶ ψηλότερα ἀπὸ τὸ προηγούμενο.

Κατὰ τὴ συνήθη τακτικὴ τῶν Χριστιανῶν μετὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς νέας θρησκείας, τὰ σπήλαια μετετράπησαν σὲ προσκυνήματα (τὸ μὲν πρῶτον τοῦ Κάλλῳ, ἀφιερώθηκε στοὺς Ἀγίους Ἀναργύρους λόγῳ τῆς δοξασίας περὶ ἰάσεως ἀσθενειῶν ἀπὸ τὸ ρέον ἁγίασμα, τὸ δὲ δεύτερον ἐπίσης στοὺς ἰδίους, ἀλλὰ ἀργότερα ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται «Παναγία ἢ Σπηλαιώτισσα»). Ἡ μανία τῶν ἁλωτῆρων τῆς ἀρχαίας παράδοσης ἦταν τέτοια, ὥστε νὰ καταστρέψουν ἀκόμα καὶ τὸ δωμὸ τῶν προσφορῶν πρὸς τὸν Ἀσκληπιό, ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ ὑδροφόρου σπηλαίου, καὶ νὰ κτίσουν πλησίον του παλαιοχριστιανικὴ βασιλική, λείψανα τῆς ὁποίας ἔχουν ἔλθει ἤδη στὸ φῶς κατὰ τὶς ἀνασκαφές στὸ χῶρο, μαζὶ μὲ –ἀδημοσίευτα ἀκόμα– περικαλλῆ ἀγάλματα φυσικοῦ μεγέθους, ποὺ θρυμματίστηκαν ἀπὸ τὰ «ἐργαλεῖα» τῶν ζηλωτῶν τοῦ Γιαχβέ. Ὡς πρὸς τὸ σπήλαιον καθεαυτό, στίς κόγχες του, ὅπου ἄλλοτε ἐτοποθετοῦντο τὰ ἀφιερῶματα πρὸς τὸν προστάτη τῆς Ἱατρικῆς ἐπιστήμης, σήμερὰ ἐδράζονται φορητὲς ἀγιογραφίες καὶ κανδηλές, τελείως ξένες μὲ τὴν αἰσθητικὴ καὶ πολὺ περισσότερο μὲ τὴν ἰδεολογικὴ καὶ θρησκευτικὴ σημασία τοῦ χώρου, ὁ ὁποῖος ὑπάγεται στὴν ἀρμοδιότητα τῆς Ἐφορείας Βυζαντινῶν(!) Ἀρχαιοτήτων Ἀθηνῶν.

Μάριος Μαρνανέας

«LETTER»

“Ο,τι μαρτυρείται παρακάτω έχει πλήρη και διεθνή διδλο-γραφική κάλυψη. Η αλήθεια όχι μόνο λέγεται και γράφεται, αλλά και φαίνεται.

Η σταθερή έστιάσή μας (**focus** τὸ λένε οἱ ἀγγλόφωνοι/anglophones – ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸ **φαζό/φακί** = **φακός** = focus) θὰ εἶναι ἡ ὥς ἄνω λέξη-κλειδί προόδου: **Letter**. Στὴν ἀρχὴ ἦταν ὁ ἐλληνικὸς **Λόγος**. Πολλοὶ τὸν ὠνόμασαν καὶ Θεό, καὶ καλὰ κάνανε, γιατί εἶναι θεμελιώδης καὶ βρίσκεται παντοῦ. Ἀπὸ αὐτὸν ἔγινε ἡ λέξη Letter/Γράμμα.

Οἱ Ἑτροῦσκοι –οἱ ξεχασμένοι αὐτοὶ Ἑλληνες ἢ φιλέλληνες ἦταν ἐραστές κάθε ἐλληνικοῦ πνευματικοῦ προϊόντος– ζοῦσαν στὴν Ἑτρουρία. Ἔτσι λεγόταν τὸ κράτος τους ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους μας, καὶ σήμερα ἡ περιοχὴ ὀνομάζεται Τυρρηνία καὶ βρίσκεται ὁριζαία τῆς Ρώμης. Τὸν 8ο π.Χ. αἰῶνα οἱ Ἑτροῦσκοι πῆραν τὸ ἀλφάβητο ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες καί, γιὰ νὰ γράφουν, πῆραν ἐπίσης ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες ἐποίκους τὸ εἰδικὸ κατεργασμένο δέσμα, μὲ ἐπιφάνεια κατάλληλη γιὰ γραφὴ, πὺν οἱ Ἑλληνες ὠνόμαζαν **διφθέρα** ἀπὸ τὸ ρῆμα **δέφω** = μαλακώνω, κατεργάζομαι. Διφθέρα εἶναι τὸ κατεργασμένο δέσμα. Ἀγγλιστὶ «prepared hide, anything made of leather».

Ἀπὸ τὴ διφθέρα οἱ Ἑτροῦσκοι ἔκαναν τὴ λέξη **Littera**. Οἱ λεπτοὶ ἐλληνικοὶ φθόγγοι δ, φ καὶ θ ἀλλοιώθηκαν ἀνεπανόρθωτα. Τὸ ἀρχικὸ δ ἔγινε l, καὶ τὸ φ καὶ θ ἀποδόθηκαν μὲ τὸ διπλὸ tt.

Ὅταν τὸν 5ο π.Χ. αἰῶνα οἱ Ἑτροῦσκοι σκλαβώθηκαν ἀπὸ τοὺς Λατίνους, οἱ ἄξεστοι Λατῖνοι πῆραν τὴ διφθέρα μέσῳ τῆς ἐτρουσκικῆς ὀρθογραφίας Littera –χωρὶς νὰ νὰ γνωρίζουν πῶς ἔφθασε σ’ αὐτούς–, ἀπὸ ὅπου οἱ Ἕλληνες, μέσῳ τῆς γαλλικῆς γλώσσας (Lettre) ἔκαναν, ἔπλασαν τὴ λέξη **Letter/γράμμα**, ἀφοῦ δὲν εἶχαν οὔτε ἀλφάβητο, οὔτε τὴ λέξη **γράμμα**, γιατί δὲν ἔγραφαν.

Ἡ ὀρθογραφικὴ δόσση τοῦ Letter κράτησε τὸ διπλὸ tt ὡς ληξιαρχικὸ πιστοποιητικὸ γεννήσεως ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ διφθέρα, πὺν καὶ ἐμεῖς, μέσῳ τῶν πολλῶν κατακτήσεων πὺν ὑποστήκαμε, σήμερα τὸ ἔχουμε κάνει **τεφτέρι** καὶ ἐπαναφέραμε τὸ δ στὴν ἀρχὴ καὶ τὸ ἐπανεξελληνίσσαμε σὲ **δεφτέρι**, ἀπὸ ὅπου γεννήθηκε ἡ ἐκφραση «τὸν ἔγραψε στὰ τεφτέρια/δεφτέρια του». Ἕνας Τούρκος συνάδελφος μοῦ ἔλεγε τίς προάλλες πῶς **tefter** εἶναι γνήσια τουρκικὴ λέξη. Πῶς νὰ τοῦ ἐξηγήσης τοῦ Τούρκου ἢ καὶ τοῦ ἀγγλόφωνου τὴν Ἑλληνικὴ Ἱστορία τῆς λέξης, ὅταν δὲν εἶναι γνώστες τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας;

Ἄς δοῦμε ὅμως καὶ παρακάτω, πῶς ἡ διφθέρα πὺν γέννησε τὸ νεοελληνικὸ δεφτέρι καὶ τὸ ἀγγλικὸ Letter, γονιμοποίησε ἐκπληκτικὰ καὶ θαυμαστὰ τὴν παγκόσμια σήμερα ἀγγλικὴ γλώσσα. **Letter** = τὸ γράμμα ἢ σύμβολο ἐνὸς γράμματος: small letter, capital letter, **lettering** καὶ letter = **epistle** (ἐδῶ νὰ μὴν ξεχνοῦμε καὶ τὴν ἐλληνικὴ καταγωγὴ τῆς **ἐπιστολῆς**). Τὸ γραμματοκιδῶτιο ἔγινε letter box καὶ τόσα ἄλλα μέχρι καὶ French Letter = προφυλακτικὰ: ἄλλα καὶ στὴν ἀγγλικὴ καθαρεύουσα λέγονται prophylactics. Ἀπὸ τὴν ἴδια ρίζα ἡ γραμματολογία, λογοτεχνία ἔγινε **littature**, ὁ ἐγγράμματος **literate**, ὁ λόγιος **literary**, ὁ κυριολεκτικὸς **literal**, τὸ κατὰ γράμμα **literally**, ὁ βαθμὸς μόρφωσης **literacy** καὶ τόσα ἄλλα, πὺν ὅλα προέρχονται ἀπὸ τὴν ὡς ἄνω ἐλληνικὴ μήτρα, πὺν καὶ αὐτὴ ἔγινε matrix.

Συμπερασματικὰ θὰ ἔλεγα πῶς γνωρίζοντας τὴν ἱστορία τῶν λέξεων γίνεσαι γνώστης καὶ τῆς ἱστορικῆς προόδου τῶν λαῶν πὺν τίς χρησιμοποιοῦν: Ἡ γλώσσα εἶναι τὸ ὑφάδι τῆς ζωῆς.

Θωμᾶς Ἡλιοπούλος

Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία» Μελδούρνης

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Οιδίπους επί... Ζιμπάμπουε!

Δέν μπορεί κανείς νά μὴ θαυμάσῃ τὸν ρηξικέλευθον Ἀμερικανὸ θεατράνθρωπο κ. Μίκαελ Κάν, ὅστις φιλοδοξεῖ τὸν Σεπτέμβριον νὰ διδάξῃ τὰ κατὰ Σοφοκλῆ πάθη τῶν Λαβδακιδῶν ἐν Ἑρῳδείῳ. Ὁ ἐν λόγῳ σκηνοθέτης, ἀφοῦ διέτριψεν ἐπὶ μῆνας εἰς τὴν Ζιμπάμπουε καὶ

κατόπιν ἐνδεδελεχοῦς ἐρεῦνης, κατέληξεν εἰς τὸ περισπούδαστον συμπέρασμα, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι ἔχουν «κοινὸν μῦθον καὶ θεϊκὰς ἐντολὰς, παράλληλους λοιμοὺς καὶ ἐξουσίες βασιλικῶν οἰκογενειῶν» μὲ τοὺς παναρχαίους καὶ ἐξαιρετικῶς διακρινομένους διὰ τὴν θεατρικὴν των παράδοσιν Ζιμπάμπουιανούς.

Βεβαίως ὁ ἄνθρωπος φιλοξενούμενος ἐν Ἀθήναις θὰ εἶναι καὶ, ἐπιθυμῶν νὰ κόψῃ κανὲν εἰσιτήριον, δὲν μᾶς λέγει εὐθέως τὴν ἀλήθειαν ἐκ λόγων ἀδροφροσύνης. Ὅτι δηλαδὴ οἱ ἄθλιοι πρόγονοί μας, μεταδάντες εἰς τὸ εὐκλεὲς καὶ γνωστὸν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων ἀφρικανικὸν αὐτὸ κράτος, κατέκλεψαν τοὺς μῦθους τοῦ Οἰδίποδος, διὰ νὰ τοὺς παραστήσουν εἰς τὸ κλεινὸν ἄστυ τῆς Παλλάδος. Πιστεύων δὲ ἀκραδάντως ὅτι «Ἡ ἀρχαία Ἀφρική, ἡ χρῆσις τοῦ χρώματος, ὁ ρυθμὸς, ἔχουν τὸ ἀντίστοιχόν τους στὴν ἱστορία τοῦ Σοφοκλῆ» καὶ προφανῶς διὰ νὰ μᾶς δείξῃ τὴν αὐθεντικὴν ἐρμηνείαν τῶν προαναφερθεῖσιν τραγωδιῶν, ἐπέλεξε ἕνα θίασον ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ «Ἀφροαμερικάνους». Καὶ ἐπειδὴ δέ, ὡς εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστόν, τὰ ἀρχαιοελληνικὰ κοστούμια καὶ κυρίως οἱ ὠραῖοι χιτῶνες δὲν «δένουν» μὲ τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν τραγωδίαν, ὁ προοδευτικὸς κ. Μίκαελ Κάν προετίμησε κοστούμια ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὴν 25ην Δυναστείαν τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Αἰγύπτου.

Τώρα, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται, θὰ εἴστε ἄδικοι καὶ κακόδουλοι, ἂν σκεφθῇτε ὅτι ὁ καλὸς αὐτὸς σκηνοθέτης ἔρχεται εἰς τὴν χώραν μας νὰ προπαγανδίσῃ τὸν Ἀφροκεντρισμὸν, καὶ μάλιστα ἐπισήμως, προσκεκλημένος ὑπὸ τοῦ Ρωμαίου κρατιδίου. Θεὸς φυλάξοι! Τὴν ἀποκατάστασιν τῆς θεατρικῆς τιμῆς τῶν κλασικῶν Ζιμπάμπουιανῶν θεατρικῶν συγγραφέων ἔρχεται νὰ ζητήσῃ. Καὶ ἡμεῖς, ὡς φιλοθεάμονες, πρέπει νὰ συρρεύσωμεν ἀθρόοι εἰς τὸ Ἑρῳδεῖον, προκειμένον νὰ ἀπολαύσωμεν αὐτὸ τὸ ἀριστοῦργημα τῶν ἀριστοουργημάτων. Καὶ ὀφείλομε «νὰ βγάλωμεν ἀσπροπρόσωπους» σκηνοθέτην καὶ ἡθοποιούς. Πρὸς τοῦτο καλὸν θὰ ἦτο εἰς τὸ φινάλε τῆς παραστάσεως νὰ τοὺς ρίψωμεν, ἀντὶ ἀνθέων, τὰ πρόδια καὶ τὰ ἀγελαδινὰ γιαιουρτάκια, τὰ ὅποια θὰ ἔχωμεν φέρεϊ εἰς τὸ θέατρον ἐπὶ τούτῳ.

Γιῶργος Πετρόπουλος

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

η'. Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἰδεολογήματος τοῦ «Ἑλληνοχριστιανισμοῦ»

Ερχόμενοι στοὺς διαφωτιστὲς ποὺ ἐπιθυμοῦσαν καὶ ἐργάστηκαν σκληρὰ γιὰ τὸ Αὐτοκέφαλο, θὰ σταθοῦμε στὸν Θεόκλητο Φαρμακίδη, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς λίγους προοδευτικὸς ἄντρες καὶ ποὺ ὑποστήριξε μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του μὲ πάθος τὶς ἰδέες τοῦ διαφωτισμοῦ. Ἐάν καὶ κληρικός, ἀρχιμανδρίτης, προσπάθησε νὰ κατοχυρώσῃ τοὺς ἀγῶνες τοῦ ἔθνους γιὰ ἀνεξαρτησία, βάζοντας πάντα πρῶτη τὴν ἑλληνικὴ του ἐθνικὴ συνείδηση. Πολλοὶ τὸν κατηγοροῦσαν ὅτι ἐγίνε πιόνι στὰ χέρια τοῦ ἀντιδασιλέα Μάουρερ, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα τὸ μόνον ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσε ἦταν πῶς θὰ κατάφερνε νὰ προωθήσῃ τὰ ἰδανικὰ τοῦ διαφωτισμοῦ σὲ μία δύσκολη γιὰ τὸ ἔθνος ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία οἱ νοσταλγοὶ τῆς τουρκοκρατίας (γιατὶ ὑπῆρχαν καὶ τέτοιοι μεταξὺ τῶν φανατικῶν ρωμίων) ἐφθάναν στὸ σημεῖο νὰ ἀναπολοῦν τὶς εὐτυχισμένες ἐποχές, ὅταν τὸ ἔθνος ἦταν ὑπόδουλο στὸν Σουλτᾶνο.

Γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθὲς παραθέτουμε ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν συντηρητικῶν ἀπόψεων ἐφημερίδα τῆς ἐποχῆς «Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ» (ρωμαιοχριστιανικῶν συμφερόντων), ἡ ὁποία μέσα ἀπὸ τὶς στήλες της ὑμνεῖ τὴν περίοδο τῆς τουρκοκρατίας: «Καὶ τὰ μὲν πολιτικά ἤθη βλέπομεν καθ' ἡμέραν ἐλεεινά. Τῶν δὲ οἰκιακῶν καὶ κοινωνικῶν ἐκδηλοῦνται κηλίδες καὶ νοσήματα ἀνήκουστα ἢ μόλις ἀκουστὰ πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως...».⁽¹⁾

Μὲ τουρκόφιλα δημοσιεύματα σὶς ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες καὶ μία ἀλλότρια ἀντιδασιλία νὰ ρυθμίξῃ τὶς τύχες τοῦ ἐξαθλιωμένου ἔθνους, ὁ Φαρμακίδης σίγουρα ἐνίωθε τὸν κίνδυνον νὰ πᾶνε ὅλα στράφι. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο καὶ προσπάθησε νὰ προσφέρῃ ὅποια καλύτερη ὑπηρεσία πρὸς τὸ ἔθνος μπορούσε, ἀκόμη καὶ ἂν αὐτὸ σήμαινε συνεργασία μὲ τὴν ἀντιδασιλία στὸ θέμα τοῦ Αὐτοκέφαλου. Τὸ ζητούμενο ἦταν νὰ στεφθῇ ἡ προσπάθεια μὲ ἐπιτυχία, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ χρῆση ποὺ θὰ γινόταν μετὰ ἀπὸ τὴ μοναρχία. Ὑπῆρχε ἐξ ἄλλου (καὶ συνεχίζει νὰ ὑπάρχῃ) ἡ πιθανότητα, τὸ Αὐτοκέφαλο τελικὰ νὰ ἐξυπηρετοῦσε τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους ἀντὶ τῆς ντόπιας ὀλιγαρχίας. Ἐξ ἄλλου τὸ Αὐτοκέφαλο δὲν ἀλλοίωνε τὴ λειτουργία ἢ τὸ δόγμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ὅπωςδήποτε ἐπηρέαζε τὴ λειτουργία τῆς Πολιτείας.

(1) «Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ», ἀρ. φ. 15, 14/11/1836.

Ὁ βυζαντινισμός ἐναντίον τοῦ Ἑλληνισμοῦ

Τὸ Αὐτοκέφαλο ἦταν ἀπόλυτα συνυφασμένο μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἔθνους καὶ δὴ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖο πάσχιζε νὰ ἀπαγκιστρωθῇ ἀπὸ τὰ δίχτυα τῆς ρωμιοσύνης. Ἀπὸ τὴ μία ὑπῆρχε τὸ ρωμαῖκο γένος τῶν ὁρθοδόξων, κατάλοιπο τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας μὲ ἡγεσία του τὸ Πατριαρχεῖο καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ ἀφυπνισμένο ἑλληνικὸ ἔθνος, πὺν ἀγωνιζόταν νὰ ἀποσχισθῇ ἀπὸ τὴν οἰκουμενικότητα τῶν Ρωμαίων (ρωμῶν) καὶ νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ τὶς πατρῴες ρίζες του. Οἱ ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων ὅμως γιὰ ἔθνική, πολιτιστική καὶ πολιτικὴ ἀποκατάσταση δὲν εὑρίσκαν σύμφωνο τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τοὺς Φαναριώτες. Ἡ παλιὰ ἀριστοκρατία τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, πὺν εἶχε συνείδηση ρωμαϊκῆ (ρωμαίικη) καὶ ὄχι ἑλληνικῆ, ἐβλεπε τὸ ἑλληνικὸ κράτος ὡς ἐμπόδιο στὰ δικὰ της φιλόδοξα σχέδια: «Πρόκειται γιὰ ἓνα σχέδιο, πὺς τὴν πῶση τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας θὰ ἀκολονθήσῃ, μὲ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἰσχυρῶν Φαναριωτῶν, ἓνα νέο κρατικὸ μέγεθος, πολυεθνικὸ καὶ αὐτὸ ὅπως ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία, μὲ συνδετικὸ κρῖκο ὅμως ὄχι τὸ ἔθνος ἀλλὰ τὴ θρησκεία καὶ τὴν Ὁρθοδοξία. Πρόκειται γιὰ τὴν περίφημην εἰκόνα περὶ «Ρωμανίας», στὴν ὁποία θὰ ὑπάγωνται ὅλα τὰ ὁρθόδοξα ἔθνη τῆς Βαλκανικῆς, μὲ πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἐξουσία στὴν Κωνσταντινούπολη. Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἐκφραζόταν ὄχι μόνον σὲ ἓνα σενάριο. Καθὼς ἀργοπέθαινε ἡ γείτων μεγάλη χώρα, πολλοὶ ἔκαναν διαφόρων εἰδῶν ὄνειρα γιὰ μία ἀνασύσταση τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς αὐτοκρατορίας του ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἑλληνικὴ ἰσχύ, πὺν εἶχε μὲ τρόπο ἐκκλησιαστικὸ δημιουργηθῇ. Προσωπικά, ἀπὸ αὐτὰ πὺν ἔχω διαβάσει, πιστεύω ὅτι οἱ κυριώτερες κατὰ τοῦ Φαρμακίδου ἐπικρίσεις, ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα, σὲ τελικὴ ἀνάλυση, ἐστιάζονται στὸ ὅτι –στὰ ἰδανικά τῆς προηγούμενης πρότασης– κατὰφερε τὸ τελικὸ πλῆγμα στὴν ὀνειρικὴ θεωρία, πὺν δὲν εἶχε ποτὲ τὶς ἀπαιτούμενες στοιχειώδεις ἱστορικὲς προϋποθέσεις!».⁽²⁾

Οἱ διαφωτιστές, λοιπόν, ἀγωνίζονταν γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος. Οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Κωνσταντινούπολης καὶ οἱ Φαναριώτες γιὰ τὴν ἀνασύσταση τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ γιὰ τὸ ρωμαῖκο γένος. Δύο κόσμοι σὲ σύγκρουση ἦταν τὸ Κράτος ἀμέσως μετὰ τὴν Ἐπανάσταση: ὁ ἑλληνικὸς καὶ ὁ ρωμαῖκος. Τὸ Αὐτοκέφαλο στὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἦταν καὶ τὸ πρῶτο χτύπημα στὰ σχέδια τῶν ρωμῶν νὰ κυριαρχήσουν. Καὶ ἴσως οἱ πολιτικὲς ἐξελίξεις νὰ εἶχαν πάρει ἑλληνοκεντρικὴ τροπὴ καὶ σήμερα νὰ ἦταν ἐντελῶς διαφορετικὲς οἱ δομὲς τοῦ κράτους μας, ἂν οἱ ρωμιοὶ δὲν εὑρίσκαν σύμμαχο στὰ σχέδιά τους τὴν τσαρική Ρωσία, ἡ ὁποία ἐνωθε νὰ ἀπειλοῦνται τὰ ζωτικὰ συμφέροντά της στὴν περιοχὴ ἀπὸ τοὺς Ἀγγλογάλλους.

Ἡ ἰδεολογικὴ παγίδα τῆς Μεγάλης Ἰδέας

Ο Θεόκλητος Φαρμακίδης εἶχε ἐκφράσει τοὺς φόβους του γιὰ τὴν καπήλευσιν τῆς Μεγάλης Ἰδέας πὺν προβαλλόταν ἀπὸ τοὺς ρωμιούς, πὺν ἀπὸ ἑλληνικὸ ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα ἐπιχειροῦσαν νὰ τὴ μετατρέψουν σὲ βυζαντινὸ ἱμπεριαλισμό: «Ἀλλ’ ὀφείλομεν νὰ ἀπαντήσωμεν ἐνταῦθα καὶ εἰς τὴν συκοφαντίαν ὅτι, φρονούντες καὶ δοξάζοντες, ὅπως φρονοῦμεν καὶ δοξάζομεν, περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, θραύομεν καὶ συνθλάωμεν τὸν θεμέλιον λίθον τῆς Μεγάλης Ἰδέας. Τί ἐστὶ Μεγάλῃ Ἰδέα; Ἡ ἀπὸ δουλείας ἀπελευθέρωσις ὅλων τῶν ὑπὸ Ὀθωμανικὸν ζυγὸν Ἑλλήνων, μᾶλλον δὲ ἡ ἀπελευθέρωσις ὅλων τῶν ἔτι δούλων ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, καὶ ὅλων τούτων εἰς μίαν χριστιανικὴν ἐπικράτειαν ἔνωσις. Μεγάλῃ τῷ ὄντι ἰδέα. Καί, καθ’ ἣν εὑρίσκεται ἡ

(2) Σάββας Ἀγουρίδης, «Τὰ ἐλατήρια τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτικῆς τοῦ Θ. Φαρμακίδου», «Ἱστορικά» Ἑλευθεροτυπίας, τεύχος 38, σελίδα 26.

Τουρκία πολιτικήν, ήθικην καὶ φυσικήν κατάστασιν, ἡ πραγματοποιήσις αὐτῆς συμφέρει εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἄλλ' ἐσκέφθησαν οἱ πατέρες αὐτῆς, ἂν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ γενῇ πράγμα ἡ Μεγάλη αὕτη Ἑλληνική Ἰδέα;».⁽³⁾

Οἱ ρωμοὶ ἄρχισαν νὰ δάλουν κατὰ τοῦ Αὐτοκέφαλου. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ὁ καθηγητὴς Θεολογίας στὴν Ἰόνιο Ἀκαδημία Γ. Τυπάλδος-Ἰακωβάτος, ὁ ὁποῖος, σὲ ὑπόμνημά του πρὸς τὸν βουλευτὴ τῆς ἐπτανησιακῆς πολιτείας Ἀγγέλο Κονιδάρη ἐπεσήμανε μεταξὺ ἄλλων: «α) *Τὰ δικαιώματα τῆς Κωνσταντινουπόλεως θέλουν μένει αἰώνια καὶ διὰ τὸ ἔδαφος αὐτὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ δὲ νὰ ἀποσπασθῇ κατὰ τὸ παρὸν ἀπὸ τὸν Πατριάρχην τῆς ἡτον τὸ ἴδιον, ὡς νὰ ἐπαραιτοῦσε. Καὶ ἐγὼ στοχάζομαι ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἤθελεν ἀποβάλει τοῦτο ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της...*». «β) *Ἡ ἱστορία, νομίζω, ἀρκετὰ δικαιώνει τοὺς λόγους μου. Κίνδυνος αἰρέσεως, ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς θρησκείας, ἤθελεν εἶσθαι τὸ κοινὸν δίκαιον σάλπισμα...*».⁽⁴⁾

Ἀξίζει ὅμως νὰ διηγήσῃ ποιὸς ἦταν ὁ Γ. Τυπάλδος-Ἰακωβάτος, ὁ ἐχθρὸς τοῦ Αὐτοκέφαλου, ὁ καθηγητὴς τῆς θεολογίας τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας, ὁ ὑπέρμαχος τῆς ρωμιοσύνης καὶ τῆς Μεγάλῃς Ἰδέας. Παραθέτουμε χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ: α) «Ἱστορία» (16-7) καὶ β) «Ἀγορεύσεις» (30) τοῦ Γ. Τυπάλδου-Ἰακωβάτου, ὅπως τὰ παραθέτει ὁ Σ. Ἀσδραχᾶς στὰ προλεγόμενα τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἱστορίας τῆς Ἰονίας Ἀκαδημίας», Ἀθήνα, Νέα Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη, 1982: α) «...Ὁ λογιότατος γεννιέται Ρωμῆος καὶ ἐκεῖνος, στρεβλώνοντας τὸ εἶδος τῆς σπουδῆς του, καταντίνει Ἑλληνας. Ἀλυσμονάει πλέον τὸ γένος του, τὴν πατρίδα του, τ' ὄνομά του· ἀλυσμονάει ὅτι ὅπου πατεῖ Τοῦρκος εἶναι Ρωμιοσύνη καὶ θεωρεῖ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἑλλάδας σὰν τὴν μοναχὴ καὶ καθαντὸ πατρίδα του. Οἱ λογιότατοι τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς Πόλης, τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ Βουκουρεστίου γυρίζουνε μὲ πρόσωπο κατὰ τὴν Ἀθήναν, σὰν οἱ μουσουλμᾶνοι κατὰ τὴ Μέκκα, καὶ προσκυνοῦνε μεγαλειότητα πού δὲν ὑπῆρξε. β) Ὁ χριστιανὸς δὲν ἔχει χρέος ν' ἀναβεῖ εἰς Ἀκροπόλεις διὰ νὰ λάβει τὸ πνεῦμα καὶ τὴν αὐρὰν τῆς ἐλευθερίας, διότι αὐτὸ εἶναι ἀντικρὺς ἐναντίον τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον κηρύττει ὅτι, ὅπου πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. Ὅχι λοιπὸν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τὴν σημερινήν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπῆρξε ποτὲ ἡ ἐλευθερία, ἡ ἐθνικὴ καὶ ἡ θρησκευτικὴ... καὶ ἐσεῖς ἂν εἰσθε ἐλεύθεροι, καὶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν, δὲν τὸ χρεωστώ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῆς Σιών, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προήλθε τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας».⁽⁵⁾

Ἡ ὑποπτὴ περίπτωση τοῦ Κ. Οἰκονόμου

Τὴν οὐσιαστικὴ ἡγεσία ὅμως τῆς πολεμικῆς κατὰ τοῦ Αὐτοκέφαλου ἀνέλαβε ἓνας πρῶην διαφωτιστής, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμου ὁ ἐξ Οἰκονόμων, καθὼς καὶ οἱ ἐφημερίδες «Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ» τοῦ ἱερομόναχου Γερμανοῦ καὶ ὁ «Αἰὼν» τοῦ Ι. Φιλήμονος. Ἡ πρώτη, ὅπως παραθέσαμε σχετικὸ ἀπόσπασμα δημοσιεύματός της, ἀναπολοῦσε συχνὰ τὶς εὐδαίμονες μέρες τῆς τουρκοκρατίας.

Τὸ 1834, λίγο μετὰ τὴν ἀνακηρύξη τοῦ Αὐτοκέφαλου, ὁ Οἰκονόμου αἰφνίδια κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα. Στὴν ἀρχὴ διέμενε στὸ Ναύπλιο. Ὁ ρόλος καὶ ἡ ἐλευσὴ του στὴν πατρίδα τὴ συγκεκριμένη χρονικὴ στιγμή δὲν ἦταν καθόλου τυχαῖα γεγονότα. Ὁ ἴδιος συνέχισε νὰ εἶναι ἔμμοσθος (συνταξιούχος;) ὑπάλληλος τῆς ρωσικῆς κυβέρησης καὶ στενὸς συνεργάτης τοῦ πρεσβευτῆ τῆς Ρωσίας στὴν Ἑλλάδα, Κατακάζη. Μαζὶ μὲ τὸν ἀρχιμανδριτὴν Ἀνατόλιο⁽⁶⁾ ἀνέλαβαν τὸ ἔργο τῆς ὁργάνωσης τῶν ρωσόφιλων, ὁ ἓνας τῶν λαϊκῶν καὶ

(3) Γεωργίου Δ. Μεταλληνού, «Αὐτοκεφάλου Παραλειπόμενα», σελίδα 49.

(4) Πηγὴ: Γ.Δ. Μεταλληνού, «Αὐτοκεφάλου Παραλειπόμενα».

(5) Πηγὴ: Μαρία Τζάνη, «Τὸ ἰδεολογικὸ μήνυμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Ἀγωγή τοῦ Ἀνθρώπου», ἐκδόσεις «Γρηγόρης», Ἀθήνα 1992.

ὁ ἄλλος τῶν κληρικῶν. Σύντομα ἡ ἐπιρροή τοῦ Κ. Οἰκονόμου στὰ μέλη τῆς Συνόδου ἔγινε μεγάλη, φθάνοντας νὰ ἐλέγχει μία σημαντική μερίδα δεσποτάδων. Πολλές φορές δὲ ὑποδείχθηκε ὡς ὑποκινητὴς διώξεων ἀντιφρονούντων.

Τὸ δημοσιογραφικὸ ὄργανο τῆς συνωμοσίας ποὺ ἔστηνε ὁ Κ. Οἰκονόμου, ἡ ἐφημερίδα «Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ», εἶχε ἐκδότῃ τὸ φανατικὸ ἱερομόναχο Γερμανὸ καὶ ἀρχικά κυκλοφοροῦσε στὸ Ναύπλιο. Ἀργότερα ἡ ἐφημερίδα μετακόμισε στὴν πρωτεύουσα, γιὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσει λίγο μετὰ καὶ ὁ Οἰκονόμου. Στὴν Ἀθήνα ὁ Οἰκονόμου θὰ φροντίσει νὰ ὀργανώσει τοὺς ὁμοϊδεάτες του, ἐνῶ δὲν θὰ ἀμελήσει τὰ συχνὰ ταξίδια στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ «παίρῃ γραμμὴ» ἀπὸ τὸ Φανάρι.

«Ἡ καθόδος, λοιπόν, τοῦ Κ. Οἰκονόμου ἀπὸ τὴ Ρωσία ἐνίσχυσε τὸ κλίμα τῆς μεταστροφῆς ἀπὸ τὸν ἀστικὸ φιλελευθερισμὸ τοῦ Α. Κοραῆ στὴν ἀπόλυτη θρησκευτικὴ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ὀρθοδοξία. Δημοσιογραφώντας σὲ φίλα προσκείμενες ἐφημερίδες μαζί με ἄλλους, μεγέθυνε ἀκόμη καὶ τὴν παραμικρὴ ἀρνητικὴ συγκυρία. Ἡ ἐπίθεση αὐτὴ τοῦ συντηρητισμοῦ ἦταν πολυμέτωπη καὶ μακροχρόνια. Οἱ ἐξελίξεις στὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο καὶ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ φιλελληνικοῦ κλίματος στὴν Εὐρώπη ἐνδυνάμωσαν τὴν ἐθνικὴ ἐσωστρέφεια, καλλιεργοῦσαν τὸ μῖσος μετὰ τὴ Δύση καὶ ἔκτιζαν ἕναν ἄλλο μῦθο, τὸ μῦθο τοῦ “περιούσιου λαοῦ”. Ὅμως κάθε λαὸς θέλει καὶ τὴν ἱστορία του. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἱστορία διαμορφώνει συνειδήσεις, πρέπει νὰ ἀντοποκρίνεται στὸ ἐπιδιωκόμενο».⁽⁷⁾

Ἡ χάλκευση τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ ἰδεολογήματος

Ἀπέναντι λοιπὸν στὴν ἀληθινὴ ἱστορικὴ συνέχεια τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ στοὺς κατατρεγμένους ποὺ αὐτὸ γνώρισε ἀπὸ τοὺς ρωμαιοχριστιανούς, ἀπέναντι στὸν πόθο τῶν διαφωτιστῶν γιὰ ἀναβίωση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ τὴ σύνδεση τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ μετὰ τὶς ἀποκομμένες ἀρχαῖες ρίζες του, οἱ ρωμιοὶ δημιούργησαν τὸ μῦθο τοῦ «ἑλληνοχριστιανισμοῦ». Ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ κρατήσουν τὸ συνθετικὸ «ἑλληνο-» στὸ ἰδεολόγημα ποὺ κατασκεύαζαν, διότι στίς συνειδήσεις τοῦ ἀπελευθερωμένου ἔθνους ἡ ἐννοια τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἦταν ταυτισμένη μετὰ ἐκείνη τοῦ ἐπαναστάτη καὶ τοῦ ἐλεύθερου, ἐνῶ ρωμιός⁽⁸⁾ σήμαινε στὴν καλύτερη περίπτωση τὸν ὑπόδουλο χριστιανὸ στοὺς Τούρκους. Γιὰ νὰ μπορέσουν ὅμως νὰ θεμελιώσουν οἱ ρωμιοὶ τὸ ρωμαίικο μεγαλοϊδεατισμὸ τους, ἔπρεπε νὰ τὸν ταυτίσουν μετὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἑλληνες. Ἐτσι, ἐντελῶς ἀνιστόρητα, ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ξαφνικὰ ἔγινε μεσαιωνικὴ ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία, μετὰ τὸ ἀνύπαρκτο ἱστορικὸ ὄνομα Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία. Ἡ διεθνιστικὴ καὶ οἰκουμενικὴ ὀρθοδοξία ἔγινε ξαφνικὰ ἐθνικὴ θρησκεία τῶν Ἑλλήνων (παρότι ὁ ἐθνικισμὸς ἀποτελεῖ αἵρεση) καὶ οἱ Ἑλληνες ἔγιναν ὁ ἐπιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἕνα νέο Ἰσραὴλ, ποὺ ἤθελε νὰ εἶναι τὸ καλύτερο καὶ εὐγενέστερο ὀρθόδοξο ἔθνος. Οἱ τύχες τῆς Ἑλλάδας ταυτίστηκαν μετὰ τὰ τιμημένα ἅμφια, ἐφευρέθηκε ἀνύπαρκτη ἐθνικὴ ἐπέτειος μετὰ ἀνύπαρκτα γεγονότα, δηλαδὴ ἡ ὑψωση τοῦ λαδάρου στὴ μονὴ τῆς Ἀγίας Λαύρας τὴν 25ῃ Μαρτίου τοῦ 1821, καὶ ὅλα αὐτὰ ἀποτελέσαν ὄχι μόνον τὸ ἐπίσημο δόγμα τοῦ κράτους ἀλλὰ καὶ τοῦ εκπαιδευτικοῦ μας συστήματος. Ὁλόκληρες γενιές Ἑλλήνων ἀνατράφηκαν μετὰ τὰ ἐν λόγῳ ψεῦδη, μετὰ παραμύθια ποὺ ἀποσκοποῦσαν στὴν ἐξυπηρέτηση τῶν συμφερόντων τοῦ ρωμαίικου ἱμπεριαλισμοῦ. Τὸ δόγμα «Πατρὶς-Θρησκεία-Οἰκογένεια» ἔγινε τὸ τρίπτυχο - ταφόπλακα τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, ὀδηγώντας

(6) Ἰωάννης Α. Πετρόπουλος, «Πολιτικὴ καὶ Συγκρότηση Κράτους στὸ Ἑλληνικὸ Βασίλειο (1833-1843)», σελίδα 328, ἐκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Ἀθήνα 1985.

(7) Κώστας Π. Μανδηλας, «Ὁ Θεόφιλος Καΐρης καὶ ὁ Νεοελληνικὸς Διαφωτισμός», σελίδα 60, Ἀθήνα 2002, ἐκδόσεις «Ἀνοιχτὴ Πόλη».

(8) Οἱ Ἑλληνες τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀκόμα καὶ σήμερα ἀποκαλοῦνται ρωμιοί.

Κων. Παπαρρηγόπουλος, ο ιστορικός που θεμελίωσε το ιδεολόγημα του «Ελληνοχριστιανισμού», πολιτική απόρριψη του όποιου ήταν η Μεγάλη Ίδέα και ιστορική συνέπειά του η έκρίζωση του προαιώνιου Έλληνισμού της Θράκης, της Μ. Ασίας και του Πόντου (1922).

γίων γνωμες και απόψεις αρκετά συγκεχυμένες και λανθασμένες, ανιστόρητες και αφιλοσοφητες, γὰ τίς σχέσεις τοῦ σημερινοῦ ἑλληνικοῦ ἱστορικοῦ βίου μετὰ τὸ μεσαιωνικόν. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς “λογιώτατους” αὐτοὺς, ἐπειδὴ δὴθεν ἔδειχναν λατρεῖα πρὸς τὴν κλασικὴ ἀρχαιότητα, ἀποκήρυσσαν καθεὶ πὺν λεγόμενον βυζαντινόν, καὶ σὴν γλῶσσα καὶ σὴν φιλολογία καὶ σὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης καὶ μάλιστα καὶ σὴν ἱστορίαν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος, μετὰ τὸ νὰ ἀξιῶνουν ἄμεση συγγένεια τοῦ σημερινοῦ ἱστορικοῦ βίου μετὰ τὸν ἀρχαῖον κλασικόν καί, ὅπως ἔλεγε ὁ ἀείμνηστος Παπαρρηγόπουλος, νὰ προσπαθοῦν μετὰ ἐναέριαν γέφυραν νὰ συνδέσουν τίς δύο περιόδους ὁλόκληρον τοῦ ἑλληνικοῦ βίου, θεωρώντας τὸ μεσαιωνικόν βίον ξένον καὶ ἄλλοεθνή. Ἡ σύγχυσις ἔγινε μεγαλύτερη καὶ ἔφθασε μέχρι τὸ γελοῖον, ὅταν ὁ μακαρίτης Κωνσταντῖνος Σάθας, ἐπιμελέστατος ἀνάμεσα σὲ ἄλλα συλλογέας καὶ ἀναγνώστῃς μεσαιωνικῶν χειρογράφων, ἀλλὰ στερούμενος ἐντελῶς συστηματικῆς παιδείας, ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς καὶ δημιουργώντας ἰδέας καὶ γνώμες φανταστικά, χωρὶς καμμία κρίσιν, θεωροῦσε τὸ βυζαντινόν λεγόμενον κόσμον ἐντελῶς ξένον πρὸς τὸν ἀρχαῖον καὶ τὸ σημερινόν (!) ἑλληνικόν βίον. Αὐτὲς οἱ γελοῖες καὶ παράλογες γνώμες, προϊόντα ἀμάθειας καὶ ἀκρισίας, εἶχαν καὶ τὴν πολιτικὴν τους τάσιν σὲ μία μερίδα λογίων, πὺν κήρυσσαν ὅτι οἱ πολιτικῆς τάσεις τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ ἐθνικῆς ἰδέες πρέπει νὰ μὴν ξεπερνῶν τὰ ὅρια τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας».⁽⁹⁾

τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος σὲ ἀνείπωτες ἐθνικῆς περιπέτειες καὶ τραγωδίες, πὺν δάφτηκαν μετὰ τὸ αἷμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἕνας λαὸς ὑποχείριον τῆς μοναρχίας, τῶν δεσποτάδων, τῶν ξένων συμφερόντων, πὺν βαθιά μέσα του ἔψαχνε νὰ βρῇ τρόπους νὰ ἀντιδράσῃ, ἀλλὰ, ἀγνοώντας τὴν ἀλήθειαν καὶ στερημένος ὁλοκληρωτικῶς ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας καὶ Παιδείας, γινόταν συνεχῶς ἔρμαιον ἰσμῶν καὶ δημαγωγῶν.

Δύο εἶναι οἱ οὐσιαστικοὶ θεμελιωτὲς τοῦ ιδεολογήματος τοῦ ἑλληνοχριστιανισμοῦ. Ὁ Σπυρίδων Ζεμπέλιος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος. Ἀμφότεροι ἔδρασαν τὴν δεκαετίαν τοῦ 1860 καὶ μετὰ. Τί καὶ ἂν ἀπέναντί τους εἶχαν τὸν ἑλληνοπρεπὴ ἱστοριοδίφην καὶ συγγραφέαν Κωνσταντῖνον Σάθα, πὺν ἀνέτρεπε κάθε τους μύθευμα μετὰ καταιγισμόν στοιχείων. Τὸν Παπαρρηγόπουλον ἀνακηρύξαμε ἐθνικὸν μας ἱστορικόν, τὸν ἀπολογητὴ τῆς μοναρχίας, τοῦ σκοταδισμοῦ καὶ τοῦ μεσαιῶνα. Τέτοια μάλιστα ἦταν ἡ μανία τῶν ιδεολογικῶν διαδόχων τοῦ Παπαρρηγόπουλου, πὺν ὅταν συμπλήρωσαν τὸ ἔργον τοῦ 1930, χρόνια μετὰ τὸ θάνατόν του, φρόντισαν ὥστε νὰ δάλουν τὴν παρακάτω ὑποσημείωσιν, γὰ νὰ σπιλώσουν τὴν μνήμην τοῦ ἀκούραστον πατριώτη Σάθα:

«Στὰ χρόνια πὺν ἔγραψε αὐτὰ ὁ ἀείμνηστος πατέρας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς ἱστοριογραφίας, ἐπικρατοῦσαν σὲ μία ὁμάδα Ἑλλήνων λο-

(9) Κωνσταντῖνου Παπαρρηγόπουλου, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», ἔκδοσις πρώτη σὴν δημοτικὴν γλῶσσαν, μετὰ σημειώσεως, βελτιώσεως καὶ προσθήκης μέχρι τὸ 1930 τοῦ Παύλου Καρολίδου, καθηγητοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου. Τόμος 5, σελίδες 10-11, ὑποσημείωσις 3, ἐκδόσεις «Φάρος», Ἀθήνα 1983.

Ὡστόσο, ἂν καὶ ὁ Σάθας δὲν χρειάζεται ὑπερασπιστές, ὀφείλουμε νὰ ποῦμε ὅτι τὸ ἔργο του διακρίνεται τόσο γιὰ τὴ σχολαστικὴ παράθεση τῶν πρωτότυπων πηγῶν ὅσο καὶ γιὰ τὴν πλούσια βιβλιογραφία του, ὥστε τὰ ἰδεολογήματα τοῦ Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου περὶ ἑλληνοχριστιανισμοῦ καταρρέουν ὡς χάρτινος πύργος. Καὶ δὲν εἶναι μόνο οἱ λογιώτατοι διαφωτιστές ποὺ ἀμφισβητοῦσαν ἔντονα τὴν προσπάθεια τῶν ρωμίων νὰ δημιουργήσουν τὸ ἑλληνοχριστιανικὸ ἰδεολόγημα. Διαπρεπεῖς θεολόγοι ἀναγκάστηκαν νὰ παραδεχθοῦν δημοσίως τὸ ἀνιστόρητο τοῦ πράγματος: «*Ἄς μοι συγχωρηθῇ ἡ ἔκφρασις, ἀλλὰ νομίζω, ὅτι μόνον διὰ πνευματικῆς ἀλχημείας εἶναι δυνατόν νὰ προέλθῃ σύνθεσις τῶν ἑλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν στοιχείων. Φαίνεται μοι ἀλλόκοτος αὐτὴ ἡ σύνθεσις καὶ παράνομος, μᾶλλον δ' εἰπεῖν ἀφύσικος, αὐτὴ ἡ σύζευξις. Ἄν πλανώμεθα, ἃς διαφωτισθῶμεν. Οἱ Πατέρες ὁσάκις βλέπουνσι τὴν ἑλληνικὴν ἐν ἀντιπαράθεσιν καὶ συγκρίσει πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, δὲν πλέκουν δι' αὐτὴν στεφάνους, ἀλλὰ μαστίγια, δὲν εὐρίσκουν εἰς αὐτὴν σοφίαν, ἀλλὰ μωρίαν καὶ ἀνοίαν, δὲν ἐτοιμάζουσιν δι' αὐτὴν θρόνους παρὰ ἣ ἔστω, ὑπὸ τὸν θρόνον τοῦ Χριστιανισμοῦ (ὡς πράττομεν ἡμεῖς διὰ τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν συνθέσεων), ἀλλὰ θάραθρα...».⁽¹⁰⁾ Καὶ ὁ καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν Νικόλαος Τωμαδάκης ἀναφέρει: «*Ὁ Χριστιανισμὸς ὑπῆρξε πολέμιος κατὰ κύριον λόγον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς τρόπον ζωῆς καὶ ὡς σκέψεως*».¹⁰*

Ἐπειδὴ λοιπὸν μόνο τὸ εὐκολώτερο πρᾶγμα δὲν ἦταν νὰ ξαναγράψουν τὴν ἱστορία τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὰ συμφέροντα τῆς Ρωμοσύνης, ἐφόσον εἶχαν ἀπέναντί τους καὶ τὶς ἔντονες ἀντιδράσεις τῶν διαφωτιστῶν, προχώρησαν σὲ πῶς δυναμικὲς λύσεις: ἤτοι, στὸ ἄμεσο στήσιμο ἑνὸς καλὰ ὀργανωμένου καὶ δικτυωμένου παρακρατικοῦ μηχανισμοῦ, ποὺ θὰ ἐξαπέλυε ἐπίθεση σὲ ὅλα τὰ ἀνοιχτὰ μέτωπα, ὅπως: ἄρση τοῦ Αὐτοκεφάλου, ἔμμεση ἐπίδολή τῆς ρωμαϊκῆς συνείδησης στὸ λαὸ ἀντὶ τῆς ἑλληνικῆς ὑπὸ τὴ μάσκα τοῦ ἑλληνοχριστιανισμοῦ, δίωξις ὅλων ἐκείνων τῶν διαφωτιστῶν καὶ ἑλληνοπρεπῶν ποὺ θὰ ἀντιστέκονταν καὶ ἄμεση κατάληψις μὲ ἀνθρώπους τοῦ ρωσικοῦ κόμματος τῶν νευραλγικῶν ὑπουργείων, μὲ πρῶτο τὸ Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας Ἐκπαίδευσ-
ως, τὸ ὁποῖο θὰ μετατρέποταν σὲ στρατηγεῖο γιὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τους.

Φορέας τῶν σχεδίων, ποὺ ἀποσκοποῦσαν στὸν ὀλοκληρωτικὸ ἔλεγχον τοῦ δημόσιου βίου ἀπὸ τὸ ρωσικὸ κόμμα, ἔγινε μία συνωμοτικὴ καὶ παρακρατικὴ ὁργάνωση ποὺ ὠνομάστηκε «Φιλορθόδοξος Ἑταιρεία». Ἐπὶ κεφαλῇ τῆς ἦταν οἱ κορυφαῖοι τῶν Ναπαίων, ὅπως ὁ Νικήτας Σταματελόπουλος, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμου, ὁ ἀδελφὸς τοῦ δολοφονηθέντος κυδερνήτη Ἀγνουστίνος Καποδίστριας (ποὺ ἐπισήμως ἠγοῦνταν καὶ τοῦ ρωσόφιλου κόμματος), ὁ Γ. Γλαράκης,⁽¹¹⁾ γραμματέας (ὑπουργὸς) Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας Ἐκπαίδευσης, ὁ πρέσβυς τῆς Ρωσίας στὴν Ἑλλάδα Κατακάξης καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν δεσποτάδων τῆς Συνόδου. Ἡ Ἑταιρεία ἰδρύθηκε τὸν Ἰούνιον τοῦ 1839, ἡ δράσις τῆς ὅμως ἔγινε γνωστὴ τὸν Δεκέμβριον τοῦ ἴδιου ἔτους.

Πρῶτα θύματα τῆς δράσεως τοῦ ρωμαϊκοῦ φονταμενταλιστικοῦ παρακράτους, ὅπως ἀναμενόταν ἐξ ἄλλου, ἦταν οἱ ἐπιφανεῖς διαφωτιστές. Ἔτσι, στίς 10 Ἰουλίου 1839 ἔφτανε στὰ χεῖρια τοῦ Θεοφίλου Καΐρη ἡ πρώτη ἐπιστολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ποὺ τὸν κατηγοροῦσε ὡς αἰρετικὸ καὶ τὸν καλοῦσε σὲ ὁμολογίαν πίστεως, ἐνῶ στίς 20 Νοεμβρίου τοῦ 1839 ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης ἀποπέμπεται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, στὴν ὁποία διατηροῦσε τὴ θέση τοῦ

(10) Ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνειος Θεοδωρόπουλος, «*Ἀρθρα, Μελέται, Ἐπιστολαί*», τόμος Α', Ἀθήνα 1986. Μάριον Δημόπουλου, «*Ἑλληνισμὸς - Χριστιανισμὸς στὸ Βυζάντιο. Τὸ συνέδριον στὴ Φιλοσοφικὴ Ἀθηνῶν*», ἐκδόσεις «*Ἐλεύθερη Σκέψις*», σελίδα 11, Ἀθήνα 1998.

(11) Ὁ Γλαράκης ὡς ὑπουργὸς Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας Ἐκπαίδευσης, ζητοῦσε ἐπίμονα νὰ κλείσῃ τὸ ὄρφαντορφεῖο τοῦ διαφωτιστῆ Θεοφίλου Καΐρη στὴν Ἀνδρο καὶ στὴ συνέχεια εἰσηγήθηκε τὴν ἀπομόνωσίν του (φυλάκιση) στὸ μοναστήρι τῆς Σκιάθου.

Γραμματέα και διορίζεται καθηγητής φιλολογίας στο Βασιλικό Πανεπιστήμιο. Τό Δεκέμβριο του 1839 αποκαλύπτεται ή δράση της Έταιρείας και επίσημως διώκεται από τη μοναρχία. Επίσημως όμως, μόνο. Τα μέλη της, ό έσωτερικός δηλαδή κύκλος του ρωσικού κόμματος, συνεχίζουν να άλώνουν τόν κρατικό μηχανισμό και να μεταλλάσσουν τόν χαρακτήρα του έλληνικού κράτους σέ πυρήνα της μελλοντικής Ρωμανίας (Ένατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας) πού ώραματίζονταν να δημιουργήσουν. Έτσι, μέσω τών ύπουργών Έκκλησιαστικών και Δημοσίας Έκπαιδεύσεως, πού φρόντιζαν να είναι δικοί τους άνθρωποι, έπαναφέρουν στα σχολεία την ύποχρεωτική προσευχή, και μαζί κάνουν ξανά την εμφάνισή τους ή Φυλλάδα, ή Όκτάτης και τó Ψαλτήρι, ως «διδασκτικά αναγνώσματα», όλα εκείνα δηλαδή τά όργανα του σκοταδισμού, πού είχε πασχίσει να καταργήση ό διαφωτισμός.

Τό 1854, όταν ύπουργός τών Έκκλησιαστικών ήταν ό Σταύρος Βλάχος, έγινε ύποχρεωτική ή ανάγνωση θρησκευτικών ακολουθιών στα σχολεία. Δύο χρόνια πριν είχε προηγηθή ή καταδίκη και ό θάνατος του Καίρη (1852), έντ' ό έτος 1848 ό καθηγητής του Βασιλικού Πανεπιστημίου Θ. Μανούσης, ύστερα από καταγγελίες κάποιου νεαρού κληρικού μέσα από τις στήλες της έφημερίδας «Αιών», αναγκάζεται να παραιτηθή από την έδρα του. Άκολουθούν σειρά διώξεων, όπως: Ό προτεστάντης Έωνας Κίνγκ διώκεται τό 1854 για προσηλυτισμό. Ό συγγραφέας τών «Μυστηρίων της Κεφαλλονιάς» Α. Λασκαράτος άφορίζεται τό 1856, έντ' ένα χρόνο μετά, τό 1857, γίνεται ύποχρεωτικός ό έκκλησιασμός τών μαθητών Κυριακές και άργίες. Τό 1864 ή επίσκεψη ενός Γάλλου συγγραφέα και φιλόσοφου στην Έθήνα προκάλεσε ώργισμένες αντιδράσεις και τό 1866 άφορίζεται ό Έμμανουήλ Ροΐδης για τό έργο του «Πάπισσα Έωάνα». Άρχές του 1870 εισάγεται νομοσχέδιο, βάσει του οποίου ό ιερέυς δύναται να είναι και δημοδιδάσκαλος. Τό 1874 ένας κουρέας πού είχε τό μαγαζί του στην όδό Αιόλου, θέλησε την ήμέρα της Έθνικής Έπετείου (25η Μαρτίου) να θέση σέ δημόσια θέα τις προτομές του Έδαμάντιου Κοραή και του Ρήγα Φεραίου. Άμέσως επενέβη ή άστυνομία και τις άφαίρεσε!

Τό ρωμαίικο παρακάτος, με συνεργό του τη μοναρχία, κατασυνκοφαντεί τους άγώνες τών διαφωτιστών και τις θυσίες τών άγωνιστών της Έπανάστασης, με άφορισμούς και συνεχείς διώξεις έλληνιστών διανοούμενων, με τόν άσφυκτικό έλεγχο της εκπαίδευσης από την Έκκλησία και με την έπιβολή του έλληνοχριστιανικού ιδεολογήματος. Η Έλληνική Παιδεία έξωρίστηκε και διώχθηκε μαζί με τους φορείς της, τους διαφωτιστές, και στη θέση της επανέφεραν τη στείρα διδασκαλία άποσπασμάτων άρχαίων κειμένων, πού άποσκοπούσαν μόνο στη γραμματική και συντακτική εκμάθηση της γλώσσας και άπαγόρευαν την έπαφή τών μαθητών με την ουσία τών περιεχομένων τους. «Έτσι όχι μόνο ως Κλασική Παιδεία καταντᾷ “κενό γράμμα”, αλλά έπί πλέον άποσυνδέει την εκπαίδευση από την κοινωνική της άποστολή»,¹² σημειώνει ή καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Έθηνών Μαρία Τζάνη.

Όστόσο, όλες αυτές οι διώξεις και οι κατατρογμοί του 19ου αιώνα δέν έγιναν δίχως αντίστασεις τών φωτισμένων δυνάμεων της πατρίδας μας. Στη συνέχεια της έρευνάς μας θά παρουσιάσουμε έκτενώς κάθε διώξη ξεχωριστά, για να γίνει άντιληπτό πώς οίκοδομήθηκε τό ρωμαίικο κράτος, πού ακόμα και σήμερα μάς πληγώνει.

Στέφανος Μυτιληναίος

(12) Μαρία Τζάνη, «Τό Έλληνικό Έκπαιδευτικό Σύστημα - Ταυτόν και άλλοτριμορφοδιάιτον», σελίδα 55, Έθήνα 1998.

[Στό επόμενο τεύχος: Η άποδοχή του «Έλληνοχριστιανικού Πολιτισμού» ως έπίσημης ιδεολογίας του έλληνικού κράτους.]

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΡΑΠΗΣ

“Ενας Μαῦρος αγωνιστής τοῦ ’21

Στὰ φύλλα κάποιων παλιῶν ἐφημερίδων γίνεται ἐκτενὲς ἀφιέρωμα σ’ ἓναν Ἀφρικανό, τὸν Χρήστο τὸν Ἀράπη (βλ. **εἰκ. 1**), γεγονός πὺν ὅπως ἦταν φυσικὸ μοῦ τράβηξε τὴν προσοχή: «...Ὁ ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω ὄνομα γνωστότατος Αἰθίοψ ἦτο μία προσωπικότης τόσον ἐξαιρετικὴ μάλιστα διὰ τὸ χρῶμα της, ὥστε ἄδικον θὰ ἦτο νὰ παραλειφθῇ ἀπὸ τὰς σελίδας τοῦ **Ἄστεως**, προωρισμένης νὰ παρέχῃσι θέσιν εἰς πᾶσαν ἀτομικότητα, εἰς πάνταν τύπον διακρινόμενον ὅπωςδὴποτε τῆς κοινῆς ὁμοιομορφίας...».

Ὁ σεμνὸς αὐτὸς ἄνθρωπος καταγόταν ἀπ’ τὴν Αἰθιοπία, γιὰ τὸν λαὸ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι ἀπὸ τὰ ὁμηρικὰ ἀκόμη χρόνια διατηρεῖ δεσμοὺς ἀγάπης καὶ φιλίας μετὰ τὸν Ἑλληνικὸ λαόν. Ἄλλωστε καὶ ἐτυμολογικὰ ἡ λέξις **Αἰθιοπία** εἶναι ἐλληνικώτατη, διότι δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν σύνθεσιν τῶν λέξεων *αἴθω* (=ἀνάβω, φωτίζω, λάμπω ἐκ τοῦ μαύρου, π.χ. *αἰθαλός*, δηλαδή ὁ καπνισμένος) καὶ *ῥψ* (=ῥψη). Δηλαδή *αἰθίοψ* εἶναι ὁ «ἔχων λαμπερὴ –ἐκ τοῦ μαύρου– ῥψη». Γι’ αὐτὸν τὸν λόγο ἄλλωστε ἡ ἀφρικανικὴ αὐτὴ φυλὴ, φέρουσα ἓνα ἰδιαίτερο γυαλιστερό καφὲ χρῶμα στὸ δέρμα της, ξεχωρίζει ἔντονα ἀπὸ τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῆς Μαύρης ἡπείρου.

Ἐπανερχόμενοι στὸν Χρήστο τὸν Ἀράπη, θὰ διαπιστώσουμε ὅτι μιὰ περιπέτεια, πὺν προφανῶς θὰ τοῦ χάραξε τὴν ζωὴ, ἦταν ἡ σύλληψις καὶ ἡ μαστίγωσί του ἀπὸ Ἕλληνας ἀξιωματοῦχος, πὺν τότε, λόγῳ τῆς ἐπικρατούσας πολιτικῆς ἀστάθειας, εἶχαν ἐγκατασταθῇ στὴν χώρα μας. Αἰτία τοῦ ξυλοδαρμοῦ τοῦ ἦταν, ἀπ’ ὅ,τι διαβάζουμε, ἡ παράνομη πώλησις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν στοὺς Βρετανοὺς στρατιῶτες: «...Ἐμίσει τοὺς Ἕλληνας θανασίμως διὰ τὸν ἐξῆς λόγον. Ἐπὶ κατοχῆς ἀπετόλμα νὰ πωλῇ κρυφίως εἰς τοὺς Ἕλληνας στρατιώτας πνευματώδη ποτά, ἐνῶ τὸ τοιοῦτο ἀστηρεῶς ἀπηγορεύετο ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου. Φωραθεὶς δὲ συνελήφθη καὶ ἀνηλεῶς ἐμαστιγώθη. Καὶ ὅμως κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς εὐθυμίας του, προσκαλούμενος, δὲν ἐδίσταξε ν’ ἄδῃ ἀγγλικά ᾄσματα, κωμικώτατα στρεβλῶν τὰς λέξεις καὶ νὰ χορεύῃ τὴν ἰγγλεζίναν!» Δηλαδή ἐνῶ οἱ Ἕγγλέζοι πίνανε, κατόπιν οἱ ἴδιοι τὸν χτυπάγανε...

Ἀξιο παρατήρησης ὅμως εἶναι καὶ τὸ ἦθος πὺν ἐπεδείκνυε αὐτὸς ὁ ἄντρας μέσα στὴν νεοσύστατη ἐλληνικὴ κοινωνία. Ἀπ’ ὅ,τι διαβάζουμε ἦταν γλωσσομαθὴς καὶ ἀρκετὰ ἐνήμερος γύρω ἀπὸ διπλωματικὰ ζητήματα, πρᾶγμα πολὺ περιεργὸ γιὰ ἓναν ἀπλὸ Ἀφρικανόν, πὺν προφανῶς θὰ μεταφέρθηκε ἀπὸ τὴν Αἰθιοπία στὴν χώρα μας, ἀρχικὰ ὡς γενίτσαρος ἢ δοῦλος τῶν Ὀθωμανῶν, μεταπηδώντας προφανῶς κατόπιν στὸ ἐλληνικὸ στρατόπεδο.

«Διὰ πᾶν εὐτυχὲς γεγονός, μνηστείαν γάμου, γέννησιν τέκνου, ἐορτὴν ὀνόματος ἢ ἐορτὴν γενέθλιον, πρῶτα τὰ συγχαρητήρια τοῦ Χρήστου ἔφθαναν εἰς τὸν ἐορτάζοντα ἐνίστε μετὰ μιᾶς

ἀνθοδέσμη. Ὡς ἐνήμερος πρὸς τούτοις καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐορτὰς τῶν ξένων ἡγεμόνων, ὡς νὰ ἦτο τακτικὸς ἀναγνώστης τοῦ ἡμερολογίου τῆς Γόθας, καὶ αἱ πρεσβεῖαι τακτικῶς ἐδέχοντο τὰ εἰς ἀκατάληπτον γλῶσσαν διαδιβαζόμενα συγχαρητήριά του...».

Ἀξιοσημεῖωτο εἶναι ὅτι ὁ Χρῆστος –καίτοι Ἀφρικανὸς– εἶχε πολλὰ παρόμοια ἀπὸ τὴν νοοτροπία πού εἶχαν διαμορφώσει οἱ Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς του καὶ γι' αὐτὸ στεναχωρημένος τοὺς ἔλεγε ὅτι «τὴν ἐλευθερία σας καταντήσατε κλεφτερία». «Τὸ ἀναφερόμενον πολυθρόνητον **λεφτερία-κλεφτερία** ἦτο τὸ πεφλημένον λογοπαίγνιον τοῦ Χρήστου, τὸ μόνον ὅπερ διέπραξεν ἐπὶ ζωῆς του...». Ἀλήθεια, πόσο ταιριαστὸ μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ λογοπαίγνιο καὶ γιὰ τοὺς σύγχρονους κατοίκους αὐτῆς τῆς χώρας;

Εἰκόνα 1.

Ἡ παραπλεύρως προσωπογραφία τοῦ Χρήστου Ἀράπη καὶ τὸ ποίημα πὺ ἀκολουθεῖ δημοσιεύθηκαν στὴν ἐφημερίδα «**Τὸ Ἄστυ**» τὴν 13ῃ Ἰουλίου 1886, ἀπὸ ἓναν ποιητὴ πὺ διατηρεῖ τὴν ἀνωνυμία του, ὑπογράφοντας ὡς «**Τὸ Χέρι**» (σημ. τὸ ὕψος του πάντως μοιάζει πολὺ μ' αὐτὸ τοῦ Γ. Σουρῆ), ἐνῶ... «*Ἡ δημοσιευομένη λίαν ἐπιτυχὴς εἰκὼν σχεδιάσθη ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Οἰκονόμου. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἑλληνικὴ καλλιτεχνία πολλὰ ὀφείλει εἰς τὸν Χρῆστον, διότι τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἔγραψε καὶ ὁ Γκίζης, καὶ ὁ Ἰακωβίδης, καὶ ὁ Λύτρας, καὶ ἱκανοὶ τῶν παλαιότερων μαθητῶν τοῦ Πολυτεχνείου, ἄγαλμα δὲ αὐτοῦ κατασκεύασεν ὁ κ. Βιτσάρης...*».

«Ἰδοὺ λοιπόν, ἀπέθανε καὶ ὁ Χρῆστος ὁ Ἀράπης!...
Ἀφρικανὸς τὴν γέννησιν καὶ τὴν ἐπιδερμίδα,
ὑπῆρξεν ὑποκείμενον ἑλληνικῆς ἀγάπης,
ὡς ἀγαπήσας καὶ αὐτὸς ἐνθέρμως τὴν πατρίδα! [...]

» Ἀλλ' ὅταν ἔδλεπέ τινας ἐκ τῶν λευκῶν Ἑλλήνων
νὰ εἶναι οἱ Ἀράπηδες τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου,
ἐνῶ αὐτὸς βαρναλγὴ τὴν κεφαλὴν του κλίνων,
ἐνδiciaτὰ πάντοτε ἐντὸς νοσοκομείου,
ἐφώναζεν ἔξω φρενῶν πὺς ἡ ἐλευθερία
ἐν γένει σὸ Ρωμαῖκο σημαίνει... κλεφτερία! [...]

» Πλὴν φεῦ! Καίτοι πολὺγλωσσος καὶ προσηνὴς τοὺς τρόπους,
καίτοι λαλήσας καὶ αὐτὸς πολλὰ ὑπὲρ πατρίδος,
καίτοι ἐλκύνων πρὸς αὐτὸν καὶ ζῶα, καὶ ἀνθρώπους,
ἀποτελῶν πρωτοφανὲς διπλωματίας εἶδος,
ἐν τούτοις δὲν ἐγένετο ποτὲ μνηστὴρ Πρεσβεΐας!...
Τοιοῦτος ἦν ὁ ἀτυχὴς υἱὸς τῆς Ἀραβίας...

**Τὸ χέρι»
Κωνσταντῖνος Δ. Μίχος**

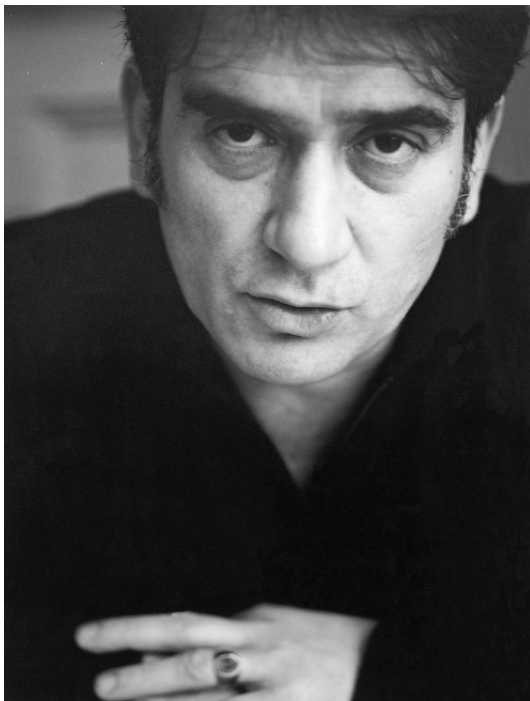
“Ενας νέος λογοτέχνης τολμᾷ:

«ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΑΛΛΟ Ν’ ΑΝΕΧΘΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΑΣ»

Συνέντευξη τοῦ Ἀλέξανδρου Ἀσωνίτη

Κατὰ κανόνα ἡ σύγχρονη ἑλληνικὴ λογοτεχνία ἀποτελεῖ ἀπόρροια τῆς ὑπάρχουσας ιδεολογικῆς καὶ πνευματικῆς σύγχυσης τῆς ἑλληνικῆς Διανόησης – πλὴν ἐλαχίστων θεδαίως ἐξαιρέσεων. Ἡ ἴδια διαπίστωση, θὰ προσθέταμε, ἀφορᾷ καὶ στὴν παγκόσμια λογοτεχνία τῆς ἐποχῆς ποὺ ζοῦμε. Μία ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες φωτεινὲς ἐξαιρέσεις ποὺ σπάζουν αὐτὸν τὸν κανόνα, ἀποτελεῖ τὸ ἔργο ἑνὸς νέου Ἑλληνα λογοτέχνη, τοῦ Ἀλέξανδρου Ἀσωνίτη. Τὰ δύο μυθιστορήματά του, «*Ἡ συνειδήση τῆς Αἰωνιότητος*» καὶ τὸ «*Λάλον Ὑδωρ*», προκάλεσαν ἰδιαίτερη αἴσθησι. Στὸ μὲν πρῶτο, μὲ μία μοναδικὴ ἱκανότητα διείδυσης στὰ βάθη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ἀναδεικνύει τὴ φύσιν καὶ τὰ ὅρια τῆς σύγχρονης παγκόσμιας ψύχωσης ποὺ ταλαιπωρεῖ τὸν ἄνθρωπο, ἐνῶ στὸ δεύτερο πλάθει μὲ τὰ πλέον εὐγενῆ ὕλικά του *Ἑλληνα*, προσδίδοντας σ’ αὐτὸν τὴ σύγχρονη ἀποστολή του, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπ’ τὸν πόλεμο ἐνάντια στὴ βαρβαρότητα, τὸν πόλεμο ποὺ θὰ φέρῃ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἀπ’ τὰ δεσμὰ τῆς ἀσιατικῆς θεοκρατίας. Τὸ «*Λάλον Ὑδωρ*» ἔρχεται ὡς ἀρωγὸς στὴν προσπάθεια τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνα νὰ κατακτήσῃ τὴν ἱστορικὴ αὐτογνωσία του, «*νὰ δέσῃ κόμπο στὸ σπασμένο νῆμα ποὺ μᾶς συνδέει μὲ τοὺς προγόνους μας*», ὅπως ὁ ἴδιος γράφει.

Ὁ Ἀλέξανδρος Ἀσωνίτης μίλησε στὸ «*Δαυλὸ*» γιὰ τὸ ἔργο του, καταθέτοντας ταυτόχρονα τὶς ἀπόψεις του γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Πολιτισμοῦ, μέσα ἀπ’ τὶς ὁποῖες φανερώνει καὶ τὸ προσωπικὸ του ὄραμα: Ἕνας κόσμος ἐλεύθερος, ὅπου οἱ ἄνθρωποι, ἕνας ἕκαστος καὶ μόνοι τους, θὰ ἐπιλέγουν τὶς ἀξίες τῆς ζωῆς τους. Ὡστόσο ἡ ἄρση τοῦ ἀδιεξόδου ποὺ ἔχει δημιουργήσῃ ἡ ἐπικράτηση τῶν ἰουδαϊκῶν δοξασιῶν (τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ), θὰ λέγαμε ἐμεῖς, εἶναι ἐφικτὴ, μόνον ὅταν οἱ ἄνθρωποι νιώσουν τὴν ἀνάγκη νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ αὐτὲς χωρὶς μεσσιανικὲς προσδοκίες.

Ἀλέξανδρος Ἀσωνίτης: «Δεχόμενοι τοὺς θεοκράτες καταστροφεῖς τοῦ Πολιτισμοῦ, εἶναι σὰν νὰ δεχώμαστε ἕναν ἰδεολογικὸ ναζισμό νὰ καθορίζη τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον μας».

Συντάκτης: Κύριε Ἀσωνίτη, γράφατε δύο ἐξαιρετικὰ μυθιστορήματα, τὰ ὁποῖα, νομίζω, τάραξαν τὰ λιμνάζοντα ὕδατα τῆς σύγχρονης λογοτεχνίας. Πρῶτα ἀπ' ὅλα θὰ ἤθελα νὰ σᾶς ρωτήσω, ποιὰ ἐρεθίσματα σᾶς ὥθησαν πρὸς τὴ λογοτεχνία.

Ἀλέξανδρος Ἀσωνίτης: Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Διάβαζα λογοτεχνία ἀπὸ μικρός. Μὲ ἐντυπωσίαζε ὁ τρόπος πὺν παρέθεταν τίς σκέψεις τους ἀλλὰ καὶ τίς λέξεις οἱ καλοὶ συγγραφεῖς. Κι ὅταν στὰ τριάντα μου ἔπρεπε νὰ ἀποφασίσω γιὰ τὸν δρόμο πὺν θὰ ἀκολουθήσω στὴ ζωὴ μου, ἀποφάσισα νὰ ἐκπληρώσω μιὰ θαυτέρη ἐπιθυμία μου, πὺν ἦταν ταυτόχρονα καὶ φιλοδοξία: Νὰ γράψω ἕνα μυθιστόρημα, πὺν νὰ μπορῇ νὰ ἀνταγωνιστῇ αὐτοὺς τοὺς συγγραφεῖς πὺν ἀπὸ μικρὸς θαύμαζα.

Συντ.: Ταυτόχρονα ὁμως θὰ θέλατε δέβαια νὰ κοινοποιήσετε στοὺς ἄλλους κάτι δικό σας. Ποιὸ ἦταν αὐτό;

Α.Α.: Μπορεῖτε νὰ τὸ βρῆτε στὰ δύο μυθιστορήματά μου.

Συντ.: Ἀσφαλῶς θὰ θεωρῆτε τὴ λογοτεχνία ὡς τὸν πλέον δόκιμο τρόπο ἔκφρασης.

Α.Α.: Εἶναι ἕνας ἐκ τῶν δοκίμων τρόπων ἔκφρασης. Ἡ λογοτεχνία εἶναι ἕνας τρόπος ἐσωτερικῆς ὁράσεως. Ἀρέσει στὸν ἄνθρωπο νὰ προσεγγίζη τὴν ἐξέλιξη τοῦ κόσμου καὶ τῶν πραγμάτων μέσα ἀπὸ ἱστορίες, μέσα ἀπὸ μύθους· εἶναι στὸ ὁμέμφυτο τοῦ ἀνθρώπου νὰ πλάθῃ μιὰ ἱστορία γιὰ νὰ πῇ τὴν πραγματικότητα. Γιὰ παράδειγμα οἱ Ἕλληνες θεοί, πέρα ἀπὸ μιὰ λατρεία, εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο οἱ πρόγονοί μας προσπάθησαν καὶ πέτυχαν νὰ ἐξηγήσουν τὸν κόσμο. Αὐτὸ δὲν ἔγινε μόνο μὲ τὴ φιλοσοφία, ταυτόχρονα ὑπῆρχε καὶ ἡ λογοτεχνία: ἡ ἀπεικόνιση τοῦ τρόπου ἀντίληψης τοῦ κόσμου ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐλκυστική, νὰ μὴν εἶναι βαρετὴ ἢ νὰ ἔχῃ διδασκαλικὸ ὕφος. Ἡ μυθολογία μας εἶναι ἕνα μεγάλο μυθιστόρημα. Ἐνα μυθιστόρημα ὁμως σοδαρώτατο, πὺν κρύβει μέσα του τὴν ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ κόσμου, τὴν ὁποία ἄλλοι δέχονται νὰ δοῦν κι ἄλλοι ὄχι.

Ὁ «ἥρωας» καὶ οἱ λόγοι διαπράξεως ἐνὸς φόνου

Συντ.: Ἀν δοῦμε ἐλεύθερα τὴ ζωὴ, μᾶς προκαλεῖ νὰ τὴ ζήσουμε ὡς μυθιστόρημα. Γιὰ νὰ πλά-

σου με κι ἔνα ἄλλο ἀπ' τῇ ζωῇ μας; Δὲν μποροῦμε νὰ γίνουμε ἐμεῖς ζωντανοὶ ἥρωες τοῦ μυθιστορήματος ποὺ θὰ γράφαμε;

Α.Α.: Ἡρωας εἶναι ἐκεῖνος ποὺ κάνει πράξεις τὶς ὁποῖες ὁ μέσος ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ πράξει. Οἱ ἥρωες δὲν ἔγιναν γνωστοὶ ἀπ' τὴν ιδιωτικὴ τους ζωὴ, εἶχαν δημόσια προσφορά, χωρὶς νὰ περιμένουν ἀνταμοιβή. Εἶναι τὸ ἀντίθετο τοῦ μάρτυρα, ποὺ πράττει κάτι γιὰ νὰ ἀνταμειφθῇ. Ὁ ἥρωας εἶναι μιὰ κατ' ἐξοχὴν εὐγενικὴ φυσιογνωμία, εἶναι ἡ συνισταμένη πολλῶν ἀρετῶν. Ὁ ἄνθρωπος χαρακτηρίζεται ἀπ' τὴν ὑπαρξιακὴ καὶ τὴν ἱστορικὴ του διάσταση. Ἡ ὑπαρξιακὴ τὸν ἀπομονώνει στὸν ἑαυτό του, ἡ ἱστορικὴ ἢ ἡ πολιτικὴ τὸν «ἀνοίγει» στὸν κόσμο. Γιὰ παράδειγμα, ἕνας ἀπ' τοὺς ἥρωές μου στὸ πρῶτο μου μυθιστόρημα, ποὺ σκοτώνει ἐξ αἰτίας τῶν ἐμμένων του, εἶναι ἰδιώτης, ὄχι δημότης.

Συντ.: Πῆτε μας γι' αὐτὸ τὸ πρῶτο σας ἔργο, ποὺ εἶναι πραγματικὰ ἐντυπωσιακὸ, τὴ «Συνειδήση τῆς Αἰωνιότητος». Διεσπύετε μὲ μεγάλη ἄνεση στὰ ἄδυστα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ἐρμηνεύοντας τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους φτάνει κανεὶς στὸ φόνο.

Α.Α.: Προσπάθησα νὰ διεισδύσω, γιὰ νὰ βρῶ καὶ νὰ ἀναπτύξω τὰ κίνητρα ποὺ ὠθοῦν σὲ κομμικὲς ἐνέργειες.

Συντ.: Βλέπουμε στὸ ἔργο σας αὐτὸ νὰ μὴν ἀκολουθῇτε τὰ στάδια τῆς Τραγωδίας. Οἱ φάσεις ἀπ' τὶς ὁποῖες περνᾷ ἡ ψυχὴ στὴν Τραγωδίᾳ – Ἀτῆ, Ἀπάτη, Νέμεσις, Κάθαρσις –, δὲν ἀναγνωρίζονται στὴν ψυχικὴ πορεία τῶν «δολοφόνων». Ὁ «ἥρωας» σας μετὰ τὸν φόνο ἐγκλωβίζεται καὶ πάλι, φαίνεται ἀδύνατον νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὸ στάδιο τῆς Ἀγάπης.

Α.Α.: Θὰ σᾶς ἐξηγήσω τί συμβαίνει. Ὁ φόνος ποὺ ὀφείλεται σὲ ἐμμονὴ καὶ συνήθως ἐμφανίζεται σὰν μιὰ φανταστικὴ κατάσταση ἀπειλῆς, εἶναι ἀποτέλεσμα δηλαδὴ ψύχωσης, δὲν σχετίζεται μὲ τὴν Τραγωδίᾳ. Στὴν Τραγωδίᾳ τὰ πρόσωπα δὲν νοιώθουν ὅτι ἀπειλοῦνται πραγματικὰ. Ἡ Μήδεια σκοτώνει τὰ παιδιὰ τῆς ὄχι γιὰτὶ ἔχει τὴν ἐμμονὴ ὅτι ὁ Ἰάσων τὴν ὑποτιμᾷ – τὴν ὑποτιμᾷ πραγματικὰ. Καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἐκδικεῖται. Ἐδῶ ξετυλίγονται ὅλα τὰ στάδια τῆς Τραγωδίας. Ὁ φόνος εἶναι μιὰ φυσιολογικὴ ἀνθρώπινη συμπεριφορὰ, ἐντάσσεται δηλαδὴ στὸν ὑγιὲς κύκλο ἀντιδράσεων τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δύο βασικοὺς ἥρωές μου στὴ «Συνειδήση», ὁ Βασίλης Μοντεζάννες, σκοτώνει ἀπὸ ἐμμονή, γι' αὐτὸ, μὲ τὸν φόνο ποὺ διαπράττει, ἐγκλωβίζεται καὶ πάλι στὴν ἴδια πλάνη. Ὁ ἄλλος ἥρωας, ποὺ φέρει τὸ βάρος τῆς ἐξέλιξης τῆς ἱστορίας, ὁ ποινικολόγος Τάκης Σταυρόπουλος, σκοτώνει ἀπὸ πραγματικὴ αἰτία, ἀπὸ πραγματικὴ ἀπειλή. Πάντως καὶ οἱ δύο, σκοτώνοντας σκοτώνουν τὸν ἑαυτό τους.

Οἱ ψυχολογικὲς συνέπειες τοῦ Χριστιανισμοῦ

Συντ.: Οἱ περισσότεροι φόνοι ποὺ γίνονται σήμερα, μᾶλλον ὀφείλονται σὲ κάποια ἐμμονή. Ὑπάρχει δηλαδὴ «ἐπιδημία ψύχωσης» στὸν σύγχρονο κόσμο. Ποῦ ὀφείλεται αὐτό;

Α.Α.: Δὲν μπορῶ νὰ πῶ ἂν ὄντως συμβαίνει ἔτσι.

Εἶναι ὅμως γεγονός, ὅτι ἡ ἐπέλευση καὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ χριστιανισμοῦ κατέστησε τὸν ἄνθρωπο δέσμιος διαφόρων ψευδαισθήσεων καὶ ἐμμένων. Τὸν κατέστησε ἔνοχο καὶ τὸν ἔφερε ἀντιμέτωπο μὲ πράγματα ξένα πρὸς τὴ φύση του, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ πολλαπλασιαστοῦν τὰ κρούσματα τρέλλας. Στὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρχαν, ἀλλὰ ὄχι σὲ τέτοιο βαθμό. Ὁ Καμὺ εὐστοχα παρατηρεῖ πὼς «ὁ χριστιανισμὸς βρῖσκεται στὶς ἀπαρχές τῆς σύγχρονης τρέλλας». Εἶναι ἀπλὸ νὰ τὸ ἀντιληφθοῦμε, ἂν δοῦμε ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἀποτελεῖ ἕναν κόσμον παρὰ ἄλλο πρὸς τὸν πραγματικόν. Ἐναν ψευδόκοσμον. Ὅταν μέσω αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος μεταφέρῃ τὴν ὑπαρξὴ του ἀπ' τὸν φυσικὸν κόσμον σ' ἕναν ψευδαισθησιακόν, εἶναι εὐλόγο νὰ ἀναπτυχθοῦν διάφορες ἐμμονές. Μὴ μπορώντας νὰ τὶς ἀντιμετωπίσῃ, διότι εἶναι πλάσμενος νὰ ἀντιμετωπίξῃ τὴν πραγματικότητά καὶ ὄχι αὐτὸ ποὺ δὲν ὑπάρχει, διασαλεύει τὴν ἐσωτερικὴ του τάξη.

Συντ.: Αὐτὸν τὸν ψευδόκοσμον τοῦ χριστιανισμοῦ μπορεῖτε νὰ μᾶς τὸν περιγράψετε;

Α.Α.: Λίγο ή πολύ όλοι τόν έχουμε μέσα μας. Είναι ή αίσθηση ότι είσαι άμαρτωλός, ένοχος, δοϋλος. Είσαι κακός, γι' αυτό θα άναστηθής και θα τιμωρηθής. Τό νά διαστρέψης τήν ανθρώπινη φύση είναι ένα έπίτευγμα. Κακό μέν, αλλά έπίτευγμα. Καί ό χριστιανισμός στόν ψυχολογικό τομέα πέτυχε άπολύτως. Τό νά επέμβης σέ ευάισθητα κέντρα τής ψυχής είναι έπίτευγμα. Δημιουργείς τό φόβο και έπενδύεις σ' αυτόν.

Συντ.: Μέσα σ' αυτόν τόν κόσμο λοιπόν, τής τρέλλας και τοϋ παραλόγου, εμφανίζεται ένας Έλληνας –περνάμε τώρα στο δεύτερο μυθιστόρημά σας, τό «Άλλον Ύδωρ»– ένας άνθρωπος «φτασμένος» οικονομικά και κοινωνικά, μέ θαθεία έλληνική παιδεία, ό όποιος πιστεύει ότι μπορεί νά αλλάξη τόν κόσμο. Ό Εϋσθενος.

Α.Α.: Μάλιστα. Βρίσκεται στήν κορυφή τής παγκόσμιας επιχειρηματικής δραστηριότητας, είναι μεγαλοεφοπλιστής μέ έδρα τό Λονδίνο. Άντιλαμβάνεται στά 55 του, πώς ό σκοπός τής ύπαρξής του δέν είναι μόνο ή συσσώρευση πλούτου και δύναμης, αλλά νιώθει μία ύποχρέωση πρός τούς συνανθρώπους του. Μέ μία σειρά συμβολικών ενεργειών ή μικρών πράξεων στόν άμεσο περιγύρο του, πού είναι δέβαια ή παγκόσμια έλίτ, προσπαθεί νά έμφυσή σ' αυτούς τις άρχαίες έλληνικές άξίες τής ζωής. Σκοπός του είναι νά δείξη στους ανθρώπους τήν ευδαίμονα κατάσταση πού βρίσκotan ή ανθρωπότητα πρδ τοϋ χριστιανισμού.

Συντ.: Είναι πράγματι έντυπωσιακός και ύψηλης λογοτεχνικής άξίας ό τρόπος μέ τόν όποιο ψυχογραφείτε τήν προσωπικότητα τοϋ Εϋσθένου καθ' όλη τήν πορεία τής πνευματικής του ανέλιξης. Ίδιαίτερη αίσθηση προκαλεί ή συμμετοχή τών στοιχείων τής φύσεως, τά όποια βάζετε νά μιλοϋν και νά επικροτοϋν τις πράξεις του. Χαρακτηριστικός έπίσης είναι και ό τρόπος πού αντιμετώπιζει τούς ανθρώπους άλλων λαών.

Α.Α.: Έχει και ή φύση λόγο νά χαιρείται, νομίζω. Για δύο σχεδόν χιλιετίες ή φύση θεωρήθηκε ύποδεέστερη άν όχι έχθρος τοϋ ανθρώπου. Χαιρείται λοιπόν τή συμφιλίωσή της μέ τόν άνθρωπο. Ό Εϋσθενος επιδιώκει τήν έλευθερία, τήν αυτοδιάθεση όλων τών λαών τής γής. Δέν επιδιώκει τήν έπιβολή τοϋ Έλληνικού Πολιτισμού, διότι άρνούμαι νά δεχθώ έναν κόσμο γεμάτο από Παρθενώνες. Κάθε λαός έχει γεννήσει τά δικά του αγαθά, άς πάρη άπ' τήν Έλλάδα ό,τι ό ίδιος θελήσῃ.

Συντ.: Ό Εϋσθενος σέ κανένα σημείο τοϋ έργου δέν βρίσκει αντιμετώπος μέ τή Σιών. Σκοπίμως τό επιλέξατε αυτό;

Α.Α.: Όχι, δέν ενδιαφέρεται για τόν Ιουδαϊσμό αλλά για τις αίρέσεις του, τόν χριστιανισμό και τόν Ισλαμισμό, πού αποτελοϋν μία ύπερχλιετή μάστιγα για τήν ανθρωπότητα, έχχυνδαίνοντας και διαστρέφοντας τήν ανθρώπινη φύση και ψυχή. Ό Ιουδαϊσμός είναι ή θρησκεία μιάς φυλής, ή όποία και τήν περιφρουρεί φυλετικά. Οί αίρέσεις του καταργοϋν τά φυλετικά όρια και γίνονται διεθνείς, παγκόσμιες έξουσίες. Έξουσίες παράλληλες πρός τις κοσμικές. Ιστορικά αυτό άποδεικνύεται άπ' τό Σχίσμα: κάθε αυτοκρατορία είχε και τή δική της Έκκλησία, τό δικό της Δόγμα, πού στηρίζει τήν άπολυταρχική αυτοκρατορική έξουσία. Ό Καθολικισμός διασπάται όταν ή Άγγλία γίνεται μεγάλη δύναμη, κάνει τή δική της Έκκλησία, τήν Άγγλικανική, μέ έπί κεφαλής τόν εκάστοτε βασιλιά. Όταν οί Η.Π.Α. άνεξαρτητοποιοϋνται, αποκόπτονται από τόν Άγγλικανισμό και επικρατοϋν εκεί δεκάδες άγγλικανικές αίρέσεις.

«Υφέρπουν» οί άρχαίες άξίες στο σύγχρονο Έλληνα

Συντ.: Τελικά ό Εϋσθενος έπιτυγχάνει τό στόχο του;

Α.Α.: Ό Εϋσθενος, όπως και τό μυθιστόρημα ως τέχνη, θέτει τό ζήτημα, δέν τό λύνει. Δέν μπορεί νά περιμένη κανείς από έναν άνθρωπο νά αλλάξη τόν κόσμο. Φεύγει από τή ζωή αφήνοντας άνεξίτηλο τό παράδειγμά του και τή θέαση ενός ελεύθερου κόσμου. Ό χριστιανισμός, κατά τή γνώμη μου, θα καταρρεύσει, όταν οί άνθρωποι δορθοϋν μπροστά σέ κάποιο γενικό αδιέξοδο. Άνεξαρθήτως αυτού, πιστεύω ότι ή άρχαία έλληνική λατρεία δέν έχει σήσει άπ' τό ύποσυνειδητό μας. Αϋτήν τήν εποχή κάνω μία μελέτη για τά λαϊκά και ρεμπέτικα τραγούδια, πού άναφέρονται στο θάνατο. Διαπιστώνω ότι οί λαϊκές αντιλήψεις και πεποιθήσεις για τό θάνατο ταυτίζονται μέ αυτές τής άρχαιότητας. Δέν ύπάρχει παράδεισος ή κόλαση, αλλά ό "Αδης. Θα έκπληγήτε, για παράδειγμα, από ένα τραγούδι, σχεδόν άγνωστο – τό λέει ή Γιώτα Λύδια σέ μουσική Γρ. Μπιθικώτση και στίχους Δημ.

Γκούτη, ἑνὸς ἐξαίρετου, ἐλάχιστου γνωστοῦ στιχουργοῦ. Λέει:

«Χάρε, νὰ ἔδρισκα τὸ δρόμο
νὰ κατέβαινα στὸν Ἄδη,
νὰ σοῦ πάρω τὸ παιδί μου,
ποῦ τὸ κρύβεις στὸ σκοτάδι...»

Μιὰ σύγχρονη Δήμητρα δηλαδή. Τὰ ἴδια ἀκριβῶς πράγματα καὶ στὰ τρία «κουπλὲ» τοῦ τραγουδιοῦ τὰ βρίσκουμε στὴν «Ἀλκίστη» τοῦ Εὐριπίδη. Ἀκριβῶς τὰ ἴδια λόγια. Στὸ συλλογικὸ ὑποσυνείδητο τῶν Ἑλλήνων ὑφέρει ἡ ἀρχαιότητα. Θὰ ἐναρμονιστοῦμε μὲ τὸ περιβάλλον καὶ τὴν ψυχὴ μας, ἂν συνειδητοποιήσουμε καὶ ἀναδείξουμε τὸ σύστημα ἀξιών ποῦ δρίσκεται μέσα μας. Αὐτὸ ἀφορᾷ καὶ σὲ ἄλλους λαούς, ποῦ ὑπέστησαν γενοκτονία καὶ ἐθνοκτονία ὅπως ἐμεῖς – τοὺς Μάγιας, τοὺς Ἰνκας καὶ τόσους ἄλλους.

Τὸ «Δωδεκάθεο» καὶ ἡ ἀρχαιοελληνικὴ λατρεία

Συντ.: Ποιὸς λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι ὁ πρῶτος στόχος μας σήμερα;

Α.Α.: Νὰ δέσουμε κόμπο στὸ σπασμένο νῆμα ποῦ μᾶς συνδέει μὲ τοὺς προγόνους μας. Εἴπαμε προηγουμένως, ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἐπενέθη καίρια, μεθοδικὰ καὶ ὠργανωμένα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὅμως δὲν εἶναι ἰσχυρότερος ἀπ' τὸν ἄνθρωπο. Τὸ ὑποσυνείδητο, γιὰ τὸ ὁποῖο σὰς μιλάω, ἡ ἀνεκρίζωτη πεποίθηση ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ διὴ οἱ Ἕλληνες δὲν εἴμαστε ἁμαρτωλοὶ καὶ δούλοι, ἀλλὰ ὄντα ἐλευθέρα νὰ καθορίζουμε τὴ μοῖρα μας καὶ νὰ ζοῦμε ἔτσι ὅπως ἐμεῖς ἐπιλέγουμε, εἶναι τόσο βαθειὰ στὴν ψυχὴ μας, ὥστε καὶ τίς τρεῖς φορές ποῦ ἡ Ἑλλάδα βρέθηκε πρὸ μᾶς καθοριστικῆς ἱστορικῆς ἀλλαγῆς, ἔμπαινε τὸ θέμα τῆς ἐπαναφορᾶς τῶν θεῶν μας, τοῦ Δωδεκάθεου. Ἐπὶ Πλήθωνος, τὸ 1821 καὶ σήμερα.

Συντ.: Βλέπω ὅτι ἀποκαλεῖτε στὰ ἔργα σας, ὅπως καὶ τώρα, τὴν ἀρχαία ἀντίληψη περὶ θεῖου «Δωδεκάθεου». Πιστεύετε ὅτι ὁ ὅρος εἶναι δόκιμος;

Α.Α.: Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα δὲν ὑπῆρχαν δώδεκα θεοὶ ἀλλὰ τριανταπέντε χιλιάδες. Σχηματικὰ χρησιμοποιοῦμε τὸν ὅρο «Δωδεκάθεο».

Συντ.: Καὶ δὲν ὑπῆρχε θρησκεία μὲ τὴν ἔννοια ποῦ τῆς δίδουμε σήμερα.

Α.Α.: Ὑπῆρχε λατρεία. Κοιτᾶτε. Ἡ θρησκεία ἢ ἡ λατρεία εἶναι πολιτιστικὸ προϊόν. Ἀνάλογα μὲ τὸν πολιτισμὸ ποῦ ἔχει κάθε λαός, ἐπινοεῖ καὶ τοὺς θεοὺς του, ποῦ ἐκφράζουν αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν πολιτισμὸ. Οἱ θεοὶ δὲν ἔπονται, προηγούνται τοῦ πολιτισμοῦ. Εἶναι ἡ δόση καὶ τὸ ἐφαλτήριο ἀνάπτυξής του. Βέβαια, ἂν τὸ δοῦμε πιὸ σφαιρικά, ἀκόμα καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Δωδεκάθεου ὑπάγεται στὴ διαδικασία τῆς συνεχοῦς ἐξέλιξης ποῦ χαρακτηρίζει τὸν κόσμον. Ἐπομένως ἡ χριστιανικὴ σκοπιμότητα θὰ παρέλθῃ κάποτε, οὕτως ἢ ἄλλως. Ὅσο γιὰ τὸν ὅρο «εἰδωλολάτρης», ἐπειδὴ χρησιμοποιήθηκε ὡς ὕδρις κατὰ τῶν Ἑλλήνων τὸν καιρὸ τῆς καταστροφῆς παντὸς ἐλληνικοῦ, ἐμεῖς ἔχουμε τὸ δικαίωμα σήμερα νὰ τὸν χρησιμοποιοῦμε τιμητικά. Αὐτὸς ὁ «εἰδωλολάτρης» ἀντιμετώπιζε τὴν πραγματικότητα ὅπως ἀκριβῶς ἦταν, κατὰματα, χωρὶς νὰ τὴν κρύβῃ ἀπ' τὸν ἑαυτοῦ. Ὅπως εἶπε κι ὁ Νίτσε, «ὁ Ἕλληνας δὲν εἶναι οὔτε αἰσιόδοξος οὔτε ἀπαισιόδοξος, ἀλλὰ θαυμάτα τραγικός». Αὐτὸ εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμός.

Συντ.: Σὰς εὐχαριστῶ.

Α.Α.: Θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω κάτι. Ἡ σημερινὴ κατάσταση εἶναι θεμελιωμένη στὴν καταστροφὴ κάθε πολιτισμοῦ καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλους τοῦ ἐλληνικοῦ. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὴ δεχθοῦμε. Εἶναι σὰν νὰ δεχώμαστε ἕναν ἰδεολογικὸ ναζισμό νὰ καθορίξῃ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον μας. Οὐτε εἶναι δυνατόν νὰ γιορτάζουμε τὴ «μνήμη» σφαγῶν ὅπως οἱ Θεοδόσιοι. Εἶναι σὰν νὰ γιορτάζουμε γιὰ τὸν Χίτλερ καὶ τὸν Γκαίμπελς. Βαθύτατη πεποίθησή μου εἶναι ὅτι ὅσο ἀναπτύσσεται ἡ Δημοκρατία – ὅρος ἀπαράιτητος γιὰ κάθε αὐτογνωσία –, τόσο πιὸ πολὺ θὰ ἐπιθυμοῦμε νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπ' αὐτὸ τὸ ψευδαισθησιακὸ, φασιστικὸ τερατούργημα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ποῦ μέχρι στρατόπεδα συγκέντρωσης τῶν εἰδωλολατρῶν εἶχε ἰδρύσει, γιὰ νὰ ξαναβροῦμε τὴν κλεμμένη, εὐδαιμονικὴ, δηλαδή τὴν τραγικὴ φύση μας.

Παν. Α. Κουβαλάκης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ, 'Η Τεχνολογία τῶν Θεῶν

Τύχη ἀγαθῇ, δρίσκει τὴ χρυσὴ τομὴ τῆς στὸ παρὸν ἔργο ἢ ἔρευνα τοῦ ἀπωτάτου παρελθόντος, ἢ ὁποία δεινοπαθεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐδῶ καὶ πολλοὺς αἰῶνες ἀπὸ ἐκείνους πού τὴν ἐκτρέπουν γιὰ νὰ ὑπηρετήσουν τὶς σκοπιμότητες θρησκευτικῶν, ἰδεολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν δογμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες ἀπὸ ἐκείνους πού ἐπίσης τὴν ἐκτρέπουν γιὰ νὰ ὑπηρετήσουν τὶς φαντασιώσεις τους. Καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρη ἐκτροπὴ ὥστόσο ἔχουν ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, τὴν δι' ὑποτιμήσεως ἢ ὑπερεκτιμήσεως –εἶναι τὸ ἴδιο πράγμα– συσκότιση τῆς εἰκόνας τῆς ἀνθρωπίνης παρουσίας στὸν Πλανήτη: μιὰ συσκότιση πού ἐμποδίζει τὴ συνείδηση τῆς ἀνθρωπότητας νὰ καταλάβῃ ἀπὸ πού ἐρχεται, ἄρα πού θρίσκεται, ἄρα πρὸς πού ὁδεύει – μ' ἄλλα λόγια τὴν καθιστᾷ ἀνίκανη νὰ καθορίσῃ μιὰ ἀσφαλὴ πορεία πρὸς τὸ μέλλον, μὲ δείκτη καὶ σύμβουλο τὰ πραγματικὰ συμβάντα τοῦ παρελθόντος.

Ἡ ἀγαθὴ συγκυρία πού ἐξασφαλίζει τὴν ἰσορροπία τοῦ λόγου πού ἀρθρώνεται στὶς σελίδες τοῦ διβλίου, εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἐκφέρον τὸν λόγον αὐτὸν συνδυάζει ἀρμονικὰ δύο πρῶτιστις σημασίες προϋποθέσεις: τὴν θετικὴ (δηλ. αὐτὴ πού τίθεται ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου καὶ δὲν αἰωρεῖται) σκέψη καὶ τὴν ἀπροκατάληπτη, ἀδογματιστὴ, ἀνεν ἐπαγγελματικοῦ ἢ ἄλλου σκοποῦ ἐρευνητικὴ διάθεση. Πράγματι, ὁ κ. Ἰωάννης Λάζαρης, ἠλεκτρολόγος-ἠλεκτρονικὸς μηχανικὸς Ε.Μ.Π., ἐν ἐνεργεῖᾳ ἀντισυνταγματάρχης-ἐμπειρογνώμων ἐξοπλισμῶν τοῦ Τεχνικοῦ Σώματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐρασιτέχνης ἀλλὰ συστηματικὸς ἐρευνητὴς τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνολογικῶν πληροφοριῶν πού διέσωσαν οἱ ἀρχαῖες πηγές, ὅσον ἀφορᾷ στὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴ διάρκεια τῶν χιλιετιῶν τοῦ ἀχανοῦς καὶ ὀμιχλώδους παρελθόντος, εἶναι ὁ ἀνθρώπος πού ἐξ ὀρισμοῦ διαθέτει τὴν «ὄραση» γιὰ νὰ τὸ διῇ ὅπως εἶναι. Ἡ αὐστηρὴ προσκόλλησις ταυτόχρονα στὶς ἱστορικὲς πηγές καὶ στὶς σημερινὲς τεχνολογικὲς κατακτήσεις διακρίνει ὁλόκληρο τὸ ἔργο – καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ ἰδιάζον γνώρισμα τοῦ διβλίου αὐτοῦ, πού συνιστᾷ καὶ τὴν ἐγγύηση τῆς ἀξιοπιστίας του.

Ὁ «Δαυλὸς» δίδει τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ προσφιλοῦς συνεργάτη μας στὴ δημοσιότητα, μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι γίνεται μέσῳ αὐτοῦ ἓνα στέρεο δῆμα πρὸς τὴν ἀλήθεια, πού κρύβεται στὴ λεγόμενη «Προϊ-

Μιὰ ἄποψη γιὰ τὸ ὄνομα Γραικὸς-Grajus

Στὸ τεῦχος 256, Ἀπρίλιος 2003, στὴν σελίδα 16659 τοῦ «Δ» δημοσιεύθηκε ἐπιστολὴ πρὸς τὸ περιοδικὸ τοῦ τ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Χρ. Σαρτζετάκη. Ἐπιθυμῶ νὰ παρατηρήσω τὰ ἐξῆς σχετικά μὲ τὸ θέμα τῆς ἐπιστολῆς.

Τὸ ὄνομα **Γραικοὶ (Graeci, Graci)** προέρχεται ἀπὸ τὶς προ-Ολύμπιες θεές, τὶς **Γραιῆς**. Οἱ Γραιῆς ἦταν ἡλικιωμένες γυναῖκες. Δὲν ἦταν ποτὲ νέες. Οἱ γονεῖς τους ἦταν ὁ Φόρκυς καὶ ἡ Κητώ. Οἱ Γραιῆς εἶναι τρεῖς, σὲ μερικὲς παραδόσεις δύο καὶ ὀνομάζονται Ἐννώ, Περφρηδὼ καὶ Δεινώ. Καὶ οἱ τρεῖς μαζὶ εἶχαν ἓνα μόνο μάτι καὶ ἓνα μόνο δόντι, πού τὰ δανείζονταν μὲ τὴ σειρὰ. Ζοῦσαν στὶς ἐσχάτιες τῆς Δύσης, στὴ χώρα τῆς Νύχτας, ὅπου δὲν λάμπει ποτὲ ὁ ἥλιος. Ὁ μόνος μῦθος στὸν ὁποῖο ἐμφανίζονται, εἶναι ὁ μῦθος τοῦ Περσέα. Ὅταν ὁ Περσέας ἔφυγε γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὴ Μέδουσα, στὸ δρόμο συνάντησε πρῶτα τὶς Γραιῆς. Ἦταν οἱ φύλακες, πού εἶχαν ταχθῇ νὰ κλείνουν τὸν δρόμο πού ὡδηγοῦσε στὶς Γοργόνες. Καθὼς εἶχαν ἓνα μάτι, φύλαγαν μὲ τὴ σειρὰ: ἔκλεινε πού δὲν εἶχαν μάτι κοιμοῦνταν περμένοντας. Ὁ Περσέας κατάφερε νὰ τοὺς κλέψῃ τὸ μοναδικὸ μάτι· ἔτσι θύθισε καὶ τὶς τρεῖς στὸν ὕπνο καὶ μπόρεσε νὰ περάσῃ δίχως ἐμπόδια καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ἄθλο του. Ἐρρίξε, λένε, τὸ μάτι στὴ λίμνη Τριτωνίδα (Pierre Grimal, «Λεξικὸ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς Μυθολογίας» University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1980: περιέχει διδασκαλία σὲ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα γιὰ τὸν μῦθο αὐτόν). Ἀς σημειωθῇ ὅτι **Τριτωνίς** εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῆς θεᾶς τῆς Σοφίας Ἀθηνᾶς.

Αὐτὸ λοιπὸν πού λέει ὁ μῦθος εἶναι ὅτι, ἀφοῦ ὁ Περσέας πέταξε τὸ μάτι στὴ λίμνη Τριτωνίδα, ἡ θεὰ

στορία», αλλά και ένα «ξεσκέπασμα» εκείνων που την διαστρεβλώνουν είτε χάριν αντικειμενικών σκοπιμοτήτων είτε λόγω ύποκειμενικών παρορμήσεων.

Δημήτρης Ι. Λάμπρου

ΑΛΕΞ. ΑΣΩΝΙΤΗΣ, *Ἡ Συνείδηση τῆς Αἰωνιότητος* (μυθιστόρημα)

Ψευδαίσθηση υπερβάσεως, ναι, στιγμαία αίσθηση τῆς παντοδυναμίας, ἴσως, ὄχι ὅμως συνείδηση τῆς αἰωνιότητος. Τὸ αἶσθημα τῆς ἀπόρριψης, τῆς γενικῆς ἀπαξίωσης, ὁδηγεῖ πολλές φορές στὸ ἐγκλημα, στὸ φόνο, στὴν καταστροφή τῶν εἰδώλων τοῦ ἀντικειμενικοῦ κόσμου, πάνω στὰ ὁποῖα «φορτώνονται» οἱ ψυχωτικές μειονεξίες τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ὅμως ἡ καταστροφή τοῦ ἔξω κόσμου δὲν θεραπεύει τὸν τρόμο καὶ τὸν πανικό, πὺν συνεχίζουν νὰ βασιλεύουν ἐσώψυχα.

«Πλησιάστε τὸν κύριο μετὰ φόβου καὶ τρόμου», προστάζει ἡ Ἰουδαία στοὺς πιστοὺς τῆς, προτρέποντάς τους νὰ πλησιάσουν μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὸν ἴδιο τους τὸν ἑαυτό. Ἄν ὁ Μοντεζάννες ἔκανε αὐτὲς τὶς μακρόσυρτες σκέψεις, πὺν δὲν στεροῦνται λόγου, δὲν θὰ ἴφτανε στὸ φόνο. Ἄν ὄντως μποροῦσε νὰ δῇ τὴ θλιθερὴ κάκωση τῆς ψυχῆς του, θὰ ἀγνοοῦσε, θὰ περιφρονοῦσε τὸ ἐμπαθὲς εἶδωλο τῆς κακοδαιμονίας του, τὴ γυναῖκα του καὶ μαζί μ' αὐτὴν τὴν ἔμμονη ἰδέα τοῦ φόνου. Ὁ ἄρριθίσιος δικηγόρος Σταυρόπουλος θὰ πολεμοῦσε τὸν πεθερό του μὲ τὰ ὅπλα πὺν ἀπ' τὴ νεότητά του ἔφερε.

Ἡ ἐξοικειώσή μας μὲ ἀκραῖες ψυχικὲς καταστάσεις ἐνέχει τὸν κίνδυνο παραμόρφωσης τῶν μέσων μὲ τὰ ὁποῖα τὶς μεταχειριζόμαστε. Κι ὁ κίνδυνος παραμονεύει... Παρὰ ταῦτα, ὁ Ἄλ. Ἀσωνίτης στὸ (πρῶτο) μυθιστόρημά του ἀποκαλύπτει κατὰ πολὺ σπουδαιότερο: τὶς σπάνιες δυνατότητές του, τὰ λογοτεχνικά του χαρίσματα. Ὡπλισμένος μὲ κλασικὴ παιδεία (ἐργάζεται ταυτόχρονα καὶ ὡς μεταφραστής ἀρχαίων συγγραφέων), μὲ ἄριστα ἑλληνικά, μὲ εὐρὺ συναισθηματικὸ χῶρο καὶ μὴ πραγματικά ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἱκανότητα στὴν κατανόηση καὶ ἀποτύπωση τῶν ἀνθρώπινων χαρακτήρων, εἶναι σίγουρο – ἂν ἐπιμείνῃ στὸν ἄγωνα αὐτό – πὺς θὰ ἀποτελέσῃ γρήγορα μὴ σημαντικὴ παρουσία στὸ χῶρο τῆς σύγχρονης λογοτεχνίας.

Οἱ ριψοκίνδυνες καταδρομές του στὰ ἄδυνα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ὑποδηλώνουν μὴ ἀνομολόγητη, εὐγενὴ του φιλοδοξία: τὴν ὑπέρβαση τῆς Τραγωδίας, τοῦ ἀρχαίου Δράματος. Φιλοδοξία πὺν δὲν κατὰφεραν νὰ ἐκπληρώσουν πλείστοι μεγάλοι τῆς Ἑσπερίας. Ὅμως τὰ ὅρια τῆς γνώσεως ἢ τῆς αὐτογνωσίας τὰ ἔβησαν ἄνθρωποι· καὶ ἀνθρώπους προκαλοῦν νὰ τὰ ὑπερβοῦν.

Παν. Α. Κουβαλάκης

ἔθγαλε τὴν ἀχλὺ ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Περσέα, ὅπως καὶ τοῦ Διομήδη, καὶ ἔτσι ὁ Περσέας δῆγχε ἀπὸ τὸν θαθὺ πνευματικὸ ὕπνο καὶ ἔφερε εἰς πέρας τὸν ἄθλο του.

Δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ πλήρης ἀπομυθοποίηση αὐτοῦ τοῦ μύθου μέσα ἀπὸ ἓνα μικρὸ ἀρθρίδιο. Φαίνεται πολὺ καθαρὰ ὅμως, ὅτι οἱ Γραῖες συμβολίζουν ἓνα γερασμένο σύστημα, τὸ ὁποῖο τὶς ἔχει θυθίσει σὲ θαθὺ πνευματικὸ ὕπνο. Ἔτσι εἶναι καὶ οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες. Δὲν ἔχουν πλέον καμμία ἀπὸ τὶς ποιότητες ἐκεῖνες πὺν δημιούργησαν αὐτὸν τὸν ἀνεπανάληπτο πολιτισμό. Σήμερα οἱ θρησκευτικὲς δοξασίες μέσα στὸν ἑλληνικὸ χῶρο, πὺν δημιουργοῦν τὸ ἑλληνικὸ πρότυπο τῶν Ταλιμπάν, εἶναι τὰ μοναδικὰ πολιτιστικὰ ἐπιτεύγματα... Δὲν μποροῦμε νὰ κατευθύνουμε τὴ διοχέτευση ἐνὸς ποταμοῦ, δὲν μποροῦμε νὰ φτειάξουμε οὔτε ἓνα δρόμο σωστά, δὲν μποροῦμε νὰ ἐπιτηρήσουμε τοὺς κανόνες ἀσφαλείας στοὺς δρόμους, μὲ τὰ γνωστά σ' ὅλους μας ἀποτελέσματα, γιὰ νὰ μὴ μποῦμε σὲ ἄλλα θέματα. Συγκρίνοντας τὴ σημερινὴ Ρωμοσύνη μὲ τὸν ἀρχαῖο Ἕλληνισμό, ἂς ἀνατρέξουμε στὸν ἐθνικὸ ὕμνο, ὁ ὁποῖος συνοψίζει τὴ σύγκριση λέγοντας: «... περασμένα μεγαλεῖα καὶ διηγώντας τα νὰ κλαῖς...».

Ὁ Ἕλλην, ὡς ὁ πρῶτος γιὸς τοῦ Δευκαλίωνα καὶ τῆς Πύρρας, εἶναι ὁ φωτισμένος ἄνθρωπος. Σήμερα αὐτὸ ἔχει ἐκλείψει. Οἱ «ἔξνοι» τὸ ξέρουν πολὺ καλὰ αὐτό, καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἀποκαλοῦν **Γραικοὺς**· καὶ μὲ τὴ συνδρομὴ τῶν θεολόγων φροντίζουν ὁ Ἕλληνικὸς λαὸς νὰ μὴ μάθῃ ποτὲ ὅτι ὁ Ἕλλην εἶναι ὁ φωτισμένος λαὸς καὶ ξαναγίνῃ αὐτὸ πὺν ἦταν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πὺν σήμερα ὑπάρχει αὐτὴ ἡ κινητικὸτητα τῶν θεολόγων καὶ ἄλλων τινῶν «Γραικορωμαίων».

Θεόδωρος Εὐσταθίου

Senior Systems Analyst

BS, MS, Mass. Inst. Of Technology, '58.